

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER

HN TCZX K

George

Scan
622
10B

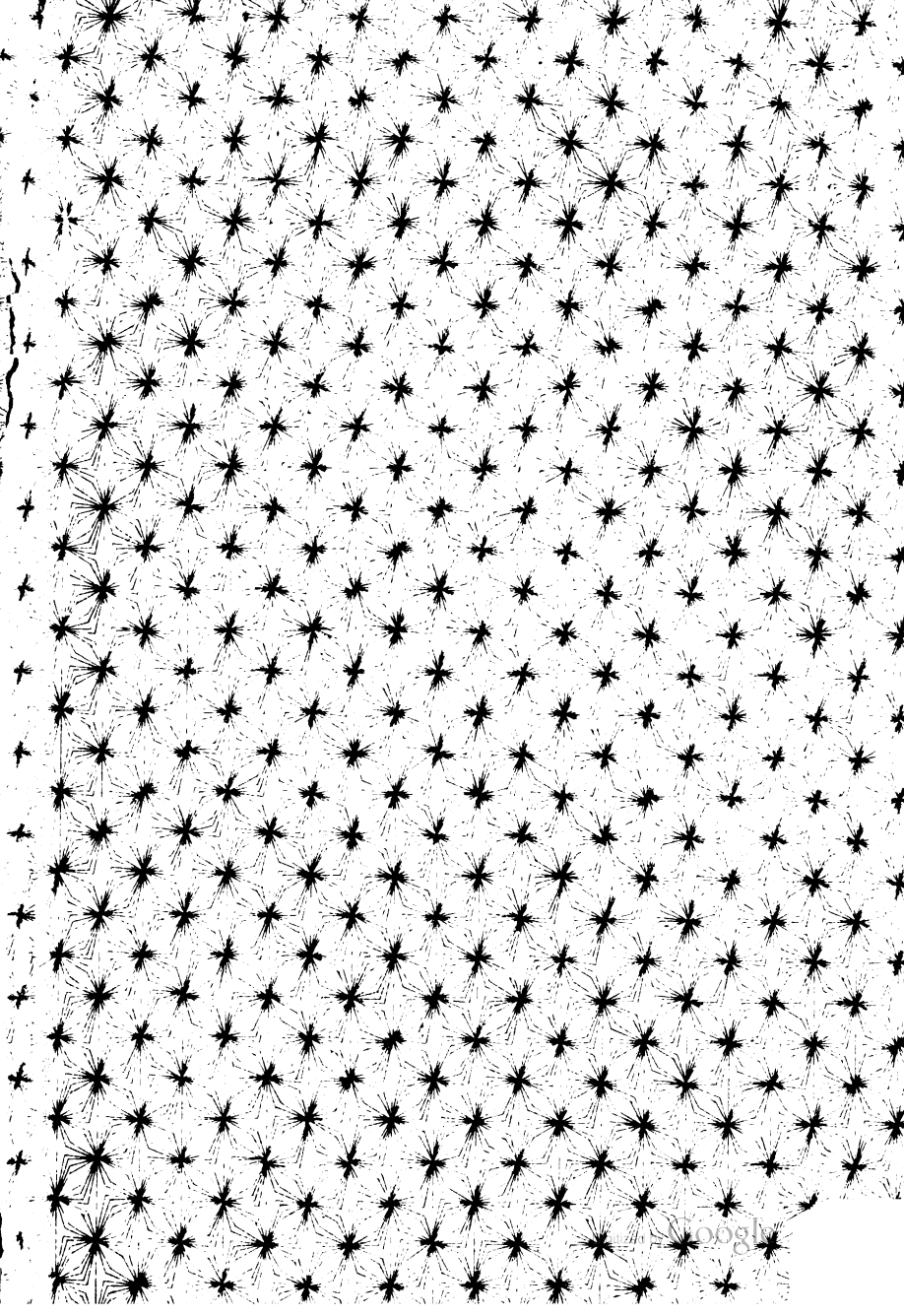
SHORT *STORY*
COLLECTION

WILLIAM WARD PRESOTT

Harvard Univ.

W

85-
56
1110

BJØRNSTJERNE BJØRNSON IN 1904

8

Bjørnson's Synnøve Solbakk

*EDITED WITH INTRODUCTION, NOTES
AND VOCABULARY*

BY

GEORGE T. FLOM, A. M., PH. D.

PROFESSOR OF SCANDINAVIAN LANGUAGES AND LITERATURES
AND ACTING PROFESSOR OF ENGLISH PHILOLOGY
STATE UNIVERSITY OF IOWA

CHICAGO, U. S. A.
JOHN ANDERSON & CO., PUBLISHERS

1905

Scan 7622.110
✓ B

HARVARD COLLEGE LIBRARY
BEQUEST OF
WINWARD PRESCOTT
JANUARY 27, 1933

COPYRIGHT, 1905, BY
JOHN ANDERSON PUBLISHING CO.

MS. NOTES BY MR. PRESCOTT

PREFACE.

This book is the first American edition of a Norwegian text for school or college use. The want of such an edition of a text suitable for first year reading has been felt for a long time by teachers of the Scandinavian languages both in this country and in England. Modern language instruction has since the early nineties included the modern Scandinavian tongues as elective and graduate study in practically all the chief universities of the country and in the West in many smaller colleges.¹ The difficulties with which the teacher of those languages has had to contend may be realized when it is said that down to 1892 there were practically no helps at hand for the study of either Norwegian or Danish.² In 1892 appeared J. Y. Sargent's *Grammar of the Dano-Norwegian Language*, Oxford, England. Since then have been published P. Groth's *Dano-Norwegian Grammar*, New York, 1894, and J. E. Olson's *Norwegian Grammar and Reader*, Chicago, 1898. No text edition of a Norwegian writer has heretofore been published.³ It is believed that the present edition will therefore supply an actual and urgent need, and the editor sincerely hopes that it may do something toward facilitating the study of the Norwegian language in this country.

¹Scandinavian was first introduced as a university study in this country in 1850. See article by me entitled "*Nordiske Studier i amerikanske Universiteter*" in *Amerika* (Madison, Wis.) for September, 1898.

²For Swedish there existed e. g. May's *Grammar*, which is so full of blunders, however, as to be practically useless.

³Nor has any as yet appeared of a Danish or Swedish text.

Nothing in the modern literature of Norway is so suited to early reading in a course in Norwegian as Björnson's peasant stories. The language is simple, the sentences are short-cut and clear, they contain an abundance of characteristic idioms and turns of expression, and they offer the student the best of opportunity for acquiring the vocabulary of every-day colloquial speech. Björnson's style is nowhere more natural and more charming; there is not in the whole range of Norwegian literature anything that reproduces so superbly the peculiar genius of the Norwegian language. Almost any one of the peasant stories might have been selected. However, none of the others occupies such an interesting place in literary history as *Synnöve Solbakken*. None of the others perhaps either has appealed so to English readers. Investigation also shows that *Synnöve Solbakken* has in this country been almost universally read in a first year's course in the language, frequently along with Björnson's *Smaastykker* and a work from some other Norwegian writer.

This edition has been prepared specifically with a view to the needs of the beginner in the language. As regards method it may be suggested that the book should be taken early in connection with the grammar. Norwegian inflexional forms are exceedingly simple, much more so than Swedish, infinitely more so than German or even French. It is believed that after about a dozen lessons covering the broad facts of the language, the finer distinctions in the pronunciation of the cultured speech of Norway, the morphological, syntactical and idiomatic peculiarities of the language as differing from English can best be and should be taught in connection with the reading of the text before one. The notes have been prepared with this in view; they are explanatory where real diffi-

culties exist; they are often intended also merely to call the student's attention to some characteristic of the language which, because it differs from English, he should not fail to notice.

The text has been normalized in accordance with J. Aars' *Norske Retskrivningsregler med alfabetisk Ordliste*, 14th edition, 1900, and Aars, Hofgaard and Moe's *Om en Del Retskrivnings- og Sprogspøragsmaal; Redegjørelse til det kongelige Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet*, 1898. The vocabulary is intended to be complete for all the meanings found in the text (but see Explanatory Note p. 163) In the introduction I have thought it desirable to discuss Björnson's life merely down to the time represented by our story, *En glad Gut* and *Arne*.

For a detailed discussion of Björnson's life and writings the student may be referred to Chr. Collin's great and scholarly work on the poet entitled *Björnstjerne Björnson*, now in the process of publication, and to which I am indebted for many facts in the introduction. Collin's work is truly epoch-making and will hereafter be indispensable to every student of Björnson. I also acknowledge obligations to Jaeger's excellent *Norsk Literaturhistorie* and to a thoroughly appreciative study of Björnson by William Morton Payne in *The International Quarterly* for 1903.¹ In the preparation of the notes Hofgaard's *Norsk Grammatik til Skolebrug*, 39te Tusende, 1898, and Falk and Torp's *Dansk-Norskens Syntax i historisk Fremstilling* have been of much use to me. Other works to

¹Of the extensive Björnson literature I may here mention also: Just Bing, "Ja, vi elsker dette Landet", pp. 1-22 in *Norske Digte og Digtere*, Christiania, 1898; H. H. Boyeson, *Essays on Scandinavian Literature*, New York, 1895 (pp. 1-104 are on Björnson); and the article on Björnson in N. Rolfsen's *Norske Digtere*.

which I am indebted are listed on page 160 of this book. Especially must I mention here Poestion's excellent little *Lehrbuch der Norwegischen Sprache*, 2te Auflage, 1900 (Die Kunst der Polyglottie, 28ster Teil). Other works not mentioned which should be in the hands of every teacher of Norwegian are Falk and Torp's *Dansk-Norskens Lydhistorie*, Christiania, 1898; Hofgaard's, *Omrids af Lydlæren*, Christiania, 1890; Otto Jespersen's *Fonetik*, Copenhagen 1897-1899; A. B. Larsen's *Overview over de norske Bygdemaal*, Christiania, 1898; Jacob Lökke's *Modersmaalets Formlære*, Christiania, 1855; Johan Storm's *Om Tonefaldet i de skandinaviske Sprog*, 1874; also the same author's "Norsk Lydskrift med Omrids af Fonetiken" in *Norvegia I*; "Ibsen og det norske Sprog" in *Henrik Ibsen, Festkrift*, Bergen, 1898; Aug. Western's *Norske Rettskrivningsordlister*, 4th edition, Christiania, 1887, and Kr. Mikelsen's *Dansk Sproglære*, Copenhagen, 1893, Poestion's *Lehrbuch der Schwedischen Sprache* and his *Dänische Sprache*. For supplementary study or continued reading in the language J. Brynildsen's *Norsk-Engelsk Ordbog*, Christiania, 1892, is to be recommended to the student. This contains the native idioms and specifically Norwegian forms and words which are found in such large numbers in Björnson, Ibsen and Lie. A Larsen's *Dansk-Norsk Engelsk Ordbog*, 3rd ed., Copenhagen, 1897, so excellent for Danish is rather deficient for Norwegian. As suitable reading to follow Synnöve Solbakken may be suggested, besides any of the peasant stories, Björnson's *En Fallit* and *Geografi og Kjærlighed*, Kielland's *Noveller* and *Skipper Worse*, Lie's *Fortællinger og Skildringer fra Norge* and *Den Fremsynte* or any of the later social dramas of Ibsen, preferably perhaps *En Folkefiende*, *Samfundets Støtter*, *Et*

PREFACE.

vii

Dukkehjem and *John Gabriel Borkman*. Of Ibsen's dramas *Brand* and *Peer Gynt* offer the greatest difficulties to the foreigner.

With the sincere hope that this book will meet with a favorable reception and that it may do something toward promoting the study of the Norwegian language in this country the editor submits it to the consideration of the teacher and others who are interested in that study.

GEORGE T. FLOM.

The State University of Iowa.

August, 1905.

TABLE OF CONTENTS

	PAGE
Introduction	XI
Text and Notes.....	1
Works referred to in the Notes	161
Abbreviations.....	163
Vocabulary.....	169
List of Strong and Irregular Verbs	201

ILLUSTRATIONS

Bjørnstjerne Bjørnson, frontispiece.

Bjergan Parsonage, opposite page XII.

Næssset Parsonage in Romsdal, opposite page XII.

Bjørnson in 1854, opposite page XX.

Bjørnson in 1875, opposite page XXIV.

Aulestad in Gausdal, Bjørnson's Home, opposite page XXX.

INTRODUCTION

SKETCH OF BJÖRNSEN'S LIFE DOWN TO 1860.

In Björnstjerne Björnson the Norwegian national character finds its most typical living expression. In him are united in a higher degree than in anyone else those essential traits that go to make up the genius of the nation.

Though known to the English speaking world chiefly as a writer, Björnson has always taken an active interest in the affairs of his country. No one has held a more prominent place in the political history of Norway in his time or has had a greater influence upon the intellectual development of the country. In versatility of genius and variety of achievements contemporary Scandinavia does not offer his equal. Lyric poet, novelist and orator, he stands without a peer in all, while as a dramatist most will perhaps accord him a place second only to his great compatriot Henrik Ibsen. In the collective influence exerted on his age in his own country he far outranks any of his contemporaries. He is the nation's chief representative; he is the great Norwegian of the century.

Björnstjerne Björnson was born of the parents Peder and Elise Björnson at the old parsonage of Björgan in Kvikne parish in Österdalen on the eighth of December, 1832. Kvikne lies high up in the Dovre Mountains secluded and removed from the outer world. In the autobiographical sketch entitled

Blakken, written in 1868, the author gives us the following picture of Björgan parsonage: "the place lay so high that grain did not grow there; the cold was such that I did not dare to touch the latch of the street door, because my fingers smarted on the iron. My father who was born near the Randsfjord, and therefore well hardened to cold, had to wear a mask before his face as a protection against the cold when driving to the distant annex. The snow often lay even with the second story in the large dwelling, while the smaller houses of the place were buried entirely, hills, bushes and fences levelled....so that the whole country lay like an ocean of snow." In this inaccessible region there was little intercourse with the rest of the world; primitive notions had not been modified much by modern culture. The men of Kvikne bore a bad reputation for unruliness in those days, and the minister, who was at the same time to a certain extent the guardian of law and order, had no easy task. The last minister had fled from the parish and refused to return and Björgan had been without a pastor many years when Peder Björnson was appointed to the charge—because "it was believed that he would be able to manage a boat in a storm." On one occasion the champion fighter of the district appeared in the minister's study; but when he wanted to teach the minister the ways of the district he found to his terror that the minister first wanted to teach him his way; the minister promptly threw the champion down the stairs after which he was never again interfered with in the exercise of his duties.

As a child at Björgan, Björnson tells us in the sketch referred to, his playmates were *Blakken*, the family horse, a dog that taught him to steal sugar, a pig which he tried to teach how to eat out of a spoon, but which always insisted on eating

BJØRGAN PARSONAGE WHERE BJØRNSON WAS BORN

the spoon, and last a cat, that unexpectedly had appeared in the kitchen one day. Whenever the horse Blakken followed his mother out into the field, the dog, the pig, the cat and little Björnson were companions at home.

When Björnson was six years old his father was transferred to Næset parish in Romsdal, one of the most picturesque spots in Norway. "Here in Næset parish," writes he in the same sketch, "one of the most beautiful estates in the country, as it lies there broad-bosomed between two confluent fjords, with the green mountains above, waterfall and farmsteads on the opposite shore, waving fields and life farther down in the valley, and out along the fjord mountains with promontory after promontory jutting out into the sea, and a large estate on each—here in Næset parish, where I might stand of an evening looking at the play of sunlight over mountain and fjord, until I wept as if I had done something wrong, and where I, when going down into the valley on my skis, suddenly might stop as if spell-bound by a beauty and a longing which it was beyond my power to explain, but which was so strong that immediately upon the highest ecstasy of joy I might feel the deepest confinement and distress, — here in Næset parish grew my impressions, but one of the liveliest is the one I have of Blakken."

In these surroundings Björnson passed the first twelve years of his life. The vividness with which the man of thirty-six describes the two homes of his childhood shows what a profound impression these extremes of nature left upon the mind of the boy. The savagery of Dovre, which lay reflected in its inhabitants, had left a very definite imprint upon his mind. As a child, he says, he had often stood upon the table

in the kitchen looking down into the valley longing to go there. It is undoubtedly, however, the nature of Romsdal that has had the greatest influence upon him. To it is due in a considerable degree the gentler note that runs through all his early pictures of peasant life. It is the genial Næsset that we meet again in his first tale *Synnöve Solbakken*.¹ But Björnson mingled much with the peasants in Romsdal and he learned to know them and their life thoroughly; he saw that even in Romsdal the peasant's life was one of hard toil for which he reaped but scant reward. It is clear that this acquaintance with the peasant in his daily work must have safeguarded Björnson against that hyper-romantic idealization of the peasant which was the chief mark of the literature of the time.

In 1844 Björnson was matriculated at Molde School, where he remained until 1849, from his twelfth to his seventeenth year. Björnson did not distinguish himself in his studies; he disliked the confinement of the school-room, and the strict regulations according to which the school was governed were distasteful to his nature. In the poem *Gamle Heltberg* he has characterized Molde School in not very favorable terms in the following stanza:

Jeg gik paa en liden meget pyntelig Skole,
paa hvilken baade Kirke og Stat kunde stole.
Den dreied helt stiltfærdig i Stats-maskineriet,
og skjönt det kunde høres paa Hjule-knirkeriet,
at sjælden den smurtes av Aandens Talg,
Saa var paa hine Kanter slet intet Valg:
Vi maatte gaa der, til vi blev store.
Jeg gik der ogsaa, — men læste Snorre.

¹The severe Norwegian nature was first introduced into Norwegian literature by Henrik Ibsen in *Brand* in 1864.

At the age of thirteen Björnson started a handwritten paper among the students at Molde, to which he gave the high-sounding title "Liberty." In this students' paper he wrote several poems, but none of these earliest literary efforts have been preserved. Björnson read much at Molde. From the first he became acquainted with the popular tales of Asbjörnson, and he read the romances of Walter Scott and the comedies of Ludvig Holberg. He seems early to have liked the Danish poet Oehlenschläger, and particularly his modernizations of the Old Norse myths and heroic stories. But his special favorite among modern writers was undoubtedly Henrik Wergeland. Of the early literature of Norway he now became acquainted with Snorre, whose *King's Sagas of Norway* in the translation of Jakob Aal soon came to have a fascination for him to the exclusion of almost everything else. Through them Björnson's interest in Old Norse history was aroused. These sagas, told in the inimitable style of Snorre, who has been called the greatest historian of the Middle Ages, exercised a powerful influence upon Björnson. Snorre's account of the heroic age of Norway stirred him to deeper patriotism for the Norway of to-day. It became an important factor in fostering that intense love of his country and his countrymen that has ever characterized Björnson.

Late in the autumn of 1849 Björnson was matriculated at Heltberg's *Studenterfabrik* in Christiania. Here he was to prepare himself for the University after which, according to his father's plan, he was to study for the theological examination. The years that followed became significant for the development of the future poet; it was a period rich in formative influences. Among Björnson's companions at Heltberg were

Asmund Olafsen Vinje and Henrik Ibsen. In 1851 Ibsen left to assume the post of theatrical director of the Bergen theatre; but his place was taken by Jonas Lie who came that year. It is an interesting thing to find these four at Heltberg's at this time, all of whom came to occupy such a leading place in the literature of the following half-century. In the poem referred to above, Björnson gives us a picture of life at Heltberg's and his three companions in two stanzas that have often been quoted:

Skjæggede Karle, tit over de tredive,
og slugne paa hvert Ord, sad og trælledede bredved
rejicerede Kropper paa sytten Aar,
sorgløst galne som Spurv i Vaar.
Kraftige Sjømænd, som stilt bag sin Disk
havde beilet til Bogen, indtil Kreditor blev bisk
og tog Varerne fra dem. Nu de læste "paa Laan".
Og ved Siden dovne "Löver", — det var næsten som Haan!
— Unge ærgjærrige, "norske" Jurister,
"præler" og præke-lystne Seminarister,
— Kadetter med en Skade paa Arm eller Ben,
Bönder, hvem en Skole faldt altfor sen:—
her de alle vilde bryde i Latinen frem
paa et Aar eller to, — imod otte eller fem.

De hang over Bænken, de laa imod Væggen,
i hvert Vindu sad to, een just prøvede Eggen
paa sin nyslebne Kniv i den blækkede Pult.
Gjennem tvende aabne Rum var det dörgende fuldt.
Lang og slaapen, i halvdröm, paa yderste Linje,
sad og grundet for sig selv Asmund Olafsen Vinje.
Anspændt og mager, med Farve som Gipsen,
bag et kulsort, umaadeligt Skjæg Henrik Ibsen.

Undoubtedly no one exercised so great an influence upon Björnson as Vinje, the peasant's son from Telemarken. Vinje's education had begun late and he was already thirty-one years old when he and Björnson met at Heltberg's. Vinje was well versed in the literature of Norway, and he possessed moreover a considerable familiarity with European literature in general. His reading had also included history and he was something of a student of politics. Through his wider knowledge and a certain original way of looking at things he had considerable influence over Björnson. Particularly during the first two years in Christiania does Björnson seem to have been much together with Vinje. Certain it is that he learned much from him, though he was never influenced by that pessimistic vein which is often so noticeable an element in Vinje's character.¹

At Heltberg's Björnson received a good knowledge of Latin and some familiarity with Latin literature. Heltberg seems to have imparted to his pupils not a little of his own

¹ Vinje's attitude toward Björnson was schoolmasterly, an attitude that he never seemed quite able to get away from even when Björnson had gained wide recognition as a poet. Between the years 1853 and 1868 Vinje published a paper under the name *Dølen* (The Dalesman), in which he discussed in a very interesting fashion the most varied subjects of current interest, political, educational and literary. *Dølen* was printed in a form of the "Landsmaal" patterned somewhat after Vinje's own dialect of Tinn in Telemarken. In it he reviewed Björnson's *Arne* upon its appearance in 1859, finding fault with its romantic coloring. In a later article he criticizes severely Björnson's portrayal of the peasant character and Norwegian peasant life, and he does not think that Björnson holds out much promise as a writer. It was, however, in accord with Vinje's character to hold himself aloof from the popular homage which in a short time became Björnson's share. Vinje rarely took part in any movement; his attitude was always critical and negative. The language movement is the only one into which he ever entered actively. He scorned that which was popular because it was blind and uncritical. And so his attitude toward Björnson's peasant stories was in reality not aimed so much at Björnson himself as at that blind following which a successful writer often receives.

enthusiasm for the Latin language and literature. In this connection it is interesting to note that Ibsen's first drama (*Catilina*, 1848) is, as the title indicates, Latin in subject. Björnson was however more powerfully drawn by the literature of Norway and the modern literatures of Europe. As he began very early to take a deep interest in the movements and the events of the time, so he turned with preference to the literature of the present. In 1851¹ he wrote a play, *Valborg*, dealing with the emigration problem. This was offered to the Christiania theatre and accepted, and the author received a free admission ticket to all the regular performances of the theatre. In the meantime Björnson, however, having become dissatisfied with the piece, requested its return and destroyed it. But he became at this time a frequent attendant at the theatre. From the first the theatre had a strong attraction for him, and it no doubt exercised a greater influence on him during the following years than any other thing. In Heltberg's school as at Molde the only branches of study in which Björnson especially excelled were Norwegian and French. His "stylistic exercises" in Norwegian are said to have been models of excellence. During the last part of his preparatory course he held a position as tutor in Norwegian style.

Björnson had found Molde School tiresome; and the quiet village offered little of interest to him. Those years were a period of much reading and Snorre was his constant companion. In Christiania he entered an entirely different atmosphere. The varied life of the capital attracted him and he gave himself up wholly to these new surroundings. He drew

¹At the close of that year, it seems, rather than the beginning of the following year.

inspiration from his associates, from the people he met, the theatre, and from the great men of the day whom he heard in the halls of the "Storthing." One of Björnson's companions at the time has said that he possessed a remarkable ability for meeting and becoming acquainted with the prominent men of the capital; he had a dignified self-possessed air about him that won for him the respect of his elders.

In August, 1852, Björnson took the *examen artium*. In the following year he remained at home in Romsdal. In June, 1853, his father removed with his family to Søgne near Kristiansand, where he had accepted a call, and Björnson returned to Christiania to enter the University. Björnson had received from his father a monthly allowance of eight *Speciedaler* (equivalent to about \$8.50). The condition of the allowance was that he should study for the ministry. Björnson had passed the *examen artium* with only moderate grades. The prescribed course he found irksome and he felt himself more than ever drawn to a literary career. When in December, 1853 he wrote to his father his refusal to prepare himself for the profession of a minister, and gave his reasons for the decision he had made with regard to his own future, the allowance was promptly withdrawn.

Among Björnson's early companions in Christiania was Paul Botten-Hansen, with whom he was on the most friendly terms. Henrik Ibsen had already in 1851 left Christiania as has been said above. The two do not seem to have been specially attracted to each other. Jonas Lie, who came to the capital in 1851, became from the first Björnson's firm friend and admirer. Ole Vig, the editor of *Folkevennen*, he knew, and he counted among his acquaintances both Andreas Munch and Johan Sebastian Welhaven, the two foremost

writers in Norway at the time. Among Björnson's new friends in 1854 must be mentioned especially Ernst Sars, who entered the University in the fall of 1853. "The Students' Union" had a hand-written paper which they called *Samfunds-bladet*. Early in 1854 Björnson was elected joint editor with Ludvig Daae, and a little later Sars was added to the staff. Björnson was much together with his companions and he rarely missed a performance at the theatre. And he also read very extensively in the modern literatures of Europe at this time, especially the drama. Next to the literature of Norway he is naturally best acquainted with Danish literature. Oehlenschläger had early been a favorite. He was familiar with Heiberg and Hostrup, whose comedies just then occupied the chief place on the repertory of the Christiania theatre. But the Danish drama does not seem to have appealed to him. On the other hand, he was drawn to the Danish religious writer Sören Kirkegaard and to Nicolai Grundtvig, one of the most powerful preachers of the Gospel that the Scandinavian countries have produced, and who just about this time had preached in Christiania, where young Björnson heard him.

Among German writers it was especially Lessing that he read at this time, as he a few years later in Copenhagen, in the winter of 1856-57, became a close student of Goethe and Schiller. The German romanticists, however, he finds tiresome; and as for English literature, barring Shakespeare, he knows as yet little of it. There can be no doubt that his interest lay far more with the French than any other foreign literature. But while the classicists have little attraction for him, he devours everything from contemporary French literature that comes into his hands. His special favorite is Scribe,

BJØRNSTJERNE BJØRNSEN IN 1854

who undoubtedly exercised not a little influence upon his own dramatic method as developed in the following years. The short sentences and that directness of style which Björnson begins to employ at this time may also in a measure be due to Scribe; although it would be difficult to determine how much is Scribe's and how much is due to Snorre and the speech of the Romsdal peasant.

Björnson's journalistic career may be said to have begun with his joint editorship with Sars of the students paper *Samfundsbladet*. It is, however, not long before he appears as a regular contributor to the chief papers in Christiania. According to J. Lindseth (in Collin's *Björnstjerne Björnson*, p. 178) he had already before the close of 1853 become correspondent for *Kongsberg's Adresse*. On the fifteenth of January he contributes his first article to *Morgenbladet*.¹ It was a review of a recent book, *En Nytaarsbog*, in which he presages the advent of a new literary revival in Norway. The review attracted the attention of Börge Hjelm, who made Björnson aesthetic editor of *Krydscren*², and at the same time correspondent for *Drammens Tidende*³. Furthermore in March he received an appointment with *Christianiaposten*⁴ as reporter of the sessions of the Storthing. He was therefore at this time connected with the three leading papers in Christiania besides being editor of the students' paper. When his connection with *Christianiaposten* was broken off not long after, he was appointed to edit the same department in *Kryd-*

¹The Morning Journal.

²The Cruiser, edited by Dittmar Meldell. Its name was changed to *Aftenbladet* (The Evening Journal) in 1855.

³Drammen News.

⁴The Christiania Post.

seren. In March also he was made theatrical critic for *Morgenbladet*, in which capacity he made his debut by an article on "The Women of the Norwegian Stage." In this article, which appeared in *Morgenbladet*, March 15th, Björnson takes his brother critics to task for the shallowness of their criticism. He finds fault with the Danish theatre and the prima donna of the Danish troupe Madam Schrumpf and praises the work of the young Norwegian actress Louise Svendsen, who had hitherto been assigned only minor roles. The article is significant because it was in effect a declaration of war against a Danish theatre in the capital. It inaugurated a bitter fight between the Nationalists and the conservative pro-Danish element which culminated in the famous battle of the theatre on the sixth and the eighth of May, two years later. During these two years Björnson developed a truly marvellous activity as a writer for the papers of Christiania and a correspondent for the provincial press. In the fall of 1855 he was attached to *Morgenbladet* as its regular dramatic editor, and in the early part of 1856 he began to publish his own paper *Illustreret Nyhedsblad* (Illustrated News).

Björnson's appearance in Christiania as literary and dramatic critic really marks the beginning of a new era in Norwegian literature. His fearless attacks upon the literary tendencies of the time and the hostile attitude which he assumed toward what he termed the danomania of the capital were calculated to create violent opposition at once. Björnson pleaded for a truer representation of Norwegian life on the Norwegian stage; through it he paved the way for a more realistic portrayal of life in Norwegian literature. The first works in that literature which may properly be called realistic are

Ibsen's *De Unges Forbund*, which appeared in 1869, and Björnson's *Redaktören*, published in 1875. The movement is foreshadowed in Ibsen's *Kjærlighedens Komædie*, 1862, and in Björnson's *De Nygifte*, 1865; but its beginnings may be traced as far back as 1854-56. It is significant that the first rough draught of *De Nygifte* dates back to the year 1855. Out of that draught grew in 1856 the saga-drama *Mellem Slagene* (Between the Battles) and in 1865 the modern social drama *De Nygifte*.

In order to understand the condition in Christiania at that time it will be necessary to recall that Norway's separation from Denmark was only four decades old. During the union with Denmark the language of official life and of cultured intercourse was Danish, and of-course Danish had also become the literary language of the country. For a hundred and fifty years the two countries had had a common literature, to which Norway had contributed many of the most illustrious names, among them Ludvig Holberg, the father of modern Danish-Norwegian literature. But this literature was written in the Danish language, even though that language, as spoken in Norway, differed much in point of pronunciation from Danish as spoken in Copenhagen. Even after its political separation from Denmark Norway continued to be intellectually dependent upon Denmark. In the thirties and the forties the language began to undergo a more rapid process of nationalization especially through the influence of Henrik Wergeland and Asbjörnson's folk tales. In the meantime two parties had arisen, the one styling itself the Conservative, believing that a Norwegian literature and Norwegian culture must be largely an outgrowth of the past, while the other, the National party, wished to break away entirely

from everything that was Danish and to develop a literature entirely independent of foreign influence and traditions.

In 1837 a new theatre had been opened in Christiania with a play by Andreas Munch. The presentation of Wergeland's *Campbellerne* on January 28th of the following year became the occasion for a conflict between the two factions in which the Conservatives were victorious. Since then the theatre of the capital had been in Danish hands and as a rule only Danish talent had been employed, as it was predominantly Danish plays that found a place on the repertory of the theatre. For a time this could not very well be otherwise, for Norway had as yet no drama that was representative of the nation. But as long as only Danish actors were employed Norwegian life could find no true portrayal on the Norwegian stage. The director of the theatre had from time to time engaged Norwegian talent but only for the minor roles, and there were constantly new actors being imported from Denmark.

Björnson's program was that Norwegian plays should have the same chance as foreign plays, that Norwegian actors should not only have equal chance with the Danish but that in the future only Norwegian actors were to be engaged, while the Danish actors who had been associated with the Christiania theatre should be allowed to remain. He wished for the gradual Norwegianizing of the stage; everything that savored of foreign dependence was to be abolished. In the early part of May, 1856, a new Danish actor Ferdinand Schmidt was engaged as guest in Hostrup's *Gjenboerne*, to be given on May sixth. On this occasion Björnson's party, which numbered about six hundred, including many students,

BJØRNSTJERNE BJØRNSON IN 1875

among them both Vinje and Lie, made a demonstration, which if not entirely successful, showed at any rate something of the strength of the "Opposition" as they were called by the Conservatives. On the eighth of May Björnson published an exceedingly well-written article in *Morgenbladet* under the head "The Pipers Programme," which had the effect of arousing to active support many who before had shown little interest in the questions at issue. When the fight was taken up again on the evening of the eighth of May Björnson's followers were in the majority and they reaped a decided victory. For two months longer, until his resignation as dramatic editor of *Morgenbladet*, Björnson carried on the fight in that paper. Seven years later the Norwegian theatre in *Møllergaden* (of which Ibsen had become director in 1857) and the Danish Christiania theatre were united under a Norwegian director, and in 1865 Björnson himself became its artistic director. And so in less than a decade the chief theatre of the capital had been transformed from a stronghold of Danish culture to an institution really representative of the nation.

Björnson's journalistic activity during 1854-1856 and especially the prominent part that he took in the movement just described placed him prominently before the people before he had become known as a writer of fiction. Many looked upon him as one from whom great things were to be expected. His name had also reached Denmark, and in Copenhagen he was regarded as the leader of the Norwegian school, and as the one who was to take a chief part in the literary revival that was to come.

In June, 1856, the reunion of Scandinavian students took place at Upsala. Björnson was sent there as correspond-

ent for *Morgenbladet*. It was a festive occasion that made the profoundest impression upon him. The narrow conventions of the capital had become distasteful to his nature. The larger Scandinavianism appealed to him. The freedom and good-fellowship that he met with everywhere inspired him; and it became a turning point in his career. In Upsala a young girl had given him a floral crown, selecting him as the one she liked best among the Norwegian students. As a young man he had longed to become a poet but had doubted his calling. Superstitiously he regarded this incident as a sign that he was after all to be a poet and that the hour had come. The impulse to write seized him. When he returned to Christiania he resigned his post as dramatic editor of *Morgenbladet* and, leaving Christiania, went home to Søgne, where he says he wrote and rewrote *Mellem Slagene* in two weeks. "I wrote down my impressions, but just because I first had lived it and then wrote, the picture received style and color, so that it attracted notice, and made me even more sure that now the hour had come. I packed up, went home, thought out, wrote and rewrote *Mellem Slagene* in fourteen days, left for Copenhagen with the finished copy in my trunk; I wished to become a poet and therefore for a while be there, where the appreciation was greatest, the art most developed. In that year came Thrond, Synnöve Solbakken and Halte Hulda" (Limping Hulda).

In 1856 Björnson had begun the publication of a weekly, *Illustreret Nyhedsblad*.¹ In this paper he had printed a number of shorter stories: *Aunun*, *Ole Stormoen* and *Et*

¹For the purpose of helping a poor printer from Molde. (Collin, *Björnsonerne Björnson*.)

farligt Frieri, the last being also rewritten in "Landsmaal." Here also he began in July *En munter Mand* continued in later numbers from Copenhagen. In this way began a marvelously fertile period of three years, in which appeared not less than three longer novels of peasant life, besides many shorter sketches, superior to anything of the kind that had appeared in Norwegian literature before, and which gained for their author the homage of all Scandinavia. In March, 1857, the first fruit of his sojourn in Copenhagen appeared, — *Thron*d or as the title ran *Min første Fortælling*. The little sketch was written in the fall of 1856. *Mellem Slagene*, written at Søgne in July, 1856, was published in 1857, as also *Halte Hulda* and a rough draught of the longer story *Arne*. *Synnöve Solbakken* appeared in 1857, being first printed as a serial in *Illustreret Nyhedsblad*, *Arne* in 1858 and *En glad Gut* in 1860. In addition to *Thron*d he had in the meantime published several short stories: *Bjørnejægeren* and *Faderen* in 1857, and *Örneredet* in 1858. In 1860 these four together with the two versions of *Et farligt Frieri* were published collectively under the title *Smaastykker*. With these belong the autobiographical sketch *Blakken* written in 1868, and *En Livsgaade*, 1869. To the longer peasant stories finally are to be added *Jernbanen og Kirkegaarden*, 1865, *Fiskerjenten*, 1868 and *En ny Feriefart* 1869. In 1872 a new edition of all the peasant tales, including *Brudeslaatten*, now printed for the first time, was published in two volumes under the title *Fortællinger*. The following dramas also belong to the period: *Kong Sverre*, written in Rome in 1861, published in 1862; the dramatic trilogy *Sigurd Slembe*, written in 1862, but not published till 1864: *Maria Stuart i Skotland* published in 1864, and *Sigurd Jorsalfar* in 1872. *De Nygifte*, a comedy, appeared in

1865, and the epic romance, *Arnljot Gjelline*, in 1870, in which year he also published his collected Poems and Songs (*Digte og Sange*).

Björnson's two earliest pieces, *Mellem Slagene* and *Thron*, are in a way slight, but they are important in that they mark an entirely new departure in Norwegian literature. In style and general character they were so widely different from anything that had preceded as to attract immediate attention. While they no doubt accentuate unduly traits which Björnson believed he had discovered to be peculiarly Norwegian, they portray for the first time certain qualities of the peasant's character in unmistakable colors. In *Synnöve Salbakken*, however, Björnson appeared in perfect mastery of his art. In order to understand its influence at the time it will be best to go back a little.

There had before Björnson appeared no work that portrayed intelligently and sympathetically the Norwegian character. The collecting and publication of the folk-songs and the fairy tales by Jörgen Moe and P. A. Asbjörnson had called to life a considerable literary activity. A period of extravagant national romanticism followed; but while much was written about the peasant, little attempt was made to portray him as he actually is in his daily life. The peasant was idealized, regarded as living apart in an idyllic world of his own. No one had succeeded in drawing a realistic picture of peasant life. To be sure, C. P. Riis had attempted to do so in his *Til Sæters* as Nicolai Östgaard in *En Fjeldbygd*, but the former did not possess the necessary familiarity with the peasant, while Östgaard, who had lived in the country the greater part of his life and therefore knew the life of the peasant, lacked the abil-

ity to portray the deeper side of the peasant's character, and his sketches, which are written in a heavy style, are in reality nothing but descriptions of peasant life and activities. Björnson, however, possessed the two-fold qualification. He knew the peasant thoroughly; he was himself of peasant stock on his father's side but one generation removed. His early days were passed in close contact with the peasant and he had learned to know him in his daily toil, as he was in real life. Above all he knew the serious side of the peasant character; and this he was the first to introduce into Norwegian literature.

Björnson too, however, stands to some extent under the influence of the time. He places his peasants in an idealized environment and the environment in turn reflects upon the characters a measure of romance. Through the influence of the fairy tales and the popular poetry, the romantic poets had come to invest the Norwegian peasant with a highly poetic temperament. Poet as he was, Björnson also, yielding to the tendency of the time, endowed his own creations with something of the trait which the age had come to accord the peasant as his by right. There is something of the poet in all these peasants of Björnson. They are all able to tell an interesting story or to turn into song the events of their life. The sad story of the schoolmaster Baard and his brother Anders, told by Öyvind's mother, and the charming little story of the minister's son and the bailiff's daughter, from Ingebjörg, are illustrative of this. In the sketch *Thron*d, when Alf, who lives with his wife in the mountain-forest, removed from the rest of his fellows, with whom he rarely speaks even when he comes down to the valley, breaks his silence it is to

tell to Thronð the fantastic tale of Blossommen; even the repulsive Aslak is able to weave a thrilling story out of the circumstances surrounding his birth. *Arne* is the story of a boy who is filled with a deep sense of imprisonment in his home which is surrounded on all sides by mountains. He longs to see what there is beyond; and this longing gradually finds expression in stanzas of a beauty that has rarely been surpassed. Similarly when Synnöve receives the letter from Thorbjörn on his sick-bed she gives vent to her feelings in another song of the most exquisite lyric beauty. The story *Arne* is characteristic of the whole series and it is not without significance that in the collected tales published in 1872 Björnson placed it first in the series, so that the fairy-tale of the Juniper with which it opens comes to form a kind of introduction to the peasant novels in general.

Between the Battles was the first fruits of Björnson's studies in Old Norse history. In *Thronð* he made his first effort to portray the modern Norwegian peasant. Thus he studies the saga-period and modern life simultaneously and in the following years we find him always at work at the same time on a saga-drama and a story of peasant life of to-day. This is of importance for an understanding of Björnson's manner and his general literary method. In this connection it is of interest to note that in *Mellem Slagene* the character Einar Veitten is taken from real life, from Björnson's own surroundings in Romsdal, as Chr. Collin informs us.

In the energetic brevity of the saga-style Björnson had discovered an element that was closely related to the terse speech of the peasant. Björnson wished to point out the essential similarity between Snorre's Norsemen and the Norsemen of the

AULESTAD IN GAUSDAL, BJØRNSON'S HOME

present time. Between the Norway of the heroic age and the Norway of to-day, relatively so unimportant by comparison, there lay a night of four hundred years, in which the country, at first ravaged by the dread Black Death, then subject to foreign rule, had come to occupy a position of dependency in the long union with Denmark. During this time its language had sunk to the position of mere dialects, and the Danish language and Danish culture had replaced the native language and culture among the upper classes. In showing that the peasant of to-day possessed a language which not only in outer form was genuinely Norwegian, as opposed to the language of official life and of literature, but which in its very genius was closely related to the speech of the old Norsemen and the language of the sagas, Björnson established a connecting link between the Norway of to-day and the Norway of the heroic age. To quote Boyeson: "The lesson that Björnson set out to teach his countrymen was that this Norwegian peasantry were the real representatives of the Norse nation; that they had preserved through long years of tyranny and foreign oppression the historic characteristics of their Norse forefathers, while the upper classes had gone in search of strange gods, and bowed their necks to the foreign yoke; that in their veins the old strong saga-life was still throbbing with vigorous pulse-beats—this was the lesson which Björnson undertook to teach his countrymen, and a very fruitful lesson it has proved to be. It has inspired the people with renewed courage; it has turned the national life into fresh channels and it has revolutionized national politics."

The discovery of this element in the native language of Norway as something distinctly national belongs to Björnson.

The representation of it in the speech of the peasant was something absolutely new in Norwegian literature; it is the distinguishing mark of Björnsonian prose.

We have discussed briefly some of the things that made Björnson's stories so noteworthy. With them the romantic period came to a close; they inaugurated a more realistic tendency in Norwegian literature. And in that whole period no work stands out so prominently as Synnöve Solbakken. It has in it yet that which belongs to a bygone time and still it contains much that was indicative of the coming period. As someone has said it is that work from which we get the broadest outlook back into the past and forward into the future.

Bjørnsons
Synnøve Solbæffen

This is R.B.'s first & has great infl. Had
infl. on Steins "Beer gyt."
But Prof. Sch. says he thinks "Arne" is better.

R.B. pp 27

Første Kapitel.

I en stor Dal kan¹ der være et til alle Sider fritliggende,² høit Sted, som Solen bærer Straaler paa, fra det³ den gaar op, til den falder. Og de, som bor tættere under Fjeldene og fjeldnere faar Sol, kalder da hint Sted en Solbakke. Den, hvorum⁴ her skal fortælles, 5 bode⁵ paa en saadan, hvoraf Gaarden havde sit Navn. Der lagde Sneen sig sidst om Høsten, der bragtede det⁶ ogsaa først om Vaaren.

¹Kan, *may*. The modal auxiliary kunne denotes ability, possibility and permission. It corresponds, therefore, more closely to German können than to English 'can,' but is more generalized than these.

²In general the present participle is much less common in Norwegian than in English, except in such adjectival use. Especially should its purely adjectival force after være be noted, it can not, as in English, form a tense. Et til alle Sider fritliggende, høit Sted, *a high place, exposed to all sides*. ³fra det, *from the time*. ⁴hvorum is a relative compound standing for om hvem. Such relative compounds, formed of the preposition of the clause and the adverb hvor, may in Norwegian take the place of the preposition and the relative pronoun whether the antecedent is a thing (as German wovon woran, etc.) or a person (contrary to German). Cf. the French 'dont' for 'de qui' and 'où' for 'auquel, dans lequel,' etc. ⁵Weak verbs ending in a vowel form their preterite in *ede* or *de* (*dde*). The latter is the form in the spoken language of the cultured and is now common in literature, regularly so written in Ibsen and Bjørnson. The principal verbs that add—*de* (*dde*) in the preterite in the spoken language are: beth, bise, bo, brh, gro, naa, raa, ro, saa, sfa, spaa, sh, tro; ha(ve) is also to be included here, of which the preterite is pronounced hadde, written havde or hadde (never hade). ⁶det, impersonal.

"Moderen"
(1811)

Gaardens Giere var Haugianere¹ og kaldtes (Læsere) fordi de havde det trablere med at læse i Bibelen end andre Folk. Manden hed Guttorm, og Konen Karen; de fik en Gut, som døde for dem, og i tre Aar² kom de ikke paa den østre Side af Kirken. Efter dette Tidsforløb fik de en 5 Bente, som de kaldte op efter Guttorm; han havde hedt Sybert, og hun blev døbt Synnøve, da de ikke fandt noget nærmere. Men Moderen kaldte hende Synnøve, fordi hun, saa længe Barnet var lidet, havde for Vis at lægge "min" til, og det syntes hende at falde lettere. Hvor- 10 dan det var og ikke var;³ den Tid Benten blev større kaldte alle hende Synnøve efter Moderen, [og de fleste⁴ som det sig
sagde, at i Mandeminde var ikke saa fager en Bente vokset grøn ud
der i Bygden som Synnøve Solbæffen.]⁵

Gun var ikke gammel, før de hver Præsten-Søndag⁶ 15 tog hende med i Kirke, skjønt Synnøve i Fødsningen ikke vidste bedre, end at Præsten stod og skjendte paa Slave-Bent, som hun saa sidde⁶ lige nedenfor Prækestolen.

* ←¹Hans Nielson Hauge, b. 1771, d. 1824, a well-known Norwegian lay preacher. He traveled about and preached in Norway and Denmark especially during the last decade of the 18th century. During the years 1804-1811 he was in prison in Christiania. Since 1815 he lived near Christiania in a home bought for him by his followers, who were called Haugianere. These form at present an important branch of the Lutheran church in Norway, as well as among the Norwegians in the United States. ²i tre Aar, for three years. Note the preposition in the Norwegian. ³hvordan det var og ikke var, however that might be. ⁴de fleste, note definite article. ⁵hver Præsten-Søndag, every Sunday there was service. ⁶som hun saa sidde, etc. The verbs 'se, 'see' and 'høre, 'hear' are followed by a predicate infinitive to the

hvor Dog vilde Faderen, at hun skulde bære med — "for at
saa Banen," sagde han; og Moderen vilde det samme, "da
ingen vidste, hvorledes hun imidlertid blev påsjet
hjemme."

Var der paa Gaarden noget Lam, Rind eller nogen 5
liden Gris, som vantrivdes, eller en Ko, noget ondt¹ kom
over, blev det altid givet Synnøve til Eiendom,² og Mo-
deren syntes vide,³ at fra den Stund kom det sig; Fade-
ren trode⁴ ikke rigtig, det kom deraf, men "det var i alle
Fald⁵ det samme, hvem af dem eiede Fæet, naar det blot 10
trivdes."

indet Paa den andre Side af Dalen og tæt under det høje
Fjeld laa en Gaard, som hed Granliden, saa kaldet, fordi
den laa midt i en stor Granstog, den eneste i vid Om-
freds. Eierens Oldefader havde været blandt dem, som 15
laa i Holsten⁶ og ventede Russen, og fra den Færd bar
han mange fremmede og forunderlige Frøsorter med hjem⁷
i Tornistret. Dem plantede han rundt sine Guse; men i
Tidens Længde var en efter en gaat ud, kun nogle Gran-

object, not the present participle as in English. The object of the principal verb becomes the logical subject of the infinitive. For examples see Falk og Torp § 127, Hofgaard § 138. ¹noget ondt. Note the common omission of the relative pronoun-object, here also for reasons of euphony. ²til Eiendom, *as her property*. ³syntes, is followed by a predicate infinitive to the subject, the subject of the main verb is here the logical subject of the infinitive, thus, *Moderen syntes vide: Moderen syntes at hun vidste*. See note 6 on page 4. ⁴See note 5, page 3. ⁵i alle Fald, *in any case, jedsenfalls, in allen Fællen*. ⁶laa i Holsten, *were in camp in Holstein*. ⁷med hjem, *back home with him*.

fogler, som sært no var komne iblandt, havde sat sterf Skog og skyggede nu Husene til alle Sider. Holstensfareren¹ havde hedt Thorbjørn efter sin Bedstefader, hans ældste Søn Sæmund efter Faderen, og saaledes havde paa den Gaard Gierne skiftevis hedt Thorbjørn og Sæmund --- 5
op i umindelige Tider. Men det Ord gif, at i Grænsliden havde blot andenhver Mand Lykken med sig, og det var ikke ham,² som hed Thorbjørn. Da den nuværende Gier, Sæmund, fik den første Søn, tænkte han mangehaande derved, men turde dog banskelig brynde Slegtens 10 Skik og kaldte ham derfor Thorbjørn. Grundede han³ da over, om ikke Gutten kunde opdrages slig, at han kom forbi den Skjæbnesten, Snakket havde lagt i hans Wei. Han var ikke rigtig vis paa det, men han syntes merke⁴ stridigt Sind hos Gutten; "det skal plukkes ud," sagde 15 han til Moderen, og saa snart Thorbjørn blev tre Aar,⁵ satte Faderen sig stundum hen med et Ris i Haanden, tvang ham til at bære alle Bedtrær tilbage til sin Plads, tage op igjen den Skop, han havde kastet, flappe Ratten, som han havde klepet. Men Moderen gif gjerne ud, 20 naar det Sind kom over Faderen.

¹Holstensfareren, *the one who had been in Holstein*. The compound is formed of *farer*, *traveler*, and the name of the country. ²The disjunctive pronoun is *ham*, not *han*, nom. as English or German; cf. French, 'c'est lui, c'est moi.' ³Grundede *han* da over, a case of inversion of subject and predicate where the sentence is an immediate continuation of the preceding, a characteristic of Bjørnson's style in imitation of the sagas. ⁴syntes merke, see note 6 page 4. ⁵tre Aar, elliptical for *tre Aar gammel*. ⁶Moderen gif gjerne ud, *gjerne* means here 'usually.' It may also as the German *gern* mean

Sæmund undredes ved, at alt som Gutt^{en} blev større, var der mere at rette hos ham, og det uagtet han stedse blev strengere medfaren. Han holdt ham tidlig til Vogen og lod ham gaa med paa Marken for at kunne have et Øie med ham. Moderen havde stort Hus og Smaabørn; hun kunde ikke mere end flappe og formane Sønnen hver Morgen, hun flædte ham paa, og tale jagte med Faderen, naar Helligdagene¹ samlede dem. Men Thorbjørn tænkte, naar han fik Hugg, fordi a-b jagde² ab og ikke ba, og fordi han ikke havde Løb at gibe liden Ingrid Riss, som Faderen gav ham: — det er dog underligt, at jeg skal have det saa slemt,³ og alle Smaaøstfende mine⁴ skal have det saa godt.

Da han var mest omkring Faderen, og han ikke turde tale fynderligt til ham, blev han ordknag^{*}, skjønt ikke saa tænkt. Engang undslap det ham dog, mens de drog paa det vaade Hø: "Hvorfor er alt Høet tørt og inde derover paa Solbækken, og her er det vaadt?" —

"Fordi de har oftere Sol end vi." —

Det var første Gang, han lagde Merke til, at den Solglans der borte, han tit havde fiddet og glædet sig ved, stod han selv udenfor. Siden den Dag faldt hans Øine oftere paa Solbækken end før.

"Sid ikke der og gab," sagde Faderen, og gav ham et

'like to,' as: jeg læser gjerne Tyst. ¹Helligdagene, the (weekly) holy days—Sundays. ²forbi a b jagde ab, because a-b spelled ab.

³have det saa slemt, be so badly off, unhappy, so badly treated.

⁴Østfende, signifies 'brothers and sisters,' as German Geschwister.

* Løsen var a myz. tilknytning.

Puf; "herover maa vi slide, det vi kan,¹ baade siden og stor, skal vi faa noget i Hus."²

Sæmund stiftede Tjenestegut, da Thorbjørn kunde være³ omkring de syv, otte.⁴ Aslak hed den nye, og han var nok allerede vidtreist, skjønt han blot var Unggutten⁵ 5 endda. Den Aften, han kom, var Thorbjørn gaat til Sengs,⁶ men den næste Dag, han sad og læste,⁷ slog en op Døren med et saadant Spark, som han aldrig havde hørt før, og det var Aslak, der kom drivende med et stort Fag Ved,⁸ — slængte det med Fart ned paa Gulvet, saa Ski- 10 erne fæg til alle Sider. Selv hoppede han⁹ høit i Bel- into the air ret for at trampe Sneen af sig, og for hvert Gop raabte han: "Det er koldt, sa"¹⁰ Trolldbruden, hun sad i Is til Beltet!"¹¹ Faderen var ikke inde, — men Moderen sopte Sneen sammen og bar den stiltiende ud. 15

"Hvad glaner du efter?" sagde Aslak til Thorbjørn. —

¹det vi kan, *all we are able, as well as we know how.* *was wir können.*
²skal vi faa noget i Hus, *if we are to get anything under cover.* ³kunde være, *might be.* ⁴omkring de syv, otte, note the definite article.
⁵Unggutten, *a young boy*, an exceptional use of the definite form.
⁶til Sengs, *to bed.* In Old Norse *til* governed the genitive case; examples of this old genitive are: *til Alters*, *til Bords*, *til Bunds*, *til Himmels*, *til Rjæbs*, *til Salgs*, *til Døds*, *til Synne.* The last two are from older genitives in *-a* and *-ar*. ⁷den næste Dag, han sad, etc., *da* or *men*s is omitted. ⁸et stort Fag Ved, *an armful of wood*, appositional partitive genitive as in German. ⁹Note selv in stressed first position. ¹⁰sa' = sagde. ¹¹det er koldt, sa' Trolldbruden, hun sad i Is til Beltet. This omission of the connectives (*idet*, *men*s, *der*) is characteristic of the style of the folk-tales, from one of which Aslak is quoting.

"Jffe efter noget," svarede denne, thi han var ræd.—

"Har du set den Hanen,¹ som du har bag i Vogen der?" —

"Ja." —

"Han har fuldt af Høns omkring sig, naar Vogen er 5
luffet i; — har du set det?" —

"Nei." —

"Saa se efter!" —

Gutten gjorde saa. —

"Du er en Loff!" sagde Aslak til ham. — Men fra 10
den Stund havde ingen den Magt over ham som Aslak.²

"Du kan ingenting,"³ sagde Aslak en Dag til
Thorbjørn, — denne pillede som sedvanlig efter ham for
at give Magt.

"Jo, jeg kan til den fjerde Part."³ —

15

"Pst! Nei, du har ikke engang hørt TrolDET, der
dansede saa længe med Renten, til Solen randt, og det
revnede som en Ralb, der har spist Surmelf!" I sine Le-
bedage havde Thorbjørn ikke hørt saa megen Rundskab
paa én Gang. "Hvor var det?" spurgte han. —

20

"Hvor? — Ja det, — jo det var borte paa Sol-
bassen der!"

¹den Hanen, colloquial double definite article, not used in Danish, but is literary in Swedish and is common in literature in Norwegian.

²den Magt over ham som Aslak, the same power over him that Aslak had. ³Du kan ingenting, see note 1, page 3. jeg kan til den fjerde Part: kan=know by heart. At kunne en Lektie, en Bog, udenad, to know a lesson, a book, 'by heart.' den fjerde Part, the fourth part of the catechism. Kan as used in lines 12 and 15 means 'know' =Fr. 'savoir.'

Thorbjørn stirrede.

"Har du hørt om ham, som folgte sig til Fanden for et Par gamle Støvler?"¹ Thorbjørn glemte at svare, saa forundret var han.

"Du tænker vel paa, hvor det var — he? — — Det 5 var ogsaa borte paa Solbaffen der, rigtig lige ned i den Bæk, du jer! — — — Vorherre bebar' os! Det staar daarlig til med din Kristendomsfundstab," sagde han videre. "Du har vel ikke engang hørt gjete hende Kari Træstak?" Nei, han havde ingenting hørt. Og mens 10 Nelsak nu arbejdede fort, fortalte han endnu fortere, — og det var om Kari Træstak, om Rvernen, der malte Salt paa Havsens² Bund, om Fanden med Træsko paa, Trol-det, som fik Skjegget fast i en Træstamme, de syv grønne Jomfruer, som nappede Haarene af Snyttepers Legge, 15 mens han sov og umulig kunde vaagne, og alt sammen foregik borte paa Solbaffen.

"Gvad i Guds Navn gaar der af Gutten?" sagde Moderen den næste Dag. "Han har nu staaet paa Knæ der borte ved Bækken og set ud over til Solbaffen, fra det 20 blev lyst."

"Ja, idag har han det travelt,"³ sagde Faderen, som laa og hvilede sig den lange Søndag.

¹et Par gamle Støvler, see note 8, page 8. ²Havsens, a petrified genitive, Old Norse, Haffins. In O. N. the genitive sign, here 's,' was added to name and article both as Dagfins, Stadarins, Brudarennar etc. Haffins is genitive of neut. nom. Haffit. See note 6, p. 8. ³Har det travelt, be busy, see note 3, p. 7. In such idioms English employs the verb 'to be' with an adjective, while other Ger-

"Å, Folf figer, at han har fæstet Synnøve Solbakken," sagde Aslak; "men Folf figer ogsaa saa meget,"¹ lagde han til. Thorbjørn forstod det ikke rigtig, men blev dog ildrød over hele Ansigtet. Da Aslak gjorde opmærksom herpaa, trøb han ned af Bænken, tog sin Katekismus 5 og satte sig hen at læse. "Ja, trøst dig med Guds Ord, du," sagde Aslak; "du faar hende saa ikke alligevel." *angst*

Da det led saa langt frem i Ugen, at han tænkte, de havde glemt det, spurgte han Moderen ganske sagte, thi han var undselig ved det: "Du, — hvem er Synnøve 10 Solbakken?" —

"Det er en liden Sente, som engang skal eie Solbakken."

"Gaar hun ingen Træstak da?"

Moderen saa forundret paa ham; "hvad er det, du 15 figer?" sagde hun. Han følte, det maatte være noget dumt, og taug.

"En har aldrig set vakrere Barn, end hun er," lagde Moderen til, "og det har hun faaet i Løn af Vorherre, fordi hun bestandig er snild og brav og flittig til at læse." 20 Nu vidste han det med.²

En Dag, Sæmund havde været i Marken sammen med Aslak, sagde han om Aftenen til Thorbjørn: "Du

manic languages and the Romance languages for the most part, use the verb for 'to have' with a noun. Other expressions in Norwegian are: at have Ret, Uret, 'be right, wrong,' have Hast, 'be in a hurry,' have Øst til, 'be desirous of,' with the first of these compare Germ. Recht haben, French, avoir raison, and Spanish, tener razón, ¹men ... ogsaa, *but then* etc. ²med, is here an adverb, *also*.

skal ikke oftere bære sammen med Tjenestegutten." Men Thorbjørn agtede ikke videre paa det. Saa løb det en Stund efter: "Derfom du findes oftere sammen med ham, gaar det dig ikke godt!" Da sneg Thorbjørn sig efter ham, naar Faderen ikke saa det. Denne kom over dem, der de sad og talte sammen; da fik Thorbjørn Pryl¹ og blev jaget ind. Men siden passjede Thorbjørn Åslaf *match* op, naar Faderen ikke var hjemme.²

En Søndag, Faderen var i Kirke,³ gjorde nok Thorbjørn Ugagn hjemme. Åslaf og han fastede Snebold paa 10 hverandre. "Nei, nei, du kvæler mig," bad Thorbjørn; "lad os faste sammen paa noget andet." Åslaf var straks færdig, og saa fastede de først efter den spinkle Gran borte ved Buret, saa efter Burdøren og endelig efter Burvin- *generel* duet, — ikke dette selv, sagde Åslaf, men Listen omkring 15 det. Thorbjørn traf imidlertid Ruden og blev bleg. "Pst, hvem faar vide det? Rast bedre!" Han saa gjorde, men traf nok en.⁴ "Nu vil jeg ikke mere." I det samme kom hans ældste Søster, liden Ingrid, ud. "Rast efter hende, du!" Thorbjørn var straks rede. Snten græd, 20 og Moderen kom ud. Hun bad dem holde inde. "Rast, fast!" hviffede Åslaf. Thorbjørn var hed og ophidsset; han gjorde saa. "Seg mener, du gaar fra Biddet, jeg," sagde

¹Pryl pronounce Pryl. ²Note that hjem is *home, homeward*, while hjemme is *at home*. Similar derivate adverbs in 'e' with locative force are: nebe (from neb), oppe (op), ude (ud), inde (ind), fremme (frem), borte (bort), henne (hen); cf. hvor er han henne? and hvor gif han hen? ³omission of the connective as p. 8, line 7; see note 7. ⁴not en, Germ. noch ein, *one more*, also en til, endnu en.

Moderen og rendte imod ham. Han foran, hun efter — Gaarden rundt; Nslaf lo, og Moderen truede. Men der fik hun ham fat oppe i en Snedrive og gav sig ifærd med rigtig at dænge ham.

began

"Jeg flaar igjen, jeg, det bruger de her."¹ —

5

Moderen holdt forundrét inde og saa paa ham. "Det har en anden lært dig," sagde hun saa, tog ham stiltiende ved Haanden og førte ham ind. Hun sagde ikke et Ord mere til ham, men stelledede godt for hans Smaasøffende og talte med dem om, at nu kom Far snart hjem fra Kirken. 10 Da begyndte det at blive dygtig hedt i Stuen. Nslaf bad om Lov til at besøge en Slegtning; det fik han straks; men Thorbjørn blev meget mindre, da Nslaf var gaat. Han havde frygtelig ondt i Maven og var saa flam i Hænderne, at han svedede Vogen, naar han tog i den.² Være Mo- 15 der ikke vilde sige noget til Far, naar han kom hjem; men at hede derom fik han ikke over sig. Alt, han saa paa, skiftede Udseende, og Stueuhret sagde: Bank, Bank — Bank, Bank! Han maatte op i Vinduet og se paa Solbakkén. Den alene laa tilsneet, stille og perlede i Solen, 20 som bestandig; Huset stod og lo³ ud af alle Ruder, og der var vissefelig ikke en eneste itu; Nøgen for forfærdelig glad

ask

in pieces

20

¹det bruger de her, elliptical for det bruger de at gjøre her. ²naar han tog i den, *whenever* etc., only in this sense can naat be used with a past tense in the indicative, otherwise da is used. In naat han kom hjem, the verb is subjunctive. ³stod og lo, *stood there laughing*. Verbs of rest are thus followed by the conjunction og and another indicative in Norwegian where the second indicative corresponds to a pres. partic in English.

op af Biben, saa han kunde forstaa, at de ogsaa der togte
for Kirkefolk. Der gik bestemt Synnøve og saa ud efter
Var sin og ~~fulde~~ ^{fulde} ~~helt~~ ^{helt} ~~ikke~~ ^{ikke} have Hugg naar han kom hjem.
Han vidste ikke, hvad han skulde tage sig for, og blev paa
en Gang saa kjærlig mod sine Søstre, at det var ingen 5
Ende paa det. Ingrid var han saa god mod, at han gav
hende en blank Knap, som han havde faaet af Alslaf. Hun
tog ham om Halsen, og han tog hende om Halsen: "Kjæ-
re, vesle Ingrid min, er du sint paa mig?" —

"Nei, vesle Thorbjørn! Du kan gjerne kaste saa me- 10
get Sne paa mig, som du vil."

Men der trampede en Sneen af sig i Svalen! Det
var ganske rigtig Faderen; han syntes mild og god, og det
var endnu værre.

"Nu?" sagde han og saa sig omkring, — og det var 15
forunderligt, at ikke Stueuhret ramlede ned. Moderen
satte Maden frem. "Hvordan staar det til her?" spurte *
Faderen, idet han satte sig og tog Skeen op; Thorbjørn
saa paa Moderen, saa Taarerne kom ham i Øinene.

"Na—jo," sagde hun rent utroligt langsomt, og hun 20
vilde sige endnu mere, det saa han nok. "Sag gav Alslaf
Lov til at gaa ud," sagde hun. — Det var nu den Gang,¹
tænkte Thorbjørn, — han tog til at lege med Ingrid, som
om han ikke tænkte paa nogen Verdens Ting.² Saa
længe havde Faderen aldrig spist, og Thorbjørn gav sig 25
tilsidst ifærd med at tælle hver Bid; men da han kom til

¹Det var nu den Gang, transl. so far so good. ²nogen Verdens
Ting, anything in the world.

den fjerde, vilde han se, hvor meget han kunde tælle op mellem den fjerde og femte, og saaledes gif det i Stykker for ham.¹ Endelig reiste Faderen sig og gif ud. Ruderne, Ruderne, klirrede det for Ørerne paa ham, og han saa efter, om de var hele, de, som var i Stuen. So, de 5 var hele allesammen. Men nu gif ogsaa Moderen ud. Thorbjørn tog liden Ingrid i Fang og sagde saa blidt, at hun forundret maatte tirre paa ham: "Vi to skal lege Gulddronning i Enge, vi!" Det vilde hun da gjerne. Og saa sang han, mens Benene skalb under ham: 10

Besle Blomme,
 Enge-Blomme,
 hør nu lidt paa mig!
 Og vil du være Kjæresten min,²
 saa skal du saa en Raabe fin 15
 af Hvil og Guld,
 af Perler fuld.
 Ditteli, dutteli, deia —
 og Solen skinner paa Geia!

Saa svarede hun:

20

Gulddronning.
 Perledronning,
 hør nu lidt paa mig!

¹gif det i Stykker for ham, *he lost count*. ²Kjæresten min. Note the possessive adjective and the definite noun. See note 1, p. 9. A possessive adjective stands after the noun it modifies if the noun is already in the definite form.

not

Jeg vil ei være Kjæresten din,
 jeg vil ei have Raaben sin
 af Fløil og Guld,
 af Perler fuld.
 Ditteli, butteli, deia —
 og Solen skinner paa Heia.¹

5

Men som nu denne Jeg var bedst i Gang,² kom Faderen ind og satte Diet visst paa ham. Han trykkede Ingrid tættere i Gang og faldt slet ikke af Stolen. Faderen vendte sig bort, sagde ingenting; en halv Time gik, han 10 havde endnu intet sagt, — og Thorbjørn vilde næsten begynde at være glad, men turde ikke. Han vidste ikke, hvad han skulde tro, da Faderen selv hjalp til at klæde ham af; han begyndte saa smaat at skjælve igjen.³ Da klappede Faderen ham paa Hovedet og strøg hans Kind; 15 det havde han ikke gjort, saa langt tilbage Gutten kunde huske, og derfor blev han saa varm om Hjertet og over den hele Krop, at Frygten randt af ham, som Is for Solstif. Han vidste ikke, hvorledes han kom i Seng, og da 20 han hverken kunde give sig til at synge eller raabe, lagde han Hænderne stille over Kors, bad Faderen seks Gange fremlængs og baglængs, ganske sagte, — og følte, idet han sovneede ind, at der var dog ingen paa Guds grønne Jord, han holdt sliq af som Far sin.

Den næste Dag vaagneede han i en forfærdelig Angst, 25

¹ Heia is an East Norwegian definite form of Hei, (mountain-) ridge, a fem. noun in the dialects. ² bedst i Gang, at its best, in full swing; cf. German im besten ——— (followed by the verbal noun). ³ saa smaat, little by little, gradually.

fordi han ikke kunde ^{rum}frige; thi han skulde nu alligevel have Pryl. Da han slog Zinene op, merkede han til stor Rettelse,¹ at han havde drømt det, men merkede ogsaa snart, at en anden netop skulde have Pryl, og det var Aslaf. Sæmund gik op og ned ad Gulvet, og 5 Thorbjørn kjendte nok den Gang. Den noget lille, men undersættige Mand saa en og anden Gang under de bukkede Bryn saaledes hen til Aslaf, at denne nok følte hvad der laa i Luften;² Aslaf selv sad oppe paa Bunden af en stor Lønde, nedad hvilken hans Ben dinglede eller fro- 10 gede opover. Han havde som sedvanlig Gænderne i Kommen og Guen paa Hovedet trykket let ned, saa det ikke, mørke Haar, stak i Duffer frem under Skjaggen. Den lidt skjæve Mund var endnu skjævere, det hele Hoved holdt han lidt³ paa Skæffe og saa til Sæmund fra Siden 15 af under halvt tilslukkede Zienlaag.

"Ja, Gutten din er gal nok," sagde han; "men værre er det, at Gæsten din er troldsfæmt."

Sæmund stansede; "du er en Gap!" sagde han, saa det drøede i Stuen, og Aslaf luskede Zienlaagene endnu 20 tættere til. Sæmund gik paany. Aslaf sad en Stund stille.

"So gu'⁴ er den troldsfæmt, jo!" og skottede efter ham for at se, hvad Virkning det havde.

"Nei, men den er skogtræd er den,"⁵ sagde Sæmund 25

¹til stor Rettelse, *to his great relief*. ²hvad der laa i Luften, *what was coming, what was in the air*. ³lidt means 'a little', while lidet is 'little.' ⁴Gu' = Gud. ⁵Nei, men den er skogtræd, er den. Repetition.

fremdeles gaaende;¹ "du har fældet Træ over den i Marken, din ubørne Sluff, og derfor kan ingen længer faa den til at gaa rolig der."

Aslak hørte en Stund paa dette. "Ja ja! tro det, du, Troen skjæmmer ingen. Men jeg tviler paa, den gjør 5 Gæsten din god igjen," lagde han til og skubbede sig i det samme længere ind paa Tønden og dækkede for Ansigtet med den ene Haand.

Sæmund kom ganske rigtig hen til ham og sagde sagte, men uhyggelig nok: "Du er en ond —". 10

"Sæmund!" Ildet borte fra Aaren, det var Ingebjørg, Ronen, som tussede paa ham, ligesom hun sad og tussede paa den mindste, der var bange og vilde skrige.

Barnet havde tiet før, og nu taug ogsaa Sæmund; men han stak dog sin for en saa undersættig Mand meget 15 lille Næve lige opunder Næsen paa Aslak og holdt den der en Stund, idet han ludede sig frem og brændte ham med Øinene i Ansigtet. Derpaa gik han som før og saa hen til ham en og anden Gang i Gæst.

Aslak var meget bleg, men lo dog med det halve Ansigt 20 over til Thorbjørn, idet han holdt den Side ganske stram, som vendte mod Sæmund. "Vorherre give os et

titition of the personal pronoun or of a subject in a substitutory pronoun or, as here, in a substitutory pronoun and verb both is peculiar to colloquial Norwegian as opposed to the higher style and Danish. ¹fremdeles gaaende, *continuing to walk*. Cf. German immer gehend.

godt Taalmod!" sagde han om lidt, men bøiede i det samme Albuen op som for at afbøde et Slag.

Sæmund stansede tvært og skreg med al sin Stemme, idet han satte Foden i Gulbet, saa Nslaf gav sig: "Nævn 5 ikke ham, — du!" — Ingebjørg reiste sig med Spædbarnet og tog ham mildt i Armen. Han saa ikke til hende, men lod i det samme Armen falde. Hun satte sig, han gik atter op og ned; men ingen sagde noget. Da dette varede en Stund, maatte Nslaf til paanh.¹

"Ja, han har vel meget at bestille paa Granliden, 10 — han!"

"Sæmund! Sæmund!" hvisttede Ingebjørg; men før det naade frem, var Sæmund alt raset hen til Nslaf, som satte Foden for.

Den blev brudt ned, Karlen grebet ² i den og Trøie- 15

¹Paanh, literally the same as English 'anew.' ²Den blev brudt ned, Karlen grebet etc. Note the neuter form of the past partic. with an antecedent of the common gender. In Norwegian (contrary to German) a predicate adjective agrees with the noun in gender and number, as Manden er god, Barnet er bakkert, Eleverne er flittige. Similarly a perfect participle when used adjectively agrees with the subject in gender and number if it is a strong verb, in number only if it is a weak verb, e. g.; Hesten staar bunden, Gaarden er alt solgt. Further the participle in the compound tenses of verbs formed with være and blive did so agree regularly formerly, but this is no longer the case. The neuter form of the past partic. is more and more coming to be used; especially is this so in East Norwegian, from which the literary language has been influenced. In general it may be said, that where the participle is more adjectival in force there will be agreement, but the more the participle has grown together with the auxiliary verb into a tense of the verb, the more the

kraben, løftet og saaledes sat imod den lukkede Dør, at
 Fælden gik ud, han ud igjennem den paa Govedet.
 Ronen, Thorbjørn, alle Børnene skreg og bad for ham, og
 hele Huset stod i én¹ Sammen. Men Sæmund ud efter ham,²
 huffede ikke paa at lukke Døren ordentlig op, men spændte 5
 Nesterne tilside, tog ham anden Gang, bar ham ud af
 Svælen, ud paa Gaarden, løftede ham høit og kastede ham
 med al Magt ned igjen. Og da han mærkede, at der var
 for megen Sne til, at han kunde slaa sig tilgagns,³ satte
 han Knæet paa hans Bryst og før ham lige op i Ansigtet, 10
 løftede ham tredje Gang, bar ham til et mere snefrit Sted
 som en Ulv, der drager en sønderreven Hund, slap ham
 atter, værre end før, knægte ham, — og ingen kunde vide,
 hvorledes dette havde endt, dersom ikke Ingebjørg var
 styrtet imellem med Spædbarnet i Armen; "gjør os ikke 15
 ulghfelig!" skreg hun.

En Stund efter sad Ingebjørg i Stuen, Thorbjørn

participle is apt to be used in the neuter singular form without regard to gender or number of the subject. Hence in our sentence *Karlen* (blev) grebet and not blev greben. By influence from the spoken language this is fast becoming common also in literature. ¹én, emphatic. ²men Sæmund ud efter ham. In abrupt narrative Norwegian, like German, frequently omits the verb of motion with an adverb or preposition of transition, the latter in itself being felt to be sufficient to indicate the verbal idea as it does the direction of the motion. ³tilgagns. One of a number of petrified genitives, that have become purely adverbial in meaning, hence are now best written together in one word. The principal ones with *til* are: *tilside*, *tilside*, *tilbels*, *tilføds*, *tillands*, *tilsjøs*. Cf. the adverbial expressions given in note 6, p. 8.

flæbte sig,¹ Faderen gif atter op og ned, drak nu og da lidt Vand, men Gaanden dirrede sig, at Vandet fløi over Roppen og flæfede i Gulvet.

Aslak kom ikke ind, og Ingebjørg gjorde om lidt Mine til at gaa ud.

5

"Bliv inde," sagde han, som var det ikke til hende,² han talte, og hun blev inde. En Stund efter gif han dog³ selv. Han kom ikke igjen. Thorbjørn tog sin Bog og læste uafsladelig uden at se op, skjønt han ikke samlede en Sætning.

10

Et Stykke længere frem paa Formiddagen var Guset i sin gamle Orden, skjønt alle havde en Følelse over sig⁴ som efter et fremmed Besøg. Thorbjørn havde gaat ud, og den første, han mødte udenfor Døren, var Aslak, som havde læstet alt sit Løi paa en Kjælle; men Kjællen var 15 Thorbjørns. Thorbjørn stirrede paa ham; thi han saa styg ud. Blodet var flæbet fast i Ansigtet og smurt bidt udover, han hostede og tog sig ofte for Brystet. Han saa en Stund stiltiende paa Thorbjørn, og saa brød han sterkt frem: "Jeg liker ikke de Øinene⁵ dine, Gut!" Dermed 20

¹Thorbjørn flæbte sig, *was dressing himself*. There is no progressive tense in Norwegian as in English; the durative present, past, etc. must be rendered by the simple tense forms. ²som var det ikke til hende = som om det ikke var etc. ³dog corresponds very much in its use to Germ. doch. The exact meaning can only be determined in any one case from the context. Its force is generally that of a mild contradiction of the preceding statement, and may generally be translated by 'but' or 'however.' ⁴havde en Følelse over sig som etc., *had a feeling as if* etc. ⁵Observe the double definite and the possessive adjective.

skræbede han over Kjælken, satte sig og agede nedover.
 "Du faar se til, hvor du finder Kjælken!" sagde han og
 lo, idet han endnu engang vendte sig og rakte Tunge ad
 ham. Da reiste Aslak.

Men i den Uge, som fulgte, kom Lensmanden did; Fa- 5
 deren var stundum borte, Moderen græd, og hun var og-
 saa et Par Gange borte.

"Gvad er det, Mor?"

"Na, Aslak har forboldt det altsammen."

Saa en Dag greb de liden Ingrid i, at hun sad 10
 og sang:¹

O, du livsalige Verden!
 Nu er jeg lei af din Færden:
 Senten stifter Gode frem,
 Gutten gaar fra sine fem,²
 Madmor blander Vand i Mad,
 Madfar ligger lang og lad;
 Ratten er den klogeste i Huset:
 Han stjæler Rømmen af Kruset.

15

Det blev vel³ et Spurlag efter, hvor hun havde lært 20
 den Visestump. So, det var af Thorbjørn. Denne blev
 meget ræd og sagde, han havde lært den af Aslak. Det
 sagdes ham da, at dersom han selv sang eller lærte hende
 flere slige Viser, fik han Hugg.⁴ Lidt efter lidt kom liden

¹Saa en Dag greb de liden Ingrid i etc., *they caught little Ingrid in the act of singing.* ²sine fem, scil. Sanser, *his five senses.* ³vel means here you can imagine, you may be sure. ⁴fil, conjunctive, = *skulde saa.*

Ingrid til at bande.¹ Thorbjørn blev atter kaldt til, og Sæmund mente, det var bedst, han fik lidt af Riset med det samme; men han græd og lovede saa fagert for sig, at han slap for denne Gang.

Den næste Præstensøndag sagde Faderen til ham: "3= 5
dag skal du slippe at gjøre Ugagn² hjemme; du skal følge
med mig til Kirke."

¹Kom til at, *happened to*. ²Ugagn = Ugavn. The word is specifically Norwegian, hence Ugagn is the better spelling; pronounce Ugangn.

Andet Kapitel.

Kirken staar i Bondens Tanke paa et høit Sted og for
fig selv, fredlyst, med Grabens Gøihed omkring, Messens
Livlighed inde. Den er det eneste Hus i Dalen, hvorpaa ¹
han har anvendt Pragt, og dens Spir rækker derfor ogsaa
lidt længre, end det synes at række. Dens Klokker hilser 5
langveis hans Gang did den rene Søndagsmorgen, og han
løfter altid paa Guen til dem, som han vilde² fige dem et
Tak for sidst! Det er et Forbund imellem ham og dem,
som ingen kjender. Tidlig stod han vel i den aabne Dør
og lyttede til dem mens Kirkesølget drog i stille Tog for- 10
bi nede paa Veien; Far lagede sig til, men han selv var for
liden. Han forbandt da mangen Forestilling med denne
tunge, sterke Qyd, der regerede mellem Fjeldene en Time
eller to og ljomedes fra det ene til det andet; men én var
uadskillelig fra dem: rene, nye Klæder, skinnende Kvinder, 15
pubsede Geste med blanke Seletøi.

Og naar de saa en Søndag ringer over hans egen
Qyffe, der han selv i splinterny, men for store Klæder,
gaar stø ved sin Faders Side og skal første Gang derhen,
ja, da er der Jubel i dem! Da kan de vel slaa alle Døre 20
op for, hvad han vil faa se! Og paa Tilbageveien, naar
de larmer hen over Hovedet, endnu tungt og vuggende paa

¹ hvorpaa, see note 4, p. 3. ² som stands for som om.

Sange, Messer, Prædikenord, der jager og jages af, hvad Diet paa samme Tid har optaget: Altetablen, Dragter, Personer, — da hvælver de ogsaa en Gang for alle Tag over dette samlede Indtryk og vier ind den mindre Kirke, han derefter bærer i sit Indre..

5

Lidt ældre maa han gjæte tilfjelds; men naar han den vakre, dugfulde Søndagsmorgen sidder paa Stenen med Kreaturerne nedensfor sig og hører Kirkeflokkerne over deres Bjelder da bliver han tungsindig. Thi der klinger i dem noget lyst, let, loffende dernede fra, Tanke om Rjen- 10 dinger ved Kirken, Glæde, naar man er der, endnu større naar man har været der, god Mad hjemme, Far, Mor, Søffende, Leg paa Bolden den glade Søndagskveld, og det lille Hjerte gjør Opstand i Brystet. Men det ender dog altid med, at det var Kirkeflokkerne, som løb; han 15 huffer sig om og finder tilfids en halv Salmestub, han kan; den synger han med foldede Hænder og et langt Die ned i Dalen, siger saa en liden Bøn ovenpaa, springer op, er glad og støder i Luren,¹ saa det skralder i Fjeldene.

Her i de stille Fjelddale har endnu Kirken sin særskilte 20 Tale til enhver Alder, sit eget Syn for ethvert Dø; meget kan have bygget imellem, men aldrig noget over. Den staar voffen og færdig for Konfirmanden,² — med oprakt Finger, halvt truende, halvt vinkende, for Unglingen, som har gjort sit Valg, — bredskuldret og sterkt over Mandens 25 Sorg, — rummelig og mild over Oldingen, som er træt.

¹Støbe i Luren, *blow the Alpine horn*. ²Konfirmand, *candidate for confirmation*. The usual age of confirmation is 15

Midt under Gudstjenesten indledes og døbes de smaa Børn, og det er bekjendt nok, at under denne Handling er Andagten størst.

Man kan derfor ikke tegne norske Bønder, fordærbede eller ufordærbede, uden et eller andet Sted at støde sammen med Kirken. Det vil synes en Ensformighed; men det er maaske ikke den værste. Dette være¹ sagt én Gang for alle og ikke netop for det Kirkebesøgs Skyld, som her kommer.

Thorbjørn var glad til Turen² og Synet fik forund- 10
derlig mange Farver i Vinene udenfor Kirken, følte den Stilhedens Lyngde, som laa over alle og alt indenfor, da Messen endnu ikke var begyndt; og skjönt han selv ikke huffede at høre Gøbedet, da Bønnen blev læst, var det dog som høiet ved Synet af flere Hundre høiede Gøbeder. 15
Sangen gik, og alle sang paa en Gang omkring ham, saa det blev ham næsten forfærdeligt.

Saa henjunken sad han, saa han skvat op som af en Drøm, da deres Stol sagte blev aabnet for en, som traadte ind. Efter endt Sang tog Faderen hin Mand i Haanden 20
og spurgte: "Staar det godt til paa Solbakken?"

Thorbjørn fik Vinene op; men hvorledes han saa eller ikke saa,³ var der liden Forbindelse at søge med denne Mand og noget Slags Trolldom. Det var en mild, lyse-
let Mand med store, blaa Øine, høi Pande og høi i Sædet; 25

¹ være is optative which always has the same form as the infinitive.

² var glad til Turen, was happy at the thought of the journey, looked forward with joy to the journey. ³ men hvorledes han saa eller ikke saa, but however much he looked. Cf. note 3, p. 4.

han smilte, naar han talte til ham, og sagde ja til alt-sammen, Sæmund sagde, men var ellers faatalende. —

* "Der kan du faa¹ hende Synnøve at se,"² sagde Jaderen, idet han luede sig ned til Thorbjørn, tog han paa Rnæ og pegede over i den lige overfor dem værende Rvindestol. Der stod en liden Pige paa Rnæ oppe paa Bænken og saa udover Ræstværet; hun var endnu lysere end hin Mand, saa lys, at han aldrig havde set Mægen. Hun havde røde Flaggerbaand i Huen, hvidgule Haar indunder og lo nu over til ham, saa han en lang Tid ikke kunde se 10 paa andet end hendes hvide Tænder. Hun holdt en skinnende Salmehog i den ene Haand og et sammenlagt rød-gult Silketørklæde i den andre og morede sig med at staa³ 5 ommetørklædet paa Salmehogen. Jo mere han stirrede, des mere lo hun, og han vilde ogsaa staa paa Rnæ paa 15 Bænken ligesom hun. Saa nikkede hun. Han saa en Stund alvorlig paa hende; saa nikkede han. Hun lo og nikkede én Gang til; han nikkede atter, og én Gang, og endnu én Gang. Hun lo, men nikkede ikke mere, — før om lidt, da han atter havde glemt det, saa nikkede hun. 20

¹Der kan du faa etc. Faa literally means 'receive, get' and may often be translated by 'get' with the preposition before the infinitive. Faa also may serve as a single auxiliary of the future perfect as: Jeg skal komme naar jeg faar læst Bogen, 'I shall come when I (shall) have read the book.' On other uses of this peculiarly Scandinavian auxiliary, see P. L. § 207, 3. ²Hende Synnøve, In the dialects and in colloquial speech it is common to thus place the pronoun before the name where the person referred to is well-known, much as the German prefixes the definite article. ³med at staa, notice infinitive corresponding to present participle in English.

"Jeg vil ogsaa se!" hørte han bag sig — og følte i det samme en drage ham efter Benene ned paa Gulvet, saa han var nær ved at falde; det var en finstaaeren liden en, som nu arbeidede sig tappert op i hans Sted; han havde ogsaa lyst, stridt Gaar og en but Næse. Aslak havde nok¹ 5 lært Thorbjørn, hvorledes de flemme Gutter, han mødte i Kirke og Skole, skulde tages; Thorbjørn kneb derfor Gutten bag, saa han vilde til at strige,² men holdt inde og frablede i dette Sted³ meget fort ned igjen af Bænken og tog Thorbjørn i begge Øren. Denne greb fat i hans Lug 10 og satte ham ind under sig; hin sfreg endnu ikke, men bed Thorbjørn i Daaret; Thorbjørn trak det tilbage og satte hans Ansigt lige luft i Gulvet. Da blev han selv tagen⁴ i Trøiefkraven og løftet op som en Galmsæk, — det var Faderen, som satte ham i Gang. 15

"Var det ikke i Kirken, fit du⁵ Pryl," hvisttede han ham ind i Øret og trykkede hans Haand, saa den fved lige ned i Joden. Han huffede paa Synnøve og saa ober; hun stod der endnu, men saa sfirrende og fortaft, at han begyndte at ane, hvad han havde gjort, at det maatte være 20

¹Aslak havde nok lært Thorbjørn, hvorledes etc., *Aslak had not neglected to teach Thorbjørn how.* ²saa han vilde til at strige, *so that he came near crying out.* ³i dette Sted, *instead, the antecedent of dette Sted is at strige.* ⁴da blev han selv tagen, *here the past partic. agrees with the subject, see note 2 p. 19.* By the introduction of han selv between the auxiliary and the past, partic., the latter is more closely connected with the subject and the purely verbal idea suffers. *Da blev han selv taget* (pron. tat) would also here be the form ordinarily in the spoken language. ⁵fit, *see note 4, p. 22.*

noget rigtig galt. Saa snart hun merkede, at han saa paa hende, trøb hun ned af Bænken og var ikke mere at se.

Der kom Klokker, der kom Prest frem: han hørte og saa vel paa dem; der kom atter Klokker og atter Prest, — men endnu sad han der paa Faderens Gang og tænkte: 5 skal hun ikke snart se op igjen? Sin Karl, som havde truffet ham ned af Bænken, sad paa en Skammel længe inde i Stolen, og hver Gang han vilde reise sig, fik han et Puf i Ryggen af en gammel en, som sad og dubbede, men baagnede regelmæssig, hver Gang hin gjorde Mine til at 10 reise sig. "Skal hun ikke snart se op igjen," tænkte Thorbjørn, og hvert rødt Waand, som han saa røre sig rundt omkring, mindede om dem, hun havde, og hvert tilstødset Billede i den gamle Kirke var enten netop saa stort eller lidt mindre end hun. So, der stak hun Hovedet op; men 15 straks hun fik se ham, trak hun det alvorligt ned igjen. — Klokkeren kom frem og Presten endnu en Gang, der blev ringet,¹ og man reiste sig. Faderen talte atter sagte med den lyse Mand, de gik sammen ober til Kvindesølfestolen, hvor man ogsaa havde reist sig. Den første, som kom ud 20 deraf, var en lys Rone, som smilte ligesom Manden, men dog mindre; hun var ganske liden og bleg og holdt Synnøve ved Haanden. Thorbjørn straks lige mod denne;² men

made as if he would

stirring decorated

pair

¹der blev ringet, the impersonal passive of an transitive verb as in German es wurde gesungen, es wurde getaucht, which in English may usually be rendered by 'there was' and the participal substantive. Transl. here, *the bell rang*. ²On such omissions of the verb see note 2, p. 20.

hun traf sig hurtig unda ham,¹ (rundt om Moderens Njole.) †

"Lad mig være!" sagde hun.

"Hun der har nok ikke før været i Kirke," sagde den lyse Rone og lagde Haanden paa ham.

5

"Nei, derfor slaas han ogsaa den første Gang, han er der, sagde Sæmund.—

Thorbjørn saa skamfuld op paa hende og derfra paa Synnøve, der syntes ham endnu alvorligere. De gik alle ud, — de ældre i Samtale, men Thorbjørn efter Synnøve, 10 som traf sig tættere til Moderen, hver Gang han kom hende nær. Den anden Gut saa han ikke mere. Ude paa Kirkevolden stansede de og begyndte en længre Samtale. Thorbjørn hørte flere Gange "Uslaf" nævne,² og da han var hange for, at der ogsaa skulde tales lidt om ham selv 15 med det samme, traf han sig tilbage.

"Du skal ikke høre dette!" sagde Moderen til Synnøve; "gaa en Smule bort, Vennen min; gaa bort, siger jeg."

Synnøve drog sig nølende tilbage. Thorbjørn gik da 20.

¹unda, 'away from', comes from older undan and therefore incorrectly sometimes written undaf. ²hørte -- nævne. An active infinitive with passive meaning appears in Norwegian after lade, høre, and sometimes se without the sign of the infinitive, e. g. vi lod dem hente, jeg hørte set Stykket spille. However, the passive may be employed to avoid ambiguity, as: jeg hørte ham blive kaldt ved Navn, cf. Germ. ich hörte ihn rufen, active and passive; see further Falk and Torp §122, also Hofgaard §138 and note 6, p. 4.

nærmere hen til hende og saa paa hende, og hun saa paa ham, og saadan stod de en lang Stund blot og saa paa hverandre.

Endelig sagde hun: "Fy!" — ○

"Hvorfor siger du fy?" spurgte han. — 5

"Fy!" sagde hun endnu engang. "Fy, flamme dig!"

* Iagde hun til. —

"Hvad har jeg da¹ gjort?" —

"Du har flaaedes² i Kirken og mens Presten stod og messede, — fy!" — 10

"Ja, men det er længe siden."

Dette slog hende, og hun sagde om lidt: "Er det dig,³ som hedder Thorbjørn Granliden?" —

¹Da like English then and German denn makes the question less abrupt. Da further serves here to connect the question more closely with the preceding, say: *what have I done then (to make you say that, that you say that)*. ²har flaaedes, *have been fighting*. Observe that deponents and s-passives take the auxiliary have, not være and blive, in forming the perfect, pluperfect, and future perfect (have = er blevet). In the compound tenses the use of the deponent is commonly avoided in the spoken language, as: de er blevne (or blevet) enige, instead of de har enedes. Colloquially har flaaedes is pronounced har flaaet. ³er det dig, the disjunctive personal pronoun is the objective mig, dig, ham, etc. not the nominative jeg, du, han. See note 2, p. 6. In the older language the nominative was used and this is still for the most part the case in the dialects. The objective disjunctive is due to East Scandinavian (and Danish) influence, and is characteristic of East Norwegian. In the colloquial language and in recent writers the nominative is more and more common again. This is quite generally the case if the disjunctive pronoun is followed by a relative clause in which the relative is subject, as in our sentence e. g. er det du, som hedder etc.

"Ja, og er det dig, som heder Synnøve Solbækken?" —

"Ja. — — Jeg har bestandig hørt, at du var saadan en snild Gut." —

"Nei, det er ikke sandt; for jeg er den flemmeste af alle os hjemme," sagde Thorbjørn. —

"Nu har jeg aldrig hørt — —" sagde Synnøve og slog de smaa Hænder sammen; "Mor, Mor! han siger—"

"Ti stille og gaa bort!" mødte hende fra denne Rant, ^{quarter} — og hun stansede, vendte derpaa langsomt og baglængs 10 tilbage, med de store, blaa Øine heftede paa Moderen.

"Jeg har bestandig hørt, at du var saa snild," sagde Thorbjørn. —

"Ja, det er somme Tider, naar jeg har læst, ^{*} det," svarede hun. — 15

— "Er det sandt, det er saa overlag fuldt med Nisser og Trolde og andet ondt der borte paa eders Ranter?" ¹ spurte han, satte Haanden i Siden, den ene Fod frem og støttede sig paa den andre, — netop som han havde set Aslak gjøre det. — ² 20

"Mor, Mor! véd du, hvad han siger? han siger —"

"Lad mig være, hører du! Og kom ikke hid, før jeg kalder paa dig!" Hun maatte atter langsomt og bag-

Bjørnson, however, writes the objective *dig*, etc. ¹paa eders Ranter, lit. in your directions, transl. *in your part of the country or where you live*. ²netop som han havde set Aslak gjøre det, *just as he had seen Aslak do*. Det, which is not necessary in the Norwegian, resumes the idea of the antecedent. Cf. the French; *êtes-vous le père de cette jeune fille? Oui, je le suis*.

længs tilbage, idet hun puttede en Snip af Lørflædet ind i Munden, bed fast og trak i det.

hensigt!

"Er det slet ikke sandt, at hver Nat saa spiller det¹ i Saugene der borte?"

hensigt

"Nei!" —

5

"Saa du aldrig set Trolld da?" —

"Nei!" —

"Men i Jesu Navn² — —".

— "Gh, det skal du ikke sige!" —

langsomt

"Na pyt; det er ikke farligt!" sagde han og spyttede 10 mellem Tænderne for at vise hende, hvor langt han kunde spytte. —

"Jo, jo," sagde hun; "for saa³ kommer du i Selvede!" —

"Tror du det?" spurgte han betydelig mygere; thi 15 han havde blot tænkt sig, at han kunde saa Gugg for det, og nu stod Faderen saa langt borte, —

"Hvem paa Dag⁴ er den stærkeste derover paa eders Side?" spurgte han og satte Guen lidt mere paa den ene Kant. —

20

"Nei, det ved jeg ikke." —

"Ja, paa vor Side er det Jar; han er saa stærk, at han pryler Nslaf; og du kan tro, Nslaf er stærk." —

"Ja, saa." ⁵ —

¹saa, here a superfluous connective, that is very characteristic of the dialects. ²Men i Jesu Navn — not be translated literally which would be stronger than the Norwegian, say *but for heaven's sake*. ³for saa, *because then*. ⁴Hvem paa Dag, is literally, 'just about who,' may translate, *who might be etc.* ⁵Ja saa, say, *is that so, or is he?*
3—Synnøve Solbækken.

"Han har engang løftet en Gæst." —

"En Gæst!" —

"Det er saa sandt, saa sandt, — for han har selv fortalt det."

Da tvilede jo heller ikke hun.¹ "Hvem er Als- 5
laf?" spurgte hun. —

"Det er vel en stem en, kan du tro."² Han var
prytlte ham sig, at her i Verden er nu aldrig Mand ble-
ven pryl't sig før." —

"Glaas I der horte hos eder?"³ —

10

"Ja somme Tider, saa — — Gjør I det ikke over
hos eder?" —

"Nei, aldrig." —

"Hvad gjør I der da?" —

"Na, Mor stiller med Maden, binder og syr; det 15
gjør Kari ogsaa, men ikke saa godt som Mor, for Kari er
saa lad. Men Randi passer Kjørene, Far og Gutterne er
i Marken eller ogsaa hjemme." Dette sandt han var en
tilfredsstillende Forklaring. "Men hver Aften læser vi
og synger vi," fortsatte hun, "og det gjør vi om Søndag- 20
gen ogsaa." —

"Allesammen?" —

"Ja." —

"Det maa være langsomt — —"

— "Langsomt? Mor, han sig—" men saa huffede 25

¹Da tvilede jo heller ikke hun, say, indeed, she didn't doubt either then.

²Kan du tro, you may believe, I tell you, ³hos, Germ. bei, French chez, at one's house.

hun, at der hen skulde hun ikke. — "Du kan tro, jeg eier mange Sauer," sagde hun. —

"Gjør du det?" —

"Ja, tre gaar med Lam i Vinter, og den ene, tror jeg bestemt, faar to." ¹ —

5

"Saa du har Sauer, du?" —

"Nei" ← "Ja, jeg har ogsaa Kjør og Grise. Har du ingen?"

"Kom bort til mig, skal du faa et Lam.² Saa skal du nok se, at du faar flere af det." —

interesting "Det vilde være urimelig trøisomt." De stod lidt; 10
"kunde ikke ogsaa Ingrid faa et Lam?" spurte han. —

"Hvem er Ingrid?" —

"Ingrid, vesle Ingrid?"

Nei, hende kjendte hun ikke. "Er hun mindre end du?" —

15

"Ja visst er hun mindre end jeg, — saapas som du."³ —

"Na nei!⁴ hende maa du tage med, hører du!" Jo, det skulde han da. "Men", sagde hun, "da du faar et Lam, kan hun faa en Gris." Det fandt ogsaa han var 20 langt klogere, og nu fortalte de lidt om fælles Kjendinger, hvoraf de rigtignok ikke havde mange. Forældrene var færdige, og de maatte gaa hjem.

Om Matten drømte han om Solbækken, og syntes

¹tror jeg bestemt, *I really believe*; bestemt, is past partic. of bestemme, cf. Germ., bestimmt. ²The understood connective before skal is faa. ³saapas som du, *about as big as you*. ⁴Na nei! *say oh my!*

han¹ at se bare hvide Lam der borte og en liden Ihs
 Gente med røde Baand gaa midt imellem dem. Ingrid
 og han talte hver eneste Dag om at komme derober. De
 havde saa mange Lam og Smaagriise at passe, at de vidste
 ikke, hvorledes de skulde vende sig imellem dem. Imid- 5
 lertid undrede de sig meget ober, at de ikke kunde gaa did
 straks. "Fordi om den vesle Gentungen her bedt eder?"
 spurte Moderen; "har du hørt slikt før?" — "Ja ja, vent
 nu til næste Præfensjøndag," mente Thorbjørn, "saa skal
 I se." 10

Den kom. "Du skal være saa flem til at fryde og
 lybe og bande," sagde Synnøve da til ham, "at du ikke
 faar Lov til at komme, før du har lagt det af." —

"Hvem har sagt det?" spurte Thorbjørn forundret.
 "Mor". 15

Ingrid var spændt paa Gjemkomstén, og han fortalte
 hende og Moderen, hvordan det var gaat. *tract*

"Der kan du se!"² sagde Moderen. Ingrid sagde in-
 genting. Men herefter passede baade hun og Moderen
 paa ham, hver Gang han bandte eller strød. Ingrid og 20
 han kom imidlertid op til at slaas om, hvorvidt³ "Gün-
 den fare i mig!" kunde være at bande eller ei. Ingrid
 fik Brhl, og siden brugte han "Gunden fare i mig!" hele
 Dagen. Men om Avelsen hørte Faderen det. "Jo, han
 skal rigtig fare i dig!" sagde han og drev til ham, saa han 25
 tumlede hen. Thorbjørn var mest skamfuld for Ingrid;

¹og syntes han, the simple conjunction og does not necessitate
 inversion, but see note 3, p. 6. ²Der kan du se! there you see!
³hvorvidt, as to how far.

men hun gif om en liden Stund bort til ham og flappede ham.

Da et Par Maaneder led frem, kom de begge over paa Solbækken; Synnøve var fiden hos dem, de atter der, og saaledes under hele Opveksten. Thorbjørn og Syn- 5
nøve kapløste; de gif i samme Skole, og han blev tilsidst flinkere, saa flink, at Presten tog sig af ham. Men Ingrid gif det daarligere med, og hende hjalp de begge. Sun og Synnøve blev saa uadskillelige, at Folk kaldte dem "Kyperne", fordi de altid fløi sammen, og begge var me- 10
get lyse.

Det hændte sig, ret som det var,¹ at Synnøve slog sig vred paa Thorbjørn, fordi han var vel bild af sig² og ragede i Klammeri baade hist og her. Ingrid gif da altid imellem, og de var atter Godvenner³ som før. Men 15
fik Synnøves Mor høre om Slagsmaal, kom han ikke paa Solbækken den Uge og knapt nok den næste. Sæmund turde ingen fortælle om sligt; "han farer for haardt med Gutten," sagde Konen hans og paalagde alle Tausked.

Som de nu voksede til, blev de alle tre fagre at se til, 20
stjænt hver paa sin Maade. Synnøve blev høi og slank, fik gult Haar, et fint, skinnende Ansigt med stille, blaa Øine. Naar hun talte, smilte hun, og Folk sagde tidlig, at det var bestignet at gaa ind under det Smil. Ingrid var mindre, men førere, havde endnu lysere Haar, men et 25
ganste lidet Ansigt, der var blødt og rundt. Thorbjørn

¹ret som det var, *every now and then*. ²vel bild af sig, *rather wild*.

³Godvenner, stress first syllable.

pretty well blev af Middelshøjde, men saare velvoksen, sit mørkt Haar, dunkelblaa Øine, skarpt Ansigt og sterke Lemmer. Han pleiede gjerne¹ selv at fortælle, naar han var vred, at han kunde læse og skrive ligesaa godt som Skolemesteren og frygtede ellers ingen Mand i Dalen — uden Far sin 5 tænkte han; men det lagde han ikke til.

Thorbjørn vilde tidlig konfirmeres; men deraf blev der intet; "saa længe du ikke er konfirmeret, er du bare Gutten,² og jeg kan bedre raade med dig!" sagde Far hans. Saadan var det til, at han, Synnøve og Ingrid 10 gif til Presten³ paa samme Tid. Synnøve havde ogsaa ventet længe; hun var 15, i det 16de Aar. "En kan aldrig nok, naar en skal aflægge sit Gudslofte," havde Moderen altid sagt, og Faderen, Guttorm Solbækken, havde sagt ja dertil. Saa var det ikke rart, at et Par Friere be- 15 gyndte at vise sig, den ene en bedre Mand⁴ og den anden en rig Nabo. "Det er dog forgaalt! Hun er endnu ikke konfirmeret!" — "Ja, saa faar vi konfirmere hende da," sagde Faderen. Men herom vidste Synnøve selv intet. 20

Paa Prestegaarden syntes Rindfolkene af Prestens Familie saa godt om Synnøve, at de tog hende ind for at tale med hende. Ingrid og Thorbjørn stod igjen ude blandt de andre, og da en Gut sagde til ham: "Saa du slap ikke ind med?" De tager hende bestemt fra dig!" saa 25

¹han pleiede gjerne etc., *he was in the habit of.* ²Gutten, see note 5, p. 8. ³Gaa til Presten, meet at the parsonage for weekly lessons in preparation for the confirmation, see note 2, p. 25. ⁴en bedre Mand⁴ Søn, *the son of a well-to-do man.* ⁵Saa du slap ikke ind, *and so you, etc.*

kostede dette hin Gut et blaat Øie. Fra nu af blev det
custom en Stif blandt de andre Gutter at erte ham med Syn- *tease*
 nøve, og det viste sig ogsaa, at intet kunde sætte ham i
math større Brede. I en Skog op under Prestegaarden blev *gave*
 der tilsidst og efter Aftale et Slagsmaal, der havde dette 5
 til Grund; det voksede sig op, at Thorbjørn fik at gjøre med
 en hel Flok paa én Gang. Kvindfolkene var gaaet i For-
 veien, saa der var ingen til at stille dem ad, og det bev
 derfor værre og værre. Tale vilde han ikke,¹ der kom *look*
 flere ind paa ham, og nu forsvarede han sig paa hvad 10
 Maade han bedst kunde, hvorfor der uddeltes Slag, som
 fiden selv fortalte, hvad der var foregaaet. Marsagen kom *came*
 med det samme op,² og der blev sterkt Tale om dette i
 Bygden.

Næste Præstensøndag vilde Thorbjørn ikke gaa til 15
 Kirke; næste Dag, de skulde være hos Presten, lagde han *gave*
sig syg. Ingrid gif derfor alene. Han spurte hende ved
 Hjemkomsten, hvad Synnøve havde sagt. "Ingenting."

Da han saa gif med igjen, syntes han, at alle Folk
 saa paa ham, og at Konfirmanderne sniste. Men Syn- 20
 nøve kom senere end de andre og var meget inde hos Pre-
 stens den Dag. Han frygtede Skend af Presten, men
 merkede snart, at de to eneste i Bygden, som ikke kjendte
 noget til Slagsmaalet, var hans egen Fader og Presten.
 Det kunde endda gaa an;³ men hvorledes han atter kunde 25
 komme i Tale med Synnøve, vidste han ikke; thi det var

¹observe the order, why is the verb placed first? ²from ... up,
 became known. ³det kunde endda gaa an, transl. *that's not so bad after all.*

"The man is in the sun" = this ...

første Gang, han ikke rigtig vilde bede Ingrid gaa imellem. Efter endt Overhøring var Synnøve atter inde hos Prestens; han ventede, saa længe der endnu var andre paa Gaarden; men tilsidst maatte han ogsaa gaa. Ingrid var
gaat blandt de første.

5

Næste Dag var Synnøve kommen før alle de andre og gif i Haven med en af Frøkenerne¹ og en ung Herre. Frøkenen tog op Blomster og gav Synnøve, Herren hjalp til, og Thorbjørn stod blandt de andre udenfor og saa paa. De forflarede hende høit nok, saa alle hørte det, 10 hvorledes disse Blomster skulde sættes, og Synnøve lovede selv at gjøre det, for at det netop kunde blive, som de havde jagt. "Det kan du ikke gjøre alene," sagde hin fremmede Mand, og dette tænkte Thorbjørn paa — Da Synnøve kom ud til de andre viste disse hende endnu større Ag 15 agte end sedvanlig; men Synnøve gif hen til Ingrid, hilste blidt paa hende og bad hende følge med ned paa Bølden. Der satte de sig; thi det var længe siden, de rigtig havde talt sammen.² Thorbjørn stod igjen blandt de andre og saa paa Synnøves fine udenlandske Blomster.

20

Denne Dag gif Synnøve paa samme Tid som alle. "Seg skal kan bære de Blomster for dig," sagde Thorbjørn. — "Det kan du gjerne," svarede hun blidt, men uden at se paa ham, tog Ingrid ved Haanden og gif foran. Op under Solbækken stansede hun og sagde Ingrid 25 Farvel. "Seg skal nok selv bære dem det Stykke, som er

¹Frøken, a title of respect, referring here to the daughters of the minister. ²talt rigtig sammen, had a good talk together.

igjen," sagde hun og tog Kurven, som Thorbjørn havde sat ned. Den hele Wei havde han tænkt paa at tilbyde sig at plante Blomsterne for hende, men nu kom han sig ikke til; thi hun vendte sig saa braadt. Men siden tænkte han ikke paa andet end dette, at han dog skulde have hjulpet hende med de Blomster. "Gvad taler I to om?" spurte han Ingrid. "Om ingenting."

Da de andre vel¹ havde lagt sig, tog han sagte paa sig igjen og gik ud. Det var en vakker Aften, lun og stille, Himlen havde et svagt Overdrag af blaagraa Skyer, hist og her iturebet, saa det var, som om nogen fik skue ud i det dunkle blaa som af et Øie. Ingen var at se omkring Husene eller længere borte; men i Græsjet til alle Sider skvatrede Græshopperne, en Aggerrisse malte til høire og svartes af en til venstre, hvorpaa der begyndte en Sang i Græsjet fra Sted til Sted, saa det var ham, der gik, som havde han² et stort Følge, skjønt han ikke saa en eneste. Skogen traf sig blaa, siden dunkel og dunklere op imod Uren og syntes et stort Taaagehav. Men derinde fra hørte han Orren spille og flaa til Lyd, en enkelt Natugle strige og Fosjen kvæde sine gamle, haarde Rim stærkere end nogenfinde, — nu, da alt havde sat sig ned for at høre paa ham. Thorbjørn saa over mod Solbækken og gik afsted. Han hørte af fra de vanlige Wei, kom rast derober og stod snart i den lille Gave, som Synnøve eiede, og som 25

¹vel had best here be translated by *barely* or *as soon as*. ²saa det var ham, der gik, durative past. ³som havde han, see note 2, p. 21.

laa lige under det ene Loftsvindu, netop det, indenfor
 hvilket hun sov. Han lyttede og spejdede, men alt var
 stille. Da saa han sig om i Haven efter Arbejdsredskaber og fandt ganske rigtig baade Spade og Greb. Der
 var begyndt paa Opgravning af en Seng; blot en liden
 Snip var bleven færdig, men i den var allerede to Blom-
 ster sat, formodentlig for at se, hvorledes det tog sig ud.
 "Gum er bleven træt, Staffel,¹ og er gaat fra det,"
 tænkte han; "her maa en Mand til,"² tænkte han videre,
 og gav sig ifærd med det,³ følte slet ingen Lust til Søn, 10
 ja syntes endog, at han aldrig havde gjort saa let et Ar-
 bejde. Han huffede, hvorledes de skulde sættes, huffede
 ogsaa Prestegaardshaven og passede nu det ene i det an-
 det. Natten gik med,⁴ men han merkede det ikke, han
 hvilede neppe og fik hele Sengen opgravet, Blomsterne sat, 15
 en og anden omplantet for at saa det endnu smukkere, og
 alt i ett skottede han op til Loftsvinduet, om dog nogen
 skulde merke ham. Men hverken der eller andetsteds var
 der nogen, ei heller hørte han saa meget som en Sund gjø,
 før Hanen tog paa at gale, vakte Skovens Fugle, som da 20
 én efter én satte sig op for at synge "god Morgen". Mens
 han stod der og klappede Jorden til omkring, huffede han
 paa Eventhyrene, som Nialaf havde fortalt, og hvorledes
 han engang trode, der voksede Trolde og Nisser over paa

¹Staffel, poor girl. The specifically Norwegian word is Staffar, Staffer, (from O. Norse, Staffari), which often, however, is used in a pejorative sense. ²her maa en Mand til, a man is necessary for this. ³gav sig ifærd med, began. ⁴gik med, passed.

Solbækken. Han saa op til Loftsvinduet og smilte til,¹
hvad Synnøve nu i Morgenstunden vilde tænke. Det var
blevet dygtig lyst, Fuglene holdt allerede et forfærdeligt
up near Spektakel, hvorfor han hævede sig over Rætværket og *fever*
skyndte sig hjem. Saa skulde da ingen kunne se, det var 5
ham, som havde været over og plantet Blomster i Syn-
nøve Solbækkens Have.

¹og smilte til, and smiled at the thought of, see note 2, p. 26.

Tredje Kapitel.

Snart blev mange Gaande fortalt i Bygden; men ingen vidste noget med Sikkerhed. Aldrig blev Thorbjørn tiere set paa Solbækken,¹ efter at de begge var konfirmerede, og det var dette, Folk mindst kunde forstaa. Ingrid kom ofte over; Synnøve og hun gik da gjerne en Tur i Skogen; — "bliv ikke for længe borte," raabte Moderen efter dem. "Na nei!" svarede Synnøve — og kom ikke hjem før i Aftningen. De to Friere meldte sig paa en. "Gün faar selv være om det," sagde Moderen, Taderen mente det samme. Men da Synnøve blev tagen af- sides og spurt, fik de Afslag. Der meldte sig ogsaa flere, men ingen hørte om, at de var Rykken med sig hjem fra Solbækken. Engang Moderen og hun stod og skurede nogle Melkeringe, spurte Moderen, hvem hun egentlig tænkte paa. Det kom saa hastig over Synnøve, at hun blev rød. "Har du givet nogen dit Løfte?" spurte hini igen og saa sikkert paa hende. "Nei", svarede Synnøve raast. Der blev ikke mere Tale om den Ting.

Da hun var det bedste Gifte, Folk vidste af at sige, saa var det lange Øine, som fulgte hende, der hun gik ved Kirken, det eneste Sted, hun var til at se, foruden i Sjømmet;

¹Aldrig blev Thorbjørn tiere set etc. *Thorbjörn was not seen any more.*

hun fandtes nemlig ikke ved nogen Dans eller anden Hyftighed,¹ saasom Forældrene var Gaugianere. Thorbjørn sad lige overfor hende i Kirkestolen, men de taltes aldrig ved, saa vidt Folk kunde merke. Saa meget tyktes hver og en at vide, at der maatte være noget imellem dem, og, da de ikke omgiffes hinanden paa samme Vis som andet ungt Rjørestefolk i Dalen, begyndte man at sige mangt og meget.² Thorbjørn blev ligesom ikke videre lift. Han følte det nok selv; thi han lagde vel haardt frem, hvor flere var sammen, saaledes ved Danse og i Bryllup; og det hændte da, at han en og anden Gang gik sig bent frem i et Slagsmaal. Her med sagtnede det dog, efter hvert som flere lærte, hvor sterkt han var; Thorbjørn vænnede sig derfor tidlig til ikke at taale, at nogen stod vel meget i Veien for ham. — "Nu er du kommen paa din egen 15 Gaand," sagde Sæmund, for hans; "huff dog endnu paa, at min kanste er sterkere end din!"

Høst og Vinter gik, Baaren kom, og endnu vidste Folk intet bestemt. Der fór saa mange Rygter rundt om de Afslag, Synnøve havde uddelt, at hun halvveis blev gaaende som for sig selv. Men Ingrid fulgte hende; de to skulde drage til Sæters³ sammen i Mar, da Solbakkefolket

¹nemlig. It is difficult to render the extract force of this word in English. It corresponds very much to German nämlich, and generally connects the sentence with the preceding one by way of explanation. It may usually be translated by some such expression as, 'it was this way, the fact is,' or simply by 'for.'

²mangt og meget, alliterative couplet of synonymous terms, say simply 'much.' ³til Sæters, see note 6, p. 6.

* men steg til at gik sig bent frem i et Slags maal.
† men steg til at gik sig bent frem i et Slags maal.
‡ men steg til at gik sig bent frem i et Slags maal.
§ men steg til at gik sig bent frem i et Slags maal.

havde kjøbt Part i Granlidsæteren. Man hørte Thorbjørn synge oppe i Lierne; thi han lagede et og andet til¹ for dem.

En vakker Dag, da det alt lakkede mod Kvelden, og han var færdig, satte han sig hen at tænke paa et og andet. 5 Det var nok mest, hvad der taltes om i Bygden, han tænkte paa; han lagde sig paa Ryggen hen i det røde og brune Lyng, og med Hænderne op under Hovedet gav han sig til at stirre op i Himmelen, som den gik der blaa og skinnende bag de tætte Trætroner. Det grønne Løv og 10 Var flød ud over den skjelvende Strøm, og de mørke Grene, som skar igjennem, gjorde sælsomme, vilde Tegninger deri. Men Himlen selv var kun til at se,² naar et Blad blaffede til Side; længre borte, mellem de Kroner, som ikke naade hverandre, brød den frem som en bred Elv i lu- 15 nefulde Svingninger og løb henover. Dette stemmede hans Sind, og han begyndte at tænke paa det, han saa. — — Birken lo atter med tusind Rine op til Granen, Furuen stod der med taus Foragt og strittede med fine Pigger til alle Sider; thi efter hvert som Luften blev 20 mere kjælen, kvitnede flere og flere Svinglinge til, rendte i Beiret og stak det friske Løv lige op i Næsen paa³ Furuen.

¹one thing and another. ²var til at se. Observe the active infinitive after the verb være as in German and French corresponding to the passive infinitive in English, 'was to be seen.' So han var ikke at finde (er war nicht zu finden, 'il n'était pas à trouver'), der er intet mere at gjøre, (da ist nichts mehr zu thun, 'il n'y a rien plus à faire'), there is nothing more to be done. Likewise after the verb blive, e. g.: jeg blir at finde i Eftermiddag. ³paa, possessive prep. of, common colloquially but only used when the thing possessed is an integral part of the possessor.

no sin "Montro,¹ hvor J var i Vinter?" spurte Furuen, viste sig og svæbte Garpis i den utaalelige Gæde. "Det er næsten for galt! — saa langt mod Nord — fui!" *It is all too late*

Men saa var der en gammel, graastallet Furu,² som saa op over alle de andre, kunde endda bøie en fingerrig 5 Gren næsten lodret ned og tage en drifstig Løn i dens øverste Gaartot, saa den stalb lige ned i Røerne. Denne fæbnetyske Furu havde Menneffene tvistet altid længer og længer opover, til den engang, træet og fjed af det, med ett skjød saadan tilbeirs, at den spinkle Gran vel Siden 10 blev ræd og spurte den, om den ogsaa hufkede Vinterstormene. "Om jeg huffer dem?" sagde Furuen og dafkede den ved Hjælp af Nordenvinden saaledes om Ørene, at den ikke var langt ifra at tabe Guldning, og det var *losing it* *tabing* *ildest* *not*. Den storlemmede, mørkladne Furu havde nu sat *had* en saa vældig Fod i Jorden, at Lærne stak op en 6 Alen. ifra den og var endda tykkere end omkring det tykkeste af *tree* *is* *branch* *! it was* *me* *winced* *bearded* Seljen, hvad denne med Undseelse en Røvel hviste til Gumlen, som forelsket spandt sig op over den.

Den stæggede Furu var sig sin Vælde bevidst og 20 *power* mælte til Menneffene, idet den høit over deres Gøner ja- *res. cl.* gede Gren paa Gren³ ud i den vilde Luft:

"Røist mig, om J kan!"

"Nei, de kan ikke tviste dig!" sagde Ørnen, nedlod sig

¹ montro, transl. *I wonder*. ² Furu (Dan. Fyr) is the East Norwegian dialectal form (with final u corresponding to e and a south and west), which has been practically adopted in the literary language. ³ Gren paa Gren, branch after branch.

g. p. m. v. e. l. i. c. e.
a

naadig, lagde sine Binger sammen med Anstand og pud-
fede noget usfelt Jaareblod af sine Fjær. —

h. a. r. e. l. i. m. i. t. e.

"Jeg mener, jeg beder Dronningen sætte sig her, jeg;
— hun har nogle Eg, hun skal faste," tilspøiede den sag-
tere og saa ned paa sine skallede Ben; thi den var skamfuld
ober, at der kom flyvende en Del milde Grindringer fra
hine tidligste Baardage, hvori man bliver halvtøstet over
den første Solbarne.

h. a. r. e. l. i. c. e.

a. n. x. i. o. u. s.

h. a. r. e. l. i. c. e.

h. a. r. e. l. i. c. e.

Snart hævede den igjen Hovedet og stirrede under de
fjærstyggede Bryn op i de sorte Ure, om Dronningen ikke
skulde¹ seile der etsteds, ægtung og lidende. Afsted satte
den, og Furuen kunde snart se Parret oppe imod den
klare, blaa Luft, hvor de seilede i lige Linie med den høi-
este Fjeldtop og afhandlede sine huslige Anliggender. Det
var ikke frit, at den var lidt urolig; thi saa gild den end
føjte sig, var det dog endnu gildere at saa et Ørnepar at
bugge. De kom begge ned, og lige til den! De talte ikke
til hverandre, men gav sig ifærd med at hente Rviste.
Furuen videde sig, om muligt, endnu mere ud, — der var
da heller ingen, som kunde hindre den deri.

Men mellem den øvrige Skog blev der vel en træbel
Snak, da de saa, hvad Ure der var overgaaet Storfur-
ruen. Der var saaledes en liden, tæffelig Virk, som stod
og speilede sig over en Dam og trode, at den havde Ret
til at vente lidt Elskov af en graahvid Vinerle, der havde
for Vig at sove Middag i den. Den havde duftet Viner-
len lige op i Næbbet, klæbet Smaaakryb fast til Bladene

¹om... skulde, to see if, wondering if perchance the queen might not be etc.

sine, saa de var lette nok at fange; ja, tilsidst havde den i Geden bygget og høiet sammen et tæ, lidet Grenhus, tættet med friske Blade, — saa Vinerlen virkelig var paa Vej til at indrette sig der for Sommeren. Nu derimod: Ørnen havde sat sig fast i Storfuruen, og væf maatte den.¹ Det var vel en Sorg!² Den sang en trillende Afftedsang, men ganske sagte, for at Ørnen ikke skulde merke det.

Bedre gik det ikke nogle Smaaspurbu borti³ et Øre fjer. De havde ført et saa syndigt⁴ Leven der, at en Trost tæet ved, oppe i en Af, aldrig fik sove i rette Tid, blev studum lgnende fint⁵ og gjorde Mund.⁶ En alvorlig Gaffespæt i Rabotræet havde let, saa den nær havde drattet af Binden.

Men der saa de Ørnen i Storfuruen! og Trosten og Smaaspurbene og Gaffespætten og alt, som flyve kunde, maatte affted over Hals og Hoved,⁷ over og under Grenene. Trosten bandte, der han fløi, paa, at han ikke otere skulde leie sig, at han fik Spurbene til Gjenboer.

Saa stod Skogen der omkring forladt og eftertænk- som midt i det muntre Solffin. Den skulde have al sin Glæde af Storfuruen, men det var en tynd Glæde. Skogen høiede sig hange, hver Gang Nordenbinden gik, Storfuruen slog Luften med sine vældige Grene, og Ørnen fløi

¹ og væf maatte den, and leave it must, see note 2, p. 20, væf = Germ. weg, 'off, away,' ² det var vel en Sorg, Germ. Das war wohl ein Gram. say 'twas indeed sad or it was most sad. ³ borti = borte i. ⁴ syndigt, awful, terrible, literally and usually 'sinful', but with the words Leven, Støi and Braat it has the transferred sense. ⁵ lgnende fint, fiery angry. note the transferred meaning. ⁶ gjorde Mund, made faces. ⁷ over Hals og Hoved, alliterative couplet, over head and heels.

4—Synnøve Solbatten.

* near. End its feeling

quæ i Ring om den, rolig og sindig, som om det blot var en frydende Rastevind, der bar nogen ussel Virak op til den fra Skogen. Men den hele Furufamilie var glad! Ikke én huffede, at den selv intet Nede fik at vugge det Mar.

„Bæk!“ sagde de, „vi er af Slegten!“

5

— — — „Gvad ligger du og tænker paa?“ spurte Ingrid, — hun traadte smilende frem mellem nogle Buske, som hun holdt høiet til Side.

Thorbjørn reiste sig; „aa, saa mangt kan lege i ens Hu“, sagde han og saa trodsig hen ober Trærne. „Ellers snaffer de for meget i Bygden paa denne Tid,“¹ lagde han til, idet han hørstede noget Støv af sig. —

„Gvorfor bryr du dig ogsaa bestandig om, hvad Folk siger?“ —

„Na, jeg ved ikke rigtig; — men — endnu har aldrig Folk sagt noget, som ikke har været i mit Sind, om det ogsaa ikke har været i min Handling.“ —

„Det var slygt sagt.“ —

„Det var det ogsaa,“ sagde han; om lidt søiede han til: „Men det var sandt.“

20

Sun satte sig paa Grønsværet, han stod og saa ned for sig. „Jeg kan let blive slygt som de vil have mig; de skulde lade mig være, som jeg er.“ —

„Saa er det din Skyld tilfids! alligevel.“

„Kan gjerne være; men de andre har Del i den.“ — 25

¹Ellers.....paa denne Tid. Ellers introduces a further explanation, say besides, they talk etc.

Dugred - gul Peer gynt carmes of from reelding
Aslah - blacksmith he fights

Synnøve Solbaffen

51

* Jeg siger: jeg vil have Fred!¹ raabte han næsten og saa op mod Ørnen.

"Men Thorbjørn!" hvistede Ingrid.

† | Han vendte sig mod hende og lo. "Gys, gys," sagde han; "som sagt: mangt kan lege i ens Hu. — Har du talt med Synnøve idag?" —

"Ja; hun er alt dragen² til Sæteren." —

"Idag?" —

"Ja." —

"Med Solbaffebølingen?" —

"Ja." —

"Lalala!"

Na, Solen ser ned paa Træet fit,
Triumfrel

"Staar du der, du skinnende Guldet mit?"¹⁵
Triumfit, triumfat, —

Fuglen vaagnede og svaar: —

"Gvad er paaferde?" —

"I Morgen løser vi Bølingen," sagde Ingrid; hun vilde vende Tanken til en anden Kant. —

"Jeg skal være med at drive!" sagde Thorbjørn. —

"Nei, Far vil selv være med," sagde hun. —

"Ja saa," sagde han og taug. —

"Han spurte efter dig idag," sagde hun. —

¹have Fred, be left in peace. ²hun er dragen til Sæteren. See Note 2, p. 19.

"Gjorde han det?" sagde Thorbjørn, skar en Kvist af med sin Lollekniv og begyndte at flække den. —

"Du skulde tale oftere med Far, end du gjør," sagde hun blidt; "han holder meget af dig," lagde hun til, —

"Det kan gjerne være," sagde han. —

5

"Han taler ofte om dig, naar du er ude." —

"Desto sjældnere, naar jeg er inde." —

"Det er din Skyld." —

"Det kan gjerne være." —

"Slig skal du ikke tale, Thorbjørn; du ved selv, hvad 10 der er imellem eder." —

"Hvad er det da?" —

"Skal jeg fortælle det?" —

"Det kommer vel paa ett ud, Ingrid; du ved, hvad 15 jeg ved." —

"Ja vist; du farer for meget paa din egen Gaard; det ved du, han ikke liker." —

"Nei, han vilde nok holde i Armen." ¹

"Ja, helst naar du slog." — —

"Skal da Folk faa Lov til at gjøre og sige, hvad 20 de vil?"

"Nei; men du kan ogsaa gaa lidt af Veien; det har han selv gjort og er bleven en agtet Mand ved det." ² — *respect*

"Han er kanske bleven mindre plaget." —

Ingrid taug lidt, saa fortsatte hun efter at have set 25 sig om: "Det nytter vel ikke at komme ind paa dette

¹not=indeed, I am sure. ²er bleven etc. See note 2, p. 19 and note 4, p. 28.

vide, vidste, vidst
pres = ved

igjen: men alligevel — hvor du ved, at Ubenner ventes, bør du være borte."

"Nei, netop der vil jeg være! Jeg heder ikke Thorbjørn Granliden for ingenting."

Han havde flækket Barken af Avisen; nu skar han den midt over.

Ingrid sad og saa paa ham og spurte noget langt: "Skal du til Nordhoug paa Søndag?"¹ —

"Ja."

Efter at have tiet en Stund uden at se paa ham, 10 sagde hun igjen: "Ved du, at Knud Nordhoug er kommen hjem til Søsterens Bryllup?" —

"Ja." —

Nu saa hun paa ham: "Thorbjørn, Thorbjørn!" —

"Skal han have mere Lob nu en før til at gaa imel- 15 lem mig og andre?" —

"Han gaar ikke imellem; ikke mere, end andre vil."

"Ingen kan vide, hvad andre vil." —

"Det ved du godt." —

"Selv siger hun i alle Fald ingenting." —

at all events
20

talke "Na, hvor du kan snakke" sagde Ingrid, saa uwillig paa ham, reiste sig og saa bag for sig. Han kastede sine Avisstumper, satte Kniven i Skiren og vendte sig mod hende:

ruin "Hør, du — jeg er stundimellem fjed af dette. Folk 25 *tind* kjender Wren af baade hende og mig, fordi intet gaar aabenhjst til. Dg paa den anden Kant, — jeg kommer jo

¹Skal du til etc., are you going to.

To ... persuaded ... to go to wedding, so ... situation

ikke engang over paa Solbakkén, — fordi Forældrene ikke kan like mig, siger hun. Jeg faar ikke besøge hende, saaledes som andre Gutter besøger sine Jenter, fordi hun nu er af de hellige, — maa vide!¹—

“Thorbjørn!” sagde Ingrid og blev lidt urolig, men han fortør: ² “Far vil intet Ord lægge ind; fortjener jeg hende, faar jeg hende, siger han. Snak, bare Snak paa den ene Side, — og intet Bederlag for Snakket paa den andre, — ja, jeg véd ikke engang, om hun virkelig—” Ingrid fór til og lagde Haanden over hans Mund, idet hun saa sig tilbage. Der blev Bussene atter høiet tilfide, og en høi, slank en traadte blussende rød frem; det var Synnøve.

“God Kveld!” sagde hun. Ingrid saa paa Thorbjørn, som hun vilde sige: der kan du se! — Thorbjørn saa paa Ingrid, som han vilde sige: det skulde du ikke have gjort. Ingen saa paa Synnøve. “Jeg faar vel Lov at sætte mig lidt; jeg har gaat saa meget idag.” Og hun satte sig; Thorbjørn vendte paa Hovedet som for at se, om der var tørt der, hun satte sig. Ingrid havde ladet Vinene løbe nedover til Granliden, og nu raabte hun med ett: “Na nei, aa nei! Fagerlin har slidt sig og gaar midt i Rhageren. Det sthygge Dyr! Kjelleros ogsaa? Nei, nu bærer det over sig; det er fornø’en,³ vi snart kommer paa Sæteren!” — og saa lagde hun nedover⁴ henad

¹maa vide, you may know, you know, of course, de hellige, the Haugians were often thus called; see above p. 4, lines 1—3 of the text. ²fortjener is a Swedish word and not in regular use in Norway. ³fornø’n = fornøden. ⁴og saa lagde hun nedover, and down she started.

Dierne uden at sige Farvel engang. Synnøve reiste sig straks. „Gaar du?“ spurte Thorbjørn. „Ja,“ sagde hun; men hun stod.

might „Du tør gjerne vente lidt,“ ytrede han uden at se paa hende. — 5

„En anden Gang,“ blev der sagte svaret. —

„Det kan blive længe til.“ Sun saa op; han saa nu ogsaa paa hende; men det var en Stund, før de sagde noget. „Sæt dig igjen,“ sagde han lidt forlegen. *embarrassed*

„Nei,“ svarede hun og blev staaende. Han følte 10

de/iance Trodsen stige op; men da gjorde hun noget, han ikke havde ventet; hun gik et Skridt frem, bøjede sig lige imod ham, saa ham op i Øiet og sagde med et Smil: „Er du vred *angry* paa mig?“ Og da han skulde se til, saa græd hun. „Nei,“ sagde han, luerød i Ansigtet. 15

Han rakte Haanden frem; men da Vinene var fulde af Vand, mærkede hun det ikke, og han drog den tilbage. Saa sagde han endelig: „Du har altjaa hørt det?“ —

„Ja,“ sagde hun, saa op og lo; men der var nu flere Taarer i Vinene end før; han vidste ikke, hvad han skulde 20 gjøre og sige; der faldt ham derfor af Munden: „Jeg har kanst været for slæm.“ Det var meget mildt sagt; hun saa ned og vendte sig halvt bort: „Du skal ikke høme *bad* me om det du ikke kender.“ Dette var sagt med halv- *firm* hølt Røst, og han blev helt ilde derved;¹ han følte sig som 25

¹og han blev helt ilde derved, and he become quite ill at ease over it.

en Dreng¹ og sagde derfor ogsaa, da han ikke kunde finde noget andet: "Jeg beder dig om Forladelse." Men da brast hun ud i birkelig Graad. Det kunde han ikke taale, men gik hen og tog hende om Livet og luede sig ned over hende: "Holder du ogsaa rigtig af mig, Synnøve?" — 5

"Ja," hulkede hun. —

"Men du er ikke lykkelig ved det?" — hun svarede ikke. "Men du er ikke lykkelig ved det?" gjentog han. Hun græd nu mere end nogensinde og vilde drage sig unda. "Synnøve!" sagde han og tog fastere om hende. 10 Hun lagde sig op til ham og græd meget.

"Kom, vi skal tale lidt sammen," sagde han, og han hjalp hende at sætte sig i Slynget; selv satte han sig ved Siden.² Hun tørrede sine Øine og forsøgte paa at smile; men det vilde ikke gaa. Han holdt en af hendes Hænder og saa hende ind i Ansigtet. "Kjære, hvorfor kan jeg ikke komme over paa Solbækken?" — Hun taug. "Har du aldrig bedt derom?" — Hun taug. "Hvorfor har du ikke det?" spurte han og drog hendes Hænder nærmere til sig. — — — "Jeg tør ikke,"³ sagde hun ganske sagte. 20

Han blev mørk, trak den ene Fod lidt til sig og læ-

¹Dreng means in Danish 'boy,' in Norwegian generally 'servant man.' ²selv satte han etc.—he himself sat down by her side. Siden; as in German, the definite article takes the place of the possessive where the reference is to parts of the body or wearing apparel and the connection leaves no doubt as to the possessor. ³The fundamental meaning of turde is dare, the German student therefore should be carefull not to confuse it with German dürfen. For a discussion of the use of turde and maatte see P. L. § 207, 4—5.

~~Sagde~~ - say
~~sagte~~ - soft

nede Albuen til Anæet, idet han lagde sit Hoved i Haanden. — — "Paa denne Maade kommer jeg vel aldrig derover," sagde han endelig. *may* Istedetfor Svar begyndte hun at rykke Lynget op.

"Na ja — jeg kan vel have gjort mange Ting, — — 5
 som — — ikke var, som de burde. — — En maatte dog
 bære lidt over med mig. — — Jeg er ikke ond, (han stan- *wicked*
 sede en Stund), jeg er ogsaa ung endnu — lidt over tyve
 Aar — jeg;" — — han kunde ikke fuldføre straks. —
 "Men den, som holdt r i g t i g af mig," sagde han igjen, 10
 — "maatte dog", — og her stansede han rent.¹ Da hørte
 han ved Siden af sig, dæmpet: "Du skal ikke tale sli- *softly*
 g; — — du véd ikke, hvormeget en . . . jeg tør ikke engang
 sige Ingrid det — (og saa igjen sterkt Graad) — jeg . . .
lidet . . . saa meget!" Han slog Armen om hende og 15
 trak hende tæt til sig. "Tal til dine Forældre, hvissede
 han, "og du skal se, alting bliver godt." —

"Det bliver, som du vil," hvissede hun. — "Som
 jeg?" Da vendte Synnøve sig og bøjede sin Arm om
 hans Hals. "Søldt du saapas af mig, som jeg af dig!" 20
 sagde hun meget inderlig og med et Forsøg til Smil. —
 "Og det gjør jeg ikke?" sagde han hlidt og sagte — "Nei,
advise Nei; du tager intet Raad af mig; du véd, hvad der fører
 os sammen, men du gjør det ikke. Hvorfor gjør du det
 ikke?" — Og da hun nu var kommen paa Wei med² at tale, 25
 saa sagde hun i samme Fart: "Herre Gud, vidste du,
 hvor jeg har ventet paa den Dag, jeg skulde saa se dig

¹rent, *entirely*. ²var kommen paa Wei med, *gotten started, begun*.

var kommet noget ober ham, som gjorde, at han knap turde røre ved hende, og syntes, at det var forunderligt, han havde Lov til at gaa ved Siden af hende. — Da de skiltes, sagde han derfor ogsaa: "Det skal være en Stund, til du atter spørger noget galt fra mig." *stræng*

5

Gjemme holdt Far hans paa at bære Korn paa Røveren fra Stabburet af; thi Bygdens Folk rundt omkring malte paa Granlidkøveren, naar Vandet i deres egne Bække var gaat op; Granlidelven var aldrig tør. Her var mange Sække at bære, somme ret store og somme 10 overmaade store. Rvindfolket stod tæt derbed og bred Klæder, som var i Vask. Thorbjørn gif bort til Faderen og tog fat i en Sæk. *brugt*

"Jeg skal kanske hjælpe dig?" —

"Na, jeg gjør det nok selv," sagde Sæmund, lettede 15 rasst en Sæk paa Ryg og drog afsted imod Røveren.

"Her er mange af dem," sagde Thorbjørn, tog fat i to store, satte Ryg imod og greb ober Skulderen med en Haand i hver, idet han stæde imod til Siderne med fine Albuer. Midtveis mødte han Sæmund, som gif tilbage 20 efter flere; Faderen saa hastig paa ham, men sagde intet. Da Thorbjørn i sin Tur gif tilbage mod Buret, mødte han Sæmund med to endnu større Sække. Denne Gang tog Thorbjørn en liden en og gif med den; da Sæmund mødte ham, saa han paa ham, og længre end forrige Gang. Saa 25 skete det, at de siden kom til at staa ved Buret paa én Gang. —

"Her er kommet Bud fra Nordhoug," sagde Sæ-

X mile

mund; "de vil have dig med til Bryllups paa Søndag."¹
— — Ingrid saa bønlig hen til ham fra sit Arbeide, Mo-
deren ligesaa. — "Ja saa," svarede Thorbjørn tørt, men
tog denne Gang de to største Sække, han kunde finde.
"Gaar du?" spurte Sæmund mørkt. — "Nei."

5

¹paa Søndag, *next Sunday*.

Fjerde Kapitel.

Granlidjæteren Iaa vakkert til, Bygden kunde oversees
derfra, Solbassen først og fremst med sin mangefarvede
Skog omkring og dernæst de andre Gaarde, som Iaa der
i en Ring af Skog, saa den grønne Vold med Husene i
Midten saa ud som en funden Fredsplet, der med Magt 5
var tagen fra den vilde Mark. Det var 14 Gaarde, som
kunde tælles fra Granlidjæteren; af Granlidgaardens
Huse saa de blot Tagene og det endda blot fra den yderste
Bynt paa Sætervolden. Alligevel blev Senterne ofte sid-
dende¹ at se efter Røgen,² som steg op fra Piberne der. 10
"Nu koger Mor Middag," sagde Ingrid; "idag skal de
have saltet Kjød og Flest." "Hør, der raaber de paa
Mandsfolkene," sagde Synnøve; "montro, hvor de arbej-

1. . . . blev siddende. As in English the present participle is used after the verbs blive 'remain' and komme 'come,' e. g. han kom gaaende, 'he came walking.' The German Student, however, should observe this particularly. The use of the infinitive in the first case and the past participle in the second (Er blieb stehen, er kam gegangen) is peculiar to German among Germanic languages.

2. . . . blev siddende at se (might be og se). If another verb is added after such pres. partic. following blive, that is put in the infinitive with the preposition at or the conjunction og. Observe the difference in English and German; the latter uses the preterite (sie blieben sitzen und sahen) while the English would employ another pres. partic. (they remained sitting looking) or would change the expression to avoid the juxtaposition of the two pres. participles.

der idag?" og deres Dine fulgte Røgen, som skyndte sig fort og vilter op i den fine, solglade Luft, men snart spagenede, betænkte sig, — flød saa i et bredt Tog udover Skogen, altid tyndere, tilsidst som et viftende Flor og snart neppe synlig. Mangen Tanke steg dem da i Sind og lagde sig ud over Bygden. Den Dag mødtes de ved Nordhøug. Det var et Par Dage efter Brylluppet; men da dette skulde staa en fæls Dage naade der endnu, ret som det var, Skud og enkelte Raab af de allerkraftigste op til dem. —

"De har det muntret der," sagde Ingrid. —

"Jeg skal ikke misunde dem det," sagde Synnøve og tog sin Vinding. —

"Det skulde dog være trøjsomt¹ at være med," sagde Ingrid, der sad paa Guf og saa bortover mod Gaarden, hvor Folk gik frem og tilbage mellem Gufene, — nogle henad Stabburet til, hvor vel Vorde med Mad stod opdækkede, andre parvis længre fra dem og i fortrolig Samtale. — "Jeg véd ikke ret, hvad en længes efter der horte," sagde Synnøve. — "Jeg véd det knap selv," sagde Ingrid, der sad som før; "det er vel Dansen," spøjede hun saa til. Synnøve svarede ikke noget derpaa. "Har du aldrig danset?" spurgte Ingrid. — "Nei." — "Tror du da, det er Synd at danse?" — "Jeg véd ikke rigtig." Ingrid talte ikke mere om det straks; thi hun mindedes, at Høugianerne strengt forbød Dans, og Forældrenes Forhold til Synnøve i det Stykke² vilde hun ikke videre prø-

¹det skulde dog etc., after all it would be. ²i det Stykke, in that respect.

be. Men hvordan nu¹ Tanterne faldt, saa sagde hun om en Stund: "Bedre Danser end Thorbjørn har jeg aldrig set." — Synnøve ventede lidt, før hun sagde: "Ja, han skal danse godt."² — "Du skulde set³ ham danse," udbrød Ingrid og vendte sig mod hende. Men raff svarede Synnøve: "Nei, det vil jeg ikke."

surprised Ingrid studsede lidt ved det, Synnøve heldede sig ned over sin Binding og talte sine Næster op. Med én Gang lod hun Bindingen falde i Ganget, saa ende ud for sig og sagde: "Saa inderlig glad som jeg er idag, har jeg 10 dog⁴ ikke været paa længe." — "Hvorfor?" spurte Ingrid. — "Na, — fordi han ikke danser paa Nordhoug idag!" Ingrid sad i sine egne Tanter. "Ja, der skal være Jenter⁵ som længes efter ham," sagde hun. Synnøve aabnede Munden, som vilde hun tale, men taug, traf 15 en Stikke ud og hyttede. "Thorbjørn længes nok selv ogsaa; det skal jeg være sikker paa,"⁶ sagde Ingrid, men merkede først bagefter, hvad hun havde sagt, og saa paa Synnøve, der sad blussende rød og bandt. Nu kunde Ingrid med stor Kart se bagefter paa den hele Samtale, 20 slog Hænderne sammen, flyttede sig paa Bænke i Lynget, saa at hun kom foran hende, — og gav hun sig til at se

¹men hvordan nu. It is difficult to render nu adequately in English. Say, whatever her thoughts were. ²han skal danse godt, they say he dances well. ³Note the omission of the auxiliary have in the second conditional. This omission which is so characteristic of literary Swedish is not frequent in literary Norwegian but common in the colloquial language. ⁴dog, really, indeed. ⁵Ja, der skal være, transl. you may be sure there are. ⁶Det skal jeg være sikker paa, I am sure.

Synnøve lige ind i Vinene; men Synnøve bandt. Da lo Ingrid og sagde: "Nu har du mangen Herrens god Dag gaat og gjemt noget for mig igjen." —

"Gvad siger du?" spurte Synnøve og kastede et ufik- *question*
fert Blik paa hende. — 5

"Du er ikke fint, fordi Thorbjørn danser," sagde Ingrid som før. Den anden svarede ikke; Ingrid's Ansigt var bare et eneste Smil, og saa tog hun Synnøve om Halsen og hvisttede hende ind i Øret: "Men du er fint, fordi han danser med andre end dig!" 10

"Gvor du snakker!" sagde Synnøve, fled sig løs og *lov*
reiste sig. Ingrid reiste sig ogsaa og gik efter hende. "Det er Synd, du ikke kan danse, Synnøve!" sagde hun og lo; — rigtig stor Synd! Kom nu, saa skal jeg lige saa godt lære dig straks!" Hun tog Synnøve om Livet. 15
"Gvad vil du?" spurte denne. — "Lære dig at danse, for at du ikke skal have sliig Sorg i Verden, som, at han danser med andre end dig!" Nu maatte ogsaa Synnøve le eller lade, som hun lo. "Der kan snart nogen se os," sagde hun. "Gud signe dig for Svaret, saa dumt som det 20
var," sagde Ingrid og gav sig allerede til at tralle og flytte Synnøve efter Taktten. — — "Nei, nei! Det gaar ikke an!" — "Du har jo ikke været saa glad paa mangen god Dag, sagde du nylig; kom nu!" — "Kunde det bare gaa an!" — "Prøv, saa skal du nok se, det gaar!" — 25
"Du er saa vilter, du Ingrid!" — "Han sagde saa, Ratten til Spurven, ogsaa, da Spurven ikke vilde staa stille, saa Ratten kunde saa tage ham; kom nu!" — "Jeg har da i

Grunden Lyft ogsaa, men —". — "Nu er jeg Thorbjørn, og du den unge Ronen hans, som ikke vil, han skal danse med andre end dig." — "Men —" Ingrid trallede; — "men" — holdt Synnøve endnu paa; men hun dansede allerede! Det var en Springdans,¹ og Ingrid gik foran 5 med store Skridt og mandhaftige Armesving, Synnøve efter med smaa Skridt og nedslagne Øine, — og Ingrid sang:

f	Dg Ræben laa under Birkerød	
	:': bortved Lynget. :':	10
have	Dg Sænen hopped' paa lette Fod ²	
	:': over Lynget. :':	
	Det er vel noget til Solstinsdag! ³	
	Det glitrer for, og det glitrer bag	
	:': over Lynget. :':	15
	Dg Ræben lo under Birkerød	
	:': bortved Lynget. :':	
	Dg Sænen hopped' i vilde Mod	
	:': over Lynget. :':	
	Jeg er saa glad over alle Ting!	20
	Su—hei, gjør du flige svære Spring	
	:': over Lynget? :':	

¹Springdans or Springer, a Norwegian rustic dance, sometimes also called Polssdans, in which the dancer dances in a circle without reversing. ²hopped'=hoppede, a weak verb of the first class. The colloquial form is, however, hopped (pron. hoppet), which form is now also literary. Ibsen used it as early as 1862. Paa lette Fod=paa letten Fod archaic and poetic. ³Det er vel noget til Solstinsdag! say *what a bright sunny day it is!*

5—Synnøve Solbatten.

Og Næben bented bag Birkerød
 :': bortved Lynget. :':
 Og Garen tumled ham midt imod
 :': over Lynget. :':
 Men, Gud forbarme sig, er du der! — — 5
 — Na, kjære, hvor tør du danse her
 :': over Lynget? :':

"Nu, gif det ikke an?" spurte Ingrid, da de and-
 puffedne stansede.

Synnøve lo og sagde, hun havde mer lyst til at 10
 valse. Na, derfor var ingenting i Veien, mente Ingrid,
 og de lagede sig alt til, idet Ingrid viste hende, hvorle-
 des, hun skulde sætte Fødderne; "thi Valsen er vanskelig,
 den."¹ — "Na, det gaar nok, naar vi bare kommer i Tak-
 ten," sagde Synnøve, og Ingrid vilde da, de skulde prøve. 15
 Saa gjorde de. Ingrid sang, og Synnøve sang med, i
 Begyndelsen blot nynnende, siden sterkt. Men da stan-
 sede Ingrid, slap hende og slog Hænderne sammen af bare
 Forundring; "du kan jo valse!"² udbrød hun.

"Gys, lad os ikke at tale mere om det," sagde Syn- 20
 nøve og tog atter fat i Ingrid for at fortsætte. — "Men

¹thi Valsen er vanskelig, den. On the repetition of the subject in colloquial Norwegian, see note 5, p. 17. If the subject is a pronoun, that pronoun is repeated, if the subject is not a pronoun it is repeated in the proper substitutory pronoun, here, den, the antecedent being a common gender noun. ²du kan jo valse! why you know how to waltz! On the various meanings of jo see P. L. §216, 17.

hvor har du lært —" — "Tral, tral!" — og hun svang hende. Da tog Ingrid ret fat af Hjertens¹ Øyst, og hun sang:

"Se, Solen danser paa Gaufeliffjeld;
dans, du Røeststen min; thi snart er det Kveld!

Se, Elven hopper mod blanken² Sø;

rellicking hop, du viltreste Gut; der venter din Grav!

land Se, Birken svaier for Bindenes Rast;

svai, du freidige Mø! — Hvad var det, som brast?

Se, — —"

10

curious song "Det er flige underlige Viser", du synger, sagde Synnøve og stansede Dansen. — "Jeg véd ikke, hvad jeg

synger, jeg; Thorbjørn har sunget dem." — "Det er af Slave-Bents Viser," sagde Synnøve; "jeg kjenner dem."

— "Er det af dem?" spurte Ingrid og blev lidt rød. 15

Hun saa ud for sig og sagde ikke noget; pludselig blev hun opmærksom paa en nede paa Veien. "Du,³ — der før-

rer nogen ned fra Granliden og tager bort over Bygde-veien!" — Synnøve saa ogsaa der hen. — "Er det ham?"

spurte hun. — "Ja, det er Thorbjørn; han skal til Byen." 20

— Det var Thorbjørn, og han førte til Byen.

Den laa langt væk, han havde stort Ræs og førte, derfor i Mag bort over den støvede Bei. Denne laa sig til, at

¹af Hjertens Øyst, in this expression we have instead of the regular genitive Hjertets, the archaic Hjertens from O. N. hjartans. See also note 6, p. 8. ²blanken, an old strong accusative masculine, now only found in poetry and with no gender idea, here used before a neuter noun. ³Du used in familiar address, may be translated by say!

den kunde ses fra Sæteren, og da han nu hørte det haufe deroppe ifra, skjønte han, hvem det var, steg op paa Læset og haufede igjen, saa det ljomed mellem Fjeldene. Da spillede det paa Lur ned til ham, han sad og lyttede, og da det stanjede, reiste han sig atter og haufede.

5

Saaledes gik det bortover, og han var glad til Mode. Han saa paa Solbaffen og syntes, den aldrig havde haft saa megen Sol som nu. Men mens han sad der og saa efter den, glemte han rent Hesten, saa den gik, som den vilde. Da skvat han op ved, at den gjorde et svært Byks til Siden, saa den ene Skaaf knak, og Hesten afsted i vidt Trav ud over Nordhougmarkerne; thi det var over dem, Beien gik. Han reiste sig i Bognen og holdt igjen; det blev en Kamp mellem ham og Hesten; den vilde ud over en Skrent, og han holdt. Han fik den saa vidt, at den stei lede, og da hoppede han af og havde, før Hesten atter satte sig i Fart, faat Tag om et Træ, — og nu maatte Hesten staa. Læset var tildels kastet, og en Skaaf itu, og Hesten stod og skalb; han gik frem til den, tog den ved Bidstet og talte den blidt til; han vendte den straks for at være sikker paa Skrenten, om den lagde afsted paany; staa stille kunde den ikke, saa stræmt som den var, og han maatte i halvt Sprang følge den længre og længre fremad, lige op til Beien igjen. Han fór da forbi sine egne Sager, som de laa der kastede overende, Ropperne itu, og Indholdet tildels fordærvet.

Sidindtil havde han været optagen af Faren, nu begyndte han at skjønne Følgerne af dette og blev harm; det

stod for ham, at der ingen Byreise blev af, og jo flere Be-
 tragtninger, han gjorde, des harmere blev han. Kom-
 men op til Veien skvat Gæsten en Gang til, forsøgte saa at
 gøre et Rast for at slide sig løs, — og da brød Garmen
 ud. Mens han med venstre Haand holdt Bidstet gav han 5
 den med den højre hen ad Lænderne af sin store Reisebøbe
 Slag i Slag, Slag i Slag, saa den blev rasende og satte *medliden*
 Forhøverne paa hans Bryst. Men han holdt den fra sig,
 slog den nu værre end før, af al sin Magt, og brugte Lyf- *used*
 enden af Svøben. 10

"Sag skal lære dig, du trodsige Tæmp!" Gæsten brin- *meget*
 skede og skreg, han slog.

"Hei, her skal du kjende Næve, som er sterk!" og han
 slog. Gæsten snyste, saa Skummet valt ham ned over
 hans Haand; men han slog: 15

"Det skal være første og sidste Gang, din Røbling!
 der! endnu ett! saa! hei, din Tillegamp, du skal prøve
 Mandetugt!" og han slog. Under dette havde de vendt *enig*
 sig, Gæsten gjorde ikke længer Modstand, rystede og bævede
 under hvert Slag og høiede sig vrinskende, naar den saa 20
 Svøben nærme sig i Luften.

Da blev Thorbjørn ligesom lidt skamfuld; han holdt
 inde. S det samme blev han var en Mand, der sad paa
 * Grøstefanten, støttet paa Albuen, og lo ad ham. Han
 vidste ikke, hvorledes det gik til; det blev næsten sort for 25
 Diet, og med Gæsten ved Haanden ruste han mod ham med
 hæbet Svøbe.

* såge f. m. d. t. d.

"Jeg skal give dig noget at le ad!" Slaget faldt, men traf kun halvt, da Manden med et Raab veltede sig ned i Grøften. Her blev han staaende paa alle fire, men vendte paa Hovedet, stelede til Thorbjørn og traf Munden stjævt op til Latter; men Latteren selv hørte han ikke. Thor- 5
bjørn studsede; thi dette havde han set før.

Jo,¹ det var Aslak.

Thorbjørn vidste ikke hvorfor; men det løb ham koldt ned over Ryggen. "Det er vel dig, som har skræmt Gæsten begge Gange," sagde han. — 10

"Jeg laa bare og sov, jeg," svarede Aslak og løftede lidt paa sig; "og saa vakte du mig, da du skabte dig gal paa Gæsten din." — *gal*

"Det var dig, som gjorde den gal; alle Dyr er rædde dig," og han klappede Gæsten, der var saa fædt, at det 15
dryppede af den. —

"Den er nu vel endelig ræddere dig end mig;² lig har jeg aldrig fareet med nogen Gæst," sagde Aslak, — han stod nu paa Knæ i Grøften.

"Vær ikke for stærk i Munden!" sagde Thorbjørn og 20
truede med Svøben.

Da reiste Aslak sig og frablede op. "End jeg da! ³ Jeg stærk i Munden? Nei! — — Hvor skal du hen,

¹Jo, det var Aslak. See the preceding sentence. Thorbjørn had seen this face before, but——could it be that it was Aslak? Such a query is to be understood. Jo affirms this suspicion and contradicts the implied doubt. ²endelig—indeed, I should think. ³end jeg da! Jeg stærk i Munden? end usually means 'but' or 'and', not to be translated here, say: // you say I use strong language?

som farer saa fort?" sagde han med blid Stemme, idet han nærmede sig, men flingrede til begge Sider; thi han var fuld. —

"Jeg slipper nok for at komme længre idag," sagde Thorbjørn, som sprættede Hæften fra. — ^{unintended} 5

^{pronoun} "Det var rigtig leit, det," sagde Aslak og nærmede sig endnu mere, idet han tog til Huen. "Gud bevare mig," sagde han, "flig en stor, vakker Karl, du er bleven, siden sidst jeg saa dig;" han havde begge Næberne i Rommen og stod saa godt, han kunde, og betragede Thorbjørn, der, 10 ^{looked} ikke kunde saa Hæften løs fra Resterne af Vognen. Thorbjørn trængte Hjælp; men han kunde ikke saa det over sig at bede hin om den; thi Aslak saa styg ud; hans Klæder var tilraffet af Grøften, hans Haar hang filtret ned under en blank Hat, der var dygtig gammel, og Ansigtet, stjunt 15 ^{ugly} * tildels det vel bejendte, var nu bestandig fortruffet til ^{distorted} ^{contin} ^{emil} ^{smil} Smil, og Vinene endnu mere igjenlukte, saa han maatte holde Hovedet lidt bagoover og Munden lidt gabende, naar han saa paa en. Alle Drag var blevene matte, og den hele Form var stivnet; thi Aslak drak. Thorbjørn havde tidt 20 nok set ham før, hvilket Aslak lod, som han ikke vidste.¹

¹Thorbjørn havde tidt nok set ham før, hvilket etc. When the antecedent is a sentence the relative in Norwegian is hvilket corresponding to English 'which, something that,' Germ. was. Particularly the German student should note, that when the antecedent is a generic neuter pronoun or a superlative adjective the ordinary relative is the regular one som, 'that,' e. g. ikke alt som glittrer er Guld, det er den eneste (som) jeg har. However after alt,

* although partly the well known one of etc.

Som Skreppehandler havde han faret Bygden rundt og var gjerne der, hvor der var Hyftighed, da han havde mange Vijs at slynge, fortalte godt¹ og fik Brændevin til Bederlag. Saaledes havde han da været i Brylluppet paa Nordhoug, men havde, som Thorbjørn siden fik vide, ^{later} fundet det bedst at holde sig en Stund borte, da han efter gammel Vis havde faaet Folf op til at slaas, og det ^{truede} tru-
ede med at gaa ud over ham selv. —

"Rige saa godt binde den fast til Vognen som sprætte den fra,"² sagde han; "du maa saa alligevel op til Nord- 10
houg for at faa dig i Stand igjen."

Thorbjørn havde nok tænkt det samme, men havde ikke rigtig villet tænke det.

"Det er et stort Bryllup der," sagde han. —

"Derfor ogsaa stor Hjælp," svarede Aslak. Thor- 15
bjørn stod lidt tvilrædig; men uden Hjælp kunde han hverken komme frem eller tilbage, og saa var det bedst at gaa op i Gaarden. Han bandt Gæsten fast saa længe og gik.³ Aslak kom efter; Thorbjørn saa tilbage paa ham; "saa faar jeg godt følge tilbage til Bryllupsgaarden 20
igjen," sagde Aslak og lo; Thorbjørn svarede ikke, men gik fort. Aslak kom efter syngende:

Der drager to Bønder til Bryllupshus o. s. v.,
en gammel, velbekjendt Vise. "Du gaar fort, du," sagde

hvad may often be used, e. g. en kan ikke tro alt, hvad man hører. The relatives hvilken and hvem are much less used in Norwegian than in Danish and are constantly getting rarer. ¹fortalte godt, *knew how to tell a good story*. ²supply du kan before lige saa godt. ³saa længe, *in the meantime*.

han om en Stund; "du kommer nok frem alligevel," lagde han til. Thorbjørn svarede ham ikke. Gjenlyd af Dans og Spil mødte dem, Anfigter gav sig til at se ud paa dem gennem de gamle Vinduer i den store to Etagers Bygning. Grupper samlede sig i Gaarden. Han saa, at de talte sig i mellem om, hvem det kunde være, tillige, at han snart var kjendt, og at de lidt efter lidt fik Øie paa Hesten derne og Kopperne, som laa udoer Jorden.

Dansen hørte op, den hele Sværm væltede ud i Gaarden, netop som de to kom op. "Gid kommer Bryllupsfolk mod sin Vilje!" raabte Aslak, da han endelig nærmede sig Kredsen, bag Thorbjørn. — Man hilste Thorbjørn og slog Kreds om ham.

"Gud signe Laget, godt Al paa Bordet, vakre Avindfolk paa Gulvet og gode Spillemænd paa Kraffen," sagde Aslak og stød sig i det samme midt iblandt dem.

Nogle lo, andre forblev alvorlige; en sagde: "Strepp-Aslak¹ er altid ved godt Mod."

Thorbjørn traf straks kjendte Folk, som han maatte fortælle om sin Gændelse; de tillod ham ikke selv at gaa ned igjen efter Hesten og Løjet, men bad andre gaa. Brudgommen, en ung Mand og forðums Skolekammerat, bød ham ind at smage paa Bryllupsbrøget, og nu drog det til Stuen.² Nogle vilde fortsætte Dansen, ijær Avindfolkene, andre vilde have en liden Driftestund og saa Aslak til at fortælle, siden han nu alligevel var kommen til Gaards igjen.

¹Strepp-Aslak, Pedlar Aslak. ²og nu drog det til Stuen, Germ. und jezt ging es nach der Stube zu.

disturbance

"Men du tør være lidt varere end sidst," lagde en til.
 Thorbjørn spurte, hvor alt Folket var.

ust "Na," svarede der, "det gik nemlig lidt urolig til; nu
 er enkelte gået til Spile, andre sidder borte paa Laaven
 og spiller Kort; men nogle sidder ogsaa der, hvor Knud 5
 Nordhoug er."

San spurte efter, hvor Knud Nordhoug var.

Brudgommens Fader, en gammel Mand, der sad og
 røgte af en Rridtpibe og drak Øl til,¹ sagde nu: "Kom
 saa med en Regle, du Nslaf;² det kan være gildt nok at 10
 høre for en Gangs Styld."

"Er der flere, som beder mig?" spurte Nslaf, som
 havde sat sig over en Kraf et Stykke fra Bordet, omfring
 hvilket de andre sad.

"Ja vist," sagde Brudgommen og gav ham et Glas 15
 Brændevin; "nu beder jeg dig." —

"Er det mange, som beder ^{in time} paa den Maade?" sagde *W*
 Nslaf. —

"Det tør hende," sagde en ung Kone borte paa Si-
 debænken og bød et Støb med Vin frem. Det var Bru- 20
 den, en Kvinde paa tyve Aar, lyslet, men mager, med
 store Fine og et stramt Træk om Munden. — "Jeg liker
 godt det, som du fortæller," lagde hun til.

Brudgommen saa paa hende, og hans Fader paa
 ham.

25

"Ja, Nordhougfolkene har altid lidt mine Regler,"

¹til, with it. ²kom saa med etc., then give us.

handed sagde Aslak. "Være være dem!"¹ raabte han og tømte et Glas, som blev raff ham af en Brudejævend.

"Kom saa med noget," raabte flere.

as full "Om Sigrid Fantefjærring,"² raabte en.

"Nei, den er fyng!" sagde andre, ijaer Kvindfolk. 5

"Om Lierflaget!" bad Svend Tambur.

never "Nei, heller noget trøisomt!" sagde en rank Gut, som stod i Skjortærmene og lænede sig op ad Bæggen, mens hans højre Haand, som hang slapt ned, fór vel ofte bort i³ Haaret paa nogle unge Jenter, som sad der; de 10 *noticed* skjendte, men flyttede sig ikke.

"Nu fortæller jeg det, jeg vil,"⁴ jeg," sagde Aslak.

"Ja'en heller!" mumlede en ældre Mand, som laa over Sengen og røgte; hans ene Ben hang ned, med det andet laa han og sparkede til en fin Trøie, som hang over 15 Sengestolpen. —

"Lad være Trøien min!" raabte hin Gut, som stod op efter Bæggen. —

"Lad være Døtrene mine," svarede han, som laa. Nu flyttede Jenterne sig. — 20

"Jo, jeg fortæller, hvad jeg vil!" raabte Aslak; "Brændevin i Krop skyder Modet op!" sagde han og slog de flade Hænder sammen med et Klask. —

"Fortæl, hvad du vil!" gjentog Manden borti Sengen; "thi Brændevinen er vor." — 25

¹Være være dem, *honor be to them*. ²Sigrid Fantefjærring, *Sigrid the Gipsy Woman*. ³bort i, *over into*, cf. borti, *over in*, adverb of place. ⁴nu fortæller jeg det, jeg vil, *when the relative is objective it is very often omitted in Norwegian*.

"Hvad skal det sige?"¹ spurte Aslak med ret aabne Dine. —

"Na, den Grisen,² vi gøder, slagter vi ogsaa," sagde Manden, idet han dinglede med Venet.

Aslak luffede Dinene igjen, men blev siddende i samme Stilling med Hovedet; saa faldt det ned paa hans Bryst og han sagde ikke noget.

Flere talte til ham; men han hørte det ikke.

"Brændevinen tager ham," sagde hin i Sengen. Da saa han op, tog atter Smilet paa sig; "jo, nu skal I høre en lystig Stub," sagde han.

"Gud bevare mig, hvor lystig!" sagde han om en Stund og lo med vid Mund, men uden at de hørte Latteren. —

"Han er rigtig i Godlaget³ sit idag," sagde Brudgommens Fader. —

"Ja, det var Raad til det!"⁴ sagde Aslak; — en Dram paa Reisen da!" sagde han og strakte Haanden frem. Den kom, han drak den langsomt ud, holdt Hovedet lidt bagefter med den sidste Draabe i Munden, 20

¹Hvad skal det sige? *what do you mean by that?* as German was still the spoken language. ²Den Grisen. Note the definite form of the noun after the definite article den. This double definite article, which is not permissible in Danish, is good usage in Swedish, and is especially characteristic of the dialects in Norway and gaining ground in the literature, thus always in colloquial style. ³Han er rigtig i Godlaget sit idag. Transl. *he is in prime spirits to-day* or *he is in his best humor to-day*. Godlag pronounce Gólag. ⁴Ja, det var Raad til det, say *and why not, there's plenty of reason*.

svælgte den saa og sagde vendt til ham i Sengen: — "For jeg er nu Grisen eders, jeg!"¹ og lo som forrige Gang.

Han spændte sine Hænder om Knæet og løstede saaledes Foden op og ned, idet han selv med det samme² ruggede frem og tilbage, — og saa begyndte han:

5

"Ja, der var en Jente, som bode borti en Dal. Hvad Dalen hed, kan være det samme;³ hvad hun hed,³ ogsaa. Men Jenten var vakker, det syntes Gaardmanden paa — hys! — og det var hos ham, hun tjente. Hun fik god Løn, fik hun,⁴ og hun fik mere, end hun skulde have; hun 10 fik et Barn. Folk sagde, det var med ham; men det sagde ikke han; thi han var gift, og det sagde heller ikke hun; thi hun var stolt, det stakkars Trolld.

married
proud

Saa blev det nok en Løgn over den Daab, og det var en Skarb til Gut,⁵ hun havde sødt, saa det var sli^g Slag,⁶ 15 om han blev døbt i en Løgn. Men hun fik en Plads under Gaarden, og det lyste ikke Konen der, som venteligt var. Kom Jenten did op, spyttede hun efter hende; men kom den vesle Gutten hendes for at lege med Gaardsgutterne,⁷ bad hun dem jage den Forungen; han var ikke 20 bedre værd, sagde hun.

Hun tagg Manden baade Nat og Dag om at jage den

¹Grisen eders, the possessive adjective may follow but not precede the definite form of the noun. Note the emphatic repetition of the personal pronoun subject. ²være det samme, doesn't matter. ³hed, more specifically Norwegian is the preterite hedte. ⁴Hun fik god Løn, fik hun eleptical for det fik hun. ⁵en Skarb til Gut, a scamp of a boy. ⁶Det var sli^g Slag, it was no matter, did not matter. ⁷men kom den vesle Gutten hendes etc. Note the possessive after the double definite (=men kom hendes lille Gut).

Fantejenten paa Bygden. Manden holdt igjen, saa længe han rigtig var Mand, men saa slog han sig paa Driften, og da fik Kjærringen Taget.

Siden blev det daarligt med Skarbejenten, det gik tilbage for hvert Aar, og det stod sig til,¹ at hun skulde 5 fulde ihjel der med den vesle Gutten sin, og han vilde ikke fra Moderen, han.

Det var nu det ene Aaret, det andet med, og det var otte af dem; men endnu var ikke Jenten kommen fra Pladsen, skjønt nu skulde hun væk. — — Og saa kom hun 10 væk;² — Men forinden stod Gaarden i Ijs og vasker Sne, og Manden brændte; thi han var fuld, — Kjærringen reddede sig med Ungerne, og hun sagde, det var den Skarbejenten nede paa Pladsen, som havde gjort det. Det kunde gjerne hænde, det. — — Og det kunde ogsaa gjerne 15 bære anderledes. — —

Det var en underlig Gut, hun havde. I otte Aar havde han set Moderen slide ilt og vidste vel,³ hvor Skulden var; thi Moderen sagde det ofte, naar han spurte, hvorfor hun bestandig græd. Det gjorde hun ogsaa Da- 20 gen, før hun skulde rejse, og derfor var han horte om Matten. — — Men hun kom i Tugthuset paa Livstid, for hun sagde selv til Skriveren, hun havde gjort den vakre Luen deroppe paa Gaarden. — Gutten drog paa Bygden og fik alle Folks Hjælp, fordi han havde sig en 25

¹og det stod sig til, *and such was the condition.* ²væk is the German word weg, adv., (pronounced weff). ³og vidste vel, *and he knew well, knowing well, slide ilt, say, toil and suffer.*

flém Mor. — Saa drog han fra den Bygd og langt frem til en anden, hvor han ikke fik stor Hjælp, for der var nok ingen, som vidste, hvilken flém Mor han havde. Jeg tror ikke, han sagde det selv. — Sidst jeg hørte fra ham, var han fuld, og de siger, han har lagt sig paa Driften¹ i den 5 senere Tid;² om det er sandt, skal være usagt; men det er sandt, at jeg véd ikke, hvad bedre han skulde gjøre.

Det er en laak, ond Karl, kan J tro; han liker ikke Golt, endnu mindre, at de er gode mod hverandre, og al-lermindst, at de er gode mod ham selv. Og han vilde 10 gjerne, at andre skulde være sig, som han er selv, — skjønt det siger han blot, naar han er fuld. Og da græder han ogsaa, græder, saa det hagler, — over ingen Verdens Ting; thi hvad var det ogsaa, han skulde græde over? Han har ikke stjålet en Skilling fra nogen eller gjort no- 15 get af det gale, som mange andre gjør, saa han sagte³ ingenting⁴ har at græde over. Og alligevel saa græder han, og græder, saa det hagler. Og skulde J se ham græde, saa tro aldrig paa det, for det er bare, naar han er fuld, og da er han ikke ænsendes.⁵ — Her saldt Aslak 20

¹han har lagt sig paa Driften, *he has taken to drink.* ²Note i den senere Tid, *lately.* ³sagte³=sagtens. ⁴ænsendes, *to be paid any attention to*, an archaic present participle in -s, very characteristic of the dialects and lower style. Where the sense is passive as here it is apparently a formation by analogy to the passive infinitive in s. Cf. English, 'building'='being built' in 'the house is building.' Note also det er ikke gjørendes—that is not advisable. The form also occurs in Norwegian with active sense as, *de som drivendes, han som gaendes, etc.*

baglængs ned af Krakken i sterkt Graad, som dog snart gik over; thi han sovneede. —

"Nu er Svinet fuldt," sagde han i Sengen; "da ligger han altid og flæber sig i Søvn." —

"Dette var stegt," sagde Kvindfolkene og reiste sig for at komme bort.¹ 5

"Jeg har aldrig hørt ham fortælle andet Slags Historier, naar han selv fik raade," sagde nu en gammel Mand, som reiste sig borte ved Døren.

"Gud véd, hvorfor Folk vil høre paa ham," lagde han til og saa hen til Bruden. 10

¹og reiste sig for at etc. Note the purpose clause with for at, = English '(in order) to,' which is a substitution for earlier English for to.

Femte Kapitel.

Nogle gik ud, andre søgte at faa Spillemanden ind
 igjen, at Danjen kunde begynde; men Spillemanden var
 sovnet i en Krog af Gangen, og enkelt bad for ham, at
 han maatte faa ligge i Fred. "Siden Lars, Kammeraten
 hans, blev slaat fordærbet her, har Ole maattet¹ holde ud
 i over et Døgn." — Man var kommen til Gaards med
 Thorbjørns Gæst og Greier; en anden Vogn blev spændt
 for, da han trods alles Anmodning vilde tage afsted igjen.
 Brudgommen var det især, som søgte at holde ham til-
 bage; "her er kanske ikke saa stor Glæde for mig, som det
 synes," sagde han, og Thorbjørn tog en Tanke af det;²
 men han foresatte sig dog at reise, før Avelsen kom.

Da de saa, han var uroffelig, spredte de sig i Gaar-
 den; der var mange Folk, men megen Stillehed, og det hele
 havde lidet Syn af et Bryllup.³ Thorbjørn skulde have
 sig en ny Selepinde og gik hen at finde en; i Gaarden var
 intet høveliat Emne, og han gik lidt udenfor, kom saa
 til et Bedstjul, som han gik ind i, langsomt og sagte, da
 Brudgommens Ord fulgte med ham. Han fandt der,

¹Maattet and the past partic. skullet, burdet and turdet of the modal auxiliaries maatte, skulle, turde and turde are colloquially pronounced with apokope of the unstressed e; maatt, skullt, burt (bort), turt (tort). ²og Thorbjørn tog en Tanke af det, *Thorbjørn's suspicions were aroused by that.* ³Bryllup, y is here very often pronounced ø.

6—Sjønne Solbatten.

hvad vilde,¹ men fremdeles, uden at vide af det, satte han sig ned og op til den ene Bæg, med Kniv og Pinde i Gaanden. Da hørte han det stønne i Nærheden af sig; *græn* det var paa den anden Side af den tynde Bæg, der inde, hvor Vognstjulet var, og Thorbjørn lhyede.² 5

pænes "Er det — ogsaa dig?"³ hørte han sagt med langt Mellemrum og af et Mandfolk, der talte med Besvær. *distinkt* Da hørte han en græde, men det var ingen Mand. —

"Hvorfor kom du ogsaa⁴ hid?" blev der spurt, og det maatte være af den, der græd; thi det var taarevaadt. — *chorus* 10

"Om, — i hvis Bryllup skulde jeg spille, naar det ikke var i dit?" sagde den første.

Det er vel Lars, Spillemanden, som ligger der, tænkte Thorbjørn. Lars var en staut, bækker Karl, hvis gamle Moder bode til Leie⁴ i en Husmandsplads under 15 Gaarden. Men den anden maatte være Bruden! —

"Hvorfor har du heller aldrig talt!" sagde hun dæmpet, men langt, som var hun meget bevæget. *wavel*

1. 2. 3. 4. 5. "Jeg tænkte ikke, det var nødvendigt mellem os to," svarede der kort. Da var det stilt en Stund, saa sagde 20 hun atter ud:

¹Han fandt, hvad vilde. This omission of the third personal pronoun, quite common in Old Norse and Old Danish, where easily supplied, is very rare in present Norwegian and only occurs in such cases as this when the subject is identical with the one in the immediately preceding sentence. ²lhyede from lhye corresponding to Dan. lytte, 'listen to.' There is also a verb lye, lhyede, lydt, meaning 'to obey' corresponding to Dan. lyde, (adlyde). ³da in place of ogsaa is more common in such sentences, as: Er det — dig da? Hvorfor kom du da hid? Ogsaa sounds Danish in such sentences. ⁴bo til Leie, be a tenant.

"Du vidste dog, h a n gif her." — —

"Jeg trode dig sterkere." —

Han hørte nu intet andet end Graad; endelig brød hun atter ud:

"Hvorfor talte du ikke?"

5

"Det nyttede vel Gamle-Birthes Søn lidet at tale til Datteren paa Nordhoug¹," blev der svaret efter et Op-hold, hvori han havde draget Veiret tungt og ofte støn-net.

Der blev ventet paa Svar;² — "vi har dog set paa 10 ^{ny} hinanden³ i mange Aar," sagdes der.

— "Du var saa stolt; en turde ikke rigtig tale til dig." —

"Det var dog ingenting i Verden, jeg heller vilde.

¹paa Nordhoug, at Nordhoug. The preferred spelling of the second element of the compound is haug. ²Der blev ventet paa Svar. With indefinite pronominal force the adverb of place der 'there' is used as anticipatory or introductory subject, corresponding to English 'there', Germ. es, French 'il', that is 'it,' standing for the logical subject which then follows the verb. This is still the best literary usage, in which respect, therefore, Norwegian agrees with English as against German, which uses es 'it.' Det, 'it' is used, however, with impersonal verbs denoting natural phenomena, as English 'it,' German es, e. g. det regner, det hagler etc. Cf. also det sker ofte at man maa taale det som er ubehageligt, where det anticipates an at-clause, and der sker mangt, som er ubehageligt. Colloquially det is used for der with impersonal expressions in the passive. Dialectically, colloquially and with increasing authoritative sanction in the literary language det is also replacing der as anticipatory subject e. g.: Er det noget som mangler? det kommer viest mange folk imorgen. Cf. det blev atter ganste stilt. ³set paa hinanden, had an eye for one another, been fond of.

— Jeg ventede hver Dag, . . . hvor vi mødtes; . . . jeg syntes næsten, jeg hørte mig frem. Saa tænkte jeg, du for-
smaaede mig. —

Det blev atter ganske stilt. Thorbjørn hørte intet Svar, ingen Graad; han hørte heller ikke den syge drage 5
 Beiret.

Thorbjørn tænkte paa Brudgommen, som han troede at
 kjende for en brav Mand,¹ og han blev ilde til Mode paa hans
Begne. Da sagde ogsaa hun:

"Jeg er ræd for, han faar liben Glæde af mig,"² 10
 han, som —".

"Det er en brav Mand," sagde den syge og be-
 gyndte paany at give sig lidt, da det nok gjorde ondt for
 Brystet. Det var, som dette ogsaa gjorde hende ondt;
 thi hun sagde: 15

"Det er nok tungt for dig nu, — — men — vi var
 vel aldrig kommet til at tale med hinanden, vi, var ikke
 dette kommet imellem. Den Gang du slog til Knud, for-
 stod jeg dig først."³ —

"Jeg kunde ikke bære det længer," sagde han, og saa 20
 en Stund efter: "Knud er ond." —

"Han er ikke god," sagde Søsteren.

De taug en Stund, saa sagde han: "Jeg undrer mig

¹Note the idiom at kjende en for en brav Mand, to know someone to be a worthy man ²Jeg er ræd for, han faar, etc. Observe for and omission of conjunctive at—I am afraid that, I fear that. At være ræd='to be afraid of,' at være ræd for (at) or frygte for (at)='to be afraid that, to fear that.' ³først, here='not until,' German erst in similar use: erst als er kom, først da han kom, not until he came.

paa, om jeg nogen Tid bliver god igjen.¹ Na ja, det kan nu ogsaa være det samme."²—

"Har du ondt, har jeg det værre," og derpaa fulgte sterkt Graad.

"Gaar du?" spurte saa han. —

5

"Ja," blev der svaret, og derpaa: "Na jøie, jøie mig, hvad dette Liv skal blive!" —

"Græd ikke saa," sagde han; "Vorherre gjør nok snart Ende paa det for mig, og da skal du se, det ogsaa bliver bedre for dig." —

10

"Jesús, Jesús, at du ikke taltel!" raabte hun med tilbageholdt Stemme, og som om hun pred sine Sønder; Thorbjørn trode, hun gik i det samme eller ikke var i Stand til at tale paa længe; thi han hørte en Stund intet og gif.

15

met Den første, den bedste, Thorbjørn traf i Gaarden, spurte han: "Hvad kom der imellem Lars Spillemand og Knud Nordhøug?" —

"Saa? Mellem dem? Jo, —" sagde Per Husbmand og traf Ansigtet sammen, som vilde han gemme noget i Foldene; "du kan nok spørge om det, for det var lidt nok; han Knud spurte bare Lars, om Jelen hans gav god Klang i dette Bryllup."³

¹god igjen=*well again*. ²være det samme, *be all the same, not to matter*. ³Jo, as here used is difficult to translate. It indicates readiness to answer and also ability to answer. May often be rendered by 'why (that is easily told)!' After a pause then, Per Husbmand, who doesn't want to tell too much at once, adds: *indeed you may well ask that, for I assure you it was little enough!* etc.

I det samme gif Bruden forbi dem; hun havde Ansigtet bortvendt, men da hun hørte Lars nævne, vendte hun det og viste et Par store røde Øine, der saa usifferi; *unaturlig* men ellers var Ansigtet meget koldt, saa koldt, at Thorbjørn ikke kjendte hendes Ord igjen i det. Begyndte han 5 da at fjønne mere.¹

Længre frem i Gaarden stod Gæsten og ventede; han satte sin Pinde fast og saa sig om efter Brudgommen for at tage Afsted. Han havde ikke Lyst til at søge ham, saa næsten helst,² at han ikke kom og satte sig derfor op. Da 10 begyndte det at støie og raabe fra den venstre Side af Gaarden, der horte, hvor Laaben laa. Det var et helt Følge, som drog ud fra Laaben; en stor Mand, som gif foran, raabte: "Hvor er han? — Har han gjemt sig? Hvor er han?" — 15

"Der, der!" sagde nogle. — "Lad ham ikke komme did," sagde andre; "der bliver bare Ulykke af det." — *mislykke*

"Er det Knud?" spurte Thorbjørn en liden Gut, der stod ved Siden af Bognen hans. "Ja, han er fuld og da vil han altid flaa." Thorbjørn sad alt paa Læset og 20 slog nu paa Gæsten. —

"Nei, stans, Kammerat!" hørte han bag sig; han holdt Gæsten tilbage, men da denne gif alligevel, lod han den gaa. "So, er du ræd, Thorbjørn Granliden?" ifreg det nærmere ham. Nu holdt han fastere igjen, men saa 25 ikke tilbage.

¹Begyndte han da, see note 3, p. 6. ²saa næsten helst, *would in fact rather prefer.*

company

"Stig af og kom i godt Lag!" raabte en. Thorbjørn vendte Hovedet. "Taf, jeg skal hjem," sagde han. Nu *consulted* underhandlede de lidt, og imidlertid var den hele Flok kommen hen til Bognen; Knud gik foran Hesten, klappede den først, tog den dernæst ved Hovedet for at se paa den. 5 Knud var ret høi, havde lyst, men stridt Haar og en but Næse, Munden var stor og tung, Øinene mørkeblaa, men *bold* driftige. Han havde liden Lighed med Søsteren, kun var det noget om Munden, som var ligt,¹ og havde det samme Slags ret opstaaende Pande, men mindre, ligesom alle *forehead* 10 hendes fine Træk var grobe hos ham. *coars.*

"Hvad vil du have for Gampen din?" spurte Knud. *may*

"Jeg vil ikke sælge den," sagde Thorbjørn. — "Du tror kanske, jeg ikke kan betale den?" sagde Knud. — "Jeg véd ikke, hvad du kan." — "Saa? du tviler om det? 15 *don't* Det skulde du ellers vogte dig for,"² sagde Knud. Sin Gut,³ som før stod op efter Væggen derinde i Stuen og rørte ved Jenterne's Haar, sagde nu til en Nabo: "Knud tør ikke rigtig denne Gang."

Dette hørte Knud. "Tør jeg ikke? Hvem siger det? 20 Tør jeg ikke?" ffreg han. Flere og flere kom til. "Af Veien, se Hesten!" raabte Thorbjørn og slog paa, han

¹Kun var det noget om Munden, som var ligt. See Note 3, p. 83.

²Det skulde du ellers vogte dig for. Ellers, 'as for that' is best omitted in the translation, say, *That is something that you ought to (had better) look out for.* ³hin, demonstr. pron., very general in the dialects, is rare in cultured speech, where den takes its place. Den referring to a more distant object (English 'that,' German jener) as opposed to denne is usually supplemented by der or anden colloquially.

vilde reise. — "Siger du af Veien til mig?" spurte Knud. — "Jeg talte til Gæsten; jeg maa frem," sagde Thorbjørn, men veg heller ikke selv til Side. — "Gvad, fører du lige paa mig?" spurte Knud. — "Saa gaa bort!" og Gæsten løftede Hovedet i Veiret, ellers havde 5 den sat det lige mod Knuds Bryst. Da tog Knud den ved Vidiset, og Gæsten, som huffede ~~Taget~~ fra Veien, begyndte at skjælve. Men dette rørte Thorbjørn, der angrede, hvad han havde gjort mod Gæsten; nu gik det ud over Knud;¹ thi han reiste sig med Svøben² i Haanden og drog til Knud 10 over Hovedet. "Slaar du?" skreg Knud og kom nærmere; Thorbjørn hoppede af Læsset. "Du er en ond Karl," sagde han ligbleg og leberede ~~Lømmerne~~ til hin Gurt fra Stuen af, da han kom og bød sig frem. Men den gamle Mand som havde reist sig borte ved Døren, da 15 Mslaf var færdig med sin Fortælling, gik nu bort til Thorbjørn og rykkede ham i Armen. "Sæmund Granli den er for brav en Mand til, at Sønnen hans skal drages med slige Slagskjæmper³," sagde han. Det stilnede i Thorbjørn, men Knud raabte: "Jeg Slagskjæmpe? Det 20 er han lige saa godt som jeg, og min Fader er lige god som hans. — Kom an! — Det er daarligt, at Vhfolket ikke véd, hvem af os to egentlig er ved bedst Magt," lagde han til og tog Galstørklædet af sig. — "Vi prøve det

¹nu gik det ud over Knud, now he gave vent to his rage upon Knud.

²Svøbe pronounced Svepe, and coming to be so written except when used figuratively in the sense 'scourge,' then pronounced Svøbe. Drog til, struck. ³Slagskjæmpe=Slaastjæmpe.

tidsnok¹," sagde Thorbjørn. Da sagde den Mand, som før havde ligget i Sengen: "De er som to Rætte; de maa først snakke Mod i sig, begge to." Thorbjørn hørte det, men svarede intet. En og anden af Flokken lo, andre sagde, det var stngt med alle de Slagsmaal i dette Bryll- 5
 * lup, samt at de abede sig ind paa en fremmed Mand, som vilde drage fredelig afsted. Thorbjørn saa sig om efter Gæsten; det var hans Ugt at fare. Men hin Gut havde vendt den og fjært den forsvarlig lange bort; Guttien selv stod nu lige bag dem. — "Gvad ser du dig om efter?" 10
 spurte Knud; "hun Synnøve er langt borte nu." — "Gvad rager hun dig?" — "Nei, flige finbellige Kvind-^{hypocriten!} folk rager ikke mig," sagde Knud; "men kanste hun modstjæler dig." Dette var for meget for Thorbjørn; de merkede, han saa sig om for at prøve Pladsen. Nu lagde atter 15
 nogle ældre sig imellem og mente, at Knud havde gjort Ugagn² nok i dette Dag. — "Mig skal han intet gjøre!"^{conv. in? (x. i.)} sagde Thorbjørn, og da hine hørte dette, taug de. Andre sagde: "Lad dem drages, saa bliver de Godvenner; disse har længe nok set ondt over til hverandre." — "Ja," sagde 20
 en, "de vil begge være de bedste i Bygden;"³ lad os nu se!"

¹Vi prøve=vi prøver. Dialectically, except in East Norwegian, the inflexional r of the sing. pl. pres. indic. is dropped hence jeg prøve, vi prøve. This is not necessarily to be regarded 'then' as the (Danish) plural in -e corresponding to the singular in -er. ²Ugagn pron. Ugangn. ³Bygden. In Brand Ibsen rhymes this word with Spøiden—Lusen fulgte mig af Bygden, ikke én vandt op til Spøiden—. This is a local dialectal pronunciation. The only pronunciation accepted in cultured speech is Bygd.

— "Har I andre set noget ligt til ham Thorbjørn Granliden," mente Knud; "jeg syntes, han nylig var her paa Gaarden." — "Ja, her er han," sagde Thorbjørn, og i det samme fik Knud et Slag over det høire Øre, saa han tumlede hen i nogle Mænd, som stod der. Nu blev der 5 ganske stilt. Knud reiste sig og fór frem uden at sige et Ord; Thorbjørn tog mod ham. Der blev nu en lang Rævekamp, da begge vilde hinanden ind paa Livet; men begge var vel vant og holdt hinanden væk. Thorbjørns Slag faldt nok saa ofte,¹ og nogle sagde, de faldt nok saa 10 tungt.¹ — "Der har Knud fundet sin Mand," sagde hin som havde taget Gæsten; "giv Blads!" Kvindfolkene fløgtede; kun en stod høit paa en Trape for bedre at se; det var Bruden. Thorbjørn fik et Glimt af hende og ~~staa-~~ jede² lidt; da saa han en Kniv i Knuds Haand, huffede 15 hendes Ord, at Knud ikke var god, og med et vel rettet Slag traf han Knuds Arm over Haandledet, saa Kniven faldt, og Armen downede. "Nu, hvor du slog," sagde Knud. — "Synes du?" spurte hin og brød nu ind paa ham. Knud havde ondt for at bruge blot én Arm, han 20 blev løftet og baaret, men det har imod, før han blev lagt. Han blev flere Gange lagt sliq mod Jorden, at enhver ^{any other} anden vel havde spigtet, men dette var en god Rng; Thorbjørn flyttede med ham, Folk vég, men han kom efter med

¹ nok saa (ofte, tungt). The expression sounds Danish, better Norwegian would be in this sense vel saa ofte. *Festskrift* 169.

² staaefede. This word, formerly commonly spelled standse, is now usually and more properly written without d, for the word is derived from Old Norse stanna (as Aars, 1900, p. 25).

ham, og saaledes bar det rundt den hele Gaard, indtil de kom op under Trappen, hvor han hvide ham endnu engang i Veiret og truede ham ned, saa Knærne gav efter, og Knud langs over Stenhellen, saa det sang i ham. Han blev liggende stilt, gav et dybt Støn fra sig og lod ⁵ *knæs* Dinene synke i; Thorbjørn rettede sig og saa op; hans *motionless* Dine faldt lige paa Bruden, der stod ubevægelig og saa paa. "Tag noget og læg up under Hovedet paa ham", sagde hun, vendte sig om og gik ind.

To gamle Koner gik forbi; den ene sagde til den anden: "Herre Gud! der ligger en igjen; hvem er nu dette?" En Mand svarede: "Han, Knud Nordhøug." Da sagde den anden Kone: "Saa kanste det liber paa med Slagsmaalene heres. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181

han tænkte paa, det var ham¹ nok ikke saa let at slutte, som han engang trode.

5 I det samme hørte han bag sig: "Vogt dig, Thorbjørn!" men før han fik vende sig, var han greben ved Skuldrene bagfra, blev høiet og følte ikke noget mere end en stikkende Smerte, hvis Sted han ikke rigtig kjendte. Han hørte Stemmer omkring sig, fornam, at de førte, trode selv stundom, at han førte, men vidste det ikke bestemt.

Dette varede meget længe, det blev kaldt, snart igjen 10 varmt og da saa let for ham, saa let, at han syntes at svæve, — og nu forstod han det: han bares af Trætopperne fra den ene til den anden, saa han kom op i Rien, ^{skæpe} høiere op, — paa Sæteren, endnu høiere op, — lige paa det høieste Fjeld; der høiede Synnøve sig ned over ham og 15 græd og sagde, at han skulde have talt. Hun græd meget og mente, at han dog selv havde set, hvorledes Knud Nordhøug gik i Veien for ham, bestandig i Veien for ham, og saa maatte hun jo tage Knud. Og saa flappede hun ham mildt ned over den ene Siden, saa det blev varmt der, 20 og græd, saa Skjorten paa det Sted blev vaad. Men Als-laf sad paa Gulv oppe paa en stor, spids Sten og tændte ^{et fire} Trætopperne rundt omkring sig, saa det braste og brændte, og Kvisterne fjg om ham; selv lo han med vidt Gab ²

¹ham, ethical dative. ²Gab, pron. Gap. The rule is that medially and finally after a long vowel b, d, g, are pronounced as voiceless stops (p, t, f, resp.). For a discussion of these words the student may be referred to Groth §§98—99, 106, 122, or Poestion §41, 44 II. b. 47, 2 b. Note the difference in pronuncia-

fik ondt = hurt
Ondt = bad

og sagde: "Det er ikke mig, det er Mor min, som gjør det! og Sæmund, Faderen, stod til den ene Side og fastede Kornsfætte høit op, saa Skyerne trak dem til sig, bredte Kornet ud over som en Taae, — og dette syntes ham underligt, at Kornet kunde skyde sig ud over al Himmel. 5 Da han saa nedover paa Sæmund selv, blev denne saa liden, saa liden, at han tilfids næsten ikke kom op over Jorden, men endda fastede han Sæffene høiere og høiere og sagde: "Gjør mig det efter, du!" — — — — Langt borti Skyerne stod Kirken, og den lyse Kone paa Solbaffen 10 stod oppi Tornet og viftede med et rødgult Lommetørflæde i den ene Haand og en Salmebog i den anden og sagde: "Gid kommer du ikke, før du har lagt af at flaas og bande," — og da han skulde se til, saa var det ikke Kirken, men Solbaffen, og Solen stod slig paa alle 15 hundre Ruder,¹ at han fik ondt i Øinene og maatte luffe dem haardt i. — —

— — "Varlig, varlig, Sæmund!" hørte han og baagnede som af en Slummer ved, at han blev baaren, og da han saa sig om, var han kommet ind i Stuen paa 20 Granliden; en stor Ild brændte paa Gruen, Moderen

tion between paa Hug (Huf), 'squatting on the ground,' (komme i) Hug (hu), 'remember,' and Hug (Hugg) n, 'cut, slash.' To avoid ambiguity it is now common to write Hu and Hugg for the last two. The first is best written Huf. ¹og Solen stod slig paa alle hundre Ruder, *the sun shone so on its hundred panes of glass*, literally 'all (the) hundred panes.' Observe the colloquial connective adverb saa in: og da han skulde se til, saa var det ikke Kirken, which serves to connect more closely the two clauses.

ingen = none See pg 99
intet = nothing

skulde
be "sagte"
(høflig)

stod ved Siden af ham og græd; Faderen tog just op under ham, — han vilde høre ham ind i et Sidekammer. Da slap Faderen ham (sagde) med igjen; "der er endnu Liv i ham!" sagde han med dirrende Stemme og vendte sig mod Moderen.

5

Denne udbrød: "Vorherre hjælpe mig; han ser op! Thorbjørn, Thorbjørn! velsignede Gut, hvad har de gjort med dig! og hun luede sig ned over ham og strøg hans Kind, mens hendes Taarer faldt varme paa hans Ansigt. Sæmund var oppi Diet med den ene Erme, lyttede saa 10 Moderen blidt til Side:

"Lad mig ligesaa godt tage ham straks,"¹ sagde han. Og han tog vel op under hans Skuldre med den ene Haand, lidt nedenfor Ryggen med den anden —: "Hold paa Hovedet, du Mor, om han ikke skulde have Kraft til 15 at bære det²."

Sun gif foran og holdt paa Hovedet, Sæmund søgte at komme i Skridt med hende, og snart laa Thorbjørn paa Sengen i det andet Kammer. Efter at de nu havde bredt over ham og lagt ham vel til rette, spurgte Sæmund, om 20 Gutten var kommen af Gaarde.

"Der ser du ham!" sagde Moderen og pegede ud. Sæmund aabnede Vinduet og raabte ud:

¹Lad mig ligesaa godt tage ham straks. This is a confusion of two expressions, jeg kan ligesaa godt tage ham straks and lad mig tage ham. ²Om han ikke skulde have Kraft til at bære det, a contracted sentence in which the easily supplied principal clause is omitted, very common in Norwegian.

altid = always
Aldrig = never
Mens = while
men = but
go forward
he got there

"Er du fremme om en Time, skal du faa din Aarsalon to Gange; — det er det samme, om du sprænger Gæsten."

nages break

Han gik altså bort til Sengen, Thorbjørn saa paa ham med store, klare Øine, Faderen maatte se paa dem, og da begyndte hans at fugtes.

5 *become red*

"Jeg vidste, det vilde ende sliq," sagde han sagte, vendte sig og gik. Moderen sad paa en Kuffet inde ved Sønnens Fødder og græd, men hun talte ikke.

Thorbjørn vilde tale, men han følte, det faldt sig tungt, derfor taug han. Men han saa paa Moderen uafbrudt, og Moderen havde aldrig set sliq Glans i hans Øine, heller aldrig havde de været saa sagre, hvilket syntes hende et fremt Forbud.

10 *all the time*
beautiful
and more

"Gud Herren han hjælpe dig!"¹ brast det endelig ud; "jeg véd, at Sæmund velter overende den Dag, du gaar".²

15 *it took down*
immediately

Thorbjørn saa paa hende med ybeværgeligt Øie og Ansigt. Blikket fór lige igjennem hende, og hun begyndte at bede sit Fader vor for ham; thi hun tænkte, han kun havde lidt igjen. Mens hun da sad der, randt det hende i Sind,⁴ hvor kjær han fremfor nogen havde været af dem alle, og nu var der ingen af Søffendene hans hjemme.

¹Gud Herren han hjælpe dig. Note the pleonastic use of the pronoun, resumig a subject which immediately precedes. This is rather rare in present speech. On the frequent pleonastic pronoun at the end of a sentence, however, see above p. 17, note 5. ²du gaar, leave us, die. ³Fadervor=Fader vor. The Lord's prayer begins thus in Norwegian, not Vor Fader. ⁴i Sind=i Sinde.

! Aldrig = never !
! Altid = always !

descent
spectacles
fine girl
staring
Gif hun da¹ Bud op til Sæteren efter Ingrid og en yngre Broder, kom saa igjen og satte sig der som før. Han saa endnu paa hende, og Blikket var hende en Salmesang, der førte hendes Tanter mildelig ind i de bedre Ting, og gamle Ingebjørg blev andagtsfuld, tog Bibelen frem og sagde: "Nu vil jeg læse høit for dig, at du kan have det godt." Da hun ingen Briller havde for Saanden, slog hun op et Sted, som hun omtrent kunde udenad, fra hun var Pige, og det var af Johannes's Evangelium. Hun var ikke vijs paa, at han hørte hende; thi han var ubevæ-
staring gelig som før, stirrede blot paa hende; men hun læste dog, om ikke for ham, saa for sig selv. 5 10

she is (pious)
Ingrid kom snart hjem for at bytte med hende; men da sov Thorbjørn. Ingrid græd uden Ende; hun havde begyndt med det, før hun gif fra Sæteren; thi hun tænkte paa Synnøve, som intet fik at vide. — 15

Nu kom Doktoren og undersøgte ham.

Han havde faaet et Rivstik i Siden, var ogsaa ellers bleven slagen, men Doktoren sagde intet, og der var ingen, som spurte ham. 20

a tune
Sæmund fulgte ham ind i Sygestuen, stod der og saa uafbrudt paa Doktorens Ansigt, gif, da han gif, hjalp ham op i Kariolen og tog til Guen, da Doktoren sagde, at han kom igjen Dagen efter. Saa vendte han sig mod Ro-
nen, som havde fulgt med: 25

"Naar den Mand ikke taler, er det farligt;" hans

¹Gif hun da. See note 3, p. 6.

guiness Mund bæbrede, han slog den ene Fod omkring den anden og gif bort over Marken.

Ingen vidste, hvor han blev af; thi han kom ikke hjem den Aften, heller ikke om Natten, men først den næste Morgen, og da syntes han saa mørk, at ingen turde 5 spørge ham om noget. Selv sagde han: "Nu?"—

"Han har sovet," svarede Ingrid; "men han er saa magtesløs, at han ikke kan løfte en Gaand."

Faderen vilde ind for at se til ham, men vendte, da han kom til Døren. 10

more Doktoren var der, ligesom Dagen efter og flere Dage i Følge; Thorbjørn kunde tale, men fik ikke Lov til at røre sig.

Ingrid sad som oftest hos ham,² ogsaa Moderen og hans mindre Broder; men han spurte dem ikke om noget, 15 og de ikke ham.

Faderen var aldrig inde.³ Dette saa de, at den syge lagde Merke til; hver Gang Døren gif op, blev han opmærksom, og de trode, det maatte være, fordi han ventede Faderen. 20

Tilfældt spurte Ingrid ham, om han ikke gjerne vilde se flere af dem.

"Na, de vil vel ikke se mig," svarede han.

Dette blev sagt Sæmund, som ingenting svarede straks; men den Dag var han horte, da Doktoren kom. 25 Saa snart Doktoren kom et Stykke paa Landeveien, traf

¹Nu? *well?* but not quite so abrupt. ²som oftest, say *usually*. ³inde = *in the sick-room*.

7—Synnøve Solbatten.

han Sæmund, der sad paa Beikanten og ventede ham.
Efter at have hilset ham, spurte Sæmund om sin Søn.

guet
nærliggende

"Han er isde medfaren," var det korte Svar. —

"Staar han sig?" spurte Sæmund og rettede paa
Hestens Sadelgjord. —

5

"Laf, den sidder nok saa godt," sagde Doktoren. —

"Den var ikke stram nok," svarede Sæmund.

Der opstod en liden Stilhed, hvori Doktoren saa
paa ham; men Sæmund arbejdede ivrig med Greiet og
saa ikke op.

10

"Du spurte, om han stod sig;¹ jeg tror nok det,"
sagde Doktoren langsomt.

Sæmund saa rask op. "Er det til Div?" spurte han.

"Det har det været i flere Dage," svarede Doktoren.

Da pilede der nogle Taarer frem i Øinene paa Sæ- 15
mund; han søgte at tage dem væk, men de kom igjen.

"Det er ogsaa en Skam, sli^g jeg holder af den Gut-
ten," hikkede han; "men ser du, Doktor: stautere Karl har
der ikke været i Prestegjælden!"

Doktoren blev rørt: "Hvorfor har du ikke før villet 20
vide noget?" —

"Jeg har ikke været god til at høre det,"² svarede
Sæmund og havde endnu et Stræb med Graaden, som
han ikke kunde true ned, — "og saa var det de Kvindfolk,"

¹stod is here subjunctive, at staa sig—to pull through. ²ikke god til
at høre det, not able to hear it, could not stand to etc. See Modern
Language Notes 1901, p. 376.

|| noget = something ||
 || nogen = someone ||

fortsatte han; "de saa hver Gang efter, om jeg spurte, og da kunde jeg det ikke."¹

Doktoren gav ham Tid til at komme sig, og da saa Sæmund fast paa ham. "Saa han Selsen sin igjen?" spurte han pludselig. —

health

5

"Paa en Vis; ellers kan slikt endnu ikke siges med Sikkerhed."

Certainty

calm

Da blev Sæmund rolig og eftertænkssom. "Paa en Vis," mumlede han. Han stod og saa ned, Doktoren vilde ikke forstyrre ham, fordi der var noget ved den 10 Mand, som forbød det.

Pludselig løftede Sæmund Hovedet i Veiret; "Laf for Underretningen," sagde han, rakte Haanden frem og gif tilbage.

Paa samme Tid sad Ingrid hos den syge. "Er du 15 god til at høre paa, saa skal jeg fortælle dig noget om Far," sagde hun. —

"Fortæl," sagde han. —

"Jo, den første Avelden Doktoren havde været her, kom Far væk, og ingen vidste, hvor han var. Men da 20 havde han været over i Bryllupsgaarden, og der var alt

¹de saa hver Gang efter, om jeg spurte, og da kunde jeg det ikke. Note the office of *det* first as a conjunctive predicate, second, as a substitutory or 'resumptive' pronoun, resuming the idea of the antecedent, here at spørge. In English if the verb is 'to be' this may be expressed by 'so' or 'that' but generally the verb stands alone, if the verb is some other verb than 'to be,' then the idea may generally be resumed by 'do so' or 'do it' e. g. here, *but then I could not do it*. In Norwegian as in French the 'resumptive' pronoun is sufficient, cf. Fr. 'je ne le pouvait pas.' Cf. also p. 32, note 2.

20.

25

Neppe var Ingrid færdig med denne Forælling, før Døren aabnedes, en saa ind, og det var Kaderen. Hun

¹blevet ilde ved, *become ill at ease.*

borte = away
blandt = among

gif straks ud, og Sæmund kom ind. Hvad de to talte om, fik ingen vide; Moderen, som stod op efter Døren for at høre, trode dog engang at have fanget, at de talte om, hvor vidt han kunde faa Helsen igjen eller ei. Men hun var ikke vis paa det, vilde heller ikke gaa ind, saa længe Sæmund var der.

Da Sæmund kom ud, var han meget blid og lidt rød i Vinene.

will keep

"Vi beholde ham nok", sagde han i Forbigaaende til Ingebjørg; "men Vorherre véd, om han mere faar sin Helse igjen."

gentle
(passing going by)

Ingebjørg begyndte at græde og fulgte Manden ud; paa Stabburstrappen ¹ fatte de sig ved Siden af hverandre,² og mangt blev nu talt mellem de to.

Men da Ingrid sagde kom ind igjen til Thorbjørn, 15
saa han med en liden Seddel i den ene Haand og sagde rolig og langsomt: "Den faar du levere Synnøve, næste Gang du træffer hende."

note

Da Ingrid havde læst, hvad der stod paa den, vendte hun sig om og græd; thi paa Seddelen stod:

20

¹Stabbur, storehouse for food, built on piles or staves hence the name, which comes from Staf-bur. ²Note hverandre used of two persons. Stricter usage would be hveranden as reciprocal pronoun referring to two persons, and hverandre referring to more than two. This distinction is, however, at present largely only a theoretical one, and not observed in the spoken language. Hverandre is much more common than hinanden.

Lettend

"Til belagtede Pige Synnøve Guttormsdatter,
Solbaffen!

Naar Du haver læst disse Linier, faar det at være
forbi mellem os to.¹ Thi jeg er ikke den, som du skal have.
Vorherre være med os begge to.

5

Thorbjørn Sæmundsen, Granliden".

¹Naar Du haver læst etc. The note is in formal style (as haver, faar det at være).

Sjette Kapitel.

thither Synnøve have faat vide det om Dagen, efter at Thorbjørn havde været i Brylluppet. Hans yngre Broder var kommen hid op til Sæteren med Budsending om det; men Ingrid havde fat i ham ude i Svalen, netop som han gik, og hun havde givet ham, hvad han skulde bære 5 frem. Synnøve vidste derfor ikke mere, end at Thorbjørn havde kjørt Læsset overende, og at han derfor var tagen op til Nordhoug efter Hjælp; at Knud og han der var komne i Hob,¹ og Thorbjørn var kommen lidt til Skade; han laa, men det var ikke farligt.

together Dette var en sliq Tidende, at Synnøve blev mere harm end bedrøvet. Og jo mere hun tænkte paa dette, des mere modfalden blev hun. Hvor meget han lovede, saa skulde han dog bære sig sliq ad, at Forældrene fik noget at sige paa ham. Men de skulde nu ikke fra hveran- 15 drc² alligevel, tænkte Synnøve.

Der gik ikke mange Bud op til Sæteren, og derfor drøgdes det, før Synnøve fik anden Tidende. Ubisheden lagde sig tungt paa Sindet, og Ingrid kom ikke op igjen, saa der maatte være noget paafærde. Hun var ikke god 20 til at hynge Kreaturerne hjem om Avelsen, som hun før

¹at Knud og han der var komne i Hob. See note 2, p. 19. ²hverandre. See Note 2, p. 101.

havde gjort, og hun sov ikke godt om Natten, da hun savnede Ingrid.

in effect of this Dette gjorde, at hun var træt om Dagen, og derved blev ikke Sindet lettere. Hun gik og stillede, skurede Ringer og Ropper, hstede Ost og lagde Mælk op, men det var neppe med Glæde, og Thorbjørns yngre Broder samt den anden Gut, som havde Gjæsten sammen med ham, syntes nu at faa Visshed for, at der maatte være noget mellem hende og Thorbjørn, hvad der gav dem Emne til mangan Samtale oppi Marken.¹

Om Eftermiddagen paa den ottende Dag, efter at Ingrid var hentet hjem, syntes det at ligge tyngre over hende end nogensinde.

Nu var saa lang Tid runden, og endnu ingen Tidende. Hun forlod sit Arbejde for at sætte sig og se ud over Bygden, da dette syntes hende et Slags Selfab, og hun nu ikke vilde være ælne.

Som hun sad, blev hun træt, lagde Hovedet ned over sin Arm og faldt straks i Søvn; men Solen stak, og det blev en urolig Søvn. Hun var over paa Solbækken, over paa det Loft, hvor hendes Ting stod, og hvor hun pleiede at sove; Blomsterne fra Haven bar sliig fager Duft op, skjønt ikke den, hun var vant til, men en anden, næsten som af Dying.

Hvoraf kommer vel det?² tænkte hun og hørte Hovedet ud over det aabne Vindu. Jo, saa stod Thorbjørn

¹Hvad der gav etc. Observe relative hvad der for hvilket. See note 1, p. 71. ²Hvoraf kommer vel det? what can that come from?

nede i Haven og plantede Lyng. "Men, kjære dig,¹ hvorfor gjør du dette?" spurte hun. "Na, de Blomster vil ikke vokse," sagde han og gik og stillede nede i Haven. Da gjorde det hende ondt for Blomsterne,² og hun bad ham endelig at bære dem op til hende igjen. "Ja, det kan jeg gjerne gjøre," sagde han, og saa samlede han dem op og kom med dem; men det var nok ikke paa Løftet,³ hun sad, for han kunde gaa lige ind til hende. Da kom Moderen i det samme. "O Jesu Navn!⁴ Skal den stygge Granlidgut komme ind til dig?" sagde Moderen, sprang til og stillede sig midt i Veien for ham. Men han vilde ind alligevel, og nu begyndte de to at brødes. "Mor, Mor, han vil bare ind igjen med Blomsterne mine," bad Synnøve og græd. "Ja, det hjælper ikke," sagde Moderen og brød paa. Og Synnøve var saa ræd, saa ræd, for hun vidste ikke, hvem hun vilde have til at vinde; men tabe skulde ingen af dem.⁵ "Tag i Vare Blomsterne mine!" raabte hun, men de brød nu værre paa end før, og de vakre Blomster strødes ud overalt. Moderen traadte paa dem, og han ogsaa; Synnøve græd. Men da Thorbjørn havde sluppet Blomsterne, blev han saa styg, saa styg, Gaaret voksede paa ham, Ansigtet ogsaa, Benene saa ondt, og lange Klør satte han i Moderen. "Bogt dig, Mor!

¹Men kjære dig, hvorfor etc., *but, my dear! why* etc. Dig is here disjunctive, i. e. kjære dig=kjære du—du kjære. ²Da gjorde det hende ondt etc. Gjøre er ondt for nogen, noget—to be pained on account of, be sorry for. ³Nok means here 'after all, really.' ⁴O Jesu Navn, say *For Heaven's sake!* ⁵men tabe skulde ingen af dem, why this order here?

Ser du ikke, det er en anden, — vogt dig!" skreg hun og vilde hen og hjælpe Moderen, men kom ikke af Hækken. ^{PR} Da raabte nogen paa hende, og det raabte én Gang til. Men straks fór Thorbjørn væk, Moderen ogsaa; det raabte én Gang til. 5

"Ja!" sagde Synnøve og vaagnede.

"Synnøve!" raabte det.

"Ja", svarede hun og saa op.

"Hvor er du?" spurtes der.

Det er Mor, som raaber, tænkte Synnøve, reiste sig 10 og gik indover mod Sæterbalden, hvor Moderen stod med en Løb¹ i den ene Haand, styggede for sig med den anden ^{phædet} og saa ud imod hende.

"Ser ligger du og sover paa den flette Marken!" ¹⁰²² sagde Moderen. 15

"Jeg blev saa søvnig," svarede Synnøve, at jeg lagde mig ned en liden Nid, og saa vidste jeg ikke Ordet af, ² før jeg var indsovet." —

"Sigt maa du vogte dig for, Barnet mit. — — Ser er noget til dig i Løben; jeg bagte igaar, da Jar skal paa 20 Langreise."

Men Synnøve følte daa sig.³ at Moderen ikke kom

¹Løb pron. Løb, and sometimes so written, but as yet more often Løb. The writing with p is more correct as the word is specifically Norwegian and not also Danish. Thus in the following cases the voiceless stop is usual: Stup, Braat, Næpe, at life, gjæte, syte, Bustap, Sæter etc. See Aars § 5, note. ²og saa vidste jeg ikke Ordet af etc., say: *I did not know before I had fallen asleep.* Observe the idiom ikke at vide Ordet af. ³paa sig, not translated. Cf. Germ. an sich.

Takke, take, takket - thank

derfor, og hun tænkte, at hun ikke havde drømt om hende for ingen Ting. Karen, saa hed Moderen, var, som før sagt, liden og spinkel af Bytt, havde lyst Haar og blaa Dine, som gik hære i Hovedet. Hun smilte lidt, naar hun talte, men det var blot, naar hun talte med Fremmedfolk. Hendes Ansigt var nu blevet noget skarpt, hun var rast i sine Bevægelser og havde altid travelt¹ — Synnøve takkede hende for Gaverne, tog op Laaget og saa efter, hvad det var.

statue
Synnøve
constant

busy
lid

"Na, gjør det en anden Gang," sagde Moderen; 10
"jeg lagde Merke til, at Kopperne dine ikke var vasket endnu; det maa du passe paa at gjøre, Barnet mit, før du tager Stile." —

"Ja, det var bare idag."

"Kom nu, saa faar jeg hjælpe dig siden jeg alligevel 15
er her," sagde Moderen og skjortede sig op. "Du maa vægne dig til Orden, enten du gaar under Dinene mine eller ei."

Hun gik foran mod Melkespalen, og Synnøve lang-
somt efter. Der tog de ud og vaskede op; Moderen saa 20
efter deres Stel og fandt det ikke lide, gav idelig Anvisning og hjalp til at feie rent, og saaledes gik en Time eller to med.² Hun havde under Arbeidet fortalt hende

du sig
()

¹og havde altid travelt. Bjernson employs here, as not infrequently, a Danicism at have travelt. The Norwegian requires the pronoun det; at have det travelt (as German es eilig haben). ²gik . . . med, passed by, a popular idiom.

snart . soon

om, hvad de drev med hjemme,¹ og om, hvor trabelst hun havde det² nu, før hun fik Faderen af Bei. Saa spurgte hun efter, om Synnøve huskede at læse Guds Ord, før hun lagde sig om Åvelden; "for det maa ikke glemmes", mente hun, "ellers gaar Arbeidet daarlig den næste 5 Dag."

Saa snart de nu var færdige, gik de ud paa Bolten og satte sig der for at vente Røjrene. Og som de nu vel havde sat sig, spurgte Moderen efter Ingrid, nemlig, om hun ikke snart kom til Støls igjen. Synnøve vidste ikke mere 10 derom end Moderen. "Ja, flig kan Folk fare," sagde Moderen, og Synnøve forstod nok, at det ikke var Ingrid hun mente; hun vilde gjerne have højet det højt, men hun havde ikke Mod til det. "Den, som aldrig har Vorherre i Hjertet, han findes somme Lider, naar han mindst venter det," sagde Moderen. Synnøve sagde ikke et Ord. "Nei, det har jeg altid sagt,³ den Gut bliver der ingenting af. — End at fare flig, fy!" — De sad begge paa 15 Sug der og saa nedover; men de saa ikke paa hverandre. "Har du hørt, hvorledes det staar til med ham?" spurgte 20 Moderen og saa nu fort paa hende. — "Nei," svarede

¹hvad de drev med hjemme, *what they were doing at home*. Drive med is here elliptical for drive paa med, 'to be doing, be engaged in.' The verb drive is often weakened to a sort of 'durative auxiliary' e. g. De drev og arbejdede, 'they kept on working.' ²hvor trabelst han havde det. See note 3, p. 10. ³Nei, det har jeg altid sagt. A colloquial use of the negative and affirmative advcrbs nei and jo. Here negative corresponding to the negative of the following clause — ingenting. There is no fixed usage, however, as to this.

Synnøve. — "Det skal være daarligt med ham," sagde Moderen. Synnøve begyndte at blive trang for Brystet. "Er det da farligt?" spurte hun. — "Na, det var nu Knivstikket i Siden; — ja, han fik nok flemme Slag ogsaa." Synnøve følte, hun blev blussende rød; straks vendte hun sig mere bort, for at Moderen ikke skulde se hende. "Ja, det har vel ikke noget videre paa sig at sige?"¹ spurte hun saa rolig, som hun var god til; men Moderen havde lagt Merke til, at hendes Bryst gik sterkt, og derfor svarede hun: "Na nei, ikke det heller." Da begyndte Synnøve at ane, her maatte være noget meget galt paa færde. "Han ligger?" spurte hun. — "Ja, Kors, han ligger. — Det er Synd paa Forældrene,² slige brave Folk, de er. Godt opdragen er han ogsaa, saa Vorherre har ingen Ting at træbe dem for." Synnøve blev nu saa beklemmt, at hun ikke vidste sine Raad;³ da fortsatte Moderen: "Nu viser det sig nok at være brab,⁴ at ingen er bunden til ham. Vorherre han lager da ogsaa alt til det bedste."⁵ Synnøve følte en Svimmelhed, som skulde hun ned over Verget.⁶

"Nei, jeg har altid sagt til ham, Far, jeg: Gud
 bevare os, har jeg sagt, vi har nu bare denne ene Datter-

litte at have noget videre paa sig at sige, not to signify much, not be very serious. Cf. German es hat wohl nicht viel auf sich. ²Det er Synd paa Forældre, transl. *His parents are to be pitied.* ³at hun litte vidste sine Raad, *that she did not know what to do.* ⁴brav. The v is silent and the word is now often written bra, both singular and plural, hence in line 13 above brave Følf or bra Følf as pronounced. ⁵Forherre han etc. See note 1, p. 95. ⁶Berg also written Bjerg.

he is included
the little too
gassy

ren, og hende faar vi sørge for. Han er nu ligesom lidt
blød af sig, han, saa brav han ellers er; men saa er det
godt med det, at han tager Naadet, der han finder det, og
det er i Guds Ord." Men bare nu Synnøve kom til at
tænke paa Jar sin, hvor mild han var, saa fik hun det
endnu værre med at fue Graaden ned, og denne Gang
nyttede ingen Modstand; hun begyndte at græde. —
"Græder du?" spurte Moderen og saa hen til hende uden
at faa se hende. "Ja, jeg tænker paa ham, Jar, og saa
— —," og det brød nu løs tilgangs. — "Men kjære dig
da, Barnet mit, hvad gaar der af dig?" — "Na, jeg véd
ikke rigtig . . . det kom sliig over mig . . . kanske det gaar
ham ilde paa Reisen," hulkede Synnøve. — "Hvor kan
du snakke!" — sagde Moderen; — "det skulde ikke gaa
ham godt? — Til Byen efter flotte Landeveien?"¹ — "Ja,
huff nu paa, . . . hvorledes det gif . . . den anden,"
hulkede Synnøve. — "Ja han! — men Jar din farer da
ikke frem som en Gap,² skulde jeg tro. Saa kommer
nok skadesløs³ hjem igjen, — saa fremt Vorherre ellers hol-
der sin Gaand over ham."

Moderen begyndte at tage en Tanke af denne Graad,

¹ efter flutte Landeveien. Observe the definite form of the adjective, which is ordinarily employed only after the pre-positive or adjectival article den, det, a possessive demonstrative or relative pronoun or after a noun in the genitive case. The adjectives hel, halv, kjær and flet may be thus used with the suffixed article. See also Groth §152—153. ² Gap has long vowel and belongs in a class of words with final p after long vowel, see note 1, p. 106. ³ skadesløs an old adjectival genitive as, in stridslysten, sindsyg etc. For a discussion of various kinds of petrified genitives, see Falk and Torp p. 47—53.

som ikke vilde holde op igjen. Net som hun sad der, sagde hun: "Der er mange Ting i Verden, som kan bære tunge nok, men da saar en trøste sig med, at de kunde have bæret endnu tyngre."¹

comforted

"Ja, det er en daarlig Trøst," sagde nu Synnøve og græd saart. 5

poor

Moderen havde ikke rigtig Hjerte til at svare hende, hvad hun tænkte; saa sagde hun blot: "Vorherre selv bestemmer mange Ting for os paa en synlig Maade; det har han vel gjort her med," og saa reiste hun sig, thi Rørene begyndte at raute oppi Nasen, Klokkerne klang, Gitterne hængte, og det drog langsomt udoover, da Røjrene var mætte og rolige. Gun stod og saa til, had saa Synnøve være med og tage mod dem. Synnøve reiste sig nu ogsaa og kom efter; men det gik langsomt. 10

plain

ordered

Karen Solbakkén fik nu travelt med at hilse paa sin Busskap. Der kom den ene No efter den anden, og de kjendte hende og rautede; hun klappede dem, talte til dem og blev glad igjen ved at se, hvor godt de havde taget sig allesammen. "Na ja," sagde hun; "Vorherre er den nær, som holder sig nær til ham." Gun hjalp nu Synnøve med at sætte dem ind; the det gik sent med Synnøve den Dag. Moderen sagde ingenting dertil; hun hjalp hende ogsaa med at malke,² skjønt hun derved blev længer 15

after

¹tyngre, the regular comparative of tung. The unumlauted tungere is also used, though as a rule limited to the literal sense 'heavier.' One would not in our passage say tungere. ²malke=melke, the usual form in Norway.

traet = tired

*strained
K. måtte* } der oppe, end hun havde foresat sig. Da de nu havde
slut, lagde Moderen sig til at tage nedover igjen, og
Synnøve vilde følge hende paa Wei.

fixed } "Na nei," sagde Moderen; "du er ganske traet og vil
være i Fred," og saa tog hun da den tomme Døp til sig, 5
gav hende Gaanden og sagde, idet hun saa sikkert paa
hende: "Jeg kommer snart op igjen for at se, hvorledes
du har det.¹ — — Guld du dig til os og tænk ikke paa
andre!"

very } Neppe var Moderen kommen af Syne, før hun 10
tænkte paa, hvorledes hun skulde saa snarest Bud ned til
Granliden. Hun kaldte paa Thorbjørns Broder; hun
vilde sende ham nedover; men da han kom, fandt hun det
X leit at betro sig til ham, sagde derfor: "Det var ingen-
ting." Hun tænkte da paa at gaa selv. Vijsked maatte 15
hun have, og det var Synd af Ingrid, som ikke sendte hen-
de Bud. Natien var ganske lys, og Gaarden laa ikke saa
langt nede, at hun nok kunde gaa den Wei, naar sligt drog
der ned. Mens hun sad og tænkte paa dette, lagde hun
sammen i Tanterne alt det, Moderen havde sagt, og Graa- 20
den begyndte paany; men da var hun heller ikke sen, tog
paa sig et Tørklæde og gik en Krogvei, for at Gutterne
ikke skulde merke det.

So længre hun kom frem, jo mere skyndte hun paa, *haste*
og tilsidst hoppede hun ned ad Gangstien, saa Smaaste- 25
nene løsne, rullede nedover og gjorde Stræk. Stjont *fine*

¹hvorledes du har det, *how you are getting along*. At have det godt,
slæt, = to fare well, ill, es gut, schlecht, haben.

hænde = hage
hænde = mere

Synnøve Solbækken

neighbourhood

113

hun vidste, at det var bare Stenene, som rullede, forekom
 det hende dog, at der var nogen i Nærheden, og hun maatte
 stanse og lye efter. Saa var det ingenting, og hun
 hoppede affted fortere end før; da hændte det sig, at hun
 med et sterkt Gop kom ned paa en større Sten, som staa 5
 frem i Veien med den ene Ende, men nu løsne, fór af-
 sted og forbi hende. Den gjorde svar Støi, det knagede i
 Bussene, og hun var ræd, men blev det endnu mere, da
 hun libagtig syntes, det var nogen, som reiste sig og rørte
 sig længre nede paa Veien. Først tænkte hun, at det 10
 kunde være et Uldyr, hun stansede med tilbageholdt Nænde:
 hin nede paa Veien stod ogsaa stille.

cracked
 moved
 breath

"Go—i!" sagde det. Det var Moderen.

Det første, Synnøve gjorde, var at springe hen og
 gjemme sig. Hun sad en god Stund for at vente og se, om 15
 Moderen havde kjendt hende igjen og kom tilbage; men
 det gjorde hun ikke. Saa ventede hun endnu længer,
 for at Moderen kunde komme godt af Veien. Naar hun
 nu tog affted igjen, gik hun stille, og snart nærmede hun
 sig Gusene. 20

nearer
 approached
 moved

Hun blev noget beklemmt igjen, da hun saa dem, og
 dette tiltog, jo nærmere hun kom. Alt var stille der, Ar-
 beidsredskaberne stod lænet op mod Væggen, Bed laa hug-
 get og stablet op, og Øksen bed fast i Stabben.

Hun gik forbi og hen til Døren; der stansede hun 25
 endnu engang, saa sig omkring og lyde; men intet rørte
 sig. Og som hun stod der og var i Uvisshed, om hun
 turde gaa paa Loftet til Ingrid eller ei, kom hun til at

Gjemme = hide

tænke, at det vel maatte være en flig Nat for nogle Nar
fiden, at Thorbjørn havde været over og plantet Blomster-
ne hendes. Hurtig tog hun Stoene af sig og listede sig *show:*
op ad Trappen.

Ingrið blev meget ræd, da hun vaagnede og saa, det 5
var Synnøve, der havde vælt hende.¹—

"Hvordan har han det?"² hvisttede Synnøve.

a. c. 12 Nu mindedes Ingrið altsammen og vilde tage paa
fig³ for at undgaa at svare straks. Men Synnøve satte
sig paa Sengenanten, bad hende ligge og gentog sit 10
Spørgsmaal.

"Nu er det bedre," sagde Ingrið hvisttende; "jeg
kommer snart op til dig." —

"Kjære Ingrið, gjem ingen Ting for mig, du kan
intet galt sige mig, som jeg ikke har tænkt mig værre."⁴ 15

a. c. 13 Ingrið følte endnu at være staausam, men den an-
dens Frygt drev paa,⁵ og der blev ingen Tid til Omveie.
Hvisttende faldt Spørgsmaalene, hvisttende Svarene; den
dybe Stillehed rundt omkring gjorde baade Spørgsmaal
og Svar endnu alvorligere, saa at der blev en flig høiti- 20

¹der havde vælt hende, better in present speech would be der havde væltet hende. In the meaning 'to awaken' vælte follows the 2nd conjugation, pret. and past-prtc. vælte—væltet. On the other hand, vælte—vælte—vælt means to 'awaken' in a transferred sense as: det har vælt stor Forundring. ²See note 1, p. 112. ³vilde tage paa sig, etc. wanted to dress herself in order to escape answering immediately. ⁴som jeg ikke har tænkt mig værre, but what I have imagined it worse, lit. which I have not imagined worse. ⁵drev paa, urged her on.

delig Stund, hvori man bøder at se den værste Sandhed
lige i Diet. Men dette syntes de begge at faa ud,¹ at
Thorbjørns Skyld var liden denne Gang, og at intet ondt
fra hans Side stjød sig imellem ham og deres Medfølelse
for ham. Da græd begge frit ud, men stille, — og Syn-
nøve græd mest; hun sad ganske sammenfunken paa Sen-
gekanen. Ingrid søgte at friske hende ved at minde om,
hvor mangan Glæde de tre ret havde haft sammen; men
da gif det her, som saa ofte, at hver liden Erindring fra
de Dage, hvorover Solfinnet leger, nu i Sorgen smeltes
op i Taarer.

"Har han spurt efter mig?" hviskede Synnøve. —

"Han har næsten ikke talt."

Ingrid hufkede Seddelen, og den begyndte at trykke
hende. —

"Er han da ikke god til at tale?" —

"Jeg véd ikke, hvorledes han har det;² — han tæn-
ker vel des mere."³ —

"Væjer han?" —

"Mor har læst for ham; nu maa hun gjøre det hver
Dag." —

"Gvad siger han saa?" —

"Nei, han siger næsten ingenting, hører du. Han
ligger blot der og ser." —

"Det er i den mælede Stue, han ligger?" —

¹faa ud, *make out* (of it). ²hvorledes han har det, *how he is*. See
note 1, p. 112. ³vel, *I suppose*.

x as it is

Uden: mthind!

"Ja." —

"Og vender Hovedet mod Binduet?" —

"Ja." —

De taug begge en Stund. Saa sagde Ingrid:

"Den lille Sankthanslegen,¹ du engang gav ham, 5
hænger der i Binduet og vender sig."

"Ja, det er det samme,"² sagde Synnøve pludselig
og sterkt; "aldrig i Verden skal nogen faa mig til at
slippe ham, enten det nu gaar saa eller saa!"³

Ingrid blev meget beflemt. "Doktoren véd ikke, 10
om han faar Helsen sin igjen," hvisttede hun.

Nu hævdede Synnøve Hovedet med tilbageholdt
Graad, saa paa hende uden at sige et Ord, lod det saa
igjen falde og blev siddende i Tanker; de sidste Laarer
randt sagte ned over Kinderne, men ingen ny kom efter, 15
hun folde de Hænderne, men rørte sig ellers ikke; det var,
som hun sad og tog en Beslutning. Reiste hun sig da
pludselig⁴ med et Smil, luede sig ned over Ingrid og
gav hende et varmt, langt Kys.

"Er han helseløs, saa skal jeg pleje ham. Nu taler 20
jeg til mine Forældre!"

¹So called because given on St. John the Baptist's day. ²Ja, det er det samme, say well I don't care. See note 2, p. 85. ³enten det nu gaar saa eller saa, however it may end. ⁴pludselig pron. most often plutseli, not plusseli with assimilation of *ds* to *ds* after short vowel as Poestion p. 31, IV, 1 a. See Aars §46, b. *Modern Language Notes* 18, 157².

Dette rørte Ingrid meget; men før hun kom til at
sige noget,¹ følte hun sin Haand greben:

"Farvel, Ingrid! Nu vil jeg gaa opover alene."
— Og hun vendte sig meget hurtig.

"Det var den Seddelen," hvistfede Ingrid efter hende. 5
— "Seddelen?" spurgte Synnøve; Ingrid var allerede
oppe, ledte den frem og gif hen til hende med den; men
idet hun med sin venstre Haand puttede den ind paa hen-
des Arm, slog hun sin højre omkring hendes Hals og gab
hende nu Kysset igjen, mens Synnøve følte hendes Taa- 10
rer falde varme og store paa sit Ansigt. Saa Kjød Ing-
rid hende sagte ud af Døren og lukkede den i; for hun
havde ikke Mod til at se Resten.

Synnøve gif sagte ned ad Trappen paa sine Høse-
sokker; men da Tankerne var hende² for mange, kom hun 15
uforbarende til at gjøre Støi, blev ræd, hoppede ud af
Gangen, greb Skoene og ilede med dem i Haanden forbi
Husene, over Markerne og lige bort til Grinden; der stan-
sede hun og trak dem paa, begyndte at gaa over opover og
skyndte sig, fordi Blodet var kommet i Kort. Hun gif og 20
smaasang og skyndte altid mere og mere paa, saa hun til-
sidst blev træet og maatte sætte sig. Saa huffede hun
Seddelen. — — —

Da Vindhunden gjorde Støi den næste Morgen, Gut-
terne baagnede, og Rjørene skulde malkes og slippes, var 25
Synnøve endnu ikke kommen.

¹før hun kom til at = før hun kom sig til at, before she was able to.

²hende, reflexive dative.

1 afsted = off, away //

Som Gutterne stod og undrede sig paa, hvor hun kunde være, og fandt ud, at hun ikke havde ligget hele Natten,¹ — kom Synnøve.

Gun var meget bleg og stille.

Uden at sige et Ord gav hun sig til at² lage Mad 5
for Gutterne, lagde Riste ned og hjalp siden med at male.

Laaen trykkede endnu de lavt liggende Nase, Lyngnet 10
glitrede af Dug hen over den brunrøde Sei, det var lidt
koldt, og naar Gunden gjøde, svarede det rundt omkring.
Buskpen blev sluppen; den rautede mod den friske Luft, 10
og Ro paa Ro tog afsted³ ud over Raake; men der fremme
saw alt Gunden, tog mod dem og mødte for dem, til alle
var sluppet, hvorpaa ogsaa han slap dem frem; Klokke-
lyden dirrede henad Nasen, Gunden gjøde, saa det skar *
igjennem, Gutterne prøvede, hvem som kunde haufe 15
sterkest. *skvent*

Fra denne Larm gik Synnøve bort og ned til det
Sted paa Stølen, hvor Ingrid og hun pleiede at sidde.
Gun græd ikke, sad stille og stirrede og merkede af og til
hin ilte Støi, som nu fjernede sig og flød bedre sammen, 20
jo længere bort den kom. Under dette begyndte hun at
smaanyhne, derpaa at synge lidt høiere og saa med klar,
høi Stemme følgende Sang. Gun havde laget den om
+ efter en anden, som hun havde kunnet, fra hun var Barn. ⁴

¹hele Natten. See note 1, p. 110. ²gav hun sig til at, *she began*.

³tog afsted, *started off*. ⁴fra hun var Barn. Note the abbreviated expression, = *from the time that she was a child*. Observe also the absence of the indefinite article before the predicate noun as in French and

Nu Tak for alt, ifra vi var smaa
og legte sammen i Stog og Løge'.
Jeg tænkte, Regen den skulde gaa¹
op i de graanende Dage.

Jeg tænkte, Regen den skulde gaa¹ 5
ud fra de løvede, lyse Virke
did frem, hvor Solbakkéhuse staa,
og til den rødmalte Kirke.

Jeg sad og ventede saa mangen Kveld
og saa did bort under Græneheien; 10
men Skygge gjorde det mørke Fjeld,²
og du, du fandt ikke Veien.

Jeg sad og ventet og tænkte tit:
Naar Dagen lider, han Veien vover.
Og Lyset sluktes og brændte lidt, 15
og Dagen kom og gik over.

German. Similarly before appositional nouns denoting occupation, profession and nationality as: han er lærer, 'he is a teacher'. De er Englændere, 'they are Englishmen.' The verbs that are followed by a predicate noun without the article are være, blive, fødes, and være født. ¹Regen den skulde gaa etc. This use of the pronoun den is archaic and poetic. See note 1, p. 95. For examples of such pleonastic use of the pronoun in older Danish and in Norwegian dialects see Falk og Torp, p. 275-276. ²men Skygge gjorde det mørke Fjeld, the subject is Fjeld.

Det staffars¹ Øiet er blevet vant,
 det kan saa sent med at vende Øynet²;
 det kjender flet ingen anden Kant
 og brænder furt under Brynet.

De nævner Sted, hvor jeg Trøst kan faa: 5
 det er i Kirken bag Fagerliden;
 men bed mig ikke om did at gaa! —
 Han sidder lige ved Siden.

— Men godt, saa véd jeg dog, hvem det var,
 som lagde godt Gaardene mod hverandre 10
 og Bei for Øynet i Skogen skar
 og gav det Lov til at vandre.

Men godt, saa véd jeg dog, hvem det var,
 som satte Stole til Kirkebordet
 og gjorde, at de gaa Par om Par 15
 fremover lige mod Roret.

¹staffars (= O.N. Staf-Parl), thus written by Bjørnson and generally by other writers. Ibsen writes at present staffer, (and staffers, adj.). An excellent discussion of Ibsen's language may be found in *Henrik Ibsen Festskrift* ed. Gerh. Gran 1898, pp. 172-205 in an article by Professor Johan Storm. On pages 163-171 is discussed some characteristics of Bjørnson's language. Det staffars Øiet er blevet vant, scil. to look yonder under the fir-slope. See Stanza 7 lines 3-4. ²det kan saa sent med at etc., it is difficult (for it) to, lit. it knows so slowly how to turn its look.

Syvende Kapitel.

God Tid efter¹ sad Guttorm Solbakkten og Karen sammen borti den store, lyse Stue paa Solbakkten og læste for hinanden af nogle ny Bøger,² som de havde faat fra Byen. De havde været i Kirke om Formiddagen; thi det var Søndag, — saa havde de gaat lidt sammen ud over Jorden³ for at se, hvorledes Ageren stod, og for at overveie, hvad der skulde lægges igjen eller have oppe til næste Aar. De havde ruslet fra den ene Atlege⁴ og Ager til den anden, og det syntes dem, at Gaarden var gaat godt frem i deres Tid; "Gud véd, hvorledes den vil skjætte 10 sig, naar vi er borte," havde Karen sagt. Da var det, Guttorm havde bedet hende følge med ind, at de kunde læse i de ny Bøger;⁵ "thi en gjør bedst i at holde sig fra slige Tanter."

5 fuld
pasture

Men nu var Bogen prøvet, og Karen mente, at de 15 gamle var bedre: "Folk skriver bare op igjen af dem." — "Det kan være meget i det; Sæmund sagde idag til mig i Kirken, at Børnene er ogsaa bare Forældrene op igjen." — "Ja, du og Sæmund har nok talt om meget

¹God Tid efter for En god Tid efter. ²af nogle ny Bøger, a Danicism. The Norwegian requires the plural inflectional e, nye, as also in fri, contrary to Danish. ³Note Jord, neuter, 'the field, grounds' (but Jorden 'the earth'). ⁴Atlege, ground left lying (fallow.) To let lie fallow is at lægge 'att' (=atter=efter 'after') igjen. ⁵See note 2 above.

idag." — "Sæmund er en forstandig Mand." — "Men holder sig lidt¹ til sin Herre og Frelser, er jeg bange for." *afraid*
 — Herpaa svarede ikke Guttorm. — *anxious*

"Hvor blev det nu af Synnøve?"² spurte Moderen.
 — "Gun er oppe paa Loftet," svarede han. — "Du sad 5
 der jo selv med hende før,³ hvorledes var hun tillinds?" *die?*
 — "Na —" — "Du skulde ikke have ladet hende sidde
 der alene." — "Der kom nogen."

Ronen taug lidt. —

"Hvem var vel det?"⁴ — "Ingrid Granliden." 10

"Jeg tænkte, hun var paa Sæieren endnu." —

"Gun var hjemme idag, for at Moderen kunde komme i

Kirke." — "Ja, vi saa da ogsaa hende der en Dag." —

"Gun har meget at staa i." — "Det har andre med; en
 kommer alligevel did, han⁵ længes til." *longs for* 15

Guttorm svarede ikke herpaa. Om en Stund sagde
 Rønen: "De var der, hele Granlidfolket⁶ idag, foruden
 Ingrid." — "Ja, det var vel for at følge Thorbjørn første
 Gang." — "Han saa daarlig ud." — "Ikke bedre at
 *pente;⁷ jeg undrede mig over, han var saapaa." — "Ja, 20
 han har faat lide for sin Galssap."

Guttorm saa lidt ned for sig: "Han er nu bare Ung-

¹lidt in this sense is Danish. When the meaning is 'but little' the Norwegian says *lidet*; *lidt* would mean 'a little'. ²Hvor blev det nu af Synnøve? What became of Synnøve? ³Du sad der jo selv med hende før, why you sat there yourself etc. ⁴Hvem var vel det? Who could that be? ⁵han is here an indefinite substitutory pronoun. ⁶On the weak inflection of *høle* here see note 1, p. 110. ⁷Supply *det er* before *ikke*. ⁸lidt 'a little.' See above note 1.

dommen¹ endnu." — "Der er ingen god Grund der; en kan aldrig være tryk paa ham."

Guttorm, som sad med Albuerne paa Bordet og dreiede en Bog rundt i Haanden, aabnede nu denne, og idet han begyndte ligesom at læse sagte i den, lod han de 5 Ord falde: "Han skal være ganske sikker paa at faa igjen sin fulde Helse."

Moderen tog nu ogsaa en. "Det var rigtig brav for en saa vakker Gut," sagde hun; "Vorherre lære ham at bruge den bedre."

De læste begge to; saa sagde Guttorm, idet han blaa-
dede om: "Han saa ikke bort til hende i hele Dag." — 10
"Nei, jeg merkede mig ogsaa, at han sad stille i Stolen, til hun var gaat."

En Stund efter sagde Guttorm: "Du tror, han 15 glemmer hende?" — "Det var i alle Fald det bedste."

Guttorm læste ligesom, Ronen blaa-
dede. "Jeg synes ikke videre om, at Ingrid bliver siddende her," sagde hun. — "Synnøve har neppe nogen anden at tale med." — "Gut har os." — Nu saa Faderen bort paa hende: 20
"Vi maa ikke være for strenge." Ronen taug; om en Stund sagde hun: "Jeg har heller aldrig² forbudt hende det." Faderen lagde Bogen sammen, reiste sig og saa udover ifra Vinduet.

¹Ungdommen. See note 5, p. 8. ²Jeg har heller aldrig, *nor have I ever.*

"Der gaar Ingrid," sagde han. Neppe havde Moderen hørt dette, før hun hurtig gik ud. Faderen stod endnu længe i Vinduet, vendte sig da og gik op og ned; Ronen kom ind igjen, han stansede.

"Jo, det var, som jeg tænkte,"¹ sagde hun; "Synnøve 5
sidder oppe og græder, men roder ned i sin Kiste, naar jeg kommer," og saa fortsatte hun, idet hun rystede med Gobe-^{phalini}
det: "Nei, det er ikke godt, at Ingrid gaar her;"² —
hun gav sig til at³ stille med Rveltsmaden, gik ofte ud
og ind. Engang, mens hun var ude, kom Synnøve, lidt 10
rødgrædt og stille; hun gled let forbi Faderen, som hun
saa op i Ansigtet og hen til Bordet, hvor hun satte sig og
tog en Bog. En Stund efter lagde hun den sammen, gik
hen og spurte Moderen, om hun skulde hjælpe hende. "Ja,
gør du det!" sagde denne; "Arbeide er godt for alting." 15

Det blev hendes Tur at dække Bordet; det stod borte
ved Vinduet. Faderen, som hidtil havde gaat op og ned,
gik nu derhen, og saa ud.

⁴ "Jeg tror, den kommer sig, den Bygageren, Regnet
flog," sagde han; hun stillede sig ved Siden af ham og saa 20
til. Han vendte sig, Ronen var inde, og saa strøg han
bare den ene Haand ned ad Synnøves Baghoved, hvorpaa
han atter gav sig til at gaa.

De spiste, men meget stille; Moderen læste Bønner ^{grace}
den Dag baade før og efter Bordet, og da de havde reist 25

¹Jo, det var etc. See note 3, p. 108. ²Nei, det er etc. See note 3, p. 108. ³hun gav sig til at, *she began to*. ⁴Ja gør du det! is exhortative: the pronoun adds emphasis.

fig, vilde hun, de skulde læse og synge, hvad de ogsaa gjorde.

"Guds Ord giver Fred; det er dog den største Belsig-
nelse i Huset."

Moderen saa i det samme hen til Synnøve, som hav- 5
de flaat Vinene ned.

"Nu skal jeg fortælle en Historie," sagde Moderen;
"det er sandt, hvert Ord, og ikke ilde for den, som vil
tænke derover." — —

Og saa fortalte hun: "Der var i min Opvekst en 10
Sente paa Gaug, som var Datterdatter til en gammel,
boglærd Lensmand. Han tog hende tidlig til sig for at
have Glæde af hende paa sine gamle Dage, lærte hende
da naturligvis Guds Ord og gode Skik. Hun var snar
til at fatte og glad i¹ Kundskab, saa hun, inden lang Tid 15
løb, var fremme, hvor vi stod tilbage; hun skrev og reg-
nede og kunde sine Skolebøger² og 25 Kapitler i Bibelen,
da hun var 15 Aar; jeg husker det, som² det var igaar.
Hun holdt mere af at læse end af at danse, saa hun sjelden
fandtes der, hvor Laget gik, men tiere i Bedstefaderens 20
Aftværelse, hvor hans mange Bøger stod. Det bar sig
til, at hver Gang vi kom sammen med hende, stod hun,
som hun var andensteds, og vi sagde til hverandre: Var
vi blot saa floge som Karen Gaugen. Hun skulde arbe

¹glad i, delighted with, fond of, say here, *liked to learn*; ²som (—som om), as if. cf. the use of 'as' for 'as if' in Shakespeare, as in Macbeth I, 4. 11. II, 2. 28, etc.

Gamlingen, og mange gode Karle hød sig til at dele halvt med hende; Afslag fik de alle.¹ Paa den Tid vendte Prestesønnen hjem fra sin Prestelære; det var ikke gaat godt med ham, saasom han mere havde hat Sind for² Bildskab og de onde Ting end for de gode; nu drak han. 5
 "Bogt dig for ham!" sagde den gamle Lensmanden: "jeg har været meget sammen med de fornemme, og det er min Erfaring, at de er mindre værd vor Tid, end Bonden."

Karen hørte bestandig hans Røst over de andres, — 10
 og da hun senere kom til at møde Prestesønnen, gif hun affides; thi han stod efter hende. Siden kunde hun ingensteds gaa, uden hun mødte ham. "Væk," sagde hun; "det nytter dig lidet!" Men han fulgte, og saaledes bar det til,³ at hun dog tilsidst maatte stanse og høre. Han 15
 var fager nok, men da han sagde, han ikke kunde leve hende foru:en skramtes hun væk. Han gif og drev⁴ om Husene der, men hun kom ikke ud; han stod udenfor hendes Bindu om Natten, men hun kom ikke ud; han sagde, han vilde gjøre Ende paa sig,⁵ men Karen vidste, hvad 20
 hun vidste. Tog han saa til at drifte igjen. — "Bogt dig; det er Djaebelens List altfammen," sagde den gamle Lensmanden. Saa stod Karlen en Dag lige paa hendes

¹faa Afslag, *be rejected*. ²have Sind for, *be inclined to*.
³og saaledes bar det til, *and so it happened, ended with*. ⁴han gif og drev om Husene, *he would idle about or 'hang about' the houses*. ⁵gjøre Ende paa sig, *make an end of himself*.

Bærrelse; ingen vidste, hvorledes han var kommen did. "Nu vil jeg dræbe dig," sagde han. — "Ja, trøst dig til det!" sagde hun. Men saa græd han og sagde, at det stod i hendes Magt¹ at gjøre ham til et skikkeligt Menneſte.² "Kunde du endda³ et halvt Aar holde dig fra at drikke," 5 sagde hun. Og saa holdt han sig et halvt Aar fra at drikke. "Tror du mig nu?" spurte han. "Jfke før du et halvt Aar holder dig fra al Slags Dag og Lystighed." Det gjorde han. "Tror du mig nu?" spurte han. "Jfke før du reiser hen og ender din Prestelære." Han gjorde 10 de ogsaa dette, og Aaret efter var han tilbage som fuld-lært Prest. "Tror du mig nu?" spurte han og havde endda⁴ Kæppe og Krave paa. "Nu vil jeg nogle Gange høre dig forkynde⁵ Guds Ord," sagde Karen. Og det gjorde han purret og rent, som det sig en Prestemand søm- 15 mer; han talte om sin egen Daarlighed, og hvor let det var at seire, naar en først kunde begynde,⁶ og hvor godt Guds Ord var, naar en først fandt det. Gik han saa igjen til Karen. "Ja, nu tror jeg du lever efter, hvad du selv véd," sagde Karen; "og nu vil jeg fortælle dig, 20 at jeg i tre Aar⁷ har været trolovet med Anders Gaugen, mit Søffendebarn; du skal lyse for os paa næste Søndag."⁸ —

¹at det stod i hendes Magt, *that it lay in her power*. ²Note at gjøre (nogen) til (noget), but English, to make (something) out of (one). ³Kunde du endda, *if you only could*. ⁴endda, *even*. ⁵forkynde, a word that belongs to religious style. ⁶naar en først kunde, *if one only could, if one could succeed in etc*. ⁷i tre Aar, *for three years*, paa næste Søndag, *next Sunday*.

Her sluttede Moderen. Synnøve havde ingen Op-
 merkksomhed vist i Begyndelsen, siden mere og mere, nu
 hang hun i hvert Ord. "Er der ikke mere?" spurte hun
 meget ræd. "Nei," svarede Moderen. Faderen saa paa
 Moderen, da gled hendes Blik usikkert til Siden, og hun 5
 fortsatte efter en liden Betænkning, idet hun drøg Fin-
 geren efter Bordpladen: "Kanskje det ogsaa kunde være
 noget mere; — — men det er det samme." — "Er det
 mere?"¹ spurte Synnøve og vendte sig mod Faderen, som
 syntes at vide. "Na — ja; men det er, som Mor siger, 10
 det kan være det samme." — "Svoriledes gif det ham?"
 spurte Synnøve. — "Ja, det var netop det," sagde Fa-
 deren og saa hen til Moderen. Denne havde lænet sig
 bagefter mod Væggen og saa paa dem begge. "Blev han
 ulhyffelig?" spurte Synnøve sagte. — 15

"Vi faar slutte, hvor der skal være Slut," sagde Mo-
 deren og reiste sig. Faderen gjorde ligesaa, Synnøve
 senere.

Let the student note all such characteristic differences of expression
 between Norwegian and English. ¹Er det mere. See note 2,
 p. 83.

~~Kslig = such~~

Ottende Kapitel.

næst
 Nogle Uger efter, tidlig om Morgenens, lagede hele
 Solbakkefolket sig til Kirkefærd; der skulde være Konfir-
 mation, som indtraf lidt tidligere det var en sedvanlig, og
 ved sig Velighed blev Husene stængte; thi alle skulde af-
 sted. De vilde ikke kjøre, da Veiret var klart, om ogsaa
 lidt koldt og vindhaardt i Morgenstunden; Dagen tegnede
 til at blive vakker.¹ Veien bøjede omkring Bygden og
 forbi Granliden, strøg saa bortovert til høire, og en god
 Fjerdingvei frem laa da Kirken.² Kornet var paa de
 fleste Steder skaaret og sat paa Stør,³ Kjørene for det
 meste taget ned fra Fjeldene og gif bundne, Markerne var
 enten grønne anden Gang eller paa magrere Jord graa-
 hvide; rundt om stod den mangefarvede Skog, Birken alt
 syg, Aspen ganske bleggul, Rognen med tørre Skrumpe-
 blade, men med Frugt. Det havde regnet sterkt i nogle
 Dage,⁴ Smaafrøttet, som mudrede op langs Veien og el-
 lers stod og nylte i Veisandet,⁵ var nu renvasket og friskt.

¹The day promised to become beautiful. Cf. noun Tegn, a sign. The verb tegne means 'to give or show signs of.' ²Fjerdingvei, quarter of a mile. A Norwegian mile is equal to seven American miles, hence the distance here is a mile and three quarters. ³sat paa Stør. The grain was put on poles to dry before being stacked. Korn=small grain. Indian corn is called Mais (Eng. maize). ⁴i nogle Dage, for some days. For meaning 'during' is regularly i in Norwegian. ⁵i Veisandet. In Norwegian Sand is also common gender.

hang

solen
occasionally

Men Fjeldsiderne begyndte at lude tyngre over Eagen, ^{rallé} efter hvert som den hærjende Øst flædte dem af og gjorde dem alborlige, hvorimod Fjeldbækkene, der blot stundimellem havde vist Liv i Sommeren, tullede hovne og sprættende nedover med stor Støi. Granlidfossen gif 5 en tyngre og støvere Gang, navnlig da den kom ned i Granliduren, hvor Fjeldet med én Gang ikke vilde være med længer, men trak sig indad. Den tog Spændtag i ^{brøll} Stenen og satte hujende afsted, saa det skaly i Fjeldet. ^{træmben} Bakket blev det for sit Forræderi; thi Fossen satte en 10 tirrende Straalesprøit lige op i dets Ansigt. Noget nys- ^{irriterende} gjerrigt Dretrat, som nærmede sig Stupet, havde nær ra ^{gørte} bet ned i Flommen, saaledes stod det og hiffede i Vand- ^{opstod} badet; thi Fossen var ikke spær den Dag. ^{spær}

tension
irritating
side re
needed

Thorbjørn, begge hans Forældre, begge hans Sø- 15 skende og øvrige Husfolk drog netop forbi og saa paa dette. Han var nu frisk igjen og havde alt som før¹ taget sine kraftige Dag i Faderens Arbeide. De to gif nu bestandig jammen, saaledes ogsaa her.

"Der tror jeg næsten, det er Solbakkelfolket, vi har 20 lige bag os," jagde Faderen.

Thorbjørn saa ikke tilbage; men Moderen sagde: "Ja, det er det ogsaa;² — — men jeg ser ikke — — jo, der langt bag."

Enten fordi Granlidfolklet herefter gif fortere, eller 25

¹alt som før, *already as before (his illness)*. ²Ja, det. See note 1, p. 124.

fordi Solbakkfolkene jagtne paa sig, blev der større og større Afstand mellem dem, tilsidst saa man neppe hverandre. Der lod til at blive folkjamt i Kirken; den lange Bygdevei var sort af Folk, gaaende, kjørende og ridende; Hæftene var vælige nu i Høsttiden og lidet vante til at være sammen med flere, hvorfor der var en Gnæg og en Uro over dem, som gjorde Farten farefuld, men meget livlig.

Jo nærmere de kom Kirken, des større Støi stod der af Hæftene, idet hver, som kom, sfreg op til dem, som alt stod bundne, og disse sled i Tjoret, trampede om paa Bagbenene og hvinede nedover mod de nykomne. Alle Bygdens Hunde, som Ugen lang havde siddet og hørt paa hverandre og smaaafjendtes og egget hverandre, mødtes nu her ved Kirken og røg lige i Gøb i det voldsomste Slagsmaal, parvis og i sterke Klumper, ud over al Mark. Folket stod stille langs Kirkemuren og Husene, førte en hvissende Samtale og saa blot til hverandre fra Siden af. Veien, som førte forbi Muren var ikke bred, Husene laa tæt til paa den andre Siden, og nu stod Kvindfolkene gjerne langs med Muren, Mandfolkene midt imod dem langs Husene. Først jenere bovede de at gaa over til hverandre, og om kjendt Folk saa hverandre paa Afstand, lod de, som de ikke kjendtes, før denne Tid kom; det skulde da være, at de stod saa lige i Veien for hverandre, ¹naar den ene Part kom, at de ikke kunde undgaa

¹det kunde da være at, *unless it be that, unless they happened to*, for det være sig at, a rare concessive conjunctive. Cf. Swedish det vare sig at, German es sei denn daß.

5 accustomed
neighbouring
dangerous

10 called out

teasing

later
distance
x unless
(unless it be that)

25

greeting
side
Hilsninger; men da stete den med halvt bortvendt Ansigt og knappe Ord, hvorpaa de gjerne drog sig til hver sin Kant. Da Granlidfolket naade frem, blev der næsten mere stille end før; Sæmund havde ikke mange at hilse, hvorfor det gik ret fort frem over Ræffen; Rvindfol-⁵ kene derimod heftede sig straks fast og blev staaende blandt de forreste. Dette gjorde, at Mandfolkene, da de skulde til at gaa ind i Kirken, maatte fremover igjen efter Rvindfolkene; i det samme kom tre Bogne i Række, voldsommere end nogen foregaaende, og stanjede end ikke Farten, idet ¹⁰ de bøjede ind imellem Folkene. Sæmund og Thorbjørn, som nær var bleven overkjørt, saa op paa samme Tid; i den første Bogn sad Knud Nordhoug og en gammel Mand, i den anden hans Søster og hendes Gusbond, i den tredje Jøderaadsfolket.¹ Fader og Søn saa paa hverandre; ¹⁵ Sæmund forandrede ikke et Drag, Thorbjørn var meget bleg; de lod begge Blikket slippe og glide ud; der mødte det Solbakkfolket, som netop havde stanjet lige over for dem for at hilse Ingebjørg og Ingrid Granliden. Bognene var kommen imellem, Samtalen var stibnet, Vinene ²⁰ hang endnu ved de bortfarende, og det var en Tid, før de kunde tage dem til sig igjen. Som de da nogen og hver begyndte at komme sig efter Overraskelsen og lod Diet streife for at søge en Overgang, mødte de Thorbjørn og

distraction

¹Jøderaadsfolket. Jøderaad is the annual allowance reserved by the one who gives over his property to his heir. Jøderaadsfolk, those who live on such allowance, say the pensioners.

Sæmund, der stod og stirrede. Guttorm Solbaffen hvi-
 ede bort, men Ronen saa straks efter Thorbjørns Dine;
 Synnøve, som nok¹ havde faat disse, vendte sig mod.
 Ingrid Granliden og tog hende i Haanden som for at
 hilse hende, skjønt hun havde gjort det én Gang før. Men 5
 alle følte de² paa én Gang, at deres Tjenestefolk og Rjen-
 dinger, alle som én, iagttog dem, og nu gif Sæmund selv
 bent over og tog med bortvendt Ansigt Guttorm i Haan-
 den: "Tak for sidst!"³ — "Selv Tak for sidst."⁴ Vigejaa
 Ronen: "Tak for sidst!" — "Selv Tak for sidst;" men 10
 heller ikke hun saa op. Thorbjørn gif efter og gjorde
 som Faderen; denne kom nu til Synnøve, som var den
 første, han saa paa. Hun saa ogsaa op til ham og glemte
 at sige: "Tak for sidst." Thorbjørn kom i det samme;⁵
 han sagde intet, hun intet, de tog hverandre⁶ i Haanden, 15
 men løst, ingen fik Vinene op, ingen kunde flytte en Fod
 væk. — "Det⁷ bliver bestemt et velsignet Veir⁸ idag," sag-
 de Karen Solbaffen og lod Blikket med Hast gaa fra den
 ene til den anden. Sæmund var den, som svarede: "Na,
 ja; den Vind driver Skytagene væk." — "Godt for Kor- 20
 net, som staar og trænger til Lørke,"⁹ sagde Ingebjørg

¹nok, *indeed, you may be sure.* ²Men alle følte de etc. Note the pleonastic pronoun repeating the logical subject alle. See note 1, p. 66. ³Tak for sidst! A stock formula of address; literally thanks for the last, i. e. our last meeting. ⁴Selv Tak for sidst, say, *Thanks, the same to you!* ⁵i det samme, *at the same time.* ⁶Hverandre. See note 2, p. 100. ⁷On det as anticipatory subject, see note 2, p. 83. ⁸Veir pron. Vær. In this word, and the derivative Uveir the symbol of the sound æ is ei. ⁹scil. det er before Godt for Kornet.

Granliden og begyndte at børste af Sæmund bag paa
 Trøien, ventelig fordi hun trode, han var støvet. —
 "Vorherre har givet os et godt Aar; men det kan være
 ubisft, om altsammen vil i Hus," sagde Karen Solbækken
 igjen og saa hen til de to, som endnu ikke havde flyttet sig 5
 fiden sidst. "Det kommer an paa Folkemagten," sagde
 Sæmund og vendte sig mod hende, saa at hun ikke godt¹
 kunde se did, hun vilde. "Jeg har tit tænkt, at et Aar
 Gaarde kunde lægge sin Magt i Hob; da gif det bisft²
 bedre." — "Det kan være sli, at de vil bruge Tørken paa 10
 én Gang," sagde Karen Solbækken og tog et Skridt til
 Siden. — "Ja bisft," sagde Ingebjørg og stillede sig tæt
 ved Manden, saaledes at Karen heller ikke nu fik se did,
 hun vilde; "men somme Steder er der tidligere modent
 end paa andre; Solbækken er ofte over Hjortendagene for- 15
 an os." — "Ja, da kunde vi jo godt hjælpes," sagde Gut-
 torm langsomt og traadte et Skridt nærmere. Karen saa
 til ham i Gæft. — "Ellers er der mange Omstændigheder,
 som kan komme i Veien," spjode han til. — "Det er
 der," sagde Karen og flyttede ett Skridt til den ene Side, 20
 ett Skridt til den anden og nok ett,³ men saa atter tilbage.
 — "Na — ja; der er ofte meget i Veien for en," sagde
 Sæmund; det var ikke frit,⁴ at Munden trak op til et

¹ikke godt, *not easily, not very well.* ²bisft, *I am sure, I dare say.* ³nok
 ett, *still another.* Cf. German. noch ein. ⁴det var ikke frit (for), a
 colloquialism, that is hard to render adequately into English. Some-
 times may be translated by 'one might have seen.' Say here:
smiling a little as he said it, or I'm not sure but that he smiled a little as
he said it.

Emil. — "Vel er der saa," ¹ sagde Guttorm; men Ronen stjød ind: "Menneffemagten ræfter ikke langt; Guds er den største, skulde jeg tro, og det kommer an paa ham." — "Han skulde da vel ² ikke have synderlig imod, at vi hjalp hverandre med Indhøstningen af Granliden og Solbækken?" — "Nei," mente Guttorm; "det kan han da ikke have imod," og han saa alvorlig hen til Ronen. Denne vendte Samtalen. — "Her er mange Folk ved Kirken idag," sagde hun; "det gjør godt ³ at se dem søge Guds Hus." Ingen syntes at ville svare; da sagde Guttorm: ¹⁰ "Jeg tror nok, det monner med Gudsfrygten; der er flere ved Kirken nu end i min Ungdom." — "Na ja; — Folket øges," sagde Sæmund. — "Det er vel dem iblandt, kanste største Parten med, som blot driver hid over af Bane," sagde Karen Solbækken. — "Kanste de hngre," ¹⁵ mente Ingebjørg -- "De hngre vil gjerne træffe hverandre," sagde Sæmund. — "Har I hørt, at Presten vil søge sig væk?" ⁴ sagde Karen og vendte Samtalen anden Gang. — "Det var slemt," sagde Ingebjørg; "han har baade døbt og konfirmeret alle Børnene mine." — "Du vilde vel ²⁰ ogsaa, han skulde gifte dem først?" sagde Sæmund og tyggede væk paa en Glis, som han havde fundet sig. — "Jeg undrer mig paa, om det ikke snart skulde være Kirketid," sagde Karen og saa hen til Indgangen. — "Ja, det er nok hedt herude idag," sagde Sæmund som før. — "Kom nu, ²⁵

¹Vel er der saa, *indeed there are*. ²Han skulde da vel ikke, *but surely he could not etc.* ³det gjør godt, *it does one good*. ⁴søge sig væk, *leave*.

Synnøve, saa skal vi gaa ind." — "Synnøve for sammen og vendte sig; thi hun havde nok talt med Thorbjørn. "Vil du ikke vente, til Kloffen ringer?" sagde Ingrid Granliden og skattede hen til Synnøve; "saa gaa vi alle- sammen,"¹ lagde Ingebjørg til. Synnøve vidste ikke, 5
hvad hun skulde svare. Sæmund saa bagerover til hende. "Venter du, saa ringer det snart — for dig," sagde han. Synnøve blev meget rød, Moderen saa haast op til ham. Men han smilte til hende. "Det bliver nu, som Vorherre vil; var det ikke saa, du sagde nys?" Og han ruslede i 10-
Forveien bortover mod Kirken, de andre efter.

Ved Kirkeporten var der Trængsel, og da de skulde se til, var den ikke oppe. Netop som de gik nærmere for at spørge om Marsagen, blev den aabnet, og Folk gik ind; men nogle gik ogsaa tilbage, hvorved de kommende blev 15
adskilte. Op til² Bæggen stod to i Samtale, den ene høi og svær, med lyst, men stridt Haar, but Næse, og det var Knud Nordhøug, som, da han saa Granlidsofet komme, stansede Tælen, blev lidt underlig, men stod alligevel. Sæmund skulde nu gaa lige forbi ham og laante ham et 20
Par Øine³ i det samme, men Knud slog heller ikke sine ned,⁴ skjønt de ikke saa sikkert. Nu kom Synnøve, og straks hun saa uventet fik Knud at se, blev hun ligbleg. Da slog Knud Øiet ned,⁴ løftede sig op fra Bæggen for at gaa. Han havde kun gjort et Par Skridt, da han saa 25

¹gaa, conjunctive of request or invitation. ²til, *leaning against*.
³laante ham et par Øine, cp. Eng. 'gave him a look.' ⁴Note slaa Øinene ned, drop one's eyes.

fire Ansigter rettet paa sig, det var Guttorms, Ronens, Ingrid's og Thorbjørns. Net som han var ør, gif han lige paa dem, saa han uden selv at vide det snart stod Ansigt til Ansigt med Thorbjørn selv; det lod, som han vilde drage til Siden straks; men flere Følf var komne til, og 5 det kunde ikke gøres saa let. Dette hændte lige paa Stenhjellen, som ligger udenfor Jagerlidkirken; oppe paa Lærskelen til Baabenhuset var Synnøve stanset og Sæmund længere inde; de kunde, da de stod høiere, tydelig sees af alle udenfor og se dem. Synnøve havde glemt alt 10 og stod og stirrede paa Thorbjørn; Sæmund ligesaa, Ronen, Solbakkeparret, Ingrid. Thorbjørn følte det og stod som naglet fast; men Knud tænkte, at han her maatte gjøre noget, og saa rakte han den ene Haand et lidet Stykke frem, men sagde ingenting. Thorbjørn rakte 15 ogjaa sin lidt frem, men ikke saaledes, at de kunde naa hverandre.

"Tak for —" begyndte Knud,¹ men huffede straks, at det ikke var nogen rigtig Gilsen her, og gif et Skridt tilbage. Thorbjørn saa op, og Diet traf Synnøve, der 20 var hvid som Sne. Med et langt Skridt frem og et kraftigt Tag i Knuds Haand sagde han, saa de nærmeste kunde høre det:

"Tak for sidst, Knud; vi kan — have haft godt af det begge to."²

25

¹Tak for—. See Note 3, p. 133. ²have godt af en Ting=*to benefit by, derive benefit from.*

Rnud gav en Lyd fra sig omtrent som et Gif,³ og det var, som han to eller tre Gange forsøgte at tale; men det blev ikke noget af.¹

Thorbjørn havde ikke mere at sige, ventede, — saa ikke op, men bare ventede. Der faldt imidlertid ikke et 5 Ord, og som nu Thorbjørn stod der og dreiede Salmebogen i Haanden, kom han til at² slippe den ned. Strafs bøiede Rnud sig, tog den og rakte ham den. "Taf!"³ jagde Thorbjørn, som selv havde bøiet sig; han saa op, men da Rnud atter saa ned, tænkte Thorbjørn: det er bedst, jeg 10 gaar. Og saa gif han.

De andre gif ogsaa, og da Thorbjørn havde sat sig ned og en Stund efter vilde se over til Rvindfolkfestolen, mødte han Ingebjergs Ansigt, som smilte moderlig mod ham, og Karen Solbakkens, der bestemt havde ventet paa, 15 at han skulde se didover; thi straks han gjorde dette, nikkede hun tre Gange til ham, og da han studsede derved, nikkede hun tre Gange til, endnu mildere end før. — Sæmund, Faderen, hvissede ham ind i Øret: "Det tænkte jeg." De havde hørt Indgangsbønnen, sunget en Sal- 20 me, og Konfirmanderne stillede sig alt op, før han næste

¹men det blev ikke noget af, *but nothing came of it, but he did not succeed.* Note the idiom blive noget af en Ting. ²Kom han til at, *he happened to.* ³Taf pron. Taff. Gif pron. Giff, but note Tag l. 22, p. 137 pron. Täf. As a rule a vowel before final b, d, g, is long, but that before final p, t, l, is short, i. e. in the former case the consonant is short in the latter it is long, though generally written single; the doubling of consonants finally, is employed only to avoid ambiguity—e. g. Dugg, 'dew,' and Tüg, 'a cloth,' or in specifically Norwegian words e. g. Lafs 'load,' Fonn 'snow drift,' etc.

Gang hvikkede til ham: "Men Knud kan lidet med¹ at være god; lad det bestandig være langt ifra Granliden til Nordhoug."

Konfirmationen tog sin Begyndelse, idet Presten kom frem, og Børnene istemmede Konfirmationspsalmen efter 5 Ringo. At høre dem synge alle paa én Gang og alene, forbrøstningsfuldt og klingende, pleier gjerne røre Jølf og helst den, som ikke er kommen længre bort, end at han huster sin egen Dag. Naar en dyb Stilhed følger paa, og Presten, den samme nu i over tyve Aar, den samme, 10 som gjerne har haft en eller anden liden god Stund, hvori han har talt til det bedre for hver enkelt af dem, — naar han nu folder Hænderne over Brystet og tager i,² er der gjerne megen Bevægelse. Men Børnene begynder at græde, naar Presten taler om Forældrene og vil, 15 at de skal bede til Vorherre for sine Børn.

Thorbjørn, som nylig havde ligget for Døden, endnu yderligere havde troet, at han blev et helseløst Menneske, græd meget, men især, da Børnene afslagde Løftet, og allesammen var sikre paa at holde det.³ Han saa 20 ikke en eneste Gang over til Kvindfolkestolen; men efter endt Tjeneste gif han hen til Ingrid, Søsteren, og hvikkede noget til hende, hvorpaa han skyndsomt trængte sig frem og ud, og somme vilde vide,⁴ at han var tagen op-

¹Kan lidet med, transl. *it is not easy (for Knud to be good)*. lit. 'knows little how.' ²tager i, *begins*. ³Note the expression at holde et Løfte, Eng. to keep a promise. Cf. also the expression at holde et Blad, to 'take' a (news)paper. ⁴Samme vilde vide, *some said, affected to know*.

over Viden og til Skogs i Stedet for henad Landeveien; men de var ikke viss paa det. Sæmund ledte efter ham, — opgav det dog, da han saa, at Ingrid ogsaa var borte. Han ledte siden efter Solbaffefolket disse før 5 rundt over al Gaarden og spurte efter Synnøve, som ingen havde set ligt til.¹ De drog da hjemover, hver for sig, og uden sine Børn.

Men langt fremme paa Veien var baade Synnøve og Ingrid.

"Jeg angrer næsten, jeg tog med," sagde den første. 10

"Det er ikke længer farligt nu, naar Far véd om det," sagde den anden. —

"Men han er dog³ ikke m i n Far," sagde Synnøve.

"Hvem véd?" svarede Ingrid, — og saa sagde de ikke mere om den Ting. — 15

"Det er nok her, vi skulde bie,"⁴ mente Ingrid, da Veien havde gjort en stor Bølg paa sig, og de stod i en tæt Skog. —

"Han har en lang Omvei," sagde Synnøve. —

"Alt kommen!" faldt Thorbjørn ind, — han reiste 20 sig op bag en stor Sten.

Han havde færdig i Govedet alt det, han vilde fige, og det var ikke lidet. Men idag skulde det ikke gaa traat, for Far hans vidste om det og vilde det, hvad han syntes

¹ Som ingen havde set ligt til, *whom noone had seen anything of*. ² Jeg tog med, (*that*) *I came along*. The expression is more Danish than Norwegian. See *Henrik Ibsen Festskrift*, p. 169. ³ dog—but; cf. Germ. doch. ⁴ vi skulde bie, *we were to wait*.

at være viss paa efter det, som havde hændt ved Kirken. Slig som han ogsaa selv havde længtes den hele Sommer, skulde han nok nu blive dygtigere til at tale med hende, end han før havde været.¹

"Det er bedst, vi gaar Skogbeien," sagde han; "den 5 fører snarere frem." Jenterne sagde ingenting, men fulgte.

Thorbjørn tænkte at tale til Synnøve, men først vilde han vente, til de kom til Bakkén opover, siden, til de var over den Myren; men da de vel var over,² tænkte 10 han, det var bedst at begynde, naar han var kommen ind i den Skogen der længre fremme. Ingrid, som vel³ syntes, det gif noget langsomt med dem, begyndte at sagtné Gangen og gled mere og mere tilbage, til hun næsten ikke var synlig; Synnøve lod, som hun ikke mer- 15 kede det, men begyndte at plukke et og andet Bær, som stod fremme i Beikanten.

Det var da underligt, jeg ikke skulde faa Maalet for mig, tænkte Thorbjørn, og saa sagde han: "Det blev al- 20 ligevel vakkert Veir idag." —

"Det blev det," svarede Synnøve. Og saa bar det⁴ et Stykke fremover igjen; hun plukkede Bær, og han gif

¹Observe that the first clause stands in causal relation to the second; transl. *the way he had been longing all summer, he certainly would be better able now to speak with her, than he had been before.* ²men da de vel var over, but when they were barely over that. ³vel, I suppose, no doubt. ⁴det impersonal lit. 'it went forward,' say *they walked some distance again.*

der. — "Det var snildt, du vilde følge," sagde han; men derpaa svarede hun ikke. —

"Det har været en lang Sommer," sagde han; men derpaa svarede hun heller ikke. — Nei, saa længe vi gaar, tænkte Thorbjørn, kommer vi aldrig til at snaffes ved; 5
"jeg tror, vi gjør bedst i at vente¹ lidt paa Ingrid," sagde han. —

"Ja, lad os det,"² sagde Synnøve og stod; her var der intet Vær at høre sig ned efter, det havde Thorbjørn nok set; men Synnøve havde faat fat paa et stort Straa, 10
og nu stod hun og trak Værene ind paa Straaet.

"3 Dag faldt det mig sterkt paa Minde den Tid, vi gif sammen til Konfirmation," sagde han. —

"Jeg maatte ogsaa kamme det i Sug," svarede hun.

"Der er mange Ting hændt siden den Gang," — og 15
da hun intet sagde, fortsatte han: "Men de fleste saaledes, som vi ikke havde ventet."

Synnøve stak sine Vær meget flittig ind paa Straaet og holdt Hovedet høiet under dette; han flyttede lidt for at se hende i Ansigtet; men som om hun merkede dette, fik 20
hun laget det sli, at hun maatte vende sig paany. Da blev han næsten ræd, han ingenting skulde faa frem.

"Synnøve, du har vel altid lidt at sige, du ogsaa?"³

Da saa hun op og lo. "Svad skal jeg sige?" spurgte hun. 25

Han fik alt sit Mod igjen og vilde tage hende om

¹vi gjør bedst i at vente, *we had better wait.* ²Lad os det, See note 1, p. 99. ³du har vel altid etc., *you surely have something to say too haven't you Synnøve.*

Libet, men just som han kom nær til hende, turde han ikke rigtig, men spurte blot ganske spagfærdig: "Ingrid har vel¹ talt med dig?" —

"Ja," svarede hun. —

"Saa véd du ogsaa noget," sagde han.

5

Hun taug.

"Saa véd du ogsaa noget," gjentog han og kom anden Gang nærmere, —

"Du véd vel¹ ogsaa noget," svarede hun, — Ansigtet kunde han ikke se. —

10

"Ja," sagde han og vilde faa fat i en af hendes Hænder; men hun var nu flittigere end nogen Tid før.

"Det er saa leit med det," sagde han, "at du magtstjæler mig." —

Han kunde ikke mærke, om hun smilte til det, og derfor vidste han ikke, hvad han skulde sige til. "Nort og godt da," sagde han med én Gang ret sterkt, skjønt Stemmen var ikke sikker; "hvad har du gjort med den Seddelen?"

Hun svarede ikke, men vendte sig bort.

20

Han gik efter, lagde den ene Haand paa hendes Skulder og bøiede sig ned over hende. "Svar mig!" hvisttede han. — —

"Jeg har brændt den."

Han tog rask og vendte hende mod sig, men da saa han, at hun vilde til at græde, og saa turde han ikke an-

25

¹vel, I suppose.

det end at slippe hende igjen; — det er da ogsaa slemt, saa let hun tager til den Graaden,¹ tænkte han.

Bedst som de stod,² sagde hun sagte: "Hvorfor skrev du den Seddelen?" —

"Det har Ingrid sagt dig." —

5

"Ja vist; men — men det var haardt af dig." —

"Far vilde det —" —

"Alligevel —" —

"Saa trode, jeg blev et hjælpeløst Menneſte al min Tid; herefter ſkal jeg ſørge for dig, sagde han." 10

Ingrid viſte ſig nede i Bækken, og de tog ſtrafs paa at gaa.

"Det var, ſom jeg ſaa dig bedſt, da jeg ikke mere tænkte at kunne ſaa dig," ſagde han. —

"En prøver ſig ſelv, naar en er alene," ſagde hun. 15

"Ja; da merkes det bedſt, hvem der har den ſtørſte Magten i os," ſagde Thorbjørn med klar Stemme og gif alvorlig ved hendes Side.

Gun plukkede ikke mere Bær nu. "Vil du have dem der,"³ ſagde hun og rakte ham Straaet. — "Lad", ſagde 20 han og holdt Haanden, ſom rakte Bærene. "Saa er det vel bedſt, det bliver ved det gamle," ſagde han lidt ſvag i Maalet. —

"Ja," hviſtede hun neppe hørlig og vendte ſig bort; de gif videre fremover, og ſaa længe hun taug, turde han 25

¹Saa let hun tager til den Graaden, *how little it takes to make her cry.*

²Bedst som de stod der, ſagde hun sagte: transl. *suddenly she said in a low voice.* ³Vil du have dem der. Observe the demonstrative augment der; de der=those, de her=these.

ikke røre ved hende, heller ikke tale; men han følte ligesom ingen Vegt i Kroppen og var derpaa noget nær paa Bei til at¹ lumle overende. Det brændte for Diet, og da de i det samme kom paa en Gaug, hvorfra Solbaffen godt saaes, var det ham,² som han havde bot der al sin 5 Levetid og længtes did hjem.

"Jeg følger hende lige saa godt over straks," tænkte han og gik og drak Mod i sig af Synet, saa han blev sterkere i sit Forsæt for hvert Skridt. "Far hjælper mig," tænkte han; "jeg holder ikke dette ud længer, jeg 10 maa over, — maa!" Og han gik fortere og fortere, bare saa ligefrem; det lyfte over Bygden og Gaarden; "ja idag; aldrig en Time længer venter jeg," og han følte sig saa sterk, at han vidste ikke, hvor hen han skulde vende sig. 15

"Du gaar rent ifra mig," hørte han en blid Stemme lige bag sig; det var Synnøve, som slet ikke kunde følge ham og nu maatte give tabt.³ Han blev skamfuld og vendte om, kom tilbage med udstrakt Arm og tænkte: Jeg skal løfte hende over Hovedet paa mig; men da han 20 kom nær hende gjorde han det slet ikke.

"Jeg gaar saa fort, jeg," sagde han.

"Du gjør det," svarede hun.

De var nær ved Bygdeveien; Ingrid, som hele Tiden havde været ude af Synet, gik her lige bag dem. 25

"Nu skal I ikke gaa sammen længer," sagde hun.

Thorbjørn skvat op ved det, det kom for tidlig paa

¹noget nær paa Bei at, *almost on the point of*. ²var det ham, *he felt*, cf. Germ. *war es ihm*. ³gave tabt, *give up*.

10—Synnøve Solbaffen.

ham; Synnøve blev ogsaa lidt underlig. — "Jeg havde
saa meget, jeg skulde sagt dig,"¹ hvisttede Thorbjørn.
Det var ikke frit, at hun smilte.² "Ja-ja," sagde han,
"en anden Gang;" — han tog hendes³ Haand.

Sun saa op med klart og fuldt Blik; han blev varm 5
ved det, og straks løb det ham gennem Hovedet: Jeg
følger hende straks! Da drog hun sin³ Haand varsomt
tilbage, vendte sig rolig til Ingrid og sagde Farvel, gif
saa sagte nedover Veien. Han blev staaende tilbage.

De to Søskende gif hjem gennem Skogen. "Gif I 10
nu tale sammen?" spurte Ingrid. —

"Nei, det var for kort en Vei," sagde han, men gif
fort, som vilde han ikke høre mere.

— "Nu?" sagde Sæmund og saa op fra Maden, da
de to Søskende kom ind i Stuen. Thorbjørn svarede 15
ingen Ting, men gif hen til Bænken paa den andre Si-
den, ventelig for at tage af sig; Ingrid gif efter og smaa-
lo. Sæmund begyndte at spise igjen, saa nu og da bort-

¹Skulde sagt, for skulde have sagt. Note the omission of the perfect auxiliary have in the second conditional. This is not as characteristic of Norwegian as of Swedish, but common in the colloquial language. ²Det var ikke frit. See note 4, p. 134. ³Han tog hendes Haand. Da drog hun sin Haand til sig. Observe the possessive, corresponding in both cases to Eng. her, Germ. ihre. Where the possessor is also the subject of the sentence, the Norwegian uses the reflexive possessive sin both in singular and in plural sine, (contrary to the rule in Danish, deres). Note also that sin - sine is in Norw. always reflexive. The non-reflexive possessive is hans, hendes etc. (the gen. of the pers. pronoun). For examples the student may be referred to Poestion § 141, 143.

over til Thorbjørn, som havde meget travelt,¹ smilte og spiste videre. "Kom og spis," sagde han; "Maden bliver kold." —

"Lad, jeg skal ikke have noget," sagde Thorbjørn og satte sig. —

5

"Saa?" — og Sæmund spiste. En Stund efter sagde han: "J var saa snare til at gaa fra Kirken idag." —

"Det var nogen, vi skulde tale med," sagde Thorbjørn og satte sig paa Støt.

10

— "Nu, — fik du talø med dem?" —

"Jeg véd næsten ikke," sagde Thorbjørn. —

"Det var som Fa'n," sagde Sæmund og spiste. En Stund efter var han færdig og reiste sig; han gik bort til Vinduet, stod en Stund og saa ud, hvorpaa han vendte sig: "Du — vi skal gaa ud og se paa Ablingen." Thorbjørn reiste sig. "Nei, — tag lige saa godt paa dig."

Thorbjørn, som sad i Skjortærmene, tog en gammel Trøje, som hang ovenover ham. —

"Du ser, at jeg har taget den ny² paa," sagde Sæmund. Thorbjørn gjorde det samme, og de gik ud, Sæmund foran, Thorbjørn efter.

De gik nedover mod Veien. "Skal vi ikke gaa hen til Bygget?" sagde Thorbjørn. —

"Nei, nu gaar vi bortover til Gveden," sagde Sæmund. Just som de kom nedpaa Veien, kom en Vogn sagte kjørende. "Det er en af Nordhougboegnene," sagde

25

¹havde travelt. See note 1, p. 107. ²den ny. See note 2, p. 121.

Sæmund. — "Det er Ungfolket paa Nordhoug," lagde Thorbjørn til; men Ungfolket er det samme som nngifte.

Bognen holdt stille, da de kom nær Granlidmændene.

"Gün er rigtig et stolt Kvindfolk, den Marit Nord- 5
houg," hvissede Sæmund og kunde ikke faa Vinene fra
hende; hun sad lidt tilbagelænet i Bognet med et Lær-
flæde løst bundet over Skovedet og et andet omkring sig.
Gün saa stift ud for sig paa de to; der var ikke en Bevæ- 10
gelse over hendes rene, sterke Træk. Manden var me-
get bleg og mager, saa endnu mildere ud end fedbanlig,
omtrent som den, der har en Sorg, han ikke kan tale om.
"Er Karlene ude og ser til Kornet?"¹ sagde han. —
"Skal tro det,"² svarede Sæmund. —

"Det staar godt her i Aar."³ —

15

"Na — ja; det kunde have været værre." —

"J kommer sent," sagde Thorbjørn. —

"Der var meget Kvindfolk at tage Afsted med," sag-
de Manden. —

"Nu, — skal du rejse væk?" spurgte Sæmund. — 20

"Jeg skulde det, ja."⁴ — —

"Gaar den Rejse langt?" —

"Na — ja." —

"Hvor langt paa Dag?"⁵ —

¹Her til, *looking at*. ²Skal tro det, *say yes, we are*. ³Det staar godt her i Aar, *the crop looks well here this year*. ⁴Jeg skulde det, ja, *transl. that was the intention*. See note 3, p. 108. ⁵Hvor langt paa Dag? *Transl. How far if I may ask?* paa Dag is a colloquial idiom meaning 'about, just about,' most often used in hvor paa Dag. *Eym. Ordb.* 441 offers a full discussion of the stem and related words.

"Til Amerika." —

"Til Amerika!" sagde begge Mænd paa én Gang;
— "en nygift Mand!" lagde Sæmund til.

Manden smilte: "Jeg tror, jeg bliver her for Fæ-
dens Skyld, sagde Ræven, — den sad fast i Glæffen." — 5

Marit saa bortpaa ham og derfra paa de andre, en
let Rødme fløi over Ansigtet, men det var ellers uforan-
derligt. — "Kanste Ronen bliver med?" spurte Sæmund.

"Nei, hun gjør ikke det heller."

"De siger, det skal være let at komme til Magt i 10
Amerika,"¹ sagde Thorbjørn, — han følte, at Taler ikke
burde staa stille. —

"Na — ja," sagde Manden. —

"Men Nordhøug er en god Gaard," mente Sæ-
mund. 15

— "Der er for mange paa den," svarede Manden.
Ronen saa atter hen til ham. "Den ene staar i Veien for
den anden," lagde han til.

"Ja, god Lykke paa Reisen," sagde Sæmund og tog
hans Haand; "Vorherre give dig det, du vil finde." 20

Thorbjørn saa sin Skolekammerat sterkt op i Øiet;
"jeg vil tale med dig fiden," sagde han. — "Det er godt
at kunne tale med en," svarede Manden og stræbede med
Svøben i Boggulvet.

¹De siger is really redundant here in so far as the auxiliary in the following makes the statement a matter of report, places it on the authority of others. Strictly, then, it would be sufficient to say Det skal være let at komme or De siger det er let at komme etc. The statement is therefore doubly indirect.

"Kom over til os," sagde Marit, og Thorbjørn saa vel som Sæmund studsede og saa op; de glemte bestandig, at hun havde saa mild en Stemme.

De kjørte; — det gik sagte fremover, en liden Støvsky krusede omkring dem. Aftensoolen faldt lige paa; imod hans mørke Badmelksklæder, skinnede hendes Silketørklæde, — en Vasse kom, og de forsvandt.

— — Længe gik Fader og Søn, før de sagde noget. "Det bæres mig for, at han sent kommer igjen,"¹ htrede endelig Thorbjørn. — "Det er vel ogsaa det bedste," mente Sæmund, "naar en ikke har fæstet Dyffen i Landet," og de gik atter taus videre. —

"Du gaar nok forbi Hvedeageren," sagde Thorbjørn. — "Vi kan se til den paa Tilbageveien," — og de gik længre fremover. Thorbjørn vilde ikke rigtig spørge, hvor dette bar hen²; thi det gik forbi Granlidjordet.

¹Det bæres mig for, at han sent kommer igjen. *I have a foreboding that he will not return*, lit. 'that he will be slow to return,' a form of euphemism that is quite common in Norwegian. ²hvor dette bar hen, where this would lead to, say *where they were going*.

Niende Kapitel.

Guttorm og Karen Solbakkten havde alt spist, da
Sh nøbe rød og andpusten traadte ind. "Men, kjære
Barnet mit, hvor har du været?" spurte Moderen. —
"Jeg blev tilbage med Ingrid," sagde Shynnøve og blev
staaende for at tage et Par Lørklæder af sig; Faderen 5
ledte ind i Skabet efter en Bog. "Gvad kunde J to have
at tale om, som tog sliig lang Tid?" — "Na, ikke om no-
get." — "Saa var det da rigtig bedre, du holdt Kirkesæl-
ge, Barnet mit!" Hun reiste sig og tog Mad frem til
hende. Da Shynnøve havde sat sig ned for at spise, og 10
Moderen havde sat sig lige overfor hende, sagde hun:
"Var det kanste flere du talte med?" — "Ja, der var
mange," sagde Shynnøve. — "Barnet maa da faa tale
med Folk," sagde Guttorm. — "Viist maa hun det,"¹
sagde Moderen lidt mildere; "men hun burde dog følge 25
sine Forældre." — Herpaa svarede der ikke.

"Det var en velsignet Kirkedag," sagde Moderen;
"Ungdommen paa Kirkegulvet gjør en godt²." — "Maa
huffer sine egne Børn," sagde Guttorm. — "Du har Ret
deri," sagde Moderen og sukkede. "Ingen kan vide, hvor- 30
ledes det vil gaa dem." Guttorm sad længe taus. —
"Vi har meget at takke Gud for," sagde han endelig; "han

¹viist maa hun det, scil. ja before viist. ²gjør en godt, English idiom 'it does one good,' but only in impersonal use. Say *it makes one feel good to see etc.*

Iod os beholde et." Moderen sad og drog Fingeren efter Bordet og saa ikke op; "hun er dog ¹ vor største Glæde," sagde hun sagte; "hun har ogsaa artet sig vel," lagde hun til. Der var lang Tausshed. "Ja, hun har gjort os megen Glæde," sagde Guttorm — og senere med blød 5 Stemme: "Vorherre gjøre ² hende lykkelig." — Moderen drog Fingeren efter Bordet; der faldt en Taare ned paa det, som hun drog udover. — "Hvorfor spiser du ikke?" sagde Faderen, idet han saa op en Tid efter. — "Taf, jeg er mæt," svarede Synnøve. — "Men du har jo 10 ingenting spist," sagde nu ogsaa Moderen; "du har gaat lang Wei." — "Jeg er ikke god til," sagde Synnøve og holdt paa med at drage³ op en Tørklædesnip af Varmen. "Eks, Barnet mit," sagde Faderen. — "Jeg kan ikke," sagde Synnøve og skar i at græde.⁴ — "Men fjære, ⁵ 15 hvorfor græder du?" — "Jeg véd ikke," og hun hulkede. — "Gün har det saa let med at græde," sagde Moderen; Faderen reiste sig og gif til Vinduet.

"Der kommer to Mænd opover," sagde han. — "Ja saa, paa dette Leite?" spurte Moderen, og hun gif 20 ogsaa bort til Vinduet. De saa længe nedover. — "Kjære,⁵ — hvem kan det være?" sagde endelig Karen;

¹dog, *after all*. ²gjøre is optative conjunctive. ³holdt paa med at drage, *kept on pulling*. ⁴skar i at græde. The use of skar here is unidiomatic. Better brast i Graab, or tog til at græde. See Introduction. ⁵fjære, inflected weak in direct address, under the influence of expressions with the possessive or the personal pronoun as: min fjære Synnøve or fjære Barnet mit, du fjære Synnøve etc. inflected is similarly besle.

men ikke netop, som hun spurgte. — "Jeg véd ikke," svarede Guttorm, og de stod og saa. — "Jeg kan rigtig ikke forstaa det," sagde hun. — "Jeg heller ikke," sagde han. Mændene kom nærmere. — "Det maa være dem alligevel," sagde hun endelig. — "Ja, det er nok saa," sagde 5 Guttorm. Mændene kom nærmere og nærmere, den ældre stansede og saa sig tilbage, den yngre ligesaa; gif de saa videre.

"Skjønner du, hvad de kan ville?" spurgte Karen omtrent som første Gang. — "Nei, det gjør jeg ikke," 10 sagde Guttorm. Moderen vendte sig, gif bortover til Bordet, satte væk, ryddede lidt op. "Du faar tage paa dig igjen, Barnet mit," sagde hun til Synnøve; "for her kommer fremmed Folk."

Neppes havde hun sagt dette, før Sæmund aabnede 15 Døren og kom ind, Thorbjørn bagefter. "Signe Laget!"² sagde Sæmund, stansede lidt ved Døren, gif dernæst sagte fremover for at hilse paa Folket; Thorbjørn fulgte. De kom sidst til Synnøve, som endnu stod borte i en Krog med sit Tørklæde i Haanden og vidste ikke, om 20 hun skulde tage det paa eller ei, vidste vel knap, at hun holdt det i Haanden.

"J faar se til, J kan finde indpaa,"³ sagde Ronen.

¹Nei, det gjør jeg ikke. Observe that *gjør*, 'do', is used to repeat the idea of the verb antecedent. Cf. l. 9, p. 149. ²Signe Laget elliptical for Gud signe Laget. Cf. Germ. (Gefegnete) Mahlzeit for ich wünsche Ihnen eine gefegnete Mahlzeit. ³finde indpaa, find a seat.

"Laf, — det er ellers ingen lang vei hidover," sagde Sæmund, men satte sig dog; Thorbjørn ved Siden. — "J kom rent¹ bort ved Kirken idag," sagde Karen. — "Ja, jeg ledte efter eder," svarede Sæmund. — "Der var mange Folt," sagde Guttorm. — "Rigtig mange Folt," 5 gjentog Sæmund; "det var ogsaa en vakker Kirkefag." — "Ja, vi sad just og talte om det," sagde Karen. — "Det er saa underligt at se Konfirmationen for dem, som selv har Børn," lagde Guttorm til; Konen flyttede sig paa Bænken. — "Det er det," sagde Sæmund; "man 10 kommer til at tænke alvorlig paa dem, — og det er derfor, jeg lakkede hid over i Kveld," lagde han til, saa sikkert omkring sig, byttede Skraa og lagde den gamle varlig ned i Messingdaasen. Guttorm, Karen, Thorbjørn flygtede med Vinene, hver til sin Kant. — "Jeg tænkte, 15 jeg skulde følge Thorbjørn hid over," begyndte Sæmund langsomt; "han kom nok sent hidover alene, — gjør ogsaa ellers daarlig Bested,² er jeg ræd," — han skottede bort til Synnøve, som sølte det. — "Det er nu sli, at han har havt Sug til hende, Synnøve, fra det han var 20 saa pas til Karl, han kunde have Forstand paa sli; — og ikke er det vel frit,³ at hun har lagt sin Sug til ham.⁴ Men da tænker jeg det er bedst, de kommer sammen.⁵ — Jeg var lidet for det, den Tid jeg saa, han knap kunde

¹rent, *entirely*, so often adverbially, from *ren*, clean, pure, clear; cf. Eng. 'clear' and 'clean,' *entirely*. ²gjøre daarlig Bested, *give a poor account of one's self*. ³og ikke er det vel frit, *and I am not sure but that*, see note 4, p. 134. ⁴lægge sin Sug til (en)—to grow fond of, become attached to. ⁵kommer sammen, *have one another*.

styre sig selv, end sige mere; men nu tror jeg at kunne borge for ham, og kan jeg ikke, saa kan hun; thi hendes Magt er nok nu den største. — Hvad mener I da, om vi saa til at faa dem sammen? Det kan vel ikke haste, men jeg véd heller ikke, hvorfor vi skal vente. Du, Guttorm, 5 er ved god Magt¹ jeg rigtignok ved mindre og har flere at dele paa; men endda saa tænker jeg, det kan lade sig. I faar da sige, hvad I synes om dette; — hende spørger jeg sidst; for jeg tror nok at vide, hvad hun vil.”

Saaledes talte Sæmund. Guttorm sad paa Gul, 10 lagde bekselvis den ene Haand over den anden, gjorde flere Gange Mine til at rejse paa sig, idet han hver Gang drog Veiret med mere Magt, men kom sig dog ikke til før den fjerde eller femte Gang, saa fik han endelig ret Ryg, strøg sig op og ned over Knæet og saa bort paa Konen, 15 saaledes at Bliffet streifede Synnøve. Denne rørte sig ikke, ingen kunde se hendes Ansigt. Karen sad ved Bordet og strege. — ”Det er nu saa, — at det er et vakkert Tilbud,” sagde hun. — ”Ja, det synes jeg, vi faar tage til Taffe med,”² sagde Guttorm med høi Stemme, 20 som var han betydelig lettet, og saa fra hende til Sæmund, der havde lagt Armene over Kors og lænet sig op mod Væggen. — ”Vi har den ene Datter,” sagde Karen; ”vi faar betænke os.” — ”Det var Raad til det,”³ sagde

¹er ved god Magt, *are a man of means*. ²Ja det synes jeg, vi faar tage til Taffe med, *it seems to me, we ought to be satisfied with that*. ³Det var Raad til det, *say there is no reason why you shouldn't or there's no objection to that*.

Sæmund; "men jeg véd ellers ikke, hvad der skulde være i Veien for at svare strafs, sagde Bjørnen, — han spurte Bonden, om han maatte faa den Roen hans." — "Vi kan visst svare strafs," mente Guttorm og saa til Ronen. — "Det var nu dette, at Thorbjørn kunde være vel ¹ 5 bild," sagde hun, men saa ikke op. — "Det tror jeg har rettet paa sig," sagde Guttorm; "du véd selv, hvad du sagde idag." — — Ægtefolkene saa nu vekselvis paa hverandre; det varede vel et helt Minut. — "Kunde vi bare være tryg paa ham," ² sagde hun. — "Ja," tog nu ³ 10 Sæmund atter til Orde; ⁴ "hvad den Sagen angaar, ⁵ saa maa jeg sige, hvad jeg har sagt før; det gaar godt med Ræsfet, ⁶ naar hun holder Tømmerne. Det er svært, sliq en Magt hun har i ham; det prøvede jeg, den Gang han laa syg der hjemme hos mig og vidste ikke, hvor det ⁷ 15 bar hen, ⁸ til Helsen eller ei." — "Du faar ikke være saa traad paa det," sagde Guttorm; "du véd, hvad hun selv vil, og det er nu hende, vi lever for!" Da saa Synnøve for første Gang op, og det var paa Faderen, stort og taknemmelig. —

20

"Na — ja!," sagde Karen efter en Stunds Tausshed og stregede nu lidt haardere end før; "har jeg staaet imod i det længste, ⁹ saa har det vel været, fordi jeg havde en

¹vel, rather. ²være tryg paa, be sure of, trust. ³til Orde, an old genitive plural (=O. N. til Orda). ⁴hvad den Sagen angaar, as regards that. ⁵Ræsfet the more specifically Norwegian word is Ræfs. ⁶hvor det bar hen, how it would end. ⁷har jeg staaet imod det længste, if I have held out against it so long. ⁸Det længste literally means 'the longest possible' i. e. as long as I could.

god Mening med det. — — Jeg var kanske ikke saa haard som Ordene, —" hun saa op og lo; men Graaden vilde frem. Da reiste Guttorm sig. "Saa i Guds Navn er det haendt, som jeg vilde helst i Verden," sagde han og gif bortover Gulvet mod Synnøve. — "Jeg har aldrig 5 været ræd for det," sagde Sæmund, reiste sig nu ogsaa; "det, som skal i Gøb, det kommer i Gøb." Han gif bortover. "Nu, — hvad siger du til det, Barnet mit?" sagde Moderen, hun kom nu hen til Synnøve.

Denne sad endnu der; de stod alle omkring hende 10 med Undtagelse af Thorbjørn, som sad, hvor han først havde sat sig. "Du faar reise dig, Barnet mit," hvi-skede Moderen til hende; hun reiste sig, smilte, vendte sig bort og græd. —

"Vorherre, han følge dig nu altid!" sagde Moderen, 15 slog Armene omkring hende og græd sammen med hende. De to Mandfolk gif bortover Gulvet, hver til sin Kant.

"Du faar gaa hen til ham," sagde Moderen endnu grædende, idet hun slap hende og skjød blidt til hende. 20

Synnøve gif et Skridt, men stod, fordi hun ikke kunde komme længre; Thorbjørn sprang op og gif imod hende, greb hendes Haand, holdt den, vidste ikke, hvad han mere skulde gjøre, og blev staaende med den, til hun sagte tog den til sig igjen. 25

Saa stod de der stiltiende ved Siden af hverandre.

Døren gif Iydløst op, en stak Gøvedet ind. "Er

Synnøve her?" spurtes med varfom Stemme; det var Ingrid Granliden. —

"Ja, her er hun; kom nærmere!" sagde Faderen.

Ingrid ligesom betænkte sig; "kom du! her er alt godt," lagde han til. De saa nu paa hende allejsammen. 5
— Hun syntes noget forlegen; "her er nok flere ude,"¹ lagde hun. —

— "Det er Mor", sag hun sagte. —

"Lad hende komme," sagde fire paa én Gang. — —
Og Ronen paa Solbaffen gik imod Døren, mens de andre saa glade til hverandre.

"Du kan gjerne komme, Mor," hørte de Ingrid sige. Og saa kom Ingebjørg Granliden ind i sit lyse Skaut. —

"Jeg forstod det nok," sagde hun, "stjont Sæmund 15
kan nu² ingenting sige. Og saa var Ingrid og jeg ikke gode til andet end gaa over." —

"Ja, her er det, som du vil have det," sagde Sæmund og fløttede sig, for at hun kunde komme frem til dem. —

"Na, Gud velsigne dig, fordi du drog ham over til dig," sagde hun til Synnøve, tog hende om Halsen og

20

¹Her er nok flere ude, nok is practically untranslatable here, 'but' renders it only in part; ude does not mean 'out here' or 'outside,' but 'out.' Transl. *But there are more of us coming.* ²nu cannot be adequately rendered. The whole may be given in Germ. e. g., by Sæmund, der kann nun immer nichts sagen. Say: *it is just like Sæmund, he never says anything.*

klappede hende; "du holdt fast i det længste, du, Barnet mit; det blev dog, som du vilde."

Og hun klappede hende paa Kind og Haar, hendes Taarer randt hende ned over Ansigtet; hun ænsede dem ikke, men strøg omhyggeligt væk Synnøves. — "Ja, det er 5 en gild Gut, du faar," lagde hun til, "og nu kjender jeg mig trng for ham," og hun sluttede hende endnu én Gang til sig. —

Mor bød mere i Rjøffenet sit, hun," sagde Sæmund, "end vi andre, som skal være midt oppi det." 10

Det stilnede lidt af med Graaden og Bevægelsen. Huskønen begyndte at tænke paa Avelsmaden og talte til den vesle Ingrid om at hjælpe sig, "for Synnøve er ikke god til i Avels." Og saa gab disse to sig i Færd med at tage Rømmegrød. Mændene kom i Tale om Arets 15 Øst, og hvad der kunde falde. Thorbjørn havde sat sig borte ved Vinduet, og Synnøve gled hen til ham og lagde Haanden paa hans Skulder. "Hvad ser du paa?" hviskede hun. —

Han vendte Hovedet, saa længe mildt op paa hende, 20 derfra ud igjen. "Jeg ser over til Granliden," sagde han; "det er saa underligt at se den herfra."

WORKS REFERRED TO IN THE NOTES

- Aars. *Norske Retskrivningsregler med Alfabetisk Ordliste*. Af J. Aars. 14de Udgave. Kristiania. W. C. Fabritius & Sønner. 1900.
- Bjørset. *Norsk Grammatik til Skolebrug*. Af Karl Bjørset. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s Forlag. 1897.
- Etym. Ordb. *Etymologisk Ordbog over det Norske og det Danske Sprog*. Af Hjalmar Falk og Alf Torp. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s Forlag. Numbers 1-5. Aa—Læg. pp. 480. Reviewed in *Arkiv för Nordisk Filologi* 20, 378-387 by Holger Pedersen and *Anglia Beiblatt* 13, pp. 295-297 by Max Förster.
- Falk og Torp. *Dansk-Norskens Syntax i Historisk Fremstilling*. Af Hjalmar Falk og Alf Torp. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s 1900. See review in *Arkiv för Nordisk Filologi* 18, 83-92, by Dr. A. B. Larsen.
- Groth. *A Danish and Dano-Norwegian Grammar*. By P. Groth, A. M. Boston. D. C. Heath & Co. 1894. See review in *Arkiv för Nordisk Filologi* 13, pp. 72-93.
- Hofgaard. *Norsk Grammatik til Skolebrug*. Af S. W. Hofgaard. 39te Tusende. Kristiania. H. Aschehoug & Co.s Forlag. 1898.
- Olson. *Norwegian Grammar and Reader with Notes and Vocabulary*. By Julius E. Olson. Chicago. Scott, Foresman & Co. 1898. Reviewed in *The Journal of Germanic Philology* 3, pp. 383-388, by P. Groth. *Modern Language Notes*, May, 1898 (Vol. 13), by W. H. Carpenter and George T. Flom, and in *Scandia*, I. 1. Jan., 1904, by H. Logeman.
- Poestion. *Lehrbuch der Norwegischen Sprache*. Von J. C. Poestion. 2te Auflage. Wien. Pest. Leipzig. A. Hartleben's Verlag. 1900. Reviewed in *Centralblatt* 1900, 2176 by ——. and *Modern Language Notes*, May, 1903 (Vol. 18) by George T. Flom.
- Redegjørelse. *Om en Del Retskrivnings og Sprogspørsaal*. Redegjørelse til det kongelige Departement for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Av. J. Aars, S. W. Hofgaard og Moltke Moe. Kristiania. A. W. Brøgger's Bogtrykkeri. 1898.

ABBREVIATIONS

<i>adj.</i> ,	adjective
<i>adv.</i> ,	adverb
<i>c. or coll.</i> ,	colloquial
<i>cf.</i> ,	compare
<i>c. g.</i> ,	common gender
<i>com. gend.</i> ,	common gender
<i>Dan.</i> ,	Danish
<i>dat.</i> ,	dative
<i>dem.</i> ,	demonstrative
<i>e. g.</i> ,	for example
<i>Eng.</i> ,	English
<i>Fr.</i> ,	French
<i>gen.</i> ,	genitive
<i>Germ.</i> ,	German
<i>ib.</i> ,	ibidem, the same
<i>impers.</i> ,	impersonal
<i>intrans.</i> ,	intransitive
<i>l.</i> ,	line
<i>lit.</i> ,	literally
<i>M. L. G.</i> ,	Middle Low German

<i>n. or neut.</i> ,	neuter
<i>Norw.</i> ,	Norwegian
<i>O. No.</i> ,	Old Norse
<i>p.</i> ,	page
<i>past prtc.</i> ,	past participle
<i>pers.</i> ,	personal
<i>pl.</i> ,	plural
<i>pret.</i> ,	preterite
<i>pron.</i> ,	{ pronounce
	{ pronunciation
<i>refl.</i> ,	reflexive
<i>rel.</i> ,	relative
<i>scil.</i> ,	scilicet, supply
<i>sing.</i> ,	singular
<i>s.</i> ,	strong
<i>Sw.</i> ,	Swedish
<i>trans.</i> ,	transitive
<i>transl.</i> ,	translate
<i>w.</i> ,	weak

VOCABULARY

EXPLANATORY NOTE

It has not been thought necessary to indicate the parts of speech of words in the vocabulary. Adverbs formed from adjectives by the addition of (the neuter adverbial) *t* are given only when they have a meaning not also regularly found in the adjective. Nor is there any special indication of adjectives used also in the same form as adverbs.

After a noun the gender is designated by *c* for common gender, *n* for the neuter. The plural formation is not given, but the following direction is offered here for the help of the student. Unless otherwise indicated it is to be assumed that: 1, all nouns that end in unstressed *-er* and all monosyllabic common gender nouns that end in a consonant take *-e* in the nom. plural; 2, common gender nouns of two or more syllables take *-r* or *-er* in the plural, *-r* only if they end in an unaccented *e* as: *Þige, Þiger*, otherwise *-er*. (In connection with nouns ending in unstressed *-el* the rule for the elision of the *e* of this ending, when forming the plural, is to be observed, e. g. *Barfel - Barðler*; also the elision of *e* in the ending *-er* in many words as: *Þinger, Þingre*, but *Dommer, Dommiere, Sanger, Sangere*. Plurals of the type *Þingre* are given in full in the vocabulary); 3, Neuter nouns ordinarily take no ending in the plural. Words deviating from these rules have the plural indicated in the vocabulary. Umlaut in the plural is indicated by *ü*. Irregular plurals and irregular forms generally, as in the comparison of adjectives, are given in full.

Verbs are given as strong (*s*) or weak (*w*). For the principal parts of strong and irregular verbs the student is referred to the table at the end of the book.

The accent of a word is indicated only where there might be doubt, as especially in compounds. Where accent is not designated it may be assumed that the first syllable has the (main) stress, except in the case of the prefixes *be*, *er* and *ge*, which are never accented. Likewise the quantity of vowels is not ordinarily indicated; the normalization in spelling in accordance with that of the 14th edition of Aars's *Retskrivningsregler* has, in a large number of cases, made this unnecessary. Where, however, there might be uncertainty, as, for instance, with regard to a vowel before final *b*, *d*, *g* and *p*, *t*, *k*, the quantity of the vowel has been marked.

The numbers in the vocabulary, enclosed in parentheses, refer to pages of the text, where the particular use of a word occurs.

VOCABULARY

A

Aa, oh.

aaben, open.

aabue, to open.

aabenlyft, open, undisguised, public.

Aande, *c.*, breath; brage fin —, to draw one's breath.

aande, to breathe; — tungt, to breathe heavily, pant.

Aar, *n.*, year; i—, this year, om et —, in a year.

Aare, *c.*, hearth.

Aarlag, *c.*, cause, reason.

Aarslon, *c.*, yearly pay, salary.

Aas, *c.*, -er, (-e), (mountain) ridge.

aæ, to ape, — fig indpaa, to thrust one's self in a hostile manner upon another, pick a quarrel with.

ad, at, to, along, by, of.

adftille, to separate, -s, to be separated.

adftiilig, considerable, not a little, quite a bit.

aibæde, to ward off, parry.

aibaude, to discuss.

aftlaude, to undress.

aftlagge, to lay down; deliver, give; — fit Gudsligfte, to make one's confession of faith.

aftides, *adv.*, aside, to the side, as *adj.*, out of the way, remote.

aftled, *c.*, leave, farewell; tage —, to take leave, bid farewell; tage — med, to take leave of.

aftledsſang, *c.*, farewell song.

aftlag, *n.*, refusal; give en —, refuse one, faa —, be refused, rejected.

aftland, *c.*, distance; paa —, at a distance, some distance apart.

aftle'd, off, away; ftube —, were to go.

aftale, *c.*, agreement, appointment; efter —, by appointment.

aftenſol, *c.*, evening sun.

age, to ride (in a vehicle); to slide.

Agre, *c.*, *pl.*, Agre, (cultivated) field.

Agerrilde, *c.*, corncrake.

Agte, *c.*, intention; heed, attention; respect; give —, to notice, watch; heed, pay heed; give — paa, to pay heed to, take heed of; tage fig i —, have a care; viſe — for, to show respect to.

agte, to heed; respect; — paa, to heed, pay attention to.

agtet, respected.

al, *alt*, *alle*, all; *indefinite pronoun*, all, everybody, everyone. everything; i alle Faib, at any rate, at all events, in any case.

Aibue, *c.*, elbow.

Aibet, *c.*, age.

aldrig, never; — *før*, no sooner; — *det* *slag*, not a bit, not the least, none whatever.

Alen, *c.*, *pl.*, *Alen*, ell, two feet.

ale'ne, alone; *adv.*, only.

allerede, already; also *allere'de*, rarer.

allerfra'stigst, strongest of all.

allermindst, least of all.

allesammen, all, all of them, altogether.

altfammen, all, everything, all of it.

all'vegel, still, anyway, nevertheless, in spite of that.

alt, already; entirely; — *efter* *som*, according as, in proportion as; — *før*, too.

Altetabel, *c.*, triptych.

altid, always, in every case; in any case, at any rate.

altting, everything.

altsom, as, gradually as.

Alvor, *n.*, (*c.*), earnest; *før* —, in earnest, for good; *blive* *til* —, to become serious, so *blive* — *af*; *det* *var* *hans* —, he was in earnest.

alvo'rlig, earnest, serious, grave.

an, *adv.*, *komme* *an* *paa*, to depend on; *gaa* *an*, to do, be satisfactory. (See *gaa*.)

Andagt, *c.*, devotion.

andagtsfuld, devout.

anden, *andet*, *ordinal*, second, other.

anden, *andre*, *andet*, *pl.*, *andre*, other; *en* *anden*, another, a different, *hver* *anden*, every other one, every second; *ingen* *anden*, none else, none other.

andensteds, elsewhere.

andenledes, otherwise, differently.

andpusten, breathless.

ane, to have a foreboding, a presentiment, surmise, suspect.

angaa, to concern, be of concern to; *hvad* *angaa* *det* *dig*? what business of yours is that?

Angst, *c.*, anxiety, terror.

angre, to rue, regret.

Aliggende, *n.*, *pl.*, — *r*, affair, matter, concern.

Anmodning, *c.*, request.

Ansigst, *n.*, face, countenance, looks.

Anstund, *c.*, grace.

anvende, employ; expend.

Anvisning, *c.*, direction, instruction.

Arbejde, *n.*, *pl.*, — *r*, work (abstract and concrete), piece of work, job, task, production.

Arbejdsredskab, *n.*, *pl.*, — *er*, implement, tool to work with.

Arm, *c.*, arm.

arm, poor.

Armsving, *n.*, movement of the arm.

arte sig, to grow, turn out, thrive; — *sig* *vel*, to turn out well.

atve, to inherit.

Ast, *c.*, *pl.*, — *er*, ash.

Asp, *c.*, *pl.*, — *er*, aspen, poplar.

at, *conj.*, that.

at, before, *inf.*, to; *før* *at*, to, in order to.

Atleje, *n.*, ground lying fallow.

atter, again.

Avling, *c.*, crop.

au! *interj.*, indicative of pain, oh!

B

Baade, both; — *og*, both and.

Baand, *n.*, tie, ribbon, band.

bag, back, back of, behind; — *der*, back there, — *paa*, on the back of.

Bagben, *n.*, hind-leg.

bage, to bake.

bagefter, after, behind, afterwards.

Baghoved, *n.*, *pl.*, — *er*, back of the head.

baglængs, backwards.

bagover, back, backwards.

Bakke, *c.*, hill.

bande, to swear.

bange, afraid.

Baul, *n.*, beating, thrashing, whipping.

Nar, *n.*, pine needles.

bare, only, if only.

Barf, *c.*, bark.

Barn, *n.*, *pl.*, *Børn*, child.

Barm, *c.*, bosom.

bede, to ask, request, invite; beg; pray; — *om Lov*, to ask for permission.

bedrøvet, grieved, distressed.

Bedstefader, *c.*, *pl.*, *adre*, grandfather.

begge, both.

begynde, to begin.

Begyndelse, *c.*, beginning.

beholde, to keep, retain.

bejendt, known; — *no*, sufficiently well known, well known.

bejende, to admit, confess.

betlemt, anxious, uneasy, oppressed, faint, heart-sick.

Belte, *n.*, *pl.*, *-r*, belt, girdle.

Ben, *n.*, bone, leg.

bøn, straight; — *t frem*, right ahead, — *over*, straight over, across.

Bested, *c.*, information; message; *gjøre daarlig* —, to do one's work poorly, give a poor account of one's self.

Beslutning, *c.*, decision, resolution; *fatte en* —, to make a decision, decide; *fåge en* —, to form a resolution, resolve.

beständig, constant, constantly, always.

bestemt, determined; surely, positively, of a certainty, indeed, to be sure.

bestille, to do; order.

Besvær, *n.*, trouble, difficulty.

Besøg, *n.*, visit; *aflægge et* —, to pay a visit.

besøge, to visit.

betragte, to look at, survey.

Betrægtning, *c.*, contemplation, reflection; *gjøre* —, to consider.

betro sig, (preposition *til*), confide to, to trust one with something.

bethellig, considerable, very much.

betænte, to consider, think over; — *sig*, to think over, stop to consider.

Betænkning, *c.*, consideration, hesitation.

bevare, to preserve.

Bevægelse, *c.*, movement, motion.

bevæget, moved, touched.

Bibel, *c.*, bible.

Bid, *c.*, *pl.*, *-(d)er*, bite, bit, morsel.

Bidsel, *n.*, bridle.

bie, to wait; — *paa*, to wait for.

Billede, *n.*, *pl.*, *-r*, picture, image.

binde, to bind, tie; knit.

Binding, *c.*, knitting.

Birk, *c.*, birch.

Birkerød, *c.*, *pl.*, *-rødder*, birch-root.

Bjelde, *c.*, bell.

blaa, blue.

blaa-graa, bluegray.

Blad, *n.*, leaf, sheet.

blade, to turn the leaves; — *i Bogen*, to turn over the leaves of the book.

blaffe, to flap, flutter.

blande, to mix, mingle.

blandt, among, one of.

blant, bright, glittering.

bleg, pale.

bleggul, straw-colored, sallow.

blid, pleasant, kind, gentle.

Blit, *n.*, *pl.*, *-te*, look, glance.

blive, to become, be, remain; — *med*, to go along.

Blod, *n.*, blood.

Blomster, *c.*, *pl.*, *Blomster*, flower.

blot, only.

blussende, blazing; — *rød*, flaming red, red as fire, *blive* — *rød*, to blush crimson, blush all over, blush to the roots of one's hair.

blig, modest, bashful.

blød, soft, softhearted, tender.

bo, to dwell, reside.
Bog, *c., pl.*, Bøger, book.
bog lærd, book-learned, book-read.
Bonde, *c., pl.*, Bønder, farmer, countryman, yeoman, freeholder.
Bord, *n., pl.*, — or -e, table.
Bordplade, *c.*, table top.
borge for, to vouch for, answer for.
 bort, off, away; — til, over to, — der, over there (motion to).
borte, away, gone; lost; **ber** —, over yonder (rest in), — **ved**, over there by, langt —, far away.
bortfarende, departing.
borti, over in, yonder there in, over in yonder.
bortover, along, over, across.
bortpaa, over on, at.
bortved, over by, there near.
bortvendt, turned away.
braa, hasty, quick.
bra, brav, good, worthy.
brase, to roast; crackle.
bred, broad, wide.
brede, to spread, scatter.
bredskuldret, broad-shouldered.
Briller, *c., pl.*, spectacles.
Bringe, *c.*, chest.
briske, to break, burst.
Broder, *c., pl.*, Brødre, brother.
Brud, *c.*, bride.
Brudevend, *c.*, bridesman.
Brudgom, *c.*, bridegroom.
bruge, to use, make use of, take advantage of; *intr.*, be used to, in the habit of; — til, to use for.
brun, brown.
brunrød, brownish red.
brude, to break, bend; — frem, to break forth, speak out, — ud, to break out, speak, — **af**, to violate the custom, — **læs**, to break out.
brude sig, — om, to care about.
brudes, to wrestle.
Brølup, *n., pl., -er*, wedding.
Brølupsbragge, *n.*, wedding brew.
Brølupsfæst, *n.*, wedding guests.

Brølupsgaard, *c.*, wedding place.
Brøn, *n.*, eyebrow.
Bryst, *n.*, breast, chest.
brænde, to burn.
Brændevin, *n.*, (*c.*), spirits, whiskey, brandy.
Bud, *n.*, message; **sende** —, to send word, message.
buden, invited.
Budsending, *c.*, message.
Buhund, *c.*, shepherd's dog.
Bund, *c.*, bottom.
Bur, *n.*, cage; (= Stabbur), storeroom, storehouse for food.
Burder, *c.*, storehouse door.
Burvindu, *n., pl., -er*, storehouse window.
burde, ought.
Bust, *c.*, bush.
Bustap, *c.*, herd of cattle, live-stock of a farmstead.
bustet, bushy.
but, stubby.
Bu, *c., pl., -er*, town.
Bysfolk, *n.*, town people.
bjæde, to offer.
Bjæ, *c., n.*, barley.
Bjæget, *c.*, barley field.
Bjæd, *c., pl., -er*, settlement, district.
Bjædefolk, *n.*, people of the 'Bygd' or settlement.
Bjædevej, *c.*, road through the district or settlement.
bjæge, to build.
bjæde, *n.*, leap, jump.
bjætte, to change, exchange.
Bæk, *c.*, brook.
Bænk, *c.*, bench.
Bær, *n.*, berry.
bære, to bear, carry, endure; — over me, to bear with one, — hen, end, turn out, — til (*impers.*), to end, result; come about, — sig ad, to behave, — sig for (*impers.*), to have a foreboding, as **der bærer mig for**.
bæve, to quiver, tremble.
bævre, to quiver, tremble.

bøje, to bend.

Bøling, *c.*, herd of cattle, cattle and sheep of an estate.

Bøn, *c., pl.*, Bønner, prayer.

bønlig, imploring; bede —, to implore.

børste, to brush.

D

Da, as, in as much as, since; then, when, at the time.

Daab, *c.*, baptism.

daarlig, poor, ill, unwell.

Daarlighed, *c.*, insignificance, worthlessness.

Dag, *c.*, day.

Dal, *c.*, valley.

Dam, *c., pl., -me*, pond; dam, dike.

Dans, *c.*, dance.

danse, to dance.

dasse, to strike.

Datter, *c., pl.*, Døttre, daughter,

dele, to divide, — med, share.

den, *article*, the.

den, *dem. pronoun*, that.

denne, *dem. pronoun*, this.

der, *rel.*, who.

der, there.

deraf, from that, by that, of that.

derefter, after that, thereafter.

derfor, therefore, for it, for that reason, and so.

derhjemme, at home, away at home.

deri, in it, in there, therein, in that.

derinde, in there.

derimod, against it, on the other hand, on the contrary.

dermed, with that, with it, by that, at that, then.

derned, down there, down.

dernede, down there, there, down at that place, etc.

derneft, next, then, after that, in the next place.

deroppe, up there.

derover, over there, above there, above.

derpaa, on that, on it, after that, thereupon, then.

derfom, *if*, in case.

derved, by or near it, about it, at it, over it, on account of it, thereby.

defto, the; jo — defto, the — the.

dið, thither, there.

diðhen, thither.

diðover, thither, over there.

dingle, to-dangle, swing to and fro.

dirre, to quiver, tremble; vibrate.

dog, though, however, still, indeed, after all, I hope, surely.

Doktor, *c.*, doctor.

doven, lazy.

dobne, to become numb.

Draabe, *c.*, drop.

Drag, *n.*, feature.

drage, to draw, pull; attract; — af-
fæd, depart, — forbi, to pass by, —
fig unda, to withdraw, go away, —
fig til Giben, to move aside, — til-
bage, to withdraw, — til (en), to
strike, — paa, to pull at, —s, to
wrestle, —s med, to wrestle with;
have to do with; be burdened with.

Dragt, *c., pl., -er*, dress, garb.

dratte, to drop, fall.

dreie, to turn, twist.

Dril, *c.*, drink.

drifte, to drink.

Drilleftund, *c.*, hour of drinking.

drive, to drive, urge on, chase; —
om, to idle about, — med, be en-
gaged in, busy with, — væf, to chase
away, — til (en), to strike.

drøppe, to drip.

drømme, to dream.

drøne, to resound.

dubbe, to nod.

Duft, *c.*, fragrance.

dufte, to emit fragrance.

Dugg, *c.*, dew; also Dugg.

dugfuld, dewy.

dum, stupid.

dunkel, dark.

dunkelblaa, dark-blue.

Duff, *c., pl., -er, (-e)*, tassel.
dub, deep.
dugtig, able, capable.
dække, to cover; — **Dorbet**, to set the table.
dæmpet, muffled, in a low voice.
dænge, to chastise.
dø, to die.
døbe, to baptize.
Død, *c.*, death; for **Døden**, at the point of death.
Døg, *n.*, day and night, 24 hours.
Dør, *c.*, door.

E

Efter, after, along, by.
eftersom, in as much as.
eftersid, since, in as much as.
egen, own.
egentlig, really, in fact.
ei, not.
ele, to own.
Eiendom, *c., pl., -me*, property.
Eier, *c.*, owner.
eller, or.
ellers, else, otherwise, ordinarily, moreover.
Elfv, *c.*, love.
Elv, *c.*, river.
Emne, *n., pl., -r*, material, stuff.
en, *et*, a, an; some, about.
end, than; but, and, however; — jeg ba, and (but) I then! saa liben den — er, however, etc., — sig, still less, let alone.
cudde, still, after all, even.
Ende, *c.*, end.
endelig, at last, finally, certainly, I should think.
enhver, each, every, everyone.
endfie, endfige, (see *Redegjærelse* 32), still less, let alone. (See *end* above).
Eng, *c.*, meadow.
Engblomme, *c.*, globe flower.
engang, once, sometime; ifte —, not even.
endnu, yet, still, even.

endog, even.
enke, only, sole.
enkelt, single, separate, hver —, each one individually, -e, some, a few.
enten, either; — . . eller, either . . or.
Endformighed, *c.*, uniformity, monotony.
Erfa'ring, *c.*, experience.
Eri'ndring, *c.*, remembrance, recollection.
etvæds, somewhere.
Evange'lium, *n., pl.*, Evangelist, gospel.
Evne, *n., c.*, ability, faculty.

F

Faa, to get, receive; — *fat i*, to get hold of, — *over sig*, to be able to, get one's self to, make one's self, — *ub af* (noget), to make out of (as auxiliary of the future *shall*, future perf. *shall have* or in the present *must, can*, and other meanings); *bu faar tage paa dig igjen*, you will have to, had better, put on your things again.
faatalende, chary of words, taciturn.
faatænt, dull.
Faareblod, *n.*, sheep's blood.
Fad, *n., pl., -e*, dish.
Fader, *c.*, father.
Fadervor, *n.*, the Lord's prayer.
fager, fair, beautiful.
Fald, *n.*, fall; case; *i alle Fald*, at all events.
falde, to fall; — *let*, to come natural, be easy.
Fanden, *c.*, the devil.
Fang, *n.*, lap; armful.
fange, to catch.
Fantejente, *c.*, gipsy girl.
Fantejærring, *c.*, gipsy woman.
fare, *c.*, danger.
fare, to go, travel; — *med*, to treat, handle.
farlig, dangerous.

Hurt, *c.*, hurry, speed; *i* —, in good pace, full —, at full speed, *meb* —, in a hurry.

fat, hold, a hold of, in *tage* *fat* *i*, to catch hold of, *faa* — *i*, get hold of.

fabmett, a fathom thick.

Fele, *c.*, fiddle, violin.

Fillekamp, *c.*, worthless nag.

fillet, ragged.

filret, matted, entangled.

fin, nice, delicate, pretty.

finde, to find.

Finger, *c.*, *pl.*, *finger*, finger.

Fingerring, *c.*, finger ring.

fingeris, having many fingers.

firkaaren, square bull.

Fjeld, *n.*, mountain.

Fjeldtop, *c.*, mountain top.

Fjerding, *c.*, a quarter of a mile, $\frac{1}{4}$ American miles.

Fjerdingvet, *c.*, *pl.*, *-e*, the distance of a 'Fjerding'.

fjerne sig, to retire, withdraw, move away.

Fjortendage, *pl.*, a fortnight.

Fjer, *c.*, feather.

fjerstygget, shaded by the feathers.

flad, flat.

flaggerbaand, *n.*, flowing ribbon.

flere, more, several.

flotte, most; *be* —, most, the largest number, most of them.

flint, diligent, smart.

flis, *c.*, *pl.*, *-er*, chip, splinter.

flittig, diligent, industrious, studious.

flot, *c.*, *pl.*, *-ke*, flock, crowd.

flom, *c.*, *pl.*, *-me*, waterflood.

flor, *n.*, crape, gauze; veil.

flude, to flow, float.

flugte, to flee.

flutte, to move.

fluve, to fly.

flæbe sig, to blubber.

flætte, to remove the bark.

flæst, *n.*, pork, bacon.

fløil, *n.*, velvet.

folde, *c.*, fold, plait, crease.

folde, to plait, fold; — *hænderne*, to fold the hands.

Folk, *n.*, folk, people.

folksom, populous; *bet er* —, there are many people.

Fora'gt, *c.*, contempt, scorn.

fora'n, ahead, in the front.

fora'ndre, to change, alter.

forba'rme, to commiserate, take pity on; have mercy on.

forbi', by, ahead; passed, over.

forbigaaende, temporary, transient, *i* —, in passing.

forbi'nde, to connect; dress, bandage (a wound).

forbi'ndelse, *c.*, connection, relation, communication.

forbud, *n.*, sign, omen

forbund, *n.*, compact.

forbli've, to remain.

forby'de, to forbid.

forbi', because.

forbær'vet, depraved, corrupted; hurt; *flaa* —, to hurt seriously.

foregaa, to take place, happen; — *andre meb et godt Eksempel*, to set a good example.

foregaaende, preceding.

fore'lsket, in love.

forekilling, *c.*, conception, idea; image.

fore'sætte, prefix, appoint, decide.

forfæ'rdelig, awful, dreadful.

for'i'nden, before.

forhold, *n.*, condition, relation.

forhøve, *c.*, fore-hoof.

fortlæbe, *n.*, apron.

fortlæbesnip, *c.*, tip or end of the apron.

forla'dt, forsaken, abandoned.

form, *c.*, *pl.*, *-er*, form, shape.

forma'ne, to admonish.

forne'mme, to perceive, be sensible of.

forne'den, needful, necessary; have —, to need to.

forrædri', *n.*, treachery.

forrest, foremost, farthest ahead.
forrig, former.
forsta'ndig, sensible.
forsta'nree, to disturb.
forsta're, to defend.
forsta'rlic, rather, goodly.
forsta'nde, to disappear.
forsta'ge, to try.
fort, fast, quick.
forta'bt, lost, dejected, miserable.
fortfare, to continue.
forti'e, to be silent regarding, keep secret.
fortru'tlet, distorted.
fortsa'tte, to continue.
fortsa'tte, to tell, relate.
fortsa'tting, *c.*, story, narrative.
fortu, before, in advance, ahead.
fortu'den, without, except, beside.
fortu'nderlig, wonderful, strange.
fortu'ndret, surprised.
fortu'nde, to cause, be the cause of.
Foss, *c.*, waterfall.
Fred, *c.*, peace.
fredelig, peaceful.
fredlykt, sanctified to peace.
Fredsp'let, sanctified spot.
freidig, dauntless; confident, cheerful.
Freller, *c.*, rescuer; the Savior.
frem, forward, ahead; lige—, straight ahead.
fremad, on, onward, ahead, along.
fremfor, above, ahead of.
fremlængs, forwards.
fremme, there, at one's destination.
fremmed, strange; -e, strangers.
Fremmedf'olt, *n.*, strangers.
fremover, forward, ahead.
fri, free, safe.
Frier, *c.*, wooer.
frikt, well, sound.
fritliggende, exposed, lying exposed on all sides (3.2). See note 2, p. 3.
Frygt, *c.*, fear.
frygte, to fear.
frygtelig, fearfully, dreadfully.

Fruen, *c.*, Miss; unmarried lady.
Fruet, *c.*, kind of seed.
Fugl, *c.*, bird.
fugtes, to become moist.
fuld, full; —t op af, a lot of.
fulds're, to execute, carry out, complete.
fulds'ert, finished, graduated.
Furu, *c.*, fir-tree.
Furufamilie, *c.*, clump of fir-trees.
ful sie!
fyge, to drift; rush.
Fæ, *n.*, beast, animal.
fælde, to fell.
Fælding, *c.*, felling.
fælles, mutual.
Fæden, *c.*, course, behavior, 'doings'.
Føde, *c.*, food.
føde, to feed.
Føderaadst'olt, *n.*, pensioners. (See note p. 132.)
føie, to join, connect; — til, to add.
føle, to feel; — sig, to feel, feel that one is.
Følelse, *c.*, feeling, sensation.
Følge, *n.*, company, attendants; *com. gend.*, consequence.
følge, to accompany; — efter, to come after, follow, — med, to accompany.
før, before.
føre, to lead, guide.
først, first, for the first; not until.
Førstning, *c.*, beginning.

G

Gaa, to go, walk, pass; — an, to do, answer, suffice, be satisfactory, — af, to become of, as hvad —r der af ham? — over, to pass over, — til, to come about, go, happen, — ud, to die away, also lit., — op (of the sun), to rise, (of a door) to open.
Gaard, *c.*, place, farmstead, estate; court, yard.
Gaardsgut, *c.*, man-servant on an estate.

Gab, *n.*, mouth vulgar).
gabe, to gape, stare.
gabende, agape, open.
gal, mad, insane; bad, wrong.
Gamling, *c.*, old man.
gammel, old.
Gamp, *c.*, *pl.*, -*er*, nag, jade.
Gang, *c.*, time; *en* — *tif*, once more, *med en* —, all at once.
Gang, *c.*, walk; alley, hallway.
Gangsti, *c.*, foot path.
ganste, quite, entirely.
Gap, *c.*, a gad-about, one who talks nonsense; a jester, merry fellow.
gift, married.
gifte, to marry.
Gifte, *n.*, marriage, match, party.
gild, fine, excellent; pleased, glad.
give, to give; — *agt*, pay attention, — *fig*, to yield, give in, — *fig til at*, to begin, set at a thing.
gjemme, to conceal, hide.
Gjenbort, *c.*, opposite neighbor.
gjennem, through.
gjentage, to repeat.
gjerne, gladly, willingly; usually.
Gjæst, *c.*, *pl.*, -*er*, guest.
gjete, to mention, speak of.
gjæte, to herd.
Gjætsel, *c.*, herding.
gis, to bark.
gilde, to feed.
gjøre, to do, make; — *Ende paa*, to put an end to, stop, — *Ende paa fig*, to kill one's self.
glad, glad; *bære* — *i*, to be delighted with, like, — *tif*, glad at the thought of.
glane, to stare.
Glanse, *c.*, lustre, splendor.
Glas, *n.*, glass, window.
Glasrude, *c.*, pane of glass, window pane.
glemme, to forget.
glide, to glide, slide.
Glimt, *n.*, glimpse.
glitre, to glitter, sparkle.

Glede, *c.*, joy.
glæde sig, to rejoice; — *over*, *ved*, to rejoice over, at.
Gleffe, *c.*, trap.
Gnæg, *n.*, neigh, neighing.
god, *bedre*, *bedst*, good; — *med*, imob, kind to, — *tif at*, able to.
Godlag, *n.*, good humor.
Godevenner, *c.*, *pl.*, good friends.
graa, gray.
Graad, *c.*, weeping, the tears.
graaende, becoming gray.
graaheid, grayish white.
graaflæket, grayskulled, with gray head.
Gran, *c.*, spruce, fir.
Gran, *n.*, a bit, a particle.
Granchet, spruce covered ridge.
Granfogle, *c.*, cone of the spruce.
Granfogle, *c.*, cone of the spruce.
Granflog, *c.*, spruce or fir woods.
Grav, *c.*, grave.
Greb, *c.*, a fork with heavy prongs.
Gren, *c.*, branch.
Grenhus, *n.*, *pl.*, -*c.* (—), house built of branches.
Greier, *pl.*, tools, gear, traps; matters.
Grind, *c.*, gate.
Gris, *c.*, *pl.*, -*e*, pig.
grov, coarse, rough.
Gru, *c.*, horror.
Grund, *c.*, ground; reason; *i en*, really, in reality.
grunde over, to ponder over.
Gruppe, *c.*, group.
græde, to cry.
Græs, *n.*, grass.
Grøft, *c.*, *pl.*, -*er*, ditch, trench.
Grøftkant, *c.*, *pl.*, -*er*, edge of the ditch.
grøn, green.
Grønsvær, *n.*, sod, greensward.
Gud, *c.*, God; *i* — *s* *Havn*, for heaven's sake.
Gudslofte, *n.*, covenant with God.
Guld, *n.*, gold.

Gulv, *n.*, floor.

Gut, *c.*, pl., *-er*, boy; man-servant.

G

Gaand, *c.*, hand; *veb* — *en*, by the hand.

Gaandled, *n.*, wrist.

Gaar, *n.*, hair.

haard, hard, severe.

Gaatlof, *c.*, pl., *-er*, lock of hair.

Gagl, *n.*, (*c.*), hail.

hagle, to hail

Gattelpat, *c.*, pl., *-er*, woodpecker.

Galmst, *c.*, sack of straw.

Gals, *c.*, neck, throat.

Gaistørflade, *n.*, neckerchief.

halv, half.

halvvalt, half smothered.

halvtossset, simpleminded, halfwitted.

halvveis, *adv.*, halfway.

Gandling, *c.*, act, action, deed.

Gane, *c.*, cock.

Garm, *c.*, anger, resentment.

harm, angry.

Garpits, *c.*, *n.*, rosin.

Gast, *c.*, hurry, speed; *i* —, in a hurry, *bet har ingen* —, there is no hurry.

haste, to hasten, be in a hurry.

Gaug, *c.*, hill, hillock.

Gaugianer, *c.*, member of the 'Haugian' church.

haute, to yodel.

hav, *n.*, sea, ocean; archaic and poetic, *gen.*, *Gabfens*, as in — *Bund*.

Have, *c.*, orchard, garden.

have, (*coll. pron.* *ha*), to have; — *lov*, to be permitted, have permission, — *bet godt*, to be well, well off, comfortable, be pleasantly circumstanced, — *bet ondt*, *flemt*, be unhappy, in unfortunate or unpleasant condition, etc., — *ret*, to be right, — *uret*, to be wrong, — *for Gfil*, to be in the habit of, — *bet travelt*, to be busy.

hed, hot.

Hede, *c.*, heat.

hebe, to be named or called.

Hei, *c.*, ridge.

heli, whole.

heller, rather; *ei* —, nor, — *iffte*, nor, not—either; *jeg* — *iffte*, nor I.

hellig, holy, sacred, sanctified.

Helse, *c.*, health.

helseloss, broken in health.

helft, ratherst, preferably; *hun vilde* —, she preferred that, had rather.

Helve, *n.*, hell.

hen, off, away; (see note 2, p. 12.)

henad, along.

henne, in hvor *henne*, where?

henover, over, across.

hensunken, absorbed in; — *i Tanter*, lost in thoughts.

hente, to fetch.

hentil, over to, to.

her, here.

heretter, hereafter.

heretterdags, hereafter, after this day.

herfra, from here, from this place.

herover, over here, over.

herpaa, hereon, on this, to this, to that, after that.

Herren, the Lord.

Hest, *c.*, horse.

hid, hither, here.

hidiudtil, until now, so far.

hidover, hither, over here, in this direction.

hilse, to greet, salute; — *i Haanden*, to shake hands, — *paa*, to greet.

Hilsning, *c.*, greeting.

Himmel, *c.*, pl., *Himle*, heaven, sky.

hin, *dem. pronoun*, that.

hinanden, one another, each other.

hindre, to hinder.

hif, there, yonder; — *og her*, here and there.

hive, to heave, throw.

Hjem, *n.*, home,

hjem, *adv.*, home, homeward; *meb* —, back home.

Hjemkomst, *c.*, home-coming.

hjemme, at home.

hjemover, homeward.

Hjerte, *n.*, heart; courage.

Hjælp, *c.*, help.

hjælpe, to help.

Hob, *c.*, lot, multitude; *i* —, together.

holde, to hold, keep; — *af*, be fond of, like, — *et Bøfte*, to keep a promise, — *inde op*, stop, cease, — *paa*, to continue, — *paa meb*, to be engaged in, be busy with, — *fig borte*, to remain away, — *fig fra*, to keep from, — *ud*, to hold out, stand, endure, — *fåbage*, to hold back.

Holdning, *c.*, bearing, attitude, behavior.

Holsten, Holstein.

Høj, *n.*, leap.

Hoppe, *c.*, mare.

Horunge, *c.*, bastard child.

hos, with, at the house of. *Fr. chez*, *Span. en casa de*.

Høsefotter, *i* —, in stocking feet.

Høste, *c.*, cough.

høste, to cough.

Hoved, *n.*, *pl.*, -er, head.

hoven, swollen.

Hål, *fl.*, *pl.*, to squat on the ground.

Høj, *cu*, *c.*, mind, inclination; *komme i* —, to remember.

Hug, *Hugg*, *n.*, beating, chastising; *faa* —, be chastised, *fulde have* — (14), was to be whipped.

hugge, to cut, chop.

håje, to shout.

hulle, to sob.

Humle, *c.*, bumble-bee.

Hund, *c.*, dog.

hundre, *hundrede*, hundred.

Hundre, *c.*, *pl.*, —, a hundred.

hurtig, swift.

Hus, *n.*, *pl.*, -e(—), house.

Husbond, *c.*, husband, man of the house, master.

Husfolk, *n.*, inmates (of a house).

husmellem, between the houses.

husle, to remember.

husli, domestic.

Husmand, *c.*, *pl.*, *Husmænd*, tenant, cotter.

Husmandsblads, *c.*, small farm held by a cotter.

hvad, what.

hvæs, sharp.

Hvedeager, *c.*, wheat-field.

hvem, who.

hver, each, every; *efter hvert som*, gradually as, as.

hverandre, each other; one another.

hverken, neither; — *eller*, neither . . . nor.

hvidgul, yellowish white.

hvile, to rest.

hvillen, which, what.

hvine, to whistle.

hvisle, to whisper.

hvor, where.

hvoraf, of which, from which, from what, how.

hvor dan, how.

hvor i, in which, wherein.

hvorledes, how; *also* *hvorle'bes*.

hvorom, about which, about what, of whom.

hvor paa, whereupon, on which, after which, to which.

hvalve, to form a vault.

hæfte, to attach, fasten.

hætte sig, to join, to 'hook onto.'

hælde, to stoop, lean; slant.

hænde, to happen.

Hændelse, *c.*, event.

hænge, to hang.

hærende, harrying, devastating.

hæve sig, to raise one's self, itself, rise.

Hø, *n.*, hay.

høi, high, tall.

Høitid, festive occasion; solemnity.
høitidelig, solemn.
Høre, the right; til høre, to the right.
Høns, chicken, fowls, poultry.
høre, to hear; — om, to hear about, — paa, to listen to.
Høst, *c.*, autumn.
Høstid, *c.*, autumn time.
høvelig, suitable, fitting.

J

J, in; — tre Aar, for three years, — vid Omkreds, 'in a broad circuit,' for miles around.

ibla'ndt, among, with, one of.
ida'g, to-day.
idelig, constant.
ide't, as, just as.
ifra', from; ifra det, from the time.
især'd, — meb, about to, on the point of; give sig — meb, to begin.
igje'n, again; closed.
igje'nslutt, closed.
ihjē'l, *adv.*, dead, to death.
ille, not.
ilde, *adv.*, evil, badly; blibe — ved, to become ill at ease, embarrassed.
ildrød, red as fire.
ile, to hasten.
ilster, hasty, testy, petulant.
ime'lem, between.
imidlertid, in the meantime, meanwhile.
imod, against, toward.
ind, in; — t, into.
inde, in, inside, within.
indenfor, within.
indunder, in under, under.
inderlig, heartfelt; *adv.*, deeply.
Indgang, *c.*, entrance, ingress; beginning.
ingen, no one, none.
ingenting, nothing.
Indhøstning, *c.*, housing of grain, harvest.

indlede, to usher in, preface, introduce.
indpaa, in, inside.
Indre, *n.*, the inner man.
indrete sig, to arrange one's affairs, settle, put matters in order.
indsøvn, fallen asleep.
intet, nothing.
Is, *c.*, ice.
istad, in proper condition, fixed.
især, especially.
itu', asunder, in pieces.
itu'reven, torn asunder, in pieces.

J

Ja, yes; ja ja, yes, oh yes, oh well.
jage, to chase, drive; — paa, to urge on.
Jammer, *c.*, wailing, tumult.
Jente, *c.*, girl.
Jentunge, *c.*, little girl.
jo, yes, indeed, to be sure, you know.
Jord, *c.*, earth, the earth; *n., pl., -er*, field.
Jubel, *c.*, rejoicing.
just, just, precisely.
jø! interj., expressing grief, alas! alack!

K

Kaabe, *c.*, cloak.
Kalde, to call, name; — op efter, to name after; — paa, to call, call to; — t, so called.
Kanste, perhaps.
Kant, *c., pl., -er*, edge, border; region, part of the country; direction.
horte paa ebers Kante, in your part of the country (32).
Kapitel, *n., pl., -er*, chapter.
Kapløse, to vie with each other in reading, in learning one's lessons.
Kappe, *c.*, cloak, mantle; cap.
Kariol, *c.*, cariole, sulky.
Karl, *c.*, man, fellow.
kaste, to cast, throw.

Ræstevind, c., eddy-wind, sudden gust of wind.

Rat, c., pl., -te, -ter, cat.

Ratugle, c., owl.

Rid, n., kid.

Rind, c., n., cheek.

Rirte, c., church.

Rirtebesøg, n., church-going, attendance at church.

Rirtebord, n., pl., -e, —, church table, table at which the blessed sacrament is partaken of.

Rirtedag, c., church day, day for attendance at service.

Rirtedør, c., church door.

Rirtefærd, c., church-going.

Rirtefølge, n., pl., -r, church company; *følde* —, to be in company to or from church.

Rirtegulv, n., pl., -e, church-floor.

Rirteløkke, c., church-bell.

Rirtemur, c., church-wall.

Rirtevoide, c., church yard, court outside the church (not church-yard, which is *Rirtegaard*.)

Ried, (af), tired, weary (of).

Riende, to know; feel; — *sig*, to feel, feel that one is; — *igen*, to recognize.

Riending, c., an acquaintance, *pl., -er*, acquaintances.

Riendfolk, Riendtsfolk, n., acquaintances.

Riendt, known, acquainted

Riøle, c., dress.

Riølen, loving, affectionate.

Riølle, c., sled, hand-sleigh.

Riør, dear.

Riørskæ, c., betrothed, sweetheart.

Riørskæfolt, n., pl., lovers.

Riørlig, loving, kind; — *mod*, kind to.

Riørring, c., old woman, wife (vulgarly used in this sense).

Rjøre, to ride, drive.

Rlam, clammy, damp.

Rlammeri, n., pl., -er, quarrel.

Rlang, c., clang, sound, ring.

Rlappe, to clap; to pat, caress; — *til*, to clap together, smoothen down, beat down; — *ned*, to beat down; — *en paa Ryggen*, to pat one on one's back.

Rlar, clear, pure.

Rlast, n., smack, clap.

Rlaste, to clash, splash.

Rlitte, to clink, jingle.

Rlo, c., pl., Rlør, claw, talon, fang.

Rlog, wise, sensible, prudent.

Rlotte, c., bell, clock.

Rlotte, c., sexton.

Rlump, c., pl., -er, lump, clump, cluster.

Rlype, to pinch.

Rlade, to stick; — *sig* fast, ib.

Rlade, n., cloth, *pl., -r*, clothes, broadcloth.

Rlade, to clothe, dress; — *sig*, to dress (one's self), — *paa sig*, ib.

Rnap, c., pl., knapper, button.

Rnap, scant, short, *adv.*, scarcely, barely; *knapt*, scarcely, hardly, scantily.

Rnide, to pinch.

Rniv, c., knife.

Rnivstik, n., knife-thrust.

Rnæ, n., pl., -r, knee; *paa Rnæ*, on one's knees.

Rnæga, to

Rnælle, to break, crack, snap.

Rø, c., pl., Rjør, cow.

Røge, to cook, boil.

Røld, cold.

Romme, to come; — *an paa*, to depend on; — *efter*, to follow; — *i sig*, to remember; — *over (en)*, to come over, upon, happen to (one); — *sig*, to improve in health; — *til at* —, future auxiliary force, will, shall; — *til Magt*, to rise (in the world), acquire means, power; — *i Seien for*, to cross one, interfere with; *kom an*, come on!

Roue, c., wife.

festfærmere, to confirm, ratify a religious vow. See note 2, p. 25.

Öp, *c.*, *pl.*, -*er*, bucket, pail.

Stor, *n.*, chorus, choir.

Korn, *n.*, grain, small grain, corn, See note 3, p. 119.

Kornset, *c.*, sack of corn.

Kors, *n.*, cross.

Kort, *n.*, card, *pl.*, cards, playing cards.

Kort, short, curt.

Kraft, *c.*, *pl.*, **Kræfter**, force, strength, power.

Kraftig, strong, powerful.

Krat, *c.*, *pl.*, **Kræfter**, wooden stool, bench.

Krave, *c.*, collar.

Krable, to climb, creep.

Kreaturerne, *pl.*, the cattle.

Kreds, *c.*, circle; **flaa** — *om*, to form a circle about.

Kridpipe, *c.*, clay-pipe.

Kristendomsundskab, *c.*, christian knowledge, religious training.

Krog, *c.*, bend, corner.

Kroget, crooked.

Krogvei, *c.*, *pl.*, -*e*, round-about way.

Kröp, *c.*, body.

Krus, *n.*, mug, pitcher.

Kruse, to curl, crisp; — *omkring*, curl about.

Krybe, to creep, crawl.

Kue, to subdue, coerce.

Kun, only.

Kundskab, *c.*, knowledge.

Kunne, to know, know how, be able.

Kurv, *c.*, basket.

Kveld, *c.*, evening.

Kvelding, *c.*, evening twilight.

Kvitne, to liven up, revive.

Kvinde, *c.*, woman.

Kvindesølf, *n.*, womankind, woman.

Kvindesøllekel, *n.*, women's work.

Kvindesøllekol, *c.*, women's pew.

Kvist, *c.*, twig; gnarl, knot.

Kviste, to cut off twigs.

Kviststump, *c.*, stub of a twig.

Kvale, to smother.

Kværn, *c.*, mill.

S

Saag, *n.*, cover, lid.

laaf, mean, bad.

laane, to lend, borrow.

Saat, *n.*, thigh, leg.

Saave, *c.*, barn.

lad, lazy.

lade, to let; appear, feign, act (as if).

laffe, to draw near to.

Sag, *n.*, company, party; social gathering.

Sag, *pa* **Sag**, about.

lage, to prepare, arrange; — *fig*, to get (one's self) ready; to turn out, (well, ill); — *til*, to prepare.

Lam, *n.*, lamb.

Lampe, *c.*, lamp.

lamslaa, to paralyze.

Sandvei, *c.*, country road.

lang, long.

Langreise, *c.*, long journey.

langs, lengthwise, along the side of; — *med*, along.

langsom, slow; tedious.

langsommelig, long, long lasting.

langveis, afar, from afar.

larne, to make a noise.

Latter, *c.*, laughter; laugh.

le, to laugh; — *ad*, to laugh at.

lede, to search; — *efter*, search for.

Leg, *c.*, game, play; the cry and antics of birds before pairing.

lege, to play.

lei, embarrassing, tedious; troublesome; weary of.

Leie, *c.*, rent, hire; *bo til Leie*, to be a tenant, to rent.

leie, to rent.

Leilighed, *c.*, opportunity.

Leite, *n.*, time of day.

Lem, *n.*, *pl.*, **Lemmer**, member, limb.

Bensmand, c., bailiff.

let, light, easy; *have* — *for*, to come easy for one, be quick at.

lette, to lighten, lift; — *paa*, to lift.

letteelse, c., relief; *til for* —, to (one's) great relief.

lettet, eased, relieved.

leve, to live; — *efter*, to live according to.

levedage, pl., life, born days; *i sine* —, in his born days.

levetid, c., life, life-time.

leven, c., noise.

levere, to hand, deliver, give over to.

li, c., pl., -er, mountain side, slope.

lid, c., trust; *satte sin* — *til*, to put one's trust in.

lide, to endure, suffer.

lide, to wear on, pass; *det led mob* *aftenen*, it was getting on toward evening; *ba det led paa*, later on.

liden, little, small; *for* —, too small.

lidende, suffering.

lidt, a little; — *efter* —, little by little; — *til*, a little more; *om* —, after a little, shortly; *for* —, too little.

lig, like.

lige, straight, direct; alike, equal; — *imod*, straight toward; — *frem*, right ahead; — *overfor*, right opposite; with reference to.

ligbleg, pale as death, as a ghost.

ligedan, likewise, the same.

ligefrem, straight, forward, down-right.

ligesaa, the same, in the same manner, likewise; — *gødt*, just as well.

ligge, to lie.

lighed, c., likeness, similarity.

like, to like.

linetle, c., linen.

linje, c., line; *i lige* — *med*, on a straight line with, on a level with.

list, c., art, cunning.

liste, c., frame-work.

litte, to move quietly, steal; — *fig*, to sink; — *fig bort*, to slip away.

liv, n., life.

liv, n., waist.

livagtig, life-like, bodily, vivid.

live, to save, spare; — *paa*, to ease, lessen.

livlighed, c., liveliness, gaiety.

livstid, c., lifetime.

ljødne, to resound.

lodret, vertical.

loftvindue, n., *pl.*, *-er*, dormer window.

loftværelse, n., loft-room.

loftende, enticing.

lomme, c., pocket.

lommeørklæde, n., handkerchief.

lov, n., leave, permission; *bede om* —, to ask permission.

lude, to stoop; — *fig*, *ib.*

lue, c., flame.

lugetød, flame-colored, red as fire.

luft, c., air.

låg, c., forelock, hair of the head.

luffe, to close; — *t*, closed.

luft, straight, plump; — *i ham*, plump into him.

lun, sheltered, warm, snug, cosy.

luneful, whimsical.

lur, c., herdsman's horn, alpine horn.

lyd, c., sound.

lyde, to sound; ring; *ba lyb det*, then was heard, the order was.

lydløst, soundless, silent.

lye, to listen.

lykke, c., luck, fortune; happiness; *gøre* —, to be successful.

lykkelig, fortunate; happy.

lynende, flashing; *stut*, furious.

lyng, n., c., ling, heather.

lys, light, bright, fair; *blive lyst*, to become daylight.

lyse, to shine, illuminate.

lyslet, fair, blonde.

lyst, c., desire.

lystighed, c., merriment, merry-making.

lytte, to listen; — **tíl**, to listen to.
lyve, to lie, tell a falsehood.

Læg, *c., pl.*, **Lægge**, calf, thigh.

lægge, to lay; — **i** **høb**, to put together; — **Merke til**, to mark, notice; — **tíl**, to add; — **fig paa Driften**, to take to drink; — **et Ord ind**, to put in a word for one; — **af**, to cease, give up; — **afsted**, to start off; — **íammen**, to close, fold.

Lænd, *c., pl.*, **Lænder**, loin.

læne, to lean, lean against.

Længde, *c.*, length; **i Tiden** —, in the course of time.

længe, *adv.*, long, a long time.

længes, to long; — **efter**, to long for.

lære, to learn, teach.

Læs, *n.*, load.

læse, to read.

læsse, to load.

løbe, to run.

Løfte, *n., pl., -r*, promise.

løfte, to lift; — **paa Huen**, to tip the cap, — **paa fig**, to rise, raise oneself.

Løn, *c., pl.*, **Lønner**, reward; **i** —, as a reward.

Løn, *c., pl.*, **Lønner**, maple.

løs, loose.

løse, to loosen.

Løv, *n.*, leaf.

M

Måde, *c.*, way, manner; moderation.
maatte, **maattet**, *pres.*, **maa**, must, may.

Mad, *c.*, food, viands; **iage** —, to cook, prepare a meal.

Madfar, *c.*, man of the house, master.

Madmor, *n.*, mistress of the house.

Mag, *c.*, ease, leisure; **i** —, leisurely.

mage, *c.*, match, equal, like; mate.

mage, to contrive, manage; — **det íaa at**, to manage to.

mager, lean, poor.

magt, *c.*, strength, force, power, influence.

magesløs, powerless, weak.

man, *indef. pronoun*, one, they, you.

Mand, *c., pl.*, **Mænd**, man, husband, man of the house.

Mandeminde, *n.*, the memory of man.

Mandhaftig, doughty; stalwart; like a man, mannish.

Mandsfolk, *n., pl.*, —, man.

mange, many.

mangefarvet, many-colored, variegated.

mangefaaende, various.

Mart, *c., pl., -er*, field, ground; pasture, commons; **paa —en**, on the ground.

Mave, stomach.

med, with, along with, along, *adv.*, also; **langs** —, along.

medfaren, handled, treated, *vb.* fare *med*.

megen, much.

Melt, *c.*, milk.

Melkeblaa, milk-blue.

Melleving, *c.*, milk-pan.

Melkeful, *c.*, cold room where milk is kept.

mellem, between.

men, but.

mene, to mean, think, say.

Mening, *c., pl., -er*, meaning, opinion; intention.

Menneske, *n.*, man, human being, person.

Menneskemagt, *c.*, human power.

mens, while.

Merke, *n.*, notice, heed; **lægge — til**, to notice.

Messe, *c.*, mass; **høre** —, to attend mass.

messe, to chant.

Messingdaase, *c.*, brass-case.

Middag, *c.*, noon; dinner; **spise til** —, to dine.

Middelshøide, *c.*, medium height.

midt, middle; —i, in the midst of,
— *fozan*, straight before, — *paa*,
in (on) the middle of.

mild, mild, gentle.

mildelig, mildly, gently.

minde, *n.*, *pl.*, —*r*, remembrance,
memory.

minde, (*prep.* om), to remind, call to
mind.

mindeſ, to remember.

mindre, smaller, less.

mine, *c.*, mien, look; *giſte* — *til at*,
to act as if, make as if one would.

misunde, to envy, grudge.

mod, against, towards, to.

mod, *n.* courage.

moder, *c. pl.*, *modre*, mother.

moderlig, motherly.

modſalden, disheartened, crest-
fallen.

modig, courageous, brave.

modſtand, *c.*, resistance, opposition.

modtiſte, to rob of courage.

monne, to avail, have effect, help.

monſe, *adv.*, I wonder if.

more (*fig*), to amuse one's self, enjoy
one's self.

morgen, *c.*, morning.

morgenſtund, *c.*, morning-time.

mudret, muddy.

mumle, to mumble.

mund, *c.*, mouth; *giſte* —, to make
faces.

munter, lively, merry.

mur, *c.*, wall (of brick or stone).

mæt, sated, fullfed.

møde, to meet.

møde, *n.*, *pl.*, —*r*, a meeting.

mørteblaa, dark-blue.

mørkladen, of dark complexion.

N

naa, to reach, gain; — *til*, to reach,
extend to.

naadig, *adj.*, gracious.

naar, when.

naabo, *c.*, neighbor.

naale, *c.*, nail, pin, rivet.

naalet, nailed.

nappe, to snatch, pluck.

nat, *c.*, *pl.*, *Natter*, night.

navn, *n.*, *pl.*, —*e*, —, name.

navnlig, notably, especially, partic-
ularly.

ned, down.

nede, down, down there.

nedenfor, down below, below.

nedi, down in.

nedlade (*fig*), to descend, settle, light.

nedover, downwards down, down
hill.

nedpaa, down on, down.

nedunder, down under, under.

nedſlagen, down cast, dejected.

nei, no!

nemlig, namely, for, because, the
fact is.

neppe, hardly, scarcely.

netop, just; — *ſom*, just as.

niffe, to nod; bow.

niſſe, *c.*, nixie, brownie.

nogen, anyone, someone.

nogenſinde, ever, at any time.

noget, anything, something; — *nær*
paa, almost, near, on the point of.

no, enough.

no, indeed, you may be sure.

no, ever (so); still; — *ſaa mange*,
quite a number, — *én*, one more.

Nordenvind, *c.*, north wind.

nu, now, well, you see, you know,
in the end.

nuværende, present, existing, pre-
vailing.

ny, new.

Nyager, *c.*, new field.

nygift, newly married.

nykommen, newly come.

nylig, recently, lately.

nyhne, to hum.

nåå, just now.
nåse (after), to be on the scent after, hunt for.

Nytte, *c.*, use, benefit.

nytte, to be of use.

Nåb, *c.*, beak, bill.

nær, near.

Nærhed, *c.*, proximity, vicinity.

nærme (fig), to approach.

Næse, *c.*, nose.

næst, next.

Næste, *c.*, stitch.

næsten, almost.

Næve, *c.*, fist.

Næveskamp, *c.*, a boxing match, fight with the fists.

nævne, to name; mention.

nødvendig, necessary.

nøiagtig, precise, accurate.

nøleude, hesitating.

O

Ofte, often; som oftest, usually.
og, and.

ogsaa, also, too; th. n.

Oldefader, *c.*, great-grandfather.

Olding, *c.*, *pl.*, *-er*, *-e*, old man.

om, about, concerning; around; during; if, whether; — **Omvelten**, in the evening; — **en Tid**, after a time.

omgaas, to associate with; **ville omgaas**, to wish to be treated.

omhyggelig, careful, solicitous.

Omfreds, *c.*, circuit.

omkring, round, around; **vibt** —, far about.

omplante, to replant, plant about.

Omføindighed, *c.*, *pl.*, *-er*, fact, circumstance.

omtrent, about.

Omvæl, *c.*, *pl.*, *-e*, round about way, detour.

ond, bad, evil; **gjøre ondt**, to do harm.

op, up; — **igien**, over again.

opdrage, to bring up train.

Ophold, *n.*, stay; delay; pause.

opmærksom, attentive; **gjøre — paa**, to call (one's) attention to, point out.

opover, up, upwards, up the hill,

oppe, up, up there; — **paa**, up on—.

oppi, up in, in.

oprakt, upstretched, pointing up.

oprydde, to rake up, revive.

Opvædning, *c.*, turning up the soil with a spade.

Opstand, *c.*, *pl.*, *-e*, revolt; **gjøre —**, to rebel, revolt.

Opvæxt, *c.*, growth, one's years of growing up; under **Opvæxten**, in youth.

Ord, *n.*, word; **tage til Orde**, to speak.

Orden, *c.*, order, condition; **i —**, in order; **satte i —**, to put in order.

ordentlig, *adv.*, regularly, properly.

Ørefjær, *n.*, alderbush.

Ørefrat, *n.*, alderbush, thicket of alderbushes.

Ørre, *c.*, wood-grouse.

ovenpaa, above, up there, besides, also, in the bargain.

over, over, across; more than.

Overdrag, *n.*, layer, covering, sheet.

overfor, opposite.

overgaa, to exceed, surpass; happen to.

Overgang, *c.*, crossing, passage across.

Overhøring, *c.*, oral test, examination.

overlag, very, exceedingly.

overmaade, exceedingly, extremely.

Overrættelse, *c.*, surprise.

overse, to survey, view; pass over, fail to see.

P

Paa, on, upon, at; also possessive as: under **Næsen** —, under one's nose.

paany, anew, again.

paatte, *c.*, parcel, package.

paunde, *c.*, forehead.

par, *n.*, couple.

parvis, in pairs, two and two.

part, *c.*, part, share; party, group.

paasse, to guard, take care of; — *i*, to fit in, join; — *ap*, to watch, be on the watch for; — *paan*, to watch, take care (of).

pege, to point.

perle, *c.*, pearl.

perle, to sparkle.

perlebrouning, *c.*, pearl queen.

pipe, *c.*, pipe; chimney.

prige, *c.*, girl.

prig, *c.*, *pl.*, — *er*, needle.

prinde, *c.*, stick, pin, peg.

prlads, *c.*, *pl.*, — *e*, — *er*, room; place; situation; small farm, cotter's place.

plage, to torment, worry.

plante, to plant.

plutte, to pick, pluck; — *ub*, to root out, eradicate.

pragt, *c.*, splendor, pomp.

preft, *c.*, pastor, minister, clergyman.

preftegaard, *c.*, parsonage.

preftemand, *c.*, clergyman.

prefteson, *c.*, son of a clergyman.

prhl, *c.*, a thrashing, flogging; *faa* —, to get a flogging.

prhle, to thrash, flog.

pradlfen, *c.*, sermon.

pradlfenord, *n.*, words of the sermon, sermon.

praten, *c.*, sermon.

praten:Gondag, Sunday of service.
See note 5, p. 4.

pratenfol, *c.*, *pl.*, — *e*, pulpit.

prøve, to try, test.

präf, *n.*, push, nudge; give en et —, to give one a push, nudge.

prre, pure.

prnte, to dress, embellish; — *paan fig*, to dress, to dress up.

pr

praahe, to call; — *paan*, til, to call to.
praad, *n.*, *c.*, means, expedient, remedy; *han har* — til, he can afford to; *ilke bide fin arme* —, to be at one's wit's end.

raade, to advise, rule over; — *meb*, to be a match for; — *for*, to control, be master of.

raadlæs, at one's wits' end, puzzled.

rad, *c.*, *pl.*, — *er*, row; *paan* —, in a row, in succession.

rage, to concern; *hvad* — *r bet dig*, what business of yours is that?

rage, in, — *i flammeri meb en*, to get into a quarrel, squabble with one.

rafende, furious, in a rage.

raft, quick, active.

rede, *n.*, nest.

redskab, *n.*, *pl.*, — *er*, tool, implement

regel, *c.*, rule.

regere, to govern; hold sway.

regn, *n.*, (*c.*) rain.

regne, to count, compute; *lære at* —, to learn arithmetic.

reise (fig), to rise, stand up.

reise, to go, travel.

reise, *c.*, journey.

ræn, clean, pure; rent, cleanly; quite, completely, entirely.

rende, to run.

rente, *c.*, rent.

ret, *c.*, *pl.*, Retter, right.

ret, right, straight, direct; — *nu*, soon; — *foam bet var*, suddenly, all of a sudden.

rette, to direct, correct.

revne, to split, part, separate.

ri, *c.*, *pl.*, — *er*, while, time.

rig, rich, wealthy.

rigtig, right, correct; quite, real; *ganffe* —, quite right.

rigtignoft, indeed, to be sure.

rinde, to run, flow, pass.

ring, *c.*, ring, circle.

ringe, *c.*, milk-pan.
ringe, to ring.
ringe, inconsiderable, slight.
Ride, *pl.*, rod; give —, to whip.
Riste, *c.*, rest.
rive, to tear, rend.
Roe, *c.*, rest, quiet.
rolig, quiet.
Røse, *c.*, praise.
rose, to praise, commend.
Rude, *c.*, pane of glass.
Rum, *n.*, room, compartment.
rummelig, roomy, spacious, com-
 modious.
rund, round.
rundt, *prep.*, around, about.
Ruse, *n.*, inebriation; **faa fig et —**, to
 get drunk.
ruse, to rush.
Russen, the Russian, the Russians.
rydde, to clear; — *op*, tidy up, put in
 order.
Ryg, *c., pl.*, **rygge**, back.
ryge, to smoke.
Rygte, *n., pl., -er*, rumor; reputa-
 tion, character.
Rykt, *n.*, jerk, wrench.
Rype, *c.*, ptarmigan, white grouse.
rykke, to shake.
rød, afraid.
rætte, to reach, hand; stretch.
Rælvært, *n., pl., -er*, railing, banister.
rød, red.
rødgul, reddish yellow.
rødgæbt, red with weeping.
Røg, *c.*, smoke.
Rømme, old cream.
Rømmegrød, *c.*, cream porridge.
røre, to touch, move; — **fig**, to move,
 stir.
rørt, to touched, moved.
Røst, *c., pl., -er*, voice.

©

saadan, so, such, thus; — **i noget**,
 such a thing, anything like that.
saaldet, so-called.
saaledes, so, thus, like this, in such
 a manner.
saafom, as, inasmuch as.
saafremt, provided.
saapas, about as, just about as.
saar, sore.
Sadelgjord, *c., pl., -er*, saddlegirth.
Sag, *c., pl., -er*, thing, matter, af-
 fair, concern.
sagte, gentle, slow, low.
sagte, I dare say, I rather think.
sagme (**meb**), to moderate; — **pa fig**,
 to slacken one's pace.
Salme, *c.*, hymn.
Salmebog, *c.*, hymnbook.
Salmebud, *c.*, part of a hymn.
Salt, *n.*, salt.
samlø, to gather, collect; — **en Sæt-**
ning, to comprehend a sentence.
samme, the same; **meb det —**, imme-
 diately, at the same time; **det er det**
—, it is all the same, it makes no
 difference.
sammen, together; **sare —**, to start;
lommen —, to be joined in wedlock,
 p. 154.
sammenlagt, folded.
sammenfunden, unnerved, un-
 settled.
Samtale, *c.*, conversation.
samtale, to talk together, converse.
samtidig, contemporary; — **meb**,
 simultaneously with, at the same
 time with.
sand, true, real.
Sand, *n.*, (c.) sand.
Sandhed, *c.*, truth.
Sang, *c.*, song, singing.
Santthausleg, *c.*, a toy given on St.
 John's Day.
Sau, *c., pl., -er*, sheep.
saune, to miss.

se, to see, look; — **ub som**, to look like; — **jaa!** there! there, that's right.

Seddel, *c.*, note, slip of paper.

sedvanlig, usual.

seile, to sail, float.

seire, to be victorious.

Sele, *c.*, harness.

Selepynd, *c.*, harness-pin.

Seletstl, *n.*, harness.

Selje, *c.*, palm willow.

Selskab, *n.*, *pl.*, *ser*, company, society.

selv, self.

sen, slow, late.

Seg, *c.*, bed; **holde — en**, to be confined to one's bed; **til S—s**, to-bed.

Segefant, *c.*, edge of the bed.

Segeftolpe, *c.*, bed-post.

sidde, to sit.

Side, *c.*, side; **ved — n**, at the (one's) side.

Sidebent, *c.*, side-bench.

Sidelammer, *n.*, *pl.*, *-mre*, sideroom.

siden, after that, since, then.

Sideværelse, *n.*, sideroom.

sist, last; — **e Gang**, the last time.

siqe, to say.

siqe, to bless.

sikker, sure, certain, secure; — **paa**, sure of.

Sikkerhed, *c.*, certainty; safety.

sile, to strain, filter.

Silke, *c.*, silk.

Silketørklæde, *n.*, silk kerchief, silk neckerchief.

Sind, *n.*, mind, mood, disposition; **have i — e**, to intend, purpose; **rende en i — e**, to occur to one, come to one's mind.

sint, angry; — **paa**, angry with.

sjelden, seldom, rarely.

Skaf, *c.*, *pl.*, **Skjæter**, shaft, thill.

Skansom, sparing, forbearing.

Skab, *n.*, *pl.*, *-e*, cabinet, press, cupboard.

Skade, *c.*, harm, injury; **komme til —**, to be hurt; **bet er —**, it is a pity.

Skadsløs, uninjured.

Skalle, *c.*, obliquity; **paa —**, aslant.

Skallet, bare, bald.

Skam, *c.*, shame, disgrace.

Skamsuld, ashamed, abashed.

Skamme (**fig**), to be ashamed.

Skammel, *c.*, foot-stool, stool.

Skarp, sharp.

Skarv, *c.*, a good-for-nothing; **en —**

til Gut, a good-for-nothing boy.

Skarvejente, *c.*, a good-for-nothing girl.

Skaut, *n.*, linen hood.

se, to happen.

sele, to squint; — **til**, to squint at.

Stie, *c.*, stick of wood.

stite, to change.

stiftevis, by turns, alternately.

Stil, *c.*, custom, usage; **have for —**, to be in the habit of.

stille, to separate.

stin, *n*, light, glare.

stinhellig, would-be-religious, hypocritical.

stinne, to shine.

stinnende, shining.

stjegg, *n.*, beard.

stegget, bearded.

stjend, *n.*, scolding.

stjende (**paa**), to scold.

stjorte, *c.*, shirt.

stjortearm, *c.*, shirt-sleeve.

stjule, to hide; — **fig**, to hide one's self.

stjæbneften, *c.*, fate.

stjælve, to shake, tumble.

stjære, to cut.

stjæv, awry, oblique, crooked.

stjotte, to mind, care; — **fig selv**, to shift for one's self.

Stog, *c.*, wood, forest.

Stogvei, road through the wood.

Stograd, afraid of the woods, easily frightened in the woods.

Stole, *c.*, school; **gaa paa —**, to go to school.

Stolebog, *c.*, school-book.

Skolekammerat, *c.*, schoolmate.
Skolemester, *c.*, schoolmaster.
Skotte, to glance, steal a glance.
Straa, *c.*, *pl.*, -*er*, quid of tobacco.
Stralde, to peal, rattle.
Stridt, *n.*, step, pace.
Strig, *n.*, cry, scream.
Strige, to scream.
Strive, to write.
Striver, *c.*, clerk; district judge.
Strumpeblad, *n.*, shrivelled leaf.
Strøbe, to boast, brag.
Strømme, to frighten.
Strønt, *c.*, *pl.*, -*er*, slope, declivity.
Strøppe, *c.*, scrip.
Strøppehandler, *c.*, pedler.
Strøve, to stride, straddle.
Stubbe, to shove.
Stud, *n.*, shot.
Stulder, *c.*, *pl.*, -*dre*, shoulder.
Stulle, to be obliged.
Stüm, *n.*, froth, foam.
Sture, to scour.
Stvætte, to spatter; — *op*, to start up.
Sti, *c.*, *pl.*, -*er*, cloud.
Stjude, to shoot; — *frem*, to shoot forth, rush forward; — *til en*, push one.
Stygge, to shade.
Stjag, *n.*, stratum of clouds.
Stjld, *c.*, blame, fault; cause; *for din* —, on your account; *for en Gang* —, just for once.
Stjldig, indebted, owing; *være* — *i noget*, to be to blame in, be the cause of.
Stjnde, to hurry.
Stjndsom, hasty; — *t*, in haste.
Staa, to strike, beat; — *Streb om*, to form a circle about; *Staa til Stj*, to make music; — *Stjne neb*, to drop one's eyes; — *Stj*, to fight; — *Stj*, to hurt one's self.
Stag, *n.*, kind; *bet var Stj Stag*, it was all the same, it didn't matter.
Stag, *n.*, blow, stroke.
Stagstjæmpe, *c.*, a fighter, bully.

Stagte, to butcher, slaughter.
Stant, slender.
Stem, bad, ill; terrible, *være saa* — *til at*, to be so given to; *have bet* — *t*, to be badly off, in unhappy condition.
Stet, bad.
Stet, smooth, even; — *ikke*, not at all; — *iugen*, none at all.
Stide, to tear, wear; toil.
Stig, such, in such a way; *bet var* — *Stag*, it didn't matter.
Stingre, to dangle.
Stippe, to let go, drop; escape, be relieved of; — *neb*, to drop.
Stire, *c.*, sheath.
Stuffed, to quench, put out, — *St*, to go out.
Stuff, *c.*, a careless fellow, sloven.
Stüt, *c.*, close, end.
Stutte, to close; — *til Stj*, embrace.
Stut, at an end, over.
Stunge, to sting; dangle; loiter.
Stmaa, *pl.*, small. See *liben*.
Stmaabørn, *pl.*, little children.
Stmaagrise, *c.*, *pl.*, little pigs.
Stmaastrat, *n.*, *pl*, low shrubs.
Stmaalz, to laugh slightly, laugh slyly.
Stmaahunne, to hum softly.
Stmaastjende, to grumble, scold mildly.
Stmaastjurb, *c.*, little sparrow.
Stmaastjunge, to hum.
Stmaastjende, *c.*, *pl.*, little brothers and sisters.
Stmil, *c.*, *n.*, smile; *brage paa* — *en* to smile.
Stmile, to smile; — *til*, to smile on.
Stmilende, smiling.
Stmüt, handsome, pretty.
Stmore, to smear, oil.
Stnät, *n.*, *c.*, talk.
Stnatte, to talk.
Stnæ, quick; — *t*, soon.
Stne, *c.*, snow.
Stnebold, *c.*, snow-ball.
Stnedrive, *c.*, snow-drift.

snæfri, not covered with snow.
snige, to slink, skulk.
snild, kind.
Snip, *c., pl., -per*, tip, end.
Sol, *c.*, sun.
Solballe, *c.*, sunny hillside, sunny-side.
Solballebøling, see *Bøling*.
Solballeføit, see *Føit*.
solglad, exceedingly happy.
Solglans, *c.*, radiance of the sun.
Solskin, *n.*, sunshine.
Solskinsdag, *c.*, sunshiny day.
Solkil, *n.*, sunstroke; heat of the sun.
som, *rel. pron.*, who.
som, as, as if (*som om*); like.
somme, some.
Sommer, *c., pl., -mre*, summer.
søpe, to sweep.
Sorg, *c.*, grief, sorrow.
søve, to sleep.
søvne, to fall asleep.
Spade, *c.*, spade.
spade, to turn up the soil with a spade.
spagne, to grow tame.
spagfærdig, gentle, mild, tame.
spår, sparing.
sparte, to stamp, kick.
speide, to spy; — *efter*, to search for.
speile, to mirror.
spende (*for*), to hitch up.
Spetalel, *c., n.*, noise, racket.
spids, pointed.
Spil, *n.*, play.
spille, to play.
Spillemand, *c.*, player, fiddler.
spinkel, slender.
Spit, *n.*, spire.
spise, to eat.
spinternh, bran new.
Sprang, *n.*, run, leap; *paa* —, on the run.
sprede, to spread.
sprenge, to burst, break.

Sprung, *n.*, run, leap, bound.
springe, to leap, bound; run; — *op*, to start up.
Sprungdans, a kind of rustic dance.
sprætte (*fra*), to unhitch (a horse from the wagon).
sprættende, spurting, splashing.
Syrlag, *n.*, inquiry, search.
Syrv, *c.*, sparrow.
spytte, to spit.
Spædbarn, *n.*, infant.
Spænding, *n.*, spurt, strong effort.
spørge, to ask.
Sørgsmaal, *n.*, question.
staa, to stand; *staa han sig?* will he recover? *hvortlebes staa det til?* how are you? at — *op*, to rise, get up, at — *tilbage for*, to be outdone by, be behind. *Solen stod paa*, the sun shone on.
staaende, standing.
Stabbe, *c.*, a chopping block.
Stabbur, *n.*, store-house. See note 1, p. 101.
Stabburstrappe, *c.*, store-house steps.
stabe, to pile, stack.
Staf, *c., pl., -ker*, pettycoat.
Staffar, *c.*, poor creature.
stafars, poor, unfortunate.
Staffel, poor creature, poor little thing.
Stand, *c.*, order, condition; i —, in order, in repair, *vere i —*, to be in condition to, be able to.
staafe, to stop.
staut, fine, fine-looking, handsome.
sted, *n., pl., -er*, place.
steds, always.
steile, to rear; start.
stel, *n.*, matters, concerns, affairs.
stille, to arrange; manage; tend; — *med*, to tend, attend to; be engaged in.
Stemme, *c.*, voice.
stemme, to tune, attune.

Sten, *c.*, stone.
Stenhelle, *c.*, flag-stone.
Stert, strong.
Stige, to mount, ascend, rise.
Stikke, *c.*, a slender stick.
Stikke, to sting, prick; (of the sun) to burn.
Stikkende, stinging, biting.
Stil, still, quiet.
Stilhed, *c.*, silence.
Stille, still, quiet, calm.
Stille, to put, place; — **sig op**, to take up one's position.
Stilling, *c.*, attitude, position, status.
Stilne, to become quiet, decrease.
Stiltende, silent.
Stirre, to stare.
Stivne, to become rigid.
Stjæle, to steal.
Stol, *c.*, chair.
Stolt, proud.
Stor, big, great, tall, grown up.
Storfeur, *c.*, big fir-tree.
Storlemmet, large-limbed.
Straa, *n.*, straw.
Strale, *c.*, ray.
Straalesprøit, *c.*, flood of rays.
Straks, immediately, right away.
Stram, tight, strait, stiff.
Stræge, to draw lines.
Strøife, to graze, glance by.
Streng, severe, strict.
Strid, coarse, bristly; stubborn, headstrong.
Stride, to combat, contend; — **imod**, to struggle against.
Stridig, stubborn, headstrong.
Strøge, to stroke, rub.
Strække, to stretch, reach.
Stræv, *n.*, toil, trouble; **have — med Graaben**, have difficulty in pressing one's tears.
Strøm, *c.*, stream, river; current.
Stub, *c.*, stub; bit; a short story, a snatch of a song; **hønge en —**, to sing a snatch of a song.

studsse, to be startled, appear surprised.
Stue, *c.*, room; dwelling-house.
Stueur, *n.*, *pl.*, — *e*, clock.
Stund, *c.*, time, white; **en god —**, quite a while.
stundimellem, sometimes.
stundum, sometimes.
Støb, *n.*, precipice.
Stø, ugly; — **Gut**, bad boy.
Stykke, *n.*, *pl.*, — *r*, piece, bit; distance; **i det —**, in that matter.
Styre, to direct, guide, manage; — **sig**, to control one's self.
Styrte, to rush (from, forward).
Stø, steady, firm.
Støb, *n.*, goblet.
Støde, to push, thrust; — **sammen med**, to come in contact with, meet, — **i Luren**, to sound the Lur, blow the alpine horn.
Støi, *c.*, noise, racket.
Støie, to make a racket, be noisy.
Støl, *c.*, *pl.*, — *er*, mountain dairy.
Støn, *n.*, groan.
Stønne, to groan, moan.
Stør, *c.*, *pl.*, — *er*, pole.
Støt, constantly.
Støtte, to support, bear up.
Støv, *n.*, dust.
Støvel, *c.*, boat.
Støvet, dusty.
Støvth, *c.*, *pl.*, — *er*, cloud of dust.
Stutte, to sigh.
Stulte, to hunger, starve; — **thjel**, to die of hunger.
Surmelt, *c.*, sour milk.
Svæie, to move to and fro, sway.
Svæl, *c.*, *pl.*, — *er*.
Svæle, *c.*, swallow.
Svare, to answer.
Svede, to perspire.
Svepe, *c.*, whip.
Svigte, to fail, give up.
Svimmelhed, *c.*, dizziness, vertigo.
Svin, *n.*, hog, swine.
Svinge, to swing.

Swingning, *c.*, swinging. oscillation.

svælg, to swallow; — *i*, to revel in.
svær, heavy; huge; hard.

svæve, to hover, hang.

Svæbe, *c.* See **Svepe**.

svæ, sick.

Svæstue, *c.*, sick-room.

Svæling, *c.*, invalid, weakling; p. 46, tender shoots, trees that have not thriven.

Syn, *n.*, *pl.*, — and *-er*, sight, eyesight; view.

Synd, *c.*, *pl.*, *-er*, sin; bet *er* —, it is a pity, it is too bad; bet *er* — paa *Forældrene*, p. 109, his parents are to be pitied.

Sunderlig, particular; iffe —, not particularly, not very; iffe tale — til, not say very much to, p.

Sundig, sinful; — *Leven*, fearful or shocking noise.

Synes, to think, seem, appear.

Synge, to sing.

Synlig, visible, to be seen.

Syv, seven.

Sæk, *c.*, sack, bag.

sælge, to sell.

sælsom, strange, singular.

sær, odd, strange; peevish; — *t* *no*, strangely enough.

særskilt, separate, distinct.

Sæter, *c.*, *pl.*, *-tre*, mountain pasture, mountain dairy.

Sætervold, *c.*, greensward around a mountain dairy.

Sætning, *c.*, sentence.

sætte, to put, place.

sød, sweet.

søge, to seek, look for; — *ud*, to single out; — *Guds Hus*, to go to church.

Søn, *c.*, *pl.*, *-ner*, son.

Søndag, Sunday.

Søndagsbeld, *c.*, Sunday evening.

Søndagsmorgen, *c.*, Sunday morning.

sunderreven, torn asunder, to pieces.

Søskende, *pl.*; brother and sister, brothers and sisters.

Søskendebarn, *n.*, cousin.

Søster, *c.*, *pl.*, *-tre*, sister.

Søvn, *c.*, sleep.

søvlig, sleepy.

T

Taa, *c.*, *pl.*, *Tær*, toe.

Taae, *c.*, fog, mist.

Taaehav, *n.*, sea of mist.

Taalmod, *c.*, patience.

Taaere, *c.*, tear.

taaresuld, tearful, full of tears.

taarevaadt, moist with tears.

Taarn, *n.*, tower; steeple.

tabe, to lose, give up.

Tag, *n.*, hold, or grasp; faa — *i*, to get hold of; faa — *et* *over*, to get the upper hand over.

Tag, *n.*, *pl.*, — *e*, roof; ceiling.

tage, to take; — *Ende*, to come to an end; — *Ende* paa *sig*, to put an end to one's self; — *sig* *ud*, to look, appear; — *til* *at*, to begin; — *afsted*, to start off; — *mod*, to receive, accept, to be satisfied with; — *til* *Suen*, to put the hand to one's cap; — paa *at* *græde*, to begin to cry; — paa *sig*, to dress, put on one's things; — *Raad*, to accept advice.

Tak, *c.*, thanks; — *for* *sidst*, 'thanks for the last', how do you do?

taknemmelig, grateful.

Takt, *c.*, *pl.*, *-er*, time; bar, measure; efter — *en*, in time to; komme *i* *Takten*, to get into time.

Tale, *c.*, conversation.

tale, to speak, converse; — *å* *bed*, to talk together.

Tamp, *c.*, a sloven, lout.

Tand, *c., pl.*, Tænder, tooth.
Tante, *c.*, thought; false *i* — *r*, to become thoughtful.
taus, silent.
Tausshed, *c.*, silence.
tegne, to picture, describe.
tegne (till), to promise to, have the appearance of.
Tegning, *c.*, drawing, sketching, design.
temmelig, tolerably, rather.
thi, for, because.
Tid, *c., pl.*, — *er*, time; *i* — *ens* Tænge, in the course of time; *i* den senere —, lately, recently; hele — *en*, the whole time, all the time; *i* rette —, in due time.
Tidende, *c.*, tidings, news.
tidlig, early; betimes; — *paa* Dagen, early in the day; — *ere*, previous, former.
Tidsforløb, *n.*, lapse of time, time.
tie, to be silent.
tiere, oftener; albrig —, no oftener.
til, to; till; — *Sengs*, abed, to bed; *en* Gang til, once more.
tilbage, back, backwards; blive —, to remain behind; fæaa —, to be behind; brage —, to withdraw.
tilbageholdt, repressed, restrained.
Tilbagevei, *c.*, return journey.
Tilbud, *n.*, offer.
tildels, in part, partly.
tillfelds, upon the mountains, on the mountains.
tillfreds, content, satisfied.
tillfredsstillende, satisfactory, gratifying.
tillseie, to add.
tilgangs, to some purpose, effectually.
tilluftet, closed.
tilovers, left over, over.
tilraffet, soiled.
tillsammen, together.
tilside, aside, to the side.

tillids, at last.
tillids, disposed.
tillmeet, covered with snow.
tillnæst, decorated.
tillhæve, in sight.
tiltage, to increase.
tiltætte, tage —, to be satisfied with.
Time, *c.*, hour.
Ting, *c., pl.*, Ting, thing.
tirrende, irritating.
tit, often.
tiene, to serve.
Tjeneste, *c.*, service; efter endt — after the service was over.
Tjenestefolk, *n., pl.*, servants.
Tjenestegut, *c.*, man-servant, hired hand.
Tjor, *n.*, tether.
Tog, *n.*, march, procession.
Tollekniv, *c.*, sheath-knife, bowie-knife.
Torniker, *n.*, knapsack.
Toff, *c.*, fool, booby.
traa, slow, unwilling; at gaa — *t*, to make little headway.
tralle, to sing tra-la, hum.
trampe, to tramp, trample, stamp.
trang, narrow; blive — for Brystet, to grow faint.
Trap, *c., pl.*, — *per*, stairs, steps.
Trav, *n.*, trot.
travel, busy; have det — *t*, to be busy.
tre, three.
trillende, trilling.
trives, to thrive.
tro, to believe, think.
trodsig, defiant, refractory.
Trold, *n.*, troll, ogre, witch.
Troldbrud, *c.*, troll's bride.
Trolddom, *c., pl.*, — *me*, witchcraft.
trolldramt, having "troll-fright", having been frightened by a troll.
trolovet, betrothed.
Troft, *c., pl.*, — *er*, thrush.
true, to threaten; — *en* til noget, to threaten one into doing something.

træg, secure, safe; — *paa*, secure in, sure of.

trælle, to press, thrust.

træde, to tread, step.

træffe, to hit, meet; — *til at*, to happen to, — *fig*, to happen, occur, fall out.

Træ, *n. pl.*, **Trær**, tree.

Træt, *n.*, feature, lines; *p* 148.

trække, to pull, draw; — *fig tilbage*, to draw back, withdraw.

Trætrone, *c.*, crown of a tree.

trænge, to press, force, need, want; — *frem*, to press forward; — *fig ind paa*, to thrust one's self upon; — *til*, to need.

Trængsel, *c., pl.*, *-sler*, crowding, crowd, crush; affliction.

Træsko, *c., pl.*, *-er*, wooden shoe.

Træskat, *c.*, wooden petticoat.

Træstamme, *c.*, stem of a tree.

træt, tired, weary.

Trætop, *c., pl.*, *-per*, tree-top.

Trøje, *c.*, jacket.

Trøjestræbe, jacket-collar.

trøisom, interesting, amusing; *det skulde være —t*, it would be fun.

Trøst, *c.*, comfort, consolation.

trøste, to comfort, console; — *fig med*, to take comfort in.

Trughus, *n.*, house of correction.

tulle, — *hen*, to tumble along or over into.

tumble, to tumble; — *hen*, to tumble along, — *overende*, to fall over.

tung, heavy; hard; *det er —t at*, it is hard to.

tungfindig, melancholy.

Tunge, *c.*, tongue.

Turn, *c.*, journey, trip; turn; *gaa en —*, to take a walk.

turde, to dare, may.

Tvil, *c.*, doubt.

tvile, to doubt.

tvivlsom, in doubt, undecided.

tvinge, to force, compel.

tvær, cross, surly; sharp, quick; *stanse —t*, to stop short.

tydelig, clearly.

tyk, thick.

tyktende, *c.*, thick end.

tynde, *c.*, heaviness, weight.

tyse paa, to hush.

tyve, twenty.

tydelig, agreeable, attractive, pleasing.

tælle, to count.

tænde, to kindle, light; —*s*, to be lighted, or kindled.

tænke, to think; — *paa*, to think of.

tæt, close, tight.

Tøj, *n.*, cloth; things.

Tønd, *c.*, barrel.

tør, dry.

Tørste, *c.*, drought.

Tørklæde, *n.*, handkerchief, neck-cloth.

II

Uadskilkelig, inseparable.

uafdelig, unceasing, incessant.

uagtet, *conj.*, though, although; *prep.*, in spite of.

ubevægelig, immovable; motionless.

ud, out; — *paa Dagen*, later in the day.

ude, out, outside, without, out of doors.

udbrude, to break out, burst out.

uden, *prep.*, without; — *at see*, without seeing.

uddele, to distribute, portion out.

udenfor, outside, without; *prep.*, outside.

udenlandsk, foreign.

udover, out, outward; — *til*, across to, over to.

udseende, *n.*, appearance, looks; *give fig — af*, to affect.

Udby, *n.*, noxious animal, monster.

uforanderlig, unchangeable, unalterable.

uforandret, unchanged.

ufordærbet, uncorrupted.

Ugagn, *n.*, mischief.

Uge, *c.*, week.

uhyggeelig, uncomfortable, sinister, in a manner to create discomfort. *p.*

Ulv, *c.*, wolf.

ulykkelig, unfortunate, unhappy, miserable. *p.*

umindelig, immemorial; *op i — Eider*, from time immemorial, time out of mind.

umulig, impossible.

unde, off, away, aside; *brage sig —*, to draw back.

under, under; during; — *det*, during this time, while this was going on.

underhandle, to treat, transact.

underlig, wonderful; strange, odd.

undersøttelig, square-built.

undersøge, to examine, inquire into, search into.

undgå, to avoid, escape, evade; be relieved of, get out of.

undre, to surprise; *det — r mig om*, I wonder if, — *sig*, or — *s*, to wonder, be surprised at.

Undseelse, *c.*, bashfulness.

undselig, bashful, shy.

undslippe, to escape.

ung, young.

Ungfolk, *n.*, young people.

Unggut, *c.*, youngster.

Uorden, *c.*, disorder.

Ur, *n.*, watch.

Ur, **Ure**, *c.*, *pl.*, *Urer*, incline of gravel and stones, tract covered with loose stones.

Urede, *n.*, disorder, confusion; *komme i Urede*, to get into disorder.

urimelig, absurd; unreasonable; excessive.

Uro, *c.*, disquiet, unrest, disturbance.

uroffelig, not to be moved, firm, immovable, unshaken.

usagt, unsaid, not said; *bære —*, to remain unsaid.

usikker, insecure, unsafe; uncertain, doubtful; unsteady.

utaalelig, intolerable, aggravating.

Uven, *c.*, *pl.*, *-ner*, enemy.

uvillig, unwilling; grudgingly.

uviss, uncertain, undecided, doubtful.

Uvisshed, *c.*, uncertainty.

uværem, careless, unmannerly, rude.

B

Baabenhus, *n.*, armory; porch (at church).

baad, wet.

baagne, to awaken.

Baar, *c.*, spring.

Baardag, *c.*, spring-day.

Badmøstflæder, *n.*, *pl.*, clothes of wadmal or frieze.

Bagt, *c.*, *pl.*, *-er*, watch, guard.

Bagtelonge, *c.*, corncrake, landrail.

Bagthund, *c.*, watch-dog.

batter, pretty, handsome, fine; *bebe — i*, to beg so nicely, so hard.

Balg, *n.*, choice; alternative.

Bals, *c.*, *pl.*, *-er*, *-e*, waltz.

balse, to waltz.

Baud, *n.*, *pl.*, *-e*, water; lake.

Baubbad, *n.*, water-bath.

Bane, *c.*, custom, habit; *faa B — n*, to get into the habit of, get accustomed to.

banffelig, difficult; with difficulty; *han turde —*, he did not actually dare, could with difficulty get himself to.

bant, accustomed, used.

bantrives, to thrive ill, to pine away; be unhappy, uncomfortable.

var, careful, wary, aware of; *blive var*, to become aware of.

vare, care, guard; tage sig i— for, to beware of, take care of.

vare, to last, endure.

varlig, cautious.

varm, warm.

varfom, cautious, careful.

Vask, *c.*, wash, washing.

vaste, to wash.

ved, by, at, near.

Ved, *c.*, wood, firewood.

Vedvæ, *n.*, stick of wood.

vedblive, to continue, keep on.

Vederlag, *n.*, compensation, recompense.

vedgaa, to admit.

Vedskjul, *n.*, wood-shed.

Vegne, *n., pl.*, paa hans —, on his account.

vegt, *c.*, weight.

Ve, *c., pl., -e*, way, road; komme i

Ve med, to get started.

Veiside, *c.*, road-side.

Veiside, *n., c.*, sand of the road.

Veit, *n.*, weather; breath; wind; brage —et, to draw the breath, breathe; i —et, up, aloft; into the air; til —s, into the air.

vel, away, off.

vekselvís, alternately.

Vest, *c.*, growth, stature.

vel, well, indeed, I suppose, presumably, probably; ráther; vel víð af sig, rather wild.

velagt, well respected.

velbekjendt, well-known.

veisignelse, *c.*, blessing.

veisagnet, blessed; bet var — at, it was a blessing to.

velte, see vælte.

velvoksen, well-grown, well-set; well-developed.

Ven, *c., pl., -ner*, friend; —nen min, (in address), my dear

vende, to turn.

venlig, friendly, kind, pleasant.

vente, to expect, await; — paa, to wait for, await.

ventelig, to be expected; som —t var, as was to be expected.

Verden, *c.*, world, ingen —s Ting, nothing in the world.

Vers, *n.*, verse; stanza.

vesle, *adj., def. and sing.*, little.

Vid, *n.*, wits, sense; gaa fra —bet, to loose one's senses.

vid, wide; *adv.*, vide; for, videre, farther, further, as in iffe at fige noget —, not to say anything further; iffe agte videre paa, not to pay much attention; de talte —, they continued to speak.

vide, (*ub*), to widen out, expand; — sig *ub*, to expand, swell.

vide, to know.

vidt, far, widely; — omkring, far about.

vidtrekt, having travelled widely, travelled.

Vidunder, *n., pl., -re*, wonder.

vie, to consecrate; to wed, marry; — vie ind, to consecrate, dedicate.

vifte, to wave; fan one's self.

viftende, waving, wafting.

vige, to yield, make way, retreat.

vild, wild, fantastic.

Vildskab, *n.*, wildness.

Ville, *c.*, will; saa sin —, to have one's way.

vill, be willing, will, wish, want;

vill frem, to wish to pass on.

villig, willing, ready.

villst, wild, giddy.

Vin, *c., n.*, wine.

Vind, *c.*, wind, breeze.

Vindhaard, windy, wind-loved.

Vindu, *n., pl., -er*, window.

Vinge, *c.*, wing.

vinke, to beckon.

vinende, beckoning.

Vinter, *c., pl., -tre*, winter.

Vinterstorm, *c.*, winter-storm.

Birat, *n.*, incense.

virtelig, real, actual.

Birtning, *c.*, effect.

Bis, *c.*, (*n.*) way, manner; habit;
have for —, to be in the habit of;
paa en Bis, after a fashion.

vis, wise.

vise, to show; — fig, to show one's
self, appear.

Wise, *c.*, song, ditty, ballad.

Wisekump, *c.*, snatch of ballad.

wis, certain, sure, secure, safe; —
paa, sure of.

wisselig, certainly, surely, to be sure.

Wished, *c.*, certainty.

Wagn, *c.*, wagon.

Wagnulv, *n.*, floor of the wagon.

Wagnful, *n.*, wagon-shed.

wagte, to watch, guard; — fig for, to
guard against, take care.

wasse, to grow.

wassen, grown-up, adult.

Wold, *c.*, sward, green-field.

wolde, to cause, be the cause of.

wor, our.

Worherre, Our Lord, the Lord,
heaven; — bevar' (v)ð, heaven pre-
serve us.

wred, angry; — paa, angry with.

Wrede, *c.*, anger.

wride, to twist, wring.

wrinste, to neigh.

wove, to risk, venture; — fig til, to
venture.

wugge, to rock; buggende paa,
rocking.

Wag, *c.*, wall.

wasse, to awaken.

Walde, *n.*, power, might.

weldig, powerful, mighty.

welge, to choose, select.

wellig, high-spirited.

welte, to roll; pour, stream; — om,
to upset, overturn. See **welte**.

wenne, to accustom; — fig til, to ac-
custom one's self to, get into the
habit of.

were, to be; — igien, to remain, be
left; — imob, to be against, object
to; — meb, to go along; den Ige
overfor wærende, the one right op-
posite.

Wærelse, *n., pl., -r*, room.

wærr, worse.

wæst, worst.

W

Wde, to yield, tender.

wderk, outmost, extreme, utmost;
adv., farthest out, extremely, in the
extreme.

wdmag, humble.

wdre, outer, exterior.

wngre, younger.

wngst, youngest.

wppe, to raise, stir up; — flammeri,
to pick a quarrel.

wste, to make cheese.

wtre, to utter, express.

W

wldre, older.

wldst, oldest.

wse, to heed, notice, pay heed to.

wsende, to be heeded, be paid any
attention to.

wære, *c.*, honor, respect; wse —, to
pay respect to.

wærgre, to vex, provoke; — fig over,
to be vexed at.

wærgrelse, *c.*, vexation, chagrin.

wærm, *c., n.*, sleeve.

D

Die, *n., pl., -ne*, eye, sight; falbe i
Dinene, to strike the eyes; gaa under
Dinene af en, to be under one's
 direction or care; have **Dine med en**,
 to watch one, keep an eye on one,
 Haa **Dinene ned**, to drop one's eyes.
Dienlaag, *n.*, eyelid.
Dise, *c.*, axe.

Ol, *n.*, beer.
omherttet, tender-hearted.
Osste, *n., pl., -r*, wish, desire.
osste, to wish, desire.
Ore, *n., pl., -n*, ear.
Oren, *c.*, eagle.
Orepar, *n.*, pair of eagles.
overst, uppermost, highest.
ovrig, remaining; be—t, the rest.

LIST OF STRONG AND IRREGULAR VERBS.

Compound verbs are not included in this list. The forms given in *italics* are everywhere those of colloquial speech. Letters printed in Latin type are silent in the spoken language except in rhetorical or solemn style or in certain meanings. In case of verbs having both strong and weak forms the more common is given first. Archaic or rare forms will be found under Remarks.

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
<i>Bede</i> , to request,	<i>Bæd</i> ,	<i>Bædet</i> , <i>bæbt</i> .	
<i>befale</i> , to command,	<i>befalebe</i> , <i>befol</i> ,	<i>befalet</i> ,	<i>befol</i> , rare and rather antiquated.
<i>betyde</i> , to signify,	<i>betybbe</i> , <i>betsb</i> ,	<i>betybet</i> , <i>betydd</i> ,	<i>betsb</i> is Danish, but not uncommon in Norway.
<i>bide</i> , to bite,	<i>bæb</i> ,	<i>bibt</i> ,	colloq. form, <i>bite</i> , <i>bet</i> .
<i>binde</i> , to bind,	<i>bandt</i> ,	<i>bundet</i> .	
<i>blive</i> , to become,	<i>blæv</i> ,	<i>blævet</i> , <i>blit</i> ,	archaic plural imperf. <i>blæve</i> .
<i>bringe</i> , to bring,	<i>bragte</i> ,	<i>bragt</i> .	
<i>briste</i> , to burst,	<i>brast</i> ,	<i>bruffet</i>	
<i>bryste</i> , to break,	<i>brøb</i> ,	<i>brudt</i> ,	colloq. form, <i>bryste</i> , <i>brøst</i> .
<i>brøde</i> , <i>refl.</i> , to trouble,	<i>brøbbe</i> , <i>brøb</i> ,	<i>brøbt</i> , (<i>brudt</i>),	
care, mind,		<i>brødd</i> .	
<i>brække</i> , to break,	<i>brækkæbe</i> , <i>bræf</i> ,	<i>brækket</i> , <i>bruffet</i> .	
<i>brænde</i> , to burn,	<i>brænbte</i> , <i>brændt</i> ,	<i>brændt</i> ,	the weak imperf. is transitive.
<i>burde</i> , ought,	<i>burbe</i> ,	<i>urbet</i> , <i>burdt</i> ,	pres. <i>bør</i> , imperf. often pron. <i>bürte</i> .
<i>bjæde</i> , to offer, order,	<i>bjøb</i> ,	<i>bubt</i> , <i>huben</i> ,	<i>huben</i> is adjectival.
<i>bære</i> , to bear,	<i>bær</i> ,	<i>baaret</i> ,	present sometimes <i>bær</i> .
<i>brage</i> , to draw,	<i>brag</i> ,	<i>braget</i> , <i>drat</i> ,	archaic plural imperf. <i>brøge</i> .
<i>briffe</i> , to drink,	<i>bræf</i> ,	<i>bruffet</i> .	
<i>brive</i> , to drive,	<i>bræv</i> ,	<i>brævet</i> ,	archaic plural imperf. <i>bræve</i> .

INFINITIVE	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
dølge,	fulgte	fulgt.	
faa, to get, receive,	fik,	faat (āā) faact.	poetic plural imperf. finge.
falbe, to fall,	falbt,	falbet, falbt.	
fare, to fare, go,	for,	faret,	colloq. often fārt.
finde, to find,	fanbt,	fundet.	
flibe, to float,	fløb,	fløbt,	colloq. form, flhte, fløt.
flibe, to fly,	fløi,	fløiet,	colloq. form often, fly.
flække, to cleave, split,	flækkebe, flatte,	flækket, flatt.	
fnysje, ^{giggle in 7}	fnyste, fnøs,	fnystet, fnyst.	
fornemme, to perceive,	fornam, (fornemmebe),	fornummet, (fornemmet).	
fortrybe,	fortrøb,	fortrøbt.	
frise, to freeze,	frøs,	frøsset,	
fuge, ^{drift, rush,}	føg,	føget,	colloq. form, fyle, føt.
følge, to follow,	fulgte,	fulgt,	colloq. følle, fülle, fält.
gaa, to go, walk,	gik,	gaat, gaaet,	old infinitive, gange, poetic plur. imperf. ginge, old imperative, gaf.
gale, to crow,	galebe, gøl,	galet,	
gibe,	gab,	gibet.	
give, to give,	gav,	givet, <i>git</i> ,	colloq. also gab.
gjæbe, to be at stake,	gjæbt, (gjæbte),	gjæbt,	gjæbte regular in compounds.
gjøre, to do,	gjorde,	gjort,	present, gjør.
glid(e), to glide, slip,	glød,	glebet, <i>glidt</i> .	
glippe, to slip,	glippebe, glap,	glippet.	
gnage, to gnaw,	gnagebe, gnog,	gnaget.	
gnide, to rub,	gned,	gnebet, <i>gnidt</i> .	
grave, to dig,	grav, gravebe,	gravet.	
gribe, to seize,	greb,	grebet,	archaic plural imperf. grebe.
grine,	gren, grinte,	grinet, grint.	
graate, to cry,	graat,	graatt,	East Norwegian form of græbe.
græbe, to cry, weep,	græb,	græbt,	sometimes græte.
gylbe, to shed, pour,	gylb,	gylbt.	
gylje, to shudder,	gyls, gylste,	gylst.	
gylbe, to be driven by the wind (of dust or snow),	gylb,	gylbet.	
have, to have,	havbe, hadde,	hæbt.	

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
hæbe, } to be named,	hæbbe, } hæbte,	hæbt, } hæbbed,	colloquial form, hēte, hēt.
hive, to throw,	hev, hīvebe,	hēvet, <i>hivd.</i>	
hjælpe, to help,	hjælp,	hjulpet.	
holbe, to hold,	holbt,	holbt,	colloq. hōlle.
hugge, to shop, cut, } hew,	huggebe, hug,	hugget.	
hvine, to shriek, } whistle (of the hven, wind),	hvinde, hvinde,	hvinet,	hven is poetical.
hænge, <i>intr.</i> , to hang,	hang,	hængt,	the transitive imperf. is hængte.
jage, to chase,	jagebe, jæg,	jaget.	
fige, to peep,	figebe, fæg,	fæget, figet,	colloq. form, fiffe, fiffete, fiffet.
flinge, to sound,	flang,	flinget.	
flve, to climb, split, } cleave.	flvþ,	flsvet.	
fnibe, to pinch,	fnæb,	fnebet,	colloq. form, fnipe, fnep.
fnæffe, to crack, } break,	fnaf, } fnæffebe,	fnæffet,	the weak form is transitive.
fomme, to come,	fom,	fommet.	
frþbe, to creep,	frþb,	frsvet.	
funne, to be able, can,	funde,	funnet,	colloq. past prt. sometimes funnt.
fæbe, to chant,	fæb,	fæbet.	
fæle, to strangle, } smother,	fælte,	fælt.	
fæde, to let, } fæde, to feign, }	fæb,	fæbet, <i>fædt,</i>	colloq. infin. also fæte, rare plural imperf. fæde.
fæ, to laugh,	fæ,	fæt, fæet.	
fide, to suffer,	fæd,	fæbt,	archaic plural imperf. fæbe.
fide, to wear on, pass fæd, } (of time),		fæbet, <i>fædt.</i>	
figge, to lie,	fæa,	fægget,	rare and incorrect past partic. fægt.
fþde, to obey,	fþb, (fþbbe),	fþbt.	
fþbe, to sound,	fþb,	fþbt.	
fþve, to lie,	fþt,	fþiet.	
fægge, to lay,	fægde,	fægt,	fægde=fæ.
fþbe, to run,	fþb,	fþbet,	archaic plural imperf. fþbe.
maatte, to be obliged,	maatte,	maattet, <i>maatt.</i>	
nþbe, to enjoy,	nþb,	nþbt,	colloq. form, nþte, nþt, archaic plural imperf. nþbe.

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
nysse, to sneeze,	nysse, nys,	nysst.	
pibe, to whistle,	pib,	pibet.	
ride, to ride, (rie)	red,	redet, <i>ridt</i> ,	archaic plur. imperf. rede, colloq. infin. some- times rie.
rinbe, to flow,	randt,	rundet.	
ryge, <i>intr.</i> , to smoke,	ryg,	ryget,	colloq. form, ryte, ryst.
rætte, to suffice,	rat,	ruffet.	
rætte, to stretch out, to reach,	ratte,	raft.	
se, to see,	saa,	set, seet,	pron. se, sett.
sibbe, to sit,	sab,	sibbet,	archaic plur. imperf. sabe, colloq. form, sitte, sat. sagde = fæ.
sige, to say,	sagde,	sagt,	
sige, { sige, {	seg, to sink, slide,	seget,	archaic plur. imperf.
		sege, imperative, si.	
stæbe, to tremble,	stalb, stæbebe,	stæbet.	
stære, to cut,	stær,	stæret,	present sometimes stær.
stide, { stide, {	stred, to slide,	stredet, <i>skridt</i> ,	archaic plur. imperf.
		strede.	
stige, to cry out,	streg,	stregget,	archaic plur. imperf stregge, colloq. form, strie, stref.
stibe, to write,	streb,	strevet,	rare plural imperf. streve.
strybe, to brag,	stræb, strybebe,	strybt,	colloq. form, stytte, stræt.
stulle, shall,	stulbe,	stullet,	colloq. past prt. some- times stullt.
stætte, to shy, start,	stæt, stættebe,	stættet,	the transitive verb is always weak.
stye, to shoot,	stjæb,	stjæbt,	colloq. form, stjæte, stjæt.
stye, to shove,	stjæb,	stjæbet.	
slaa, to strike,	slag,	slaat, slagen, slæet,	slagen is adjectival.
slibe, to grind,	slibe, slæb,	slibt, slæbet,	past partic., adj. slæ- ben means polished. colloq. form, slæpe, slæpte.
slibe, to tear,	slæb,	slibt,	archaic plur. imperf. slæbe, colloq. form, slite, slæt.
slippe, to let go, be slap, relieved of,		sluppet.	

LIST OF STRONG AND IRREGULAR VERBS 205

INFINITIVE	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
Slænge, to dangle,	Slæng,	Slængt,	Slænge, slængte means to fling, throw.
smide, (smebe), to cast, smite,	smiede, <i>smidde</i> , smed,	smidt, <i>smidd</i> .	
smygge, to slip, glide,	smøg,	smøget.	
smætte, to smack,	smættebe, (smat),	smættet.	
smælde, to bang, crack,	smalbt, smældte,	smælbt.	
smætte, to slip through, creep through,	smat,	smuttet,	also infin. smutte.
smøre, to smear.	smurte,	smurt.	
snige, to slink, steal,	sneg,	snegat, <i>snig⁷</i> ,	archaic plural imperf. snege.
snubbe, to snuff (a candle), cheat,	snøb, (snøbte),	snøbt.	
sove, to sleep,	sov,	sovet.	
spinde, to spin,	spandt,	spundet.	
springe, to leap,	sprang,	sprunget.	
spræffe, to crack,	sprat,	spruffet.	
sprætte, to spatter,	sprat,	sprættet.	
spørge, to ask,	spurte,	spurt,	colloq. spørre, and present spør.
staa, to stand,	stod,	staa, (dā), staaet,	archaic plur. imperf. stobe, and imperative stat; occasional past partic. standen in compounds.
stige, to ascend,	steg,	steget,	archaic plur. imperf. stege; colloq. also stie.
stikke, to prick,	stak,	stulket.	
stinke, to stink,	stank, stinkebe,	stinket.	
stjæle, to steal,	stjal,	stjaalet.	
stride, to fight, combat,	streb,	stridt, <i>stridd</i> ,	archaic plur. imperf. sometimes strebe.
strøge, to strike,	strøg,	strøget,	colloq. form, strøte, strøg.
strække, to suffice,	strak,	struffet.	
strække, to stretch,	strakte,	strakt.	
svide, to singe, burn,	svøb, svøbebe,	svødet,	the weak form usually transitive.
svi(e), to smart,	svøb, svøbebe, <i>svidde</i> , svøbet, <i>svidd</i> .		
svige, to deceive,	svøg,	svøget,	archaic plur. imperf. svege.
svinde, to vanish,	svandt,	svundet.	
svinge, to swing,	svingbe, svang,	svinget, svunget.	
sværge, to swear,	svor,	svoret,	archaic plur. imperf. svøre.

206 LIST OF STRONG AND IRREGULAR VERBS

INFINITIVE.	IMPERFECT.	PAST PARTIC.	REMARKS.
svømme, to swim,	svømmede, swam,	svømmet.	
syng, to sing,	sang,	sunget.	
synke, to sink,	sank,	sunket.	
selge, to sell,	solgte,	solgt,	colloq. sælle.
sette, to set, put,	satte,	sat.	
tage, to take,	tog,	taget, <i>taet</i> ,	archaic plur. imperf. toge, colloq. form, ta, tof.
tie, to be silent,	taug, tiebe, <i>tidde</i> , tiet, <i>tidd</i> ,		taug is a book form; in the spoken language the verb is weak.
trine, to step,	tren, trinebe,	trinet.	
traa, } to step,	trø, traabte,	traabt, <i>traadd</i> ,	the regular and best form is træde.
træde, } tread,			
træ(ge),	træbde,	træbb,	
træffe, to hit, meet,	traf,	truffet.	
træffe, to pull,	traf,	truffet.	
turde, to dare,	turde,	turdet, <i>turdt</i> .	
tvinde,	tvindebe, tvand,	tvundet.	
tvinge, <i>compel</i>	tvang, tvingebe,	tvunget.	weak imperf. rare.
tælle, to count,	talte, tællebe,	talt, tællet.	
vide, to know,	vibste,	vidst,	pron. viðste, viðst, colloq. form, vite, archaic plur. imperf. vege.
vige,	veg,	veget,	
vilde, to will,	vilde,	villet, <i>villt</i> .	
vinde, to twine, win,	vandt,	vundet.	
vorde, to become,	(værbt, dial),	vorden,	vorbe is archaic and poetic.
vride, to turn, wring, twist,	bred, vriebe, <i>vridd</i> ,	bredet, vriet, <i>vridd</i> ,	
væffe, to awaken,	væffebe, (væfte),	væffet,	literally, to awaken one from sleep.
	væfte,	væft,	in transferred sense, as to arouse attention.
vælge, to choose, select,	vælgte,	vælt.	
vænne, to accustom,	vænnebe, vante,	vænnet, vant,	the regular form vant is chiefly adjectival.
være, to be,	var,	været, <i>værf</i> .	
æbe, to eat,	aab,	æbt,	colloq. form, æte, aat.

Hilleg ~~X~~ Jeppe paa ~~Jeppe~~ Vigeret

"Erasmus Montanus"

"Den Politiske Kande ~~støber~~"

~~3~~

Larsen "Dictionary"
Danish-Norwegian English

Aehleuschleger

X Axel Aegvaling

Hakon Jarl

Seidlin

Thoen

X "Peer Gynt," parts

"Brand," parts [in Transl. Newfords]

~~Alte~~ "Gjætt"

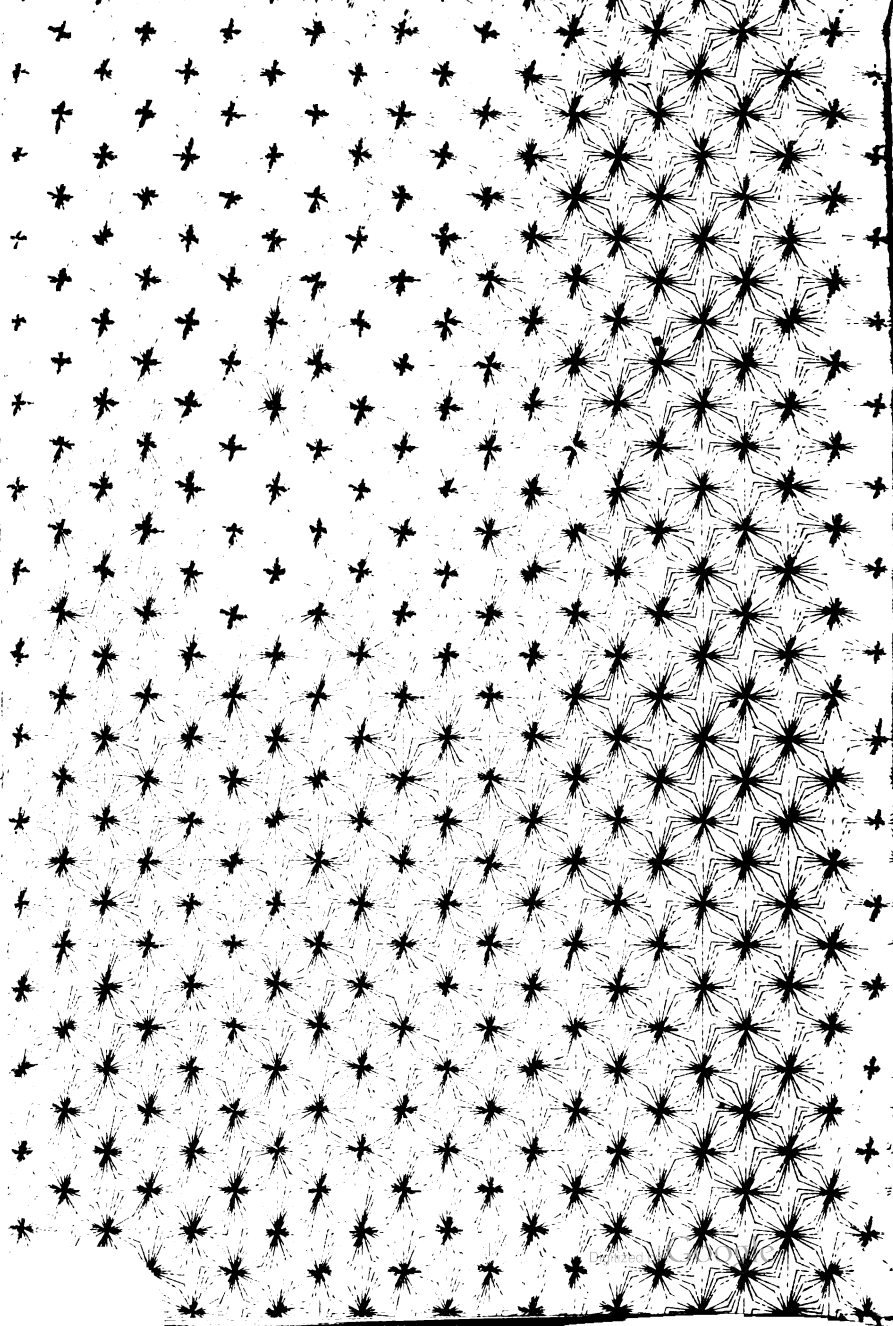
X "Hedde"

"Vilhelm"

Bjerner

"Sæl" "Google"

"Hedde" "Google"

Christ. Coll. Univ. of Toronto

This book should be returned to
the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

~~DUE NOV 30 1911~~

~~DEC 10 1911~~

RS
~~DUE APR 2 1912~~

